Descriptive Catalogue of Manuscripts

IN THE

GOVERNMENT MANUSCRIPTS LIBRARY

deposited at the

Bhandarkar Oriental Research Institute

Serial Number 30

VEDĀṄGAS

Bhandarkar Oriental Research Institute
POONA
1990

Descriptive Catalogue of Manuscripts

IN THE

GOVERNMENT MANUSCRIPTS LIBRARY

deposited at the

Bhandarkar Oriental Research Institute

Serial Number 30

VEDĀṄGAS

Bhandarkar Oriental Research Institute
POONA
1990

Descriptive Catalogue of Manuscripts

Serial Number 30

Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona 4 (India)

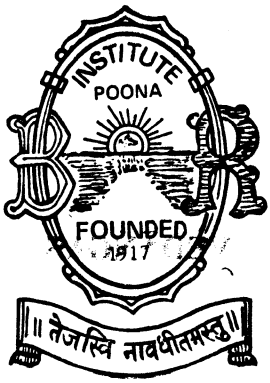

Printed at : The Bhandarkar Institute Press, Poona.

Published by : R. N. Dandekar, Honorary Secretary,
Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona,

Descriptive Catalogue of Manuscripts

IN THE

GOVERNMENT MANUSCRIPTS LIBRARY

deposited at the

Bhandarkar Oriental Research Institute

Serial Number 30

Volume III, Part II

VEDĀṄGAS

D. Jyotiṣa

Seen through the Press by

P. D. NAVATHE
Curator

Bhandarkar Oriental Research Institute
POONA
1990

The Bhandarkar Oriental Research Institute acknowledges with grateful thanks the generous grant made by the National Archives of India, Government of India, towards the publication of this volume of the *Descriptive Catalogus of Manuscripts*.

CONTENTS

VEDĀṄGAS

D. Jyotiṣa

No.		Pages
239–246	Akṣaracintāmaṇi	1– 8
247	Atharvavedajyotiṣa	9– 10
248	Adbhutasāgara	10–11
249	Ardhakāṇḍa	11–12
250–251	Adbhutasāgara	12–15
252	Arghadīpika	15–16
253	Adbhutasāgara	16–17
254	Ardhakāṇḍa	17
255	Aṣṭakavargasāra	18
256	Aṣṭottarajātakī	19–20
–	Akheṭakavicāra see 313 Kākalakṣaṇa	–
257	Āyapraśnagrantha	20
258	Āyurdāyodāharaṇa	21–22
259	Āryabhaṭasiddhānta (Laghu)	22–23
260	– do –	23–24
261	– do – with Commentary Bhaṭadīpikā	24–26
262	Iṣṭadarpaṇodāharaṇa	26–27
263	Iṣṭaśodhana	27
264	– do – with Commentary	27–29
265	Uḍudāyapradīpa or Pārāśarīpaddhati	29
266	– do – or Pārāśarīhorā	30
267	– do – with Commentary	31–32
268	– do – or Pārāśarījātaka with Commentary	32–33
269–270	– do – or Pārāśarīhorā with Commentary	34–36
271	– do – or Pārāśarīpaddhati with Commentary	36–38
272	– do – or Pārāśarījātaka with Commentary	38–39

No.		Pages
273	Uḍudāyapradīpa or Pārāśarīhorā with Commentary	39-40
274	- do - with Vivaraṇa	40-41
275	°pradīpaṭīkā or Pārāśarajātakaṭīkā	41-42
276	Upadeśasūtra	42-43
277-278	Ekāṁśayogaprakaraṇa	43-45
279	Karaṇakamalamārtaṇḍa	45-46
280-286	Karaṇakutūhala	46-53
287	Karaṇakutūhalavṛtti	54-55
288-289	Karaṇakutūhala with Commentary	55-58
290	Karaṇakutūhalaṭīkā	58-59
291	Karaṇakutūhalaṭīkā called Nārmadī	59-61
292	Karaṇakutūhalavṛtti	61-62
293	Karaṇakutūhala or Grahāgamakutūhala	62-63
294	Karaṇakutūhalaṭīkā or Brahmatulyodāharaṇa	63-65
295	°tulyaṭippaṇa	65-66
296	°tulyaṭīkā	66-67
297-298	°tulyodāharaṇa	67-69
299	Karaṇakutūhalabhāṣya	69-70
300	Karaṇakutūhalasāriṇī	70-71
301	Karaṇagrantha	71
302-306	Karaṇaprakāśa	72-78
307	°prakāśodāharaṇa	78
308	Karaṇavaiṣṇava	78-79
309	Kalpalatā	79-81
310	Kākanilayaphala	81-82
311	Kākabhāṣāśakuna	82-83
312	Kākaruta	83-84
313	Kākalakṣaṇa and Ākheṭakavicāra	84-85
314	Kākaśabdaphala	85
315	Kāmadhenu	86-87
316-318	Kāmadhenupaddhati	87-90
319-320	Kālacakrajātaka	90-92
321	- do - (Cakrasārasāroddhāra)	92-93
322	Kālacakrasūtra	93-94
323	Kāśyapasaṁhitā	94-95
324-326	Kuṇḍalīkalpataru	95-98

No.		Pages
327	Keralapraśna	98-99
328	Keralapraśnagrantha or Divyacūḍāmaṇi	99-100
329	Keralapraśnagrantha or Keralagranthodāharaṇa	100-101
330	Koṣṭakacintāmaṇiṭīkā	101-102
331-333	Kautukalīlāvatī	102-105
334	Krāntikṣetraprakāra	105-106
335	Kṣetraparidhi	106-107
336-337	Khaṇḍakhādya	107-109
338	- do - with Tīkā	109-110
339	- do - with Vivaraṇa	110-111
340	Khaṇḍakhādyavyākhyā	112
341	Khavāyaṇasaṁhitā	112-114
342	Kheṭasiddhi	114-115
343-348	Gaṇakamaṇḍana	115-121
349	Gaṇakavallabhanāmakaraṇagrantha	121-123
350	Gaṇakasāroddhāra	123-124
351	Gaṇitatattvacintāmaṇi or Jātakapaddhatyudāharaṇa	124-125
352-353	Gaṇitatattvacintāmaṇi	125-128
354	Gaṇitaprakaraṇa	128-129
355-359	Gaṇitaratnamālā or Gaṇitanāmamālā	129-134
360	Gaṇitasāra or Triśatī	134-135
361	Gargamanoramā or Praśnamanoramā	135-136
362	- do - or Praśnavidyā with Ṭīkā	136-137
363	- do - with Tīkā	137-138
364	Gargamanoramāṭīkā or Lokamanoramāṭīkā	138-139
365	Gargamanoramā with Ṭīkā	139-140
366-367	Giridharānanda	141-143
368	Godhūlavicāra	144
369	Golabandhādhikāra (ṭīkā)	144-145
370	Golādhyāya	145-146
371	- do - with Commentary	146-147
372-374	Golānanda	148-150
375	- do - with Commentary	151-152
376	Golānandaṭīkā	152-153
377-378	Gaurījātaka	153-155
379	Grahakalpavallī	155-157
380	Grahakautuka with Commentary	157-158

No.		Pages
381-382	Grahacintāmaṇi	158-160
383-384	Grahalāghavādhikāraṭīkā	161-163
385	Grahaṇamālā	163-164
386	Grahaṇalikhanānukrama	164-166
387	Grahaṇasaṁbhūtyadhikāra	166-167
388	Grahaṇapaddhati called Manoramā	167-168
389	Grahapīṭhamālā	168-169
390	Grahaprabodha	169-170
391	Grahaprabodhasāraṇī	171
392	Grahabhāvaphala	171-172
393	Grahabhāvādhyāya (Bhāvarahasye)	172-173
394	Grahayutyadhikāraṭīkā	174-175
395	Grahalaghuprakāśikā	175
396-398	Grahalāghava or Siddhāntarahasya	175-179
399-400	Grahalāghavaṭīkā or Siddhāntarahasyaṭīkā	179-183
401-404	- do - called Siddhāntarahasyodāharaṇa	183-187
405-406	Grahalāghavodāharaṇa	187-188
407	Grahalāghava with Commentary called Grahalāghavodāharaṇa	189-190
408	Grahalāghava with Vivaraṇa	190-191
409	Grahalāghavavṛtti called Manoramā	191-192
410	Grahalāghava with Commentary	192-194
411	- do - - do - called Harṣakaumudī	194-196
412	Grahalāghavasāraṇī	196
413-414	Grahasāriṇī	196-198
415	Grahodayāstādhikāraṭīkā	198-199
416	Ghaḍiyālagnavicāra	200
417	Cakrapañcaka	200-201
418	Cakrāvalī	201-202
419	Caṇḍeśvarajātaka (Jātakāṣṭavarga)	202-203
420	Caturviṁśati with Bālavivekinī	203-204
421	Candrasūryagrahaṇodāharaṇa	204-205
422	Candrasūryaparvasādhana	205-206
423-424	Candrārkī	207-208
425	- do - with Prakrit rendering	209
426-430	Candronmīlana	209-216
431-432	Candronmīlanadīpikā	217-219

No.		Pages
433	Candronmīlanaṭīkā	219–220
434–436	Camatkāracintāmaṇi	220–224
437–442	– do – with Commentary	224–233
442*a*	Cābūkayantra with Vyākhyā	233–234
443	Cābūkayantra	234–235
444	Cūḍāmaṇisāra	235–236
445	Cūḍāratna-Vivāhapaṭala	236–237
446	Chādayanirṇaya	237–238
447	Jagadbhūṣaṇa	238–240
448	Jagadbhūṣaṇa-pañcāṅga-sphuṭikaraṇādhikāra	240–241
449	Janmadīpaka (Grahaphalādhyāya)	241–242
450	Janmapatrikā	243
451	Jayayātrā	244–245
452	Jayavinodagranthasāriṇī	245
453	Jātaka	245–246
454–456	Jātakakarmapaddhati	246–250
457	– do – with Iṣṭigaṇitodāharaṇa	250–251
458	– do – with Commentary	251–252
459	Jātakakāmadhenu	253–254
460–464	Jātakacandrikā	254–259
465	Jātakadīpikā	260
466–467	Jātakapaddhati	260–263
468–473	– do – with Commentary	263–270
474	– do - with Udāharaṇa	270–271
475	Jātakapaddhatyudāharaṇa or Keśavīpaddhatyudāharaṇa	272
476–477	Jātakapaddhati with Commentary	272–275
478	Jātakapaddhatyudāharaṇa or Keśavīpaddhatyudāharaṇa	275–276
479	Jātakapaddhatyudāharaṇa	276–277
480	– do – or Keśavīpaddhatyudāharaṇa	277–279
481	Jātakamārgapadma or Padmajātaka	279–280
482	Jātakayogārṇava	280–281
483	Jātakaratna	281–282
484	Jātakaratnakośa	282–283
485	Jātakaratnākara	283–284
486	Jātakarahasya	284–285

No.		Pages
487	Jātakavarṣapaddhati	285–286
488	Jātakalakṣaṇa	286–287
489–490	Jātakasāra	287–289
491	Jātakasārāvalī	290
492	Jātakasudhākara	290–291
493–496	Jātakābharaṇa	292–296
497	Jātakābhidhāna	296–297
498–500	Jātakālaṁkāra	297–300
501	Jātakālaṁkāraṭīkā	300–301
502	Jātakālaṁkārakarma	301–302
503	Jaiminīyasūtra	302–303
504	Jaiminisūtra	303–304
505	Jaiminisūtraṭīkā	304–305
506–507	Jaiminisūtravyākhyā called Subodhinī	305–307
508	Jaiminīyasūtravivṛtti	307–308
509–515	Jaiminisūtra with Vṛtti	308–316
516	Jaiminīsūtrasāra	319–317
517–518	Jñānapradīpa	317–319
519	Jñānamuktāvali	319–320
520	Jyotirjñāna	320–321
521–525	Jyotirnibandha	321–326
526	Jyotirmañjarī	326
527	Jyotirvidābharaṇa	327–328
528–530	– do – with Sukhabodhikā	328–332
531–536	Jyotiṣa	332–337
537–538	Jyotiṣakalpataru	337–339
539	Jyotiṣakoṣṭakasaṁgraha	339–340
540	Jyotiṣakaumudī (Praśnaprakaraṇa)	340–341
541	– do	341–342
542–548	Jyotiṣagrantha	342–348
549	Jyotiṣatattvapañcāśikā	348–349
550	Jyotiṣanirṇaya	349
551	Jyotiṣapramukhāni prakaraṇāni	350–351
552–553	Jyotiṣaratnamālā	351–353
554–559	– Do – with Commentary	353–360

VEDĀṄGAS

(Vol. III, Part II)

D. JYOTIṢA

अक्षरचिन्तामणि — Akṣaracintāmaṇi

No. 239 — 872 / 1886-92

Size — 9¾ in. by 4⅕ in.

Extent — 7 leaves; 11 lines to a page; 48 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; red pigment used for marking; white chalk used for corrections; complete.

Age — Saṁvat 1855.

Author — Śiva.

Subject — Jyotisha.

Begins — fol. 1*b*

ॐ नमः श्रीगणेशाय ॥

प्रणम्य शारदां देवीं etc. as in No. 139 / A1883-84.

Ends — fol 7*a*

विवाहे शुभकर्माणि स्थिरकर्म्माणि वारुणे ।
वापीकूपतडागादि चिन्ततेजे च कारयेत् । ६७ ।

वामे वाप्यथवा दक्षे सितचंद्रोदये तथा
रविरुष्णभवे देवि क्रुद्धगामी च संपदा । ६८ ।

रविमध्यगतो चंद्रे चंद्रमध्ये गतो रविः ।
न गंतव्यं ततः शीघ्रं वक्षेत शास्त्रकोटिभिः । ६९ ।

इति श्रीशिवविरचितायां त्रिकालज्ञान अक्षयचिंतामणौ संपूर्णम् ॥
सं. १८५५ फाल्गुन शुक्ला ७ बुधवासरे ॥

On fol. 7*b* we have :—

संक्रांति···क्षं तिथिवारमिश्रं द्रव्याक्षरं रामहतं च सर्वं
एके सुभिक्षं समता द्वितीये शून्ये महर्घ्यं मुनयो वदंति ॥ १ ॥

आत्मच्छाया त्रिगुणीकृत्ये तिथिवारं च मिश्रितं
अष्टभिश्च हरेद्भयगंशे शं चैव शुभाशुभं ॥ २ ॥
एकेन वैरिनाशः स्यात् सिद्धिः पंचमषष्टयोः
त्रिचतुःसप्तमे हानि मृत्युःसप्ताष्टमे पदे ॥ ३ ॥
मंदे चंद्रे च शुक्रे च नवभिः पादसंयुते
बुधाष्टनवमांगारे सप्तपादे चदेत्सुधीः ॥ ४ ॥
सूर्ये चैकादशश्चैव छायामुहूर्तं प्रशस्यते
सिध्यंति सर्वकार्याणि न वारो न च चंद्रमा ॥ ५ ॥

References — See No. 139 / A1883-84.

अक्षरचिन्तामणि — Akṣaracintāmaṇi

No. 240 — 847 / 1891-95

Size — 9¾ in. by 3¼ in.

Extent — 14 leaves; 7 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting small, clear and uniform; borders not ruled; the Ms. contains 'प्रश्ननिर्णय' only from Akṣaracintāmaṇi.

Age — Saṁvat 1877.

Author — Śiva.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्री गणेशाय नमः
प्रणम्य शारदां देवीं etc. as in No. 139 / A1883-84.

Ends — fol. 14*a*

वामे वा अथवा दक्षे सितचंद्रोदये तथा
रविरुष्ण भवेद्देवी उर्ध्वगामी च संपदा । १७० ।
रविमध्यगतो चंद्रश्चंद्रमध्यगतो रविः
॥ ३ ॥ [illegible] ततः शीघ्रं नवत्येच्छास्त्रकोटिभिः । १७१ ।

इति श्रीशिवविरचिते त्रिकालज्ञानाक्षरचिंतामणौ
प्रश्ननिर्णयः समाप्तिमगत् ॥

संवत्सरः १८७७ समये श्रावणे शुक्लपक्षे द्वितीयायां अथवा तृतीयायां लेऽभृगुवासरे ॥ लेषक तुलसीरामब्राह्मण पत्र चऊधा० ॥ १४ ॥

References — See No. 139 / AI883-84.

अक्षरचिन्तामणि — Akṣaracintāmaṇi

No. 241 — $\frac{401}{1895-98}$

Size — $10\frac{3}{8}$ in. by $4\frac{5}{8}$ in.

Extent — 16 leaves; 9 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and uniform; borders ruled in two double black lines; red ink used for verse numbers; fol. 1 pasted on paper; edges extremely worn out; seems to be complete.

Age — Saṁvat 1667.

Author — Śiva.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

राम ॥ ॥ श्वस्ति श्रीगणेशाय नमः ॥
प्रणम्य सारदादेवी लंबोदरविनायकं ॥
कलाकौतुकहेतुर्यं त्रिकालज्ञं गणेस्वरं ॥ १ ॥

अंधकस्य वधार्थाय त्रिपुरनिपातने ॥
ईश्वरेण कृतं ग्रंथं श्रिणु यत्नेन पार्वती ॥ २ ॥ etc.

fol. 7*b* इति चिंतामणिसंज्ञाप्रकरणं

fol. 10*a* इति श्रीशिवविरचितायां त्रिकालज्ञान अक्षरचिंतामणौ जीवचिंता-प्रकरणं समाप्तं ॥

Ends — fol. 16*a*

प्रभमात्रागुणा सप्त पुनःचतुर्गुण भवेत्
चंद्रे सप्तं नखं प्रोक्तं षष्टं चक्रमाममाहरेत् ॥

पिता वा जननीश्चैव सत्रुपुत्रनिवर्त्तते
युद्धवेलाभवे चैव चिंता वर्त्तते महा ॥ २ ॥

फलाक्षरं वेद ४ संयुक्तं इदुश्च सह संजुत-
त्रिभिसेषां विजानीया सेषं च फलमाद्रसेत् ॥ ३ ॥

एकेन जीवचिंता धातुचिंता द्वितीयके ।
सून्ये मूलं विजानीया चिंतामणिपरिस्फुटं ॥ ४ ॥

ॐ नमः पद्मासने सब्दरूपे ॐ ह्रीं क्लीं वद वद वाकवादनी स्वाहा नमः ॥ संवत् १६६७ वर्षे श्रावणवदि तिथि अमावास्यां बुद्धवासरे ॥ लिषितं विचित्र-वने न स्वपठनार्थे ॥ शुभमस्तु ॥ श्रीराम ॥

References — See No. 139 / A1883-84.

अक्षरचिन्तामणि — Akṣaracintāmaṇi

No. 242 — 185 / 1902-1907

Size — 9⅞ in. by 4⅛ in.

Extent — 7 leaves; 12 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; very old and musty in appearance; handwriting small, clear legible and uniform; borders ruled in double black lines; edges extremely worn out; incomplete.

Age — fairly old.

Author — Śiva.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
प्रणम्य सारदा देवीं etc.

fol. 6b इति श्रीशिव० कालज्ञान अक्षरचिंतामणि लूकचिंता समाप्तः ॥

Ends — fol. 7b

उषा प्रशस्यते गर्गः शकुन च बृहस्पति ।
अंगिरा मनउत्साहद्विजवाक्यं जनार्दनः ॥ ९ ॥

यत्रायां गुरवाश्चैव शकुनं चौरमेव च ।
उत्साहसर्वकार्याणि द्विजवाक्यं महोत्सवे ॥ १० ॥

इति मुहूर्त्तप्रकरणं ॥

अथ जलयोगनिर्णयः ।

बुधशुक्रं च संयोगा जल चैवा प्रकीर्त्तिताः ।
रविभौमश्च जीवश्च चंद्रयोगे जलं भवे ।
रविभौम तथा चंद्रे सौम्ये चंद्रयोगप्रकीर्त्तिता ॥ १२ ॥

जलयोग विजानीयां चिंतामणिपरिस्फुटं ।
रविशशिपरिवेखे धूर्धान्हेमेव पीडा ।
रविशशिपरिवेखे वृष्टिकर्त्ता द्वितीये ॥ १३ ॥

रविशशिपरिवेखेघा .....

References — See No. 139 / A1883–84

अक्षरचिन्तामणि

Akṣaracintāmaṇi

No. 243

436
A1881–82

Size — 9⅝ in. by 3⅞ in.

Extent — 5 leaves; 14 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for verse numbers and colophons; yellow pigment used for corrections; edges worn out; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Śiva.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥
प्रणम्य शारदां देवीं लंबोदरविनायकं । as in No. 139 / A1883–84.

fol. 1b इति शुभाशुभ शकुनप्रकरणं ॥

fol. 2b इति श्रीशिवाविरचितासमागतायां चत्वारो भेदाः संज्ञाप्रकरणं ।

fol. 3b इति श्रीशिवविरचितायां त्रिकालज्ञानाऽक्षरचिंतामणौ जीवचिंता-प्रकरणं ॥

Ends — fol. 5a

आकाशे नास्ति संख्या च नानारसविभूमिके ।
निराकारे धूमवर्णे दीक्षाकाले नियोजयेत् ॥ ६१ ॥

व्यवादशुभकर्माणि स्थिरकर्माणि स्थिरभि ।
वर्णप्रकारां नामानि विना तेज न कारयेत् ॥ ६२ ॥

वामे लाभो दक्षतलं चंद्रोप्यद्य सहारुचि ।
रुष्णो भवे देवि मिश्रै देविमिश्रैः फलं वदेत् ॥ ६३ ॥

रविमध्यगतश्चंद्रो चंद्रमध्यगतो रविः ।
ज्ञातव्यं गुरु तच्छीघ्रं न भेदैः शस्त्रकोटिभिः ॥ ६४ ॥

इति श्रीशिवविरचितायां त्रिकालज्ञानाक्षरचिंतामणौ स्वरादिनिर्णयप्रकारः ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ।

अक्षरचिन्तामणि — Akṣaracintāmaṇi

No. 244 — 77 / A1882-83

Size — 9 in. by 5⅛ in.

Extent — 11 leaves; 11 lines to a page; 25-28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red ink used for daṇḍas; folios numbered in both margins; fol. 6 repeated; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Śiva.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रणम्य शारदां देवीं etc. as in No. 139 / A1883-84.

fol. 4b इति श्रीशिवविचितायां त्रिकालज्ञानाक्षरैश्चिंतामणौ संज्ञाप्रकरणं ॥

Ends — fol. 10a

आकाशे नास्ति संख्या च etc. up to शास्त्रकोटिभिः as in No. 436 / A1881-82 followed by इति श्रीशिवचिंतामणौ त्रिकालज्ञानाक्षरिग्रंथः समाप्तः ॥ श्री

अक्षरचिन्तामणि

Akṣaracintāmaṇi

No. 245

140
A1883-84

Size — 6⅜ in. by 3⅜ in.

Extent — 20 leaves ; 8 lines to a page ; 17-18 letters to a line.

Description — Rough country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; handwriting not quite clear and legible ; red pigment used for verse numbers and yellow pigment for corrections ; sometimes portion scratched out ; occasional marginal notes ; complete.

Age — Saṁvat 1826.

Author — Śiva.

Subject — Jyotisha.

Begins — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ नमः शिवाय ।
प्रणम्य शारदां देवीं etc. as in No. 139 / A1883-84.

Ends — fol. 20a

नामचक्रं प्रवक्ष्यामि etc. up to मिश्रिता प्रश्न उत्तराणि धराणि च ॥ as in No. 139 / A1883-84 followed by इति केरलकाक्षरचिंतामणि समाप्तम् ॥ संवत् १८२६ आषाढ शु. ८ भोमे लिषतं पुस्तकं ॥ शुभमस्तु ॥

अक्षरचिन्तामणि

Akṣaracintāmaṇi

No. 246

139
A1838-84

Size — 11⅛ in. by 6¼ in.

Extent — 8 leaves ; 13-14 lines to a page ; 28-30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; red pigment used for marking the portion; white chalk used for corrections; some portion on the left hand side of folios seems to be worn out and moth-eaten; complete.

Age — Saṁvat 1878: Śaka 1742.

Author — Śiva.

Subject — Predictions based on the astrological calculations made with the help of letters.

Begins — fol. 1*b*

ॐ श्रीगणेशाय नमः

ॐ प्रणम्य शारदां देवीं लंबोदरविनायकं ।
कलिकौतुकहेतुज्ञं कालज्ञानं महेश्वरं ।
अंधकस्य दधातोय त्रिपुरे विनिपातितै ।
ईश्वरेण कृतं ग्रंथं शृणु पार्वत्ति । २ ।

सर्वजीववली सिंहस्तथा प्रष्णो हि ज्योतिषां
प्रासद्धं सर्वलोकेषु शिवस्य वदत्तं यथा ॥
किं कुर्युः ज्योतिषाः सर्वे एकं प्रष्णविनापरे ।
सिद्धयंति सर्वकार्याणि सत्यमुक्तं वरानने । ४ ।

इमं ग्रंथं न जानाति ज्योतिषैः किं प्रयोजनं
सर्वप्रश्नेश्चयं सारः चिंतामणिपरिस्फुटं । ५ ।

fol. 7*a* इति श्रीशिवविर(चि)तायां त्रिकालज्ञानाक्षरचिंतामणौ धातुप्रकरणं ।

Ends — fol. 8*b*

नामचक्रं प्रविक्ष्यामि अक्षराणि स्वराणि च ।
उत्तराणि यदा प्रश्ने समेषु विषमस्थितः
विषमेषु समं नाम दृश्यते च न संशयः ।
समेषु विषमं नाम विषमेषु समं पुनः
मिश्रताप्रश्न उत्तराय धराण्यधराणि च ।

इति श्रीशिवविरचितामक्षरचिंतामणिः समाप्तः शुभमस्तुः संवत् १८७८ श्रावणकृष्णनवम्यां चंद्रे वासरे लिखितं पंडितकौलदुर्गाप्रसादनामार्थं शाके १७४२ शुभम् दीर्घायुः ॥

References — (1) Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 1*a*; ii, 1*a*; iii, 1*a*.

अथर्ववेदज्योतिष Atharvavedajyotiṣa

No. 247 $\frac{16}{1870-71}$

Size — $8\frac{9}{16}$ in. by $4\frac{1}{16}$ in.

Extent — 14 leaves; 11 lines to a page; 22 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear legible and uniform; borders carelessly ruled in double black lines; red pigment used for verse numbers and colophons; edges worn out; complete.

Age — Saṁvat 1718.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa according to the Atharvaveda. Contains 162 stanzeas, and is divided into 14 topics. For particulars see *Bhāratīya Jyotiḥśāstra* pp. 98–100.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ नमोऽथर्ववेदाय ॥

ॐ अथ ब्रह्माणँ स्वयंभुं गुरुं लोकपितामहम् ॥
ब्रह्मलोके सुखासीनं काश्यपः परिपृच्छति । १ ।

किं प्रमाणं मुहूर्त्तानां रात्रौ वा यदि वा दिवा ॥
चंद्रादित्यगतं सर्वं तन्मे प्रब्रूहि पृच्छतः । २ ।

तस्य शुश्रूषमाणस्य काश्यपस्य महात्मनः
प्रोवाच भगवँन्सर्वं मुहूर्त्तं ज्ञानमुत्तमम् । ३ । etc.

Ends — fol. 14*a*

आत्मज्योतिषमित्युक्तं स्वयमुक्तं स्वयंभुवा ॥
तत्वतः पृच्छमानस्य काश्यपस्य महात्मनः । ११ ॥

य इदं पठते विप्रो विधिवच्च समाहितः ॥
यथोक्तं लभते सर्वमाम्नायविधिदर्शनादाम्नाय-
विधिदर्शनादिति । १२ । छ ॥ १४ ॥

इत्यथर्ववेदोक्तं ज्योतिषं समाप्तम् ॥ संवत् १७१८ वर्षे कार्त्तिकस्यासित-चतुर्थ्यां देवगुरोर्दिने कण्वालये रुद्रप्रयागे नर्मदोत्तरतीरे वसतोथर्ववेदाध्यायिनः । पंचकल्पी श्री ५ काशीदासात्मजपंचोली श्री ५ रामचंद्रसूनोर्नागजीसुतेन

2..,,

अभ्यंतरनागरज्ञातीयेन भवदेवेनेदं ग्रंथं लिखितं । आत्मजयज्ञदेवपठनार्थं तथा च भ्रातृसुतानामध्ययनार्थं तथा निरीक्षणार्थं तथा परोपकारार्थं ।

अद्भुतसागर Adbhutasāgara

No. 248 524 / 1875–76

Size — 14⅜ in. by 5½ in.

Extent — 191 leaves; 16–17 lines to a page; 48–50 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red pigment used for marking; yellow pigment used for corrections; folios numbered in both margins; complete.

There is a stray leaf in the Ms. which contains a long list of the names of the various chapters in it.

Age — Saṁvat 1881.

Author — Ballālasena.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्री गणेशाय नमः ॥

अथाद्भुतसागर लिख्यते ॥ आवृत्ताऽनागतातीतसूक्ष्मसाक्षात्प्रदर्शकं etc. as in No. 801 / 1884–87.

fol. 9*b* इति श्रीमहाराजाधिराजनिःशंकशंकरश्रीमद्बल्लालसेनदेवविरचिते श्री-अद्भुतसागरे सूर्याद्भुतावर्त्तः ।

fol. 16*a* इति ..... चंद्राद्भुतावर्त्तः

Ends — fol. 191*b*

अद्भुते तु समुत्पन्ने यदि वृष्टिः शिवा भवेत्
सप्ताहाभ्यंतरे ज्ञेयमद्भुतं निःफलं भवेत्

वटकर्णिकायां यदि निर्विकारमंभः पर्जन्यस्त्यजति सप्तरात्रात्तु प्रशममुपगच्छंति तत्र त्रिविधोत्पातोत्थमभिदैवं इति पाके सभायाद्भुतावर्त्तः

इत्यद्भुतसागरे समाप्तोयं ग्रंथः संवत् १८८१ माघकृष्ण १ बुधे यादृशं....., मम दोषो न दीयते १ शुभं ॥

References — See No. 801 / 1884-87.

अर्धकाण्ड

Ardhakāṇḍa

No. 249

385
1884-86

Size — 7⅜ in. by 5¼ in.

Extent — 16 leaves; 14 lines to a page; 24 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; red pigment used for verse numbers and topical headings; folios numbered in both margins; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa prediction of weather etc.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
सरस्वतीं नमस्कृत्य वाङ्मयं ब्रह्मरूपिणीं ।
वेदांगी विस्वजननी सर्वदुष्टप्रणाशिनी ॥ १ ॥

वाङ्मयी त्वत्प्रसादेन लोकानां च हिताय वै ।
अर्धकांडं प्रवक्ष्यामि निश्चलं सत्यभाषितं ॥ २ ॥

अथातः संप्रवक्ष्यामि सारं च अर्धदीपकं ।
मथितं सर्वग्रंथानि दधिमध्ये घृतं यथा ॥ ३ ॥ etc.

Ends — fol. 15*b*

उत्तरो दक्षणो विद्युद्यदि पतति घनाघनं
त्रिरात्रि भवते वृष्टि नात्र कार्य विचारणा ॥ ६८

पश्चिमे तु यदा विद्युत् हेमवर्णप्रकाशितः
गर्जिता प्रवला देवि शीघ्रं वर्षति माधव ॥ ६९

दक्षणा तु यदा विद्युत् वातं विद्याच्चलाचलं
पंचरात्रि भवे वृष्टि प्रभाते विमले जले ॥ ७०

इति मेघवृष्टिधनुषाकारफलं इति अर्धकांडं संसारदीपकं समाप्तं

Then follows a table of मास, तिथि, वार नक्षत्रास. It is called अर्ध-चक्र. On fol. 16ᵇ there are some stray verses.

अद्भुतसागर — Adbhutasāgara

No. 250 — 801 / 1884-87

Size — 10⅞ in. by 5 in.

Extent — 86 leaves; 16 lines to a page; 45 letters to a line (fol. 1-34)
" 12 " " 35 " " (fol. 1-55)

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting for fol. 1-34 is small but legible and then onwards bold, clear and legible; the folios are numbered as 1-34 and then 1-55; fol. 20 in the first part is missing and foll. 10, 11, 12 missing in the later part while fol. 25 is repeated; edges of some folios worn out and moth-eaten; red pigment used for marking the portion; incomplete.

Age — Does not appear to be very old.

Author — Ballālasena.

Subject — A treatise on omens and portents, and their effects.

Begins — fol. 1ᵇ

॥ श्रीगणेशांबिकाभ्यां नमः ॥ श्रीभवानीशंकराभ्यां नमः ॥

आदात्तानागताऽतीतसूक्ष्मसाक्षात्प्रदर्शकं
परं ज्योतिरिवानंतं ज्योतिषं तदुपास्महे १

नृपकोटिकिरीट रोचितांशुस्मपनप्रांशुनखांशुमंजरीकैः
चरणौषधिपल्लवैर्हरतो द्विषदोजो विषमासतेंदुवंशायाः २

भुजा तेजस्तेषामियमसहमानेन बहुधा
द्विधाभावं भावं न च शकलभावं गतवती
यशोलाप्येनांतद्विलसति महो निर्वहति य—
द्विदीर्णब्रह्मांडस्थविरपिठरीकर्प्परपुटं ३

भुवः कांचीलीलाचतुरचतुरंभोधिलहरी-
परीत्ताया भर्त्ता जनि विजयसेनः शशिकुले
यदीयैरद्यापि ... चिनभुजनेजः सहचरै -
र्यशोभिः शोभंते परिधिपरिणद्धा इव दिशः ४

वेदायनैकपथिकः ककुभां भुजंगः
पद्मीभुजंग इव जंगमनामुपेतः
चेतौ महौषधिनिवेगवशाहितश्री -
र्बल्लालसेन इति भूमिपतिस्ततोभूत् ५

किन्नक्ष्मातलयामिका इह शतं पास्न्यासृदगस्तम्बव -
ल्लक्ष्मान्येपि न चुम्बिताः ससकचन्नेंदोः ... सस्मदं
यस्यांघ्रिपतिभैक्षकाकुविलुठद्विद्वेषिनारीशिरः
सिंदूरोत्करमुद्रिते जनलिपिर्मुक्ति परिद्विषां ६

मंदारोदधसेविनोपि न गिरिभ्रांत्याभिभूतः क्वचि -
च्चक्रग्राहविविष्टितोपि विततो नक्षत्रवीथीचलै-
आपन्नाणपरायणः क्षितिभृतांमंगैरनंगीकृतः
सर्वत्राद्भुतसागरोवनिभृतां तेनायमारभ्यते ७

.....

fol. 2a शाके खनवखेद्वब्दे चारभेद्भुतसागरः
गौडेंद्रकुंजरमालवस्तंभवाहुर्महीपतिः ॥
ग्रंथेस्मिन्नसमाप्त एव तनयसाम्राज्यरक्षामहा
दीक्षा चेर्वाणि दीक्ष्यणान्निजकृते निष्पत्तिमभ्यर्थसः ॥
नानादानचितांबुसंचलनतः सूर्यात्मजासंगमं
गंगाया विरचय्य निर्जरपुर भार्यानुयातो गतः
श्रीमल्लक्ष्मणसेनभूपतिरतिश्लाघ्यो यदुद्योगतो
निष्पन्नोद्भुतसागरः कृतिरसौ बल्लालभूमीभूजः etc.

fol. 9a इति श्रीमहाराजाधिराजनिःशंकसंकरश्रीमद्वल्लसेनदेवविरचिते श्रीमदद्भु-
तार्णवे सूर्याद्भुतावर्त्तः०

fol. 15a इति श्रीमद्वल्लालसेनदेवविरचितेद्भुतार्णवे चंद्राद्भुतावर्त्तः ३.....

fol. 34b इति अद्भुतसागरे बृहस्पत्यद्भुतावर्त्तः ॥

Ends — fol. 55a (86a)

वराहसंहितायां तु हस्तविसालं कुंडकमधिक्षव्यांधुप्रणनिर्देशः पंचाशत्पल-
माढकमनेन मिनुयाज्जालं पतितं तत्र कुंडे यदि पंचाशत्पलानि पतितानि तदा
जलाढकष्टष्टिभूतेति जानीयादित्यर्थः। अत्र प्रवर्षणोत्पातेषु वृष्टिविकारविहिता
शांतिः कर्तव्या महाराजनिःशंकशंकरश्रीमद्वल्लालसेनदेवविरचिते श्रीअद्भुत-
सागरे प्रवर्षणाद्भुतावर्त्तः ॥ ॥ अथतिवृस्थावद्भुतावर्त्तः अत्र पराशर ॥

अतिवर्षणमवर्षणं दुर्भिक्षाय मत्सपुराणविष्णुधर्म्मोतरयोः अतिवृष्टिरना-
वृष्टिरनावृष्टि दुर्भिक्षादिभयं भवेत् आदिशब्देन शत्रुभयग्रहणं तथा च वराह-
संहितायां दुर्भिक्षमनाष्टयामतिवृष्टौ क्षुद्भयं परभयं च बार्हस्पते च

References — (1) Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 8*a*; ii, 2*a*; iii, 2*b*. See also Dikshit's Bhār. Jyo. p. 475.

B-Descriptive Catalogues :- I. O. Cat. No. 3104.

अद्भुतसागर

Adbhutasāgara

No. 251

231
1887-91

Size — 13 in. by 5½ in.

Extent — 388+3 leaves ; 9 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters ; not very old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines and edges in double; red pigment used for marking; yellow pigment used for corrections ; foll. 189, 190 missing ; hence incomplete.

The Ms. contains three सूचिपत्रs at the beginning.

Age — Saṁvat 1905, Śaka 1770.

Author — Ballāḷasenadeva

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्री गुरुभ्यो नमः ॥
आवृत्तानागतातीतसूक्ष्मसाक्षात्प्रदर्शकम् ॥ etc.

fol. 17*a* महाराजाधिराजनिःशंकशंकरश्रीमद्बल्लालसेनविरचिते श्रीमदद्भुतसागरे सूर्याद्भुतावर्त्तः ॥

fol. 30*a* इति श्रीमद्बल्लालसेनदेवविरचिते श्रीअद्भुतसागरे चंद्राद्भुतावर्त्तः ॥

Ends — fol. 390*a*

अद्भुते तु समुत्पन्ने यदि वृष्टिः शिवा भवेत् ॥
सप्ताहाभ्यंतरे ज्ञेयमद्भुतं निष्फलं भवेत् ॥

वटकर्णिकायां ॥ यदि निर्विकारमंभः पर्जन्यस्त्यजमिसप्तरात्रासु ॥ प्रशममुपगच्छति तत्र त्रिविधोत्पातोत्थमपि दैवम् ॥ इति पाकसमयाद्भुतावर्त्तः ॥

इति श्रीमहाराजाधिराजनिःशंकशंकरश्रीमद्वल्लालसेनदेवविरचिते श्रीअद्भुतसा(ग)रः समाप्तिमगमत् ॥ श्रावणे च शिते पक्षे सप्तम्यां रविवासरे ॥ सं १९०५ शा १७७० । यादृशं पुस्तकं ..... दोषो न दीयते लिखितमिदं पुस्तकं रामप्रसादपरार्थम् ॥ छ छ छ ॥

References — See No. 801 / 1884–87.

अर्घदीपिका

Arghadīpikā

No. 252

403 / 1895–98

Size — 12⅛ in. by 6 in.

Extent — 13 leaves; 13 lines to a page; 34 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; handwriting bold, clear and legible; borders of some folios ruled in double black lines and edges in single; edges of some folios slightly worn out; folios numbered in both margins; complete.

Age — Saṁvat 1878.

Author — Kāśīnātha.

Subject — Jyotiṣa predictions etc.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ अर्घदीपिका ग्रंथ लिख्यते ॥

अथातः संप्रवक्ष्यामि सारं चार्घप्रदीपकं
मथितं सर्वग्रंथानि दधिमध्ये घृतं यथा १

ऋक्षं राशिग्रहाणां च तिथिवार तथैव च
योगद्वादशराशिं च फलं दीपामि निश्चयं २ etc.

fol. 2*b* इति ग्रहनक्षत्रचारफलं ॥

Ends — fol. 13*a*

पौषे त्वमायां यदि मूलभंनो त्वक्षे तृतीया न हि रोहीणी स्यात्
रक्षाविधानं श्रवणेन हीनं वीजस्य वापं तु किमर्थं कारयेत् २६

आषाढमासे यदि वासवादि पंचर्क्षकेषु तपते दिनेश
जलं तृणं धान्यरसो फलानि तदाब्दमध्ये क्रमसो बहु स्यात् २७

इति श्रीकाशीनाथभट्टाचार्यकृतं अर्घदीपिकाग्रंथ समाप्तं ॥ संवत् १८७८ मार्गशिर्षे कृष्ण ५ भौमे प्रतिलिषि - टोडामध्ये ब्राह्मण श्रीनारायणेन स्व॰ पठनार्थं ॥

यादृशं पुस्तकं दृष्टवा तादृशं लिषितं मया
यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न दीयते १

शुभं भवतु कल्याणमस्तु हरिः ॥ राधावल्लभाय नमः

This is the only Ms. recorded by Aufrecht in his Catalogus Catalogorum.

अद्भुतसागर — Adbhutasāgara

No. 253 — 402 / 1895–98

Size — 12 in. by 5⅝ in.

Extent — 256 leaves; 16 lines to a page; 30–35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not old in appearance; handwriting somewhat careless but clear and legible; borders of foll. 1–36 ruled in triple red lines and edges in double; red pigment used for marking; edges of some folios slightly worn out; complete.

Age — Saṁvat 1929; Śaka 1794.

Author — Ballāḷasena.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
आवृत्ताऽनागतातीतसूक्ष्मसाक्षात्प्रदर्शकम् etc.
as in No. 801 / 1884–87.

fol. 14b इति श्रीमहाराजाधिराजनिःशंकशंकरश्रीमद्वल्ला(ल)सेनदेवविरचिते श्री॰ अद्भुतसागरे सूर्याद्भुतावर्त्तः ॥

fol. 24b इति श्रीमद्व॰ अद्भु॰ चंद्राद्भुतवर्त्तः ॥

Ends — fol. 256a

अद्भुते तु समुत्पन्ने यदि वृष्टिः शिवा भवेत्
सप्ताहाभ्यंतरे ज्ञेयमद्भुतं निःफलं भवेत्

वटकर्णिकायां ॥ यदि निर्विकारमंभ पर्जन्यस्त्यजति सप्तरात्रा तु अप्रमत्तु-
पगच्छंति ॥ तत्र त्रिविधोत्पातोत्थमपि दैवं ॥ इति पाकेसमायाद्भुतावर्त्तः ॥
इतिऽद्भुतसागरे समाप्तोयं ग्रंथ ॥ ॥ श्रीकृष्णगोपालः ॥ लीषतं शार्कभरंपुरमध्ये
दधिचजोपटगीरधारी स्वपठनार्थं मीति मगसर शुद्ध १३ संवत् १९२९ का शाके
१७९४ का शुद्धं

On fol. 256*b* there are some six verses.

References — See No. 801 / 1884–87.

अर्धकाण्ड Ardhakāṇḍa

No. 254 464 / 1892–95

Size — 8¾ in. by 4 in.

Extent — 22 leaves ; 11 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; handwriting small but clear, legible and uniform; borders not ruled; edges slightly worn out; complete.

Age — Saṁvat 1875.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*a*

॥ श्रीगणेशाय नमः
अथ अर्धकांड लिष्यते
सरस्वतीं नमस्कृत्य etc.

Ends — fol. 22*b*

एतैश्च मंडलैर्ज्ञात्वा सुखदुःखप्रजोद्भवं
शांति कुर्वंति धीमंतो वलिपूजाविधानतः
पुष्पप्रचुरमाज्ञौघौ । हेमः पुमान् निधिनवं
वांछितः फलदो नंद्यादर्धकांडतरुः फला
इति श्रीअर्धकांडं समाप्तं सं. १८७५ वैशाख शुक्ल ११

अष्टकवर्गसार Aṣṭakavargasāra

No. 255 818/1887-91

Size — 10¼ in. by 4½ in.

Extent — 11 leaves; 10 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible but not quite uniform; borders not ruled; edges slightly worn out; fol. 1 missing; red pigment used for marking; yellow pigment used for corrections; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Viśvanātha.

Subject — Jyotiṣa; deals with calculation to be made for verifying the accuracy or otherwise of one's horoscope.

Begins — fol. 2a

ग ३ घ ४ ङ ५ च ६ छ ७ ज ८ झ ९ ञ १० श्रैकादिसंख्यया ॥ ट १ ठ २
ड ३ ढ ४ ण ५ त ६ थ ७ द ८ ध ९ न १० श्रैकादिसंख्यया ॥ ८ ॥ etc.

fol. 4a इत्यष्टवर्गसारे तु विश्वनाथकवीरिते ॥
अष्टवर्गोदयाख्योयं वर्गो आद्योऽगमत्स्फुटः ॥
इति प्रथमोध्यायः ॥ श्री ॥ ॥ श्री ॥ श्री ॥

Ends — fol. 12a

बिंदुरेखाफलं खेचराणां पृथक्पाकरिष्टं मयानोक्तमन्यच्च यत् ॥
ग्रंथविस्तारभीत्या सुधीभिः फलं प्राक्तनग्रंथतो वीक्षणीयं बुधैः ॥ १२३ ॥

श्रीरामकृष्णात्मजभानुभट्टः पुराणवेदस्मृतिसारचंचु ॥
तत्सूनुरासीत्कविविश्वनाथश्चकार किंचित्कविताविलासं ॥ १२५ ॥

सदष्टवर्गार्णवमंथनोत्थसारामृधीरधिपः पिबंतु ॥
जन्मातविज्ञानफले सुरत्वं पद्यस्तु कर्तुर्मतिरेव सम्यक् ॥ १२४ ॥

इत्यष्टवर्गसारेस्मिन् विश्वनाथकवीरिते ॥
लग्नाष्टवर्गनिर्देशः प्रापं पूर्णत्वमष्टमः ॥ १२५ ॥

इत्यष्टवर्गसारजातकं ॥ श्रीरास्तु ॥

References — (1) Mss. — A-This is the only Ms. recorded by Aufrecht in his Catalogus Catalogorum.

अष्टोत्तरजातकी — Aṣṭottarajātakī

No. 256 — 428 / A 1881-82

Size — 8⅛ in. by 4 in.

Extent — 7 leaves; 10 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Modern paper with water-marks; Devanāgari characters; new in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; incomplete.

Age — A modern copy.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa, Astrology.

Begins — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ अष्टोत्तरजातकी लिख्यंते ॥

सुर्ये भुक्तिरसाः ९ शशांकतिथयो १५ धात्रीसुते कुंजराः ८
सौम्ये सप्त दशो १७ दिशैव रविजे १० स्यैकोनविंशाः १९ गुरोः ॥
राहोर्द्वादश १२ चैकविंशति भृगौ २१ वर्षाणि संस्थापयेत् ॥
आर्द्रादि त्रितयं रवेर्भुगणकं क्रूरैस्तु सौम्यैश्चतुः
दशाफलं गुण्यदशाफलेन भागं हरे कुंजरपूर्णचंद्रैः १०८
शेषा हृता द्वादशत्रिंशषष्ट्यदशाफलं जन्म शुभाशुभानां ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 7a

अथाष्टवर्गः ॥

यत्र स्थितः शीतकरो नराणां
स्याज्जन्मराशिं तमुदाहरंति ॥

यथा तथा येषु खगा सलग्ना
स्थिता न ते सप्त कुतो भवंति ॥ १ ॥

आरद्रादिचतुष्कस्य रविश्चंद्रो मघात्रिके ॥
अहिर्बुध्न्यचतुष्कस्य मैत्रत्रयपतिर्बुधः ॥ ४ ॥

पूर्वाषाढाचतुष्कस्य शनिरीज्यो वसुत्रिके ॥
अहिर्बुध्न्यचतुष्कस्य राहुः शुक्रोऽभित्रये ॥ २ ॥

सौम्ये त्रीणि ॥ क्रूरे चत्वारि मानं ॥

सूर्ये षट् ६ तिथय १५ श्चंद्रे भौमेष्टो ८ त्यष्टयो १७ बुधे ॥
मंदे दश १० गुरौ गोब्जा १९ राहौ सूर्या १२ सिते विकृत् २१ ॥

अंतर्दशा ॥ युगबाणहृतं स्फुटमायुभवत्यनलादिहतं रमशाः संतमाः ॥
कु भृतादिहतं दलितेन युतं च बुजीकवयो विदशापतयः ॥ १ ॥

आयप्रश्नग्रन्थ

Āyaprasnagrantha

No. 257

873
1886–92

Size — 13⅛ in. by 6 in.

Extent — 4 leaves; 8 lines to a page; 35–40 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; handwriting bold clear, and legible; complete.

Age — Not very old.

Author — Vighnarāja.

Subject — An astrological treatise.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
भूतं भविष्यत्प्रश्नश्च विज्ञातुं ज्योतिषं कृतं
आयप्रश्नमिदं ग्रंथं चमत्कृतकरं परम् १
उच्चारितनामाद्यक्षरवशतो ज्ञात्वाऽकारादिवर्गैः
कृत्वा ध्वजादय आयाः कल्पनीयाः ततस्तेभ्यश्च फलं कल्पनीयम् २ etc.

Ends — fol. 4*b*

अथ ध्वजादिस्वामिनः
ध्वजे सूर्यश्च विज्ञेयो धूम्रे भौमस्तथैव च
सिंहे शुक्रश्च विज्ञेयः श्वाने सौम्यस्तथैव च ५४
वृषे गुरुश्च विज्ञेयो खरे सूर्यसुतस्तथा
गजे ध्वांक्षे च चंद्रश्च आयाधिपतयः स्मृताः ५५
प्रश्नप्रासमिदं ग्रंथं विघ्नराजेन निर्मितं
वाग्देव इमं पंक्त्या त्वत्प्रसादात्करोम्यहम् ५६
इति श्रीआयप्रश्नग्रंथं समाप्तम् ॥ श्री ॥

आयुर्दायोदाहरण — Āyurdāyodāharaṇa

No. 258 — 507 / 1899-1915

Size — 11¾ in. by 4⅞ in.

Extent — 10+1=11 leaves; 9 lines to a page; 45–48 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; extremely moth-eaten just in the centre of folios; complete. At the end of the Ms. there is a stray leaf. Another name for this work appear to be आयुरुदाहरण.

Age — Does not appear to be very old.

Author — Subramhaṇya (?), son of Nilakaṇṭha.

Subject — Jyotiṣa, astrology according to Jaiminisūtra.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीमन्मार्तंडभैरवाय नमः ॥
अथायुर्दाहोदाह(र)णं ॥
अथ श्रीमज्जैमिनीजातकानुसारेणायुर्दायादिफलविचारः क्रियते ॥
स्वस्ति श्रीमन्नृपशालिवाहनशके १६७८ धातृसंवत्सरे चैत्र शुद्ध १४ बुधवासरे उदयात् गतघटी ३पलानि ५८ तत्समये वृषलग्नोदये जन्मकालो विद्यते ॥ etc.

Ends — fol. 10*b*

तत्र विदशाघट्यादि ८/२० तेन गते वयसि वर्षादौ ७४।३।१४। १८१४४ शके १७५२ आषाढ वद्य १३ उदयात् गतघटयः १२।१८ परलोकावाप्तिः प्रतिभाति ॥
इत्यायुर्दायोदाहरणं ॥
सुब्रह्मण्यो नैलकंठि जैमिनिप्रोक्तजातके ॥
आयुर्दायोदाहरणं बालव्युत्पत्तये करोत् ॥
॥ श्री सांबसदाशिवार्पणमस्तु

Then follows a stray leaf.

beginning :- श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीस्वामिकार्तिकाय नमः ॥
श्रीकामाक्षीदेव्यै नमः ॥ अ...तर्दशानयनं ॥ अत्र त्रैराशिकं etc.

end :- एवं वृद्धिमतांतर्दशा साध्या ॥ श्रीकामाक्षीदेव्यै नमः ॥ श्रीस्वामिकार्तिकाय नमः ॥ छ ॥ छ ॥

अथ सव्यकालचक्रं अथापसव्यकालचक्रं ॥

References — (1) Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 52b.

आर्यभटसिद्धान्त (लघु) Āryabhaṭasiddhānta (laghu)

No. 259 $\frac{5}{1869-70}$

Size — 8⅜ in. by 5⅜ in.

Extent — 46 leaves ; 11 lines to a page ; 22–25 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks ; Devanāgarī characters; new in appearance ; handwriting clear, legible and uniform ; folios numbered in both margins.

The Ms. contains 1–18 Adhikāras.

Age — modern.

Author — Āryabhaṭṭa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः

लघ्वर्यसिद्धांत लिख्यतेः

विचिधखगागमपाटी कुट्टकबीजादि दृष्टशास्त्रेण
आर्यभट्टेन क्रियते सिद्धांतो रुचिर आर्याभिः १

रूपात्कटपयपूर्वा वर्णावर्णं । क्रमाद्भवत्यंकाः
ञ्नौशून्यं प्रथमार्थे आछेदे ... स्तृतीयार्थे २ etc.

fol. 6a इति श्रीमदाचार्याभट्टस्य क्रतौ आर्याभट्टाख्ये महासिद्धांतेर्मध्यगतिर्नाम प्रथमाधिकारः १

fol. 7a इत्यार्यभट्टसिद्धांते पाराशर्यमतांतराधिकारो द्वितीयः

Ends — fol. 46b

तद्गुण्यगुणकहृतियुतितुल्ये गुणनोद्भवेत्स्फुटं गुणनं ॥
छेद्यछेदकघाते शेषयुतो यो भवेदंकः ॥ ६८ ॥

तेन समाने भाज्ये स्पृष्टं लब्धं तथा शेषं ॥
वर्गैक्ये पदयुतिकृति शेषैक्यसमे स्फुटौ स्वपरवर्गौ ॥ ६९ ॥

घनयोगसमे घनपदे सधनैक्ये शेषे कौ तौ च ॥
एवं गुणकादीनां शधनीकेयं सुखोपायः ॥ ७० ॥

इत्यार्यभट्टाख्ये महासिद्धांते गोलाध्याये कुट्टकाधिकारो नामोष्टदशः ॥
समाप्तोयं लघ्वार्यभट्टसिद्धांतः ॥ १ ॥

References — (1) Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum i-i, 53*b*; iii, 12*b*.

B-Descriptive Catalogues :- Oxf. Cat. No. 770.

(2) Printed Editions :- Published with commentaries.

आर्यभटसिद्धान्त — Āryabhaṭasiddhānta

No. 260 — $\frac{859}{1887-91}$

Size — 9⅝ in. by 4¼ in.

Extent — 5 leaves; 11 lines to a page; 42 letters to a line.

Description - Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; edges slightly worn out; foll. 1 and 2 missing; the Ms. contains गणितपाद, कालक्रियापाद and गोलपाद; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Āryabhaṭṭa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — abruptly on fol. 3*a*

.....स्वरूपार्द्धं ॥ २० ॥
एकोत्तराद्युपचितैर्गच्छान्येकोत्तरत्रिसंवर्गः ॥
षड्युक्तः साशीतिमघनः सैकपदघनो विमूलो वा ॥ २१ ॥

fol. 3*a* इति गणितपादः ॥

fol. 4*a* इति कालक्रियापादः

Ends — fol. 6*a*

सदसद्दानसमुद्रात्समुद्धृतदेवताप्रसादेन ॥
तद्दानोत्तमरत्नं मया निबद्धं स्वमतिना ॥ ४९ ॥

आर्यभटीयं नाम्नापूर्वं स्वायंभुवं सदा नित्यं ॥
सुकृतायुषोः प्रणाशः कुरुते प्रतिकुंचकयोस्च ॥ ५० ॥
इति श्रीमदाचार्यार्यभटरचिते सिद्धांते गोलपादऽस्तृतीयः ॥ श्रीरस्तु ॥

References — (1) Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 53*b*; ii, 10*b*; iii. 12*b*.

B-Descriptive Catalogues :- R. Mitra Notices No. 143; Webers Cat. of Berlin Mss. No. 834; I. O. Cat. Nos. 2767 and 6263-73.

आर्यभटसिद्धान्त
with टीका
भटदीपिका

Āryabhatasiddhānta
with Commentary
Bhaṭadīpikā

No. 261

848
1891-95

Size — $7\frac{5}{8}$ in. by $11\frac{1}{5}$ in.

Extent — 106 leaves; 20 lines to a page; 20-25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting clear, and legible but not quite uniform; written on one side; the text is followed by the Commentary; white chalk and yellow pigment used for corrections; both the Text and the Commentary complete; index given at the end.

Age — Appears to be a new copy.

Author of the Text — Āryabhaṭṭa.
" of the Comm. — Paramādīśvara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1

प्रणिपत्यैकमनेकं कं सत्यां देवतां परं ब्रह्म ।
आर्यभटस्त्रीणि गदति गणितं कालक्रियां गोलं ॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

यत्तेजः प्रेरयेत् प्रज्ञां सर्वस्य शशिभूषणं ।
मृगटङ्कामयेष्टाङ्कः त्रिनेत्रन्तमुपास्महे ॥

लीलावतीभास्करीयं लघु चान्यच्च मानसं ।
व्याख्यातं शिष्यबोधार्थं येन प्राक्तेन चाधुना ॥

तन्त्रस्यार्यभटीयस्य व्याख्यालपा क्रियते मया
परमादीश्वराख्येन नाम्नात्र भटदीपिका ॥

तत्रायमाचार्य आर्यभटो विघ्नोपशमनार्थं स्वेष्टदेवतानमस्कारं प्रतिपाद्य वस्तुकथनश्चार्यरूपया करोति etc.

Ends (Text) — fol. 100*b*

सदसज्ज्ञानसमुद्रात् समुद्धृतं देवताप्रसादेन ।
सज्ज्ञानोत्तमरत्नं मया निमग्नं स्वमतिना वा ॥ ४९ ॥

आर्यभटीयं नाम्ना पूर्वं स्वायंभुवं सदा सद्यत् ।
सुकृतायुषोः प्रणाशं कुरुते प्रतिकम्चुकं योऽस्य ॥ ५० ॥

परमादीश्वराख्येन कृतेयं भटदीपिका ।
प्रदीप्यतां सदा ज्योतिश्शास्त्रज्ञानां हृदालये ॥

इति भटदीपिकायां गोलपादः इत्यार्यभटीयं समाप्तं

Ends (Comm.) — fol. 100

पूर्वमादिकाले यज्जोतिश्शास्त्रं वेदात्समुद्धृत्य ग्रन्थेन लोके प्रकाशितमासीत् सदा सर्वदा सद्धृतं तदेव मया नाम्नार्यभटीयमिति तन्त्रं प्रकाशितं । अस्य शास्त्रस्य यः प्रतिकम्चुकं कुरुते । दोषोत्पादनेन तिरस्करणमित्यर्थः । तस्य सुकृतायुषोः प्रणाशस्स्यात् ॥

शास्त्रोदितैः ... वांशैश्च तासामुदयलग्नं मध्यलग्नमस्तलग्नञ्च सम्यग्ज्ञात्वा पुनरर्कस्यार्धास्तमये घटिकायन्त्रं संस्थाप्य तेन कृत्तिकादीनां ... येन कालेन विशे ... प्रतिकम्चुकोपोऽस्य ।

इति पठनीयम् दीपिकाव्याख्याया व्याकरणविरुद्धत्वात् ।

References — (1) Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- iii, 12*b*.

B-Descriptive Catalogues :- I. O. Cat. Nos. 6271-72. A. C. Burnell remarks *Paramādīśvra* is the same as *Parameśvara*, commentator on the *Sūryasiddhānta* and on *Bhaskara* and author of various

works... His commentary is included in Kern's ed. of the *Āryabhaṭīya.*" (I. O. Cat. No. 6272).

(2) Printed Editions :- Ed. by Dr. H. Kern (Leiden, 1874)

इष्टदर्पणोदाहरण — Iṣṭadarpaṇodāharaṇa

No. 262 — $\frac{875}{1886-92}$

Size — 10¾ in. by 5 in.

Extent — 8 leaves; 12 lines to a page; 30-35 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; white chalk used for corrections; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Miśra Nandarāma.

Subject — Udāharaṇa on the Iṣṭadarpaṇa by the author himself.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा श्रीमद्गिरिधरं करोमि विदुषां मुदे ॥
स्वोक्तजन्मेष्टसंशुद्धिपद्यानां समुदाहृतिं ॥ १ ॥

अथ निर्विघ्नसमाप्त्यर्थं मंगलमाचरन्नेतत्प्रामाण्यमाह ॥

श्रीमद्व्रजजनवल्लभचरणसरोजं प्रणम्याह ॥
जन्मेष्टकालशुद्धिं यवनैरुदितां निबध्नामि ॥ १ ॥

Ends — fol. 8*b*

पृष्ठस्याग्रस्थितयोः क्रमतस्तत्स्याज्जनुर्लुभं ।
तेन स्फुटोवगम्यो जनिकाल इदं च यवनोक्तिरिति ।
तत्र तु बहुसंमतत्वात्पूर्वोक्तरीतिरेव साध्वी ॥ १८ ॥

इष्टदर्पणमेतन्मे सोदहरणमीरितं ।
निजानुजप्रार्थितेन दंताष्टेब्दमाधवे ॥ १ ॥

इति श्रीमिश्रनंदरामविरचितं स्वकृतस्येष्टदर्पणस्योदाहरणसंपूर्णं ॥

इष्टशोधन Iṣṭaśodhana

No. 263 $\frac{509}{1899-1915}$

Size — $6\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{7}{8}$ in.

Extent — 8 leaves; 13 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; complete.

Age — Not very old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa, astrology.

Begins — fol. 1*a*

श्रीगणेशाय नमः ॥

नमस्कृत्य गुरो श्रीमत्पादपद्मं शुभप्रदं
निशेकाध्यायविवृतिध्रुवबोधाय लिख्यते १

यवनमतविसंवादि पूर्वं पूर्वैं कृतं व्याख्यमवलोक्य
तन्निरसनाय ग्रंथो जनसुगमपदैरादित एव व्याख्यानमारभ्यते २ etc.

Ends — fol. 8*a*

एवं कृते जन्म शसांकतुल्यं
माधानलग्ने जनिलग्नस्तुल्यं
निषेकचंद्रोपि तदावगम्य
स्फुटान् निशेकान् स्फुटजन्मकालेति १
अगतस्य मिजगेहमध्यरे गौरवं प्रकुरुते गुणान्वित
मोनमाश्रितवतेस्य मालये भार्गवाय ददौ गुरूरूच्यत १
ईष्टसोधन संपूर्ण

इष्टशोधन with **टीका** Iṣṭaśodhana with Commentary

No. 264 $\frac{404}{1895-98}$

Size — $8\frac{1}{2}$ in. by $5\frac{3}{4}$ in.

Extent — 2 leaves; 12-13 lines to a page; 25-35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; Text in the middle with the Commentary above and below it; yellow pigment used for corrections; complete.

Age — Appears to be old.

Author of the Text — Amarasiṁha, son of Kumārasiṁha.

„ of the Comm. — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa, Astrology and horoscopy

Begins (Text) — fol. 1*a*

विज्ञायते ज्ञानभिन्नपुंसां शुभाशुभं जन्मफलं बिलग्नात्
तदुच्यते जातकनायकोक्तं विशेषकालादिह तस्य शुद्धिः १

लग्नांशगे ज्वे गुणतारकाणि २७३
गजेषु नेत्राणि २५८ मंदांशगे च

रंध्राध्वनोर्हस्तिगजेक्षणानि २८८
दिनानि बाल किल मातृकुक्षौ २ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*a*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

विज्ञायतेति ज्ञातिभिर्लग्नात् पुरुषाणां शुभाशुभं जन्मफलं ज्ञायते तस्माद-कारणादस्य जन्मलग्नशुद्धिः ताजकनायकोक्तानि निषककालादर्भक स्थितिकाला-दुच्यते १ लग्नेति आधानलग्न यादृशं राश्यादि यस्मिन्नंशक वर्त्तते यस्मिन्नंशेंदौ गुणतारकाणि २७३ दिनानि मातृकुक्षौ बालस्थितिः etc.

Ends (Text) — fol. 2*b*

आधानलग्नमपि पूर्वमवेक्ष्य सम्यक्
तत्कालखेचरयुतं सुधिया समूह्य ॥

तन्नादिभावफलमत्र च वक्ष्यमाणं
जन्मोक्ततुल्यमथ निश्चयमस्य कुर्यात् ॥ ८ ॥

इति कुमारसिंहात्मज-अमरसिंहविरचिते ईष्टशोधन संपूर्ण ॥

Ends (Comm.) — fol. 2b

आधानलग्नमिति ॥ एवमुक्तप्रकारेणाधानलग्नं निश्चित्याधानकालेपि गृहान् भावांश्च प्रशाध्य जन्मोक्तफलवत् सर्वं फलं विचारणीयं ८

इति इष्टशोधन संपूर्णं ॥

उडुदायप्रदीप or पाराशरीपद्धति

Uḍudāyapradīpa or Pārāśarīpaddhati

No. 265

192
1883-84

Size — 11½ in. by 5½ in.

Extent — 2 leaves; 12 lines to a page; 34 letters to a line.

Description — Thin country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; yellow pigment used for corrections; borders ruled in double red lines; left-hand edges slightly moth-eaten; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सिद्धांतमौपनिषदं शुद्धांतं परमेष्ठिनः ।
शोणाधरमहः किंचिद्वीणाधरमुपास्महे ॥ १ ॥

फलानि नक्षत्रदशाप्रकारेण विवृण्महे ॥
उडुदायप्रदीपाख्यं कुर्मो दैवविदां मुदे ॥ २ ॥

Ends — fol. 2a

परस्परदशायां स्वभुक्तौ सूर्यजभार्गवौ ॥
व्यत्ययेन विशेषेण प्रविशेतां शुभाशुभं ॥ ३९ ॥

कर्मलग्नाधिनेताराव्यन्योन्याश्रयसंस्थितौ
राजजोगाविति प्रोक्तौ विख्यातो विजयी भवेत् ॥ ४० ॥

इति श्रीपाराशरीपद्धति समाप्ताः ॥

उडुदायप्रदीप or पाराशरीहोरा

Uḍudāyapradīpa or Pārāśarīhorā

No. 266

405
1895-98

Size — 6½ in. by 4⅛ in.

Extent — 4 leaves; 9 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; fol. 3 slightly torn; complete.

Age — A modern copy.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
सिद्धांतमौपनिषदं शुद्धांतं परमेष्ठिनः ॥
शोणाधरं महः किंचित्वीणाधरमुपास्महे ॥ १ ॥

फलानि नक्षत्रदशाप्रकारेण विवृण्महे ॥
उडुदायप्रदीपाख्यं कूर्म्मो दैवविदां मुदे ॥ २ ॥

वयं पाराशरीं होरामनुश्रित्य यथामति ॥
बुधैर्भावादिभिः सर्वैं ज्ञेया सामान्यशास्त्रतः ॥
एतच्छास्त्रानुसारेण संज्ञां ब्रूमो विशेषतः ॥ ३ ॥ etc.

Ends — fol. 4*b*

धर्म्मकर्म्माधिनेतारौ अन्न्योन्याश्रयसंस्थितै
राजयोगाविति प्रोक्तं विख्यातौ विजयी भवेत् ॥ ४१ ॥

अल्पायुर्दिननाथस्य शत्रौ लग्नाधिपे यदा ॥
समत्वे मध्यमायु स्यात् मित्रे दीर्घायुरादिशेत् ॥ ४२ ॥

इति उडुदाप्रदीपाख्यं ग्रंथसमाप्तम् ॥ १ ॥
रामाय नमः ॥ गोविंद नमः ॥

References — (1) Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 62*b*; ii, 12*a*, 190*b*; iii, 14*b*.

उडुदायप्रदीप
with टीका

Uḍudāyapradīpa
with Commentary

No. 267

510
1899-1915

Size — 8½ in. by 5⅝ in.

Extent — 11 leaves; 3-4 lines to a page; 20-22 letters to a line. (Text)
" 9-10 " " " 25 " " " (Comm.)

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, and legible; text in the middle with the commentary above and below it; borders ruled in triple red lines; yellow pigment used for corrections; occasional marginal notes.

Age — Śaka 1736.

Author of the Text — Not mentioned.
" of the Comm. — Not mentioned.

Begins (Text) — fol. 1b

सिद्धांतमौपनिषदं सिद्धांतं परमेष्ठिनः ।
शोणाधरं महत्किंचिद्वीणाधरमुपास्महे ॥ १ ॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥
श्रीगजास्यं नमस्कृत्य सिद्धिबुद्धिप्रदायकं ॥
पाराशरीजातकस्य टीका चाक्रीयते मया ॥ १ ॥
क्षत्रान्वये विष्णुदासस्तेनाहं प्रार्थितः किल ॥
पाराशरीजातकस्य टीकां कृत्वा ममार्पय ॥ २ ॥
गूढार्थान्प्रकटीकृत्य सशेषं सुखबोधकृत् ॥
पाराशरीजातकस्य टीका चालिख्यते मया ॥ etc.

Ends (Text) — fol. 11b

धर्मलग्नाधिने तारावन्योन्याश्रयसंस्थितौ ॥
राजयोगाविति प्रोक्तौ विख्यातो विजयी भवेत् ॥ १४ ॥

इति श्रीपाराशरीजातके उडुदायप्रदीपाख्यो ग्रंथं समाप्तिमगमत् ॥

Ends (Comm.) — fol. 11b

धर्मलग्नाधिनेतारौ नवमाधिलग्नेशौ

अन्योन्याश्रयसंस्थितौ धर्माधिपो लग्ने लग्नेशो धर्मभावे चेन्नाजयोगः ।
मानवो विख्यातो विजयी च भवेत् ॥ १४ ॥

पाराशरीजातकस्य व्याख्यानं तु मया कृतं ॥
श्रीविष्णुदासस्य मुदे परमाद्यसुखेन च ॥
इति उडुदायप्रदीपस्य टीका समाप्तं ॥

कृष्णार्पणमस्तु ॥ शके १७३६ भावनामसंवत्सरे पौषशुक्लनवम्यां गुरुवासरे पुण्यग्रामे मध्यरात्रौ ग्रंथोयं समाप्तः ॥ अयं जोतिषोपनामकदिनकरेण लिखितः ॥ तस्यायं ग्रंथः ॥ स्वार्थं परार्थं च ॥ छ ॥ छ ॥

उडुदायप्रदीप or पाराशरीजातक with व्याख्यान

Uḍudāyapradīpa or Pārāśarijātaka with Commentary

No. 268

708 / 1883-84

Size — 8½ in. by 4⅕ in.

Extent — 11 leaves ; 2-3 lines to a page ; 25-30 letters to a line. (Text)
" 6-8 " " " 35 " " (Comm.)

Description — Country paper ; Devanāgarī characters ; not very old in appearance ; handwriting clear, legible and uniform ; borders ruled in triple red lines ; red pigment used for marking the portion ; yellow pigment for corrections ; folios numbered in both margins ; text in the middle with the commentary above and below it ; complete. There are beautiful designs on fol. 1a and on the last folio. Same as No. 510 / 1899-1915.

Age — Not very old.

Author of the Text — Not mentioned.
" of the Comm. — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1a

सिद्धांतमौपनिषदं सिद्धांतपरमेष्ठिनः ॥
शोणाधरंमहः किंचिद्वीणाधरमुपास्महे ॥ १ ॥

वयं पाराशरीहोरामनुसृत्य यथामति ॥
उडुदायप्रदीपाख्यं कुर्मो दैवविदां मुदे ॥ २ ॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1a

श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीगजास्यं नमस्कृत्य सिधिबुद्धिप्रदायकं ॥
पाराशरीजातकस्य टीका च क्रीयते मया ॥ १ ॥

क्षेत्रान्वये विष्णुदास तेनाहं प्रार्थितः किल ॥
पाराशरीजातकस्य टीकां कृत्वा ममार्प्य च ॥ २ ॥

गूढार्थान्प्रकटीकृत्य शेषं च सुखबोधकृत् ॥
पाराशरीजातकस्य टीका च लिख्यते मया ॥ ३ ॥ etc.

Ends (Text) — fol. 11a

कर्मलग्नाधिनेतारावन्योन्याश्रयसंस्थितौ ॥
राजयोगाविति प्रोक्तं विख्यातो विजयी भवेत् ॥ ४२ ॥

धर्मकर्माधिनेतारावन्योन्याश्रयसंस्थितौ ॥
राजयोगाविति प्रोक्तं विख्यातो विजयी भवेत् ॥ ४३ ॥

Ends (Comm.) — fol. 11a

धर्मकर्मेती ॥ धर्मकर्माधिनेतारौ अन्योन्याश्रयसंस्थितौ ॥ नवमाधिपौ लग्नेशो धर्मभावे चेत् राजयोगः ॥ मानवो विख्यातो विजयीभवेत् ॥ ४३ ॥

इति पाराशरीजातके ॥ उडुदायप्रदीपव्याख्यानं समाप्तं ॥ इति दशाध्यायः ॥

पाराशरीजातकस्य व्याख्यानं तु मयाकृतं ॥
श्रीविष्णुदासस्य मुदे परमाद्यसुखेन च ॥ ६९ ॥

चंद्रलग्नाधिपो यत्र तत्रिकोणमथापि वा ॥
गुरोस्त्रिकोणे केंद्रे वा जन्मलग्नं न संशयः ॥ १ ॥

सूर्यभादस्त ७ मिहिरा १२ घन १७ सिद्ध २४ भलग्नभं ॥ ६ ॥

यामद्वये द्वये याते भवेल्लग्नस्य निश्चयः ॥
अंबरं वेदकल्पोक्तं यस्य पुंसश्च विद्यते ॥
साक्षाद्दैवज्ञमाणिक्यं द्विजानां पावनं परं ॥
ज्योतिषार्णवसंभूतग्रंथोयं कौस्तुभोमणिः ॥
धृत्वा विष्णुर्गले चैनं भूषणाधिक्यमाप्नुयात् ॥ ३ ॥

The follow three Koṣṭakas.

उडुदायप्रदीप or पाराशरीहोरा with टीका

Uḍudāyapradīpa or Pārāśarīhorā with Commentary

No. 269

876
1886-92

Size — 12⅛ in. by 5⅝ in.

Extent —26 leaves; 10-11 lines to a page; 35-40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold, clear and legible; red pigment used for marking the portion and yellow pigment used for corrections; complete.

Age — Śake 1789.

Author of the Text — Veṅkaṭeśa.
,, of the Comm. — Lakṣmīpati.

Subject — A commentary on the Uḍudāyapradīpa of Veṅkaṭeśa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

सिद्धांतमौपनिषदं etc. as in No. 141 / A1883-84.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीमतिमान् प्रणम्य भक्त्या सुहृददांहृत्कमलप्रकाशहेतोः ॥
उडुदायोत्थफलप्रदीपटीका क्रियते सज्जनरंजनी मयैषा ॥ १ ॥ etc.

Ends (Text) — fol. 26*b*

कर्मलग्नाधिनेतारावन्योन्याश्रयसंस्थितौ ॥
राजयोगाविति प्रोक्तं विख्यातो विजयी भवेत् ॥ ४१ ॥

धर्मकर्माधिनेतारावन्योन्याश्रयसंस्थितौ ॥
राजयोगाविति प्रोक्तं विख्यातो विजयी भवेत् ॥ ४२ ॥

Ends (Comm.) — fol. 26*a*

कान्यकुब्जे विषये पैतियाऽख्यप्रगाह्वके
श्रौतस्मार्त्तक्रियोपेतखोरिग्रामनिवासिना ॥ १ ॥

पाराडे इत्युनाम्ना श्रीभारद्वाजसगोत्रिणा
नेपालाधीशराजेंद्रविक्तप्रार्थितांघ्रिणा ॥ २ ॥

कृष्णानंदात्मजेनेयं लक्ष्मीपतिद्विजन्मना ॥
कृता सम्योडुदायस्य टीका सज्जनरंजनी ॥ ३ ॥

वाजपेयीकुलोद्भूतरामचंद्राज्ञया मुदा
प्रीयतामनया श्रीमान् विश्वेशो भगवान्स्वयं ॥ ४ ॥
योडुदायप्रदीपाख्यटीका सज्जनरंजनी
तस्याः पूर्तिमगादायाध्यायव्याख्यां सुनिर्मलाम् ॥ १ ॥

इत्युडुदायप्रदीपटीका यथामति लिख्यिता समा ॥ संवत् १९२४ शके १७८९ तत्र आश्विनमासे कृष्णपक्षे २ चंद्रवासरे ॥ लिप्यकृतं मंगलब्राह्मण स्वयं फठेत्.

References — (1) Mss. — A-Aufrecht: Catalogus Catalogorum :- ii 12*a*; 190*b*.

B-Descriptive Catalogues :- Cf. Ulwar Mss. Cat. No. 1839, Extract No. 516.

उडुदायप्रदीप also called पाराशरीहोरा with टीका

Uḍudāyapradīpa also called Pārāśarīhorā with Commentary

No. 270

141
A1883-84

Size — 11½ in. by 5⅞ in.

Extent — 9 leaves; 10-11 lines to a page; 30-35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and legible; Text in the middle with the Commentary above and below it; yellow pigment occasionally used for corrections; edges slightly worn out; red ink used for colophons; both the Text and the Commentary complete.

Age — Saṁvat 1880.

Author of the Text — Not mentioned.
„ of the Comm. — Not mentioned.

Subject — An anonymous commentary on the Uḍudāyapradīpa ascribed to Veṅkaṭeśa Yajñanārāyaṇa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥
ॐ सिद्धान्तमौपनिषदं शुद्धांतं परमेष्ठिनः
शोणाधरं महा किंचिद्वीणाधरमुपास्महे १

फलानि नक्षत्रदशाप्रकारेण विवृरामहे ॥
उडुदीयं प्रदीपाख्यं कूर्मो दैवविदां महे २
वयं पाराशरीहोरामनुश्रित्य यथामतिः
बुधैर्भावादिभिः सर्वैर्ज्ञेया सामान्यशास्त्रतः ३ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॐ श्रीगुरवे नमः

ॐ सिद्धान्तमिति ॐ वीणाधरं किंचित्महः अर्थात्सरस्वती रूपत्तेजः सरस्वतीति यावत् तस्या एव वीणाधारित्वात् ॥ उपास्महे भजामः किं भूतं औपनिषदं सिद्धान्ताम् उपनिषद्ब्रह्मभागप्रतिपाद्यं सिद्धान्तस्वरूपम् etc.

Ends (Text) — fol. 9*a*

धर्मेतिधर्मे
लग्नाधिनेतारौ अन्यौन्याश्रयसंस्थितौ
राजयोगमिति प्रोक्तं विख्यतो विजयी भवेत् ४०

धर्मकर्माधिनेतारावन्योन्याश्रयसंस्थितौ
राजयोगमिति प्रोक्तं विख्याते विजयी भवेत् ४१

प्रतिलग्नात्समाभिज्ञपूर्वोदिष्टा विसेद्विजः
तत्तज्ज्ञहस्वरूपाणि ब्रह्मेणैव विवृरामहे ४२

इति पराशरीहो(रा) संपूर्णम् शुभं भूयात् दीर्घायुः ॥

Ends (Comm.) — fol. 9*a*

ॐ नमो विघ्ननाथाय ग्रहभुक्तिसमाहितास्तिथयो ध्रुवः कराग्रोद्युविऽसुभुक्ते ध्रुवः स्याद्दराग्रो विधुनेत्रनिघो भृगुस्यात् ध्रुवांकेन हीनस्ततो शौरिराहुद्युवे ज्यक्रमात्स्युः प्रभक्तेखमासः ध्रुवहीनो गुरोरद्भौमकेतुस्तथो रविः फलानि प्रवेदज्ञात्वा ग्रहभुक्तनुसारतः ४२

इति श्रीपराशरी उपनिषद् समाप्तः संवत् १८८० पौषमासे शुक्लपक्षे पंचम्यां भौमवासरे संपूर्णं दीर्घायुः चिरं जीवतु ॥

उडुदायप्रदीप or
पाराशरीपद्धति
with टीका

Uḍudāyapradīpa or
Pārāśaripaddhati
with Commentary

No. 271

538
1875-76

Size — 8¼ in. by 4⅜ in.

Extent — 10 leaves; 3 lines to a page; 20-22 letters to a line (Text)
„ 8 „ „ 25-28 „ „ (Comm.)

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not old in appearance; handwriting of the Text bold, clear and uniform; of the Comm. small, legible and uniform; text in the middle and the comm. above and below it; the text contains altogether 41 verses; both text and the commentary complete.

Age — Saṁvat 1906.

Author of the Text — Parāśara.
„ of the Comm. — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — (Text) fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः

सिद्धांतमौपनिषदं शुद्धांतं परमेष्ठिनः
शोणाधरं महः किंचिद्वीणाधरमुपास्महे १
फलानि नक्षत्रदशाप्रकारेण विवृरामहे
उडुदायप्रदीपाख्यं कूर्मो दैवविदां मुदे २
वयं पारासरीहोरामनुश्रुत्य यथामति
बुधैर्भावादिभि सर्वैं ज्ञेया सामान्यशास्त्रतः ३ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

श्रीगणेशायनमः

सिद्धांतमिति वीणाधरं किंचिन्महः अर्थात्सरस्वतीरूपं तेजः सरस्वतीति यावत् तस्या एव वीणाधारित्वात् उपास्महे भजामः etc.

Ends (Text) — fol. 10*b*

कर्मधर्माधिनेतारोवन्योन्याश्रयसंस्थितौ
राजयोगाविति प्रोक्तं विख्यातो विनयी भवेत् ४०
धर्मकर्माधिनेतारोवन्योन्याश्रयसंस्थितौ
राजयोगाविति प्रोक्तं विख्यातो विजयी भवेत् ४१

इति

Ends (Comm.) — fol. 10*b*

धर्मेति धर्मकर्माधिनेतारो भाग्यराज्याधिपौ अन्योन्याश्रयसंस्थितौ चेत् भाग्याधिपः राज्यस्थाने राज्याधिपः भाग्यस्थाने स्थितौ चेतौ राजयोगाविति प्रोक्तं विख्यातः विजयी भवेत् नराणामिति शेषः ४१

इति श्रीपाराशरीपद्धत संपूर्णम् संवत् १९०६ जेष्ट शुक्ल ३ भृगौ वासरे लिषतं उदयलाल विलालावासी गोहंगी काहालवासी स्वाईजपूरका पोतडीमधे लिषतं पठनार्थं शुभं भवतु ॥ श्री ॥ श्री ॥

उडुदायप्रदीप or पाराशरीजातक with टीका

Uḍudāyapradīpa or Pārāśarijātaka with Commentary

No. 272

874
1891-95

Size — 10⅞ in. by 5¼ in.

Extent — 10 leaves; 10-11 lines to a page; 20-30 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting of the text bold, of the comm. small, clear and legible; borders ruled in triple red lines and edges in single; left-hand edges worn out; folios numbered in both morgins; text in the middle with the commentary above and below it; complete.

Age — Appears to be old.

Author of the Text — Parāśara.

„ of the Comm. — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1b

॥ श्री ॥
सिद्धांतमौपनिषदं शुद्धांतं परमेष्ठिनः ।
शोणाधरं महः किंचित् वीणाधरमुपास्महे ॥ १ ॥
फलानि नक्षत्रदशाप्रकारेण विवृण्महे
उडुदायप्रदीपाख्यं कुर्मो दैवविदां मुदे ॥ २ ॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
सिद्धांतमिति वीणाधरं किंचित्महः अर्थात्सरस्वतीरूपं महः तेजः सरस्वतीति यावत् । तस्या एव वीणाधारित्वात् उपास्महे वयं भजामः etc.

Ends (Taxt) — fol. 10*a*

धर्मकर्माधिनेतारौवन्योन्याश्रयसंस्थितौ
राजयोगाविति प्रोक्तं विख्यातो विजयी भवेत् ॥ ४१ ॥

Ends (Comm.) — fol. 10*a*

धर्मकर्माधिनेतारौ भाग्यराज्याधिपौ अन्योन्याश्रयसंस्थितौ चेत् भाग्याधिपः राजास्थाने राज्याधिपः भाग्यस्थाने स्थितौ चेतौ राज्ययोगाविति प्रोक्तं विख्यातः विजयश्च भवेत् नराणामिति शेषः ॥ ४१ ॥

इति श्रीपारासरचार्यविरचितं पारीसरीजातक संपूर्णमगात् ॥

उडुदायप्रदीप or
पाराशरीहोरा
with विवरण

Uḍudāyapradīpa or
Pārāśarīhorā
with Commentary

No. 273

877
1886-92

Size — 13 in. by 6 in.

Extent — 4 leaves; 12-13 lines to a page; 40 letters to a line (Text)
" " " 55 " " (Comm.)

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; text in the middle with the commentary above and below it; complete.

Age — Saṁvat 1908.

Author of the Text — Veṅkateśa.
" of the Comm. — Not mentioned.

Subject — An anonymous commentary Uḍudāyapradīpa.

Begins (Text) — fol. 1*a*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
सिद्धांतमौपनिषदं etc. as in No. 141 / A1883-84.

Begins (Comm.) — fol. 1*a*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
सिद्धांतमिति etc. as in No. 141 / A1883-84.

Ends (Text) — fol. 4*b*

कर्मलग्नाधिनेतारौ etc. up to विख्यातो विजयी भवेत् ४१ as in No. 141 / A1883-84. followed by पाराशरो संपूर्णम् ॥ श्रीरस्तु

Ends (Comm.) — fol. 4*b*

धर्मेति धर्मकर्माधिनेतारौ भाग्यराज्याधिपौ अन्योन्याश्रयसंस्थितौ चेत् भाग्याधिपः भाग्यस्थाने स्थितौ चेत्तौ राज्ययागाविति प्रोक्तं विख्यातविजयश्च भवेत् नराणामिति शेषः ४१

इति पाराशरीविवर्णम् समाप्तम् संवत् १९०८ मार्गशिरे श्रीः

उडुदायप्रदीप with विवरण

Uḍudāyapradīpa with Vivaraṇa

No. 274

878 / 1886-92

Size — 12¾ in. by 6¼ in.

Extent — 6 leaves ; 12 lines to a page ; 30-35 letters to a line.

Description — Thick country paper ; Devanāgarī characters ; old and musty in appearance ; handwriting legible and uniform but rather careless ; text in the middle with the commentary above and below it ; occasional marginal notes ; edges worn out and slightly moth-eaten ; complete.

Age — Appears to be old.

Author of the Text — Not mentioned.
„ of the Comm. — „

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सिद्धांतमौपनिषदं etc. as in No. 141 / A1883-84.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सिद्धांतमिति ॥ वीणाधरं किंचिन्मह अर्थात्सरस्वतीरूपतेजः सरस्वतीति यावत् । तस्या एव वीणाधारित्वात् etc. as in No. 141 / A1883-84.

Ends (Text) — fol. 6*a*

कर्मलग्नाधिनेतारौ etc. upto विख्यातो विजयी भवेत् ४२ as in No. 141 / A1883-84

Ends (Comm.) — fol. 6*a*

धर्मेति धर्मकर्माधिनेतारौ भाग्यराज्याधिपौ अन्योन्याश्रयसंस्थितौ चेत् भाग्याधिपः राज्यस्थाने राज्याधिपः भाग्यस्थाने स्थितौ चेतौ राजयोगाविति प्रोक्तं विख्यातविजयश्च भवेत् ४१

इति पाराशरीविवर्णं समाप्तम्

उडुदायप्रदीपटीका or पाराशरजातकटीका

Uḍudāyapradīpaṭīkā or Pārāśarajātakaṭīkā

No. 275

50 / 1869-70

Size — 10½ in. by 5$\frac{7}{16}$ in.

Extent — 13 leaves; 9 lines to a page; 32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not old in appearance; handwriting bold, clear and uniform; borders ruled in triple red lines and edges in single; the Ms. contains only seven verses of the text; the commentary is in Hindi and is complete.

Age — Saṁvat 1926.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

सिद्धांतमौपनिषदं शुद्धांतं परमेष्ठिनः ॥
शोणाधरं महः किंचिद्वीणाधरमुपास्महे ॥ १ ॥
नक्षत्रदशाप्रकारेण विवृण्महे ॥
उडुदायप्रदीपाख्यं कूर्मो दैवविदां मुदे ॥ २ ॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ श्रीमद्गणाधिपतये नमः ॥

श्रीगजास्यं नमस्कृत्य सिद्धिबुद्धिप्रदायकम् ॥
पारासरीजातकस्य भाषा च क्रियते मया ॥ १ ॥

क्षेत्रान्वये विष्णुदासस्तेनाहं प्रार्थितः किलः ॥
पारासरीजातकस्य भाषां कृत्वा ममार्पय ॥ २ ॥

गूढर्थान्प्रकटीकृत्य सशेषं सुखबोधकृत् ॥
पारासरीजातकं तु भाषया लिख्यते मया ॥ ३ ॥

फलानि० ॥ दमिति सिद्धांतओर उपनिषदनमें प्रतिपाद्य ब्रह्माको शुद्ध अंतस्करण ॥ रक्तव.ष्टवीणाकौं धारण करै ॥ ऐसो जो कोई हेताकी उपासना करो हौं ॥ १ ॥ etc.

Ends — fol. 13*a*

कर्मलग्नाधिनेतारा ॥ वित्यस्यार्थः ॥ कर्मकहीयें दशमको स्वामी तो लग्नमैं होय ॥ अरलग्नको स्वामी दशमे होय तो राजयोग कहीयें ॥ येसे योगमें जाको जन्म होय सो मनुष्य सर्वत्र विख्यात होय ॥ अर विजयवान होय ॥ ४० ॥

धर्मकर्माधिनेताराविल्यस्यार्थं नवमस्थानकको स्वामी दशमस्थानमें होय ॥ अर दशमको स्वामी नवमे होय यह राजयोग कहियें ॥ यामे जाको जन्म होय तो विख्यात विजयवान् होय ॥ ४१ ॥

पारासरीजातकस्य व्याख्यान भाषया कृतं ॥
श्रीविष्णुदासस्य मुदे परमार्थसुखेन तु ॥ ४२ ॥

इति पारासरीभाषाफलं समाप्तः ॥ संवत् १९२६ ना श्रावण शुदि ९ सोमवासरे समाप्तोयमिदं ग्रंथम् ॥

उपदेशसूत्र

Upadeśasūtra

No. 276

406
1895-98

Size — 11¾ in. by 4 in.

Extent — 6 leaves; 10 lines to a page; 40–42 letters to a line.

Description — Modern paper with water marks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; white chalk used for corrections; the Ms. contains 1–4 Pādas.

Age — A modern copy.

Author — Jaimini (?)

Subject — Jyotiṣa, a treatise on horoscopy.

Begins — fol. 1b

श्री गुरुभ्यो नमः । उपदेशसूत्रं ।

अथातो जन्मजिज्ञासा । उपदेशं व्याख्यास्यामः ॥ ... द्विपदमिदं सूत्रं । अभिपश्यं ... क्षानि । पार्श्वभे च । तंनिष्टाश्च तद्वत् । दारभाग्यशूलस्थागलानि ध्यातु ।

fol. 5a इत्युपदेशसूत्रे आयुर्दाये प्रथमः पादः ॥ छ ॥

Ends — fol. 6b

तस्मिन्नुच्चे नीचे स्वर्क्षे वा श्रीमंतः । ताराकांशो मंदाद्यो दशेशः । स्वमित्रभे किंचित् । दुर्गं तापरता । स्ववैषंम्ये यथासंक्रमं व्युक्रमे । साम्ये विपरीत । शेनौ चेत्येके । अंतरभु । त्त्यंशयोरेत् । शुभदशाशुभ एते स्वामिच्छ्येच्छा । अन्येरथा । सिद्धमन्यत् ।

इत्युपदेशसूत्रे आयुर्दाये चतुर्थपादः ॥ छ ॥ ग्रंथसंख्या १२५ ॥

References — (1) Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 67a; iii, 15b.

एकांशयोगप्रकरण

Ekāṁśayogaprakaraṇa

No. 277

407
1895-98

Size — 9½ in. by 4⅛ in.

Extent — 5 leaves; 11-12 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; edges slightly worn out; red pigment used for verse numbers and colophons; complete.

Age — Saṁvat 1856; Śaka 1721.

Author — Not mentioned.

Subject — Astrology.

Begins — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथैकांशकसंयोगाद्ग्रहयोर्योगतः फलं

द्वाभ्यां त्रिभिश्चतुर्भिर्वा पंचभिः षट् च सप्तभिः १ etc. as in No. 431 / A1881-82.

Ends — fol 5*a*

व्याघ्रचौरादिरोगैश्च etc. up to सर्वकार्यप्रसिद्धये १०१ as in No. 431 / A1881-82 followed by इत्येकांशयोगप्रकरणं समाप्तम् श्रीशुभं भूयात् संवत् १८५६ शके १७२१ मिति श्रावण शुक्ल ५ भौमवासरे लिखितं हरदेवमिश्रात्मजगुमानीराममिश्रेण काश्यां स्वार्थं परार्थं च ॥

एकांशयोगप्रकरण Ekāṁśayogaprakaraṇa

No. 278 431 / A1881-82

Size — 9 in. by 4¾ in.

Extent — 5 leaves; 10-14 lines to a page; 28-35 letters to a line.

Description — Modern paper; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting clear and legible but not uniform; borders ruled in double red lines; yellow pigment used for corrections; complete.

Age — Śaka 1708.

Author — Not mentioned.

Subject — Astrology.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

गुरुः ॥ अथैकांशकसंयोगाद् ग्रहयोर्योगतः फलं ॥
द्वाभ्यां त्रिभिश्चतुर्भिर्वा पंचभिः षट् च सप्तभिः ॥ १ ॥

वक्ष्यंतेत्र विशेषेण वज्रिन् देवहितेच्छया ।
मनुजानां नृपाणां च विशेषाच्छुभकांक्षया ॥ २ ॥

एकांशकसमायुक्तौ भान्विदू यदि मैत्रभो ।
धान्यसंग्रहणं श्रेष्ठं धान्यसंपद्विवृद्धये ॥ ३ ॥ etc.

Ends — fol. 5*b*

व्याघ्रचौरादिरोगैश्च नास्त्यश्चोपद्रवः सदा ॥
आग्नेय्यां दिशपर्यंते दिशांवभ्यविनाशन् ॥ ९९ ॥

तोयाग्नियवनैः शांतचौरादिविषशूलकैः ॥
व्याधिभिर्नैव बाध्यंते गृहैरश्वनराहुभिः ॥ १०० ॥

एवं सर्वेषु योगेषु कथितेषूदिताः क्रमात् ॥
कुर्यात्सर्वप्रयत्नेन सर्वकार्यप्रसिद्धये ॥ १०१ ॥

इत्येकांशयोगप्रकरणं समाप्तं ॥ श्रीशके १७०८ पराभवाब्दे ॥ कार्तिकासिताष्टम्यांमिदाविदं पुस्तकं समाप्तं ॥ माहादेवो जयति ॥ श्रीः ॥ श्रीः ॥ श्रीः ॥ स्वार्थं परार्थं च ॥

भोग्या राहो

References — (1) Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum:- i, 74[a]; iii, 16[b].

करणकमलमार्त्तण्ड Karaṇakamalamārtaṇḍa

No. 279 $\frac{20}{1870-71}$

Size — 10¼ in. by 3⅝ in.

Extent — 11 leaves; 12 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs; very old in appearance; handwriting small and somewhat careless but clear and legible; borders ruled in double red lines; edges on the right hand side extremely worn out; the Ms. contains Adhikāras 1–10.

Age — Śaka 1180. This date appears to be doubtful.

Author — Daśabala, probably identical with the Buddhist Daśabala who composed Tithisāriṇi in A. D. 1055.

Subject — Jyotiṣa. A Karaṇagrantha.

Begins — fol. 1[b]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ या० श्रीनीलकंठेभ्यो नमः ॥
दिननाथं नमस्कृत्य गणितं व्योमसद्मनां ।
ब्रूमः करणकमलमा ..... स्फुटं ॥ १

इह गणितविशेषाः संति सद्भिः प्रणीता
विपुलमतिभिराद्यैर्दृष्टसिद्धांतमार्गैः ।
सलघुरयमुपायः खेचराणा स्फुटोऽभू-
जुगदभिमतसिद्ध्यै यस्य नास्ति द्वितीयः ॥ २ ॥ etc.

fol. 2a इति दशबलविरचिते ज्योतिःशास्त्रे करणकमलमार्त्तंडे मध्यग्रहानयनाधिकारः प्रथमः समाप्तः ॥ छ ॥

fol. 4a इति दशबलविरचिते स्फुटग्रहानयनाधिकारो द्वितीयः समाप्तः ॥ छ ॥ ७६ ॥

Ends — fol. 11b

बलभान्वयसंजातो विरोचनसुतः सुधीः ।
इदं दशबलश्रीमान् चक्रे करणमुत्तमं । १०

धन्यैरार्यभटादिभिर्निजगुणैर्दिडीरफेलोज्दलै -
राब्रह्मांडविसारिभिः प्रतिदिनं विस्तारिताः कीर्त्तयः ।
स्मृत्वा तच्चरणांबुजानि रचितोस्माभिः परप्रार्थितै -
र्ग्रंथोऽयं तदुपार्ज्जितैश्च सुकृतैः प्रीतिं भजंतां प्रजाः ॥ ११

इति दशबलविरचिते ज्योतिःशास्त्रे करणकमलमार्त्तंडे स्फुटाधिमासकसंवत्सरानयनाधिकारो दशमः समाप्तः ॥ श्रीः ॥ छ ॥ शाके ९८० रविमंडलांते शास्त्रादौ चांद्रशुद्धिध्रुवकः ॥ २८ । ३६ । ५७ । ३८ रविमंडलांते शास्त्रादौ अवमादि । ४३ । १० । १४ अब्दानां एकादिनवांनानां प्रथमा द्वितीय-तृतीय-चतुर्थस्थितानां पृथक् पृथक् नवकाः कोष्टे लिखिताः ॥ शुद्धि अवमादि तथा ग्रहाणां ॥ Then follows an astronomical table.

On fol. 10b we have :—

श्रीशाके ११८० माघशुदि ७ भृगुवासरे कमलपुरमध्ये लखितंगब्राह्मणचालिचूवत ।

References — (1) Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- This is the only Ms. of the work available. See also Bhār. Jyo. pp. 226, 239–40, 335, 343.

करणकुतूहल

Karaṇakutūhala

No. 280

879
1886–92

Size — 8⅝ in. by 4¼ in.

Extent — 22 leaves ; 8 lines to a page ; 20–22 letters to a line.

Description — Rough country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bold, clear and uniform ; borders not ruled ; yellow pigment used for corrections ; complete.

Age — Saṁvat 1835.

Author — Bhāskarācārya.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

गणेशं ... रं पद्मजन्माच्युतेशान् ग्रहान् भास्करो भास्करादीश्च नत्वा
लघुप्रक्रियं प्रस्फुटं खेटकर्म प्रवक्ष्याम्यथ ब्रह्मसिद्धांततुल्यं १ etc.

Ends — fol. 21*b*

आसीत्सज्जनधाम्नि विज्जलेविडे शांडिल्यगोत्रोद्भवः
श्रौतस्मार्त्तविचारसारचतुरः सौजन्यरत्नाकरः ।
ज्योतिर्वित्तिलको महेश्वर इति ख्यातः क्षितौ स्वैर्गणै-
स्तत्सूनुः करणकतूहलमिदं चक्रे कविर्भास्करः ५

इतीह भास्करोदिते ग्रहागमकुतूहले
विदग्धबुद्धिवल्लभे रवींदुपर्वसाधनं ६

इति श्रीमरुणकचक्रचूडामणि-भास्कराचार्यविरचिते करणकुतूहले दशमोधिकार समाप्त

स्वस्ति श्रीनृपविक्रमाच्छविविधुनागेंदुभिः संमितै-
र्याताब्दै नृपशालिवाहनशकापत्यनाग अंगेदुभिः
मासे मार्गसिते रससुसतिथौ च चांद्रीदिने
प्रालिखीन्नगरे गोरगसंमिते च हरिणा च करणं शुभम् १

समाप्तोयं ग्रंथ लिषतं रामलालेन स्वात्मार्थं पठनार्थकं भाद्रे च शुक्लपक्षे तु प्रतिपत् रविवासरे १ संवत् १८३५ शाके १७०० ॥ श्रीगुरवे नमः ॥
॥ श्रीरस्तु ॥ ॥ शुभं भूयात् ॥

References — (1) Mss. — A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 81*a*; ii, 15*b*, 191*b*; iii, 18*a*.

B – Descriptive Catalogues :- I. O. Cat. No. 2925–27 and 8051; B. B. R. A. S. Cat. Nos. 216–19.

करणकुतूहल — Karaṇakutūhala

No. 281 — 408 / 1895–98

Size — 8½ in. by 4¾ in.

Extent — 22 leaves; 8 lines to a page; 18-20 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and legible; borders ruled in double black lines; red pigment used for colophons; edges worn out; moth-eaten; brittle leaves; complete.

Age — Śaka 1632.

Author — Bhāskarācārya.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणपतिर्ज्जयति ॥

गणेशं गिरं पद्मजन्माच्युतेशान् etc. as in No. 295 / 1882-83.

fol. 4*b* इति श्रीभास्कराचार्यविरचिते कर्णकुतूहले मध्यमाधिकारः प्रथमः ॥ छ ॥

fol. 7*b* इति श्रीभास्कराचार्यविरचिते कर्णकुतूहले स्पष्टाधिकारो द्वितीयः ॥ २ ॥

Ends — fol. 22

आसीत्सज्जनधाम्नि etc. up to चक्रे कविर्भास्करः ॥ ४ ॥ as in No. 295 / 1882-83 followed by इति श्रीभास्कराचार्यविरचिते करणकुतूहले संग्रवाधिकारो दशमः ॥ १० ॥ समाप्तोयं ग्रंथः ॥ संवत्सप्तदशशताधिकसप्तषष्टिमे वर्षे शा. १५३२ प्र० सौम्यायने मधुयास्यसिते पक्षे दशतिथौ क्रोडदिने अद्येह श्रीखर्पपुरस्थानात् उदीच्यज्ञात्युद्भव व्या. श्री ५ प्रयागसुत सदाशिवेन लिषितं ॥ समस्तपुत्रार्थे श्री श्रीशुभं भवतु ॥ श्री

Then follows some portion.

References — See No. 879 / 1886-92.

करणकुतूहल

Karaṇakutūhala

No. 282

331 / 1879-80

Size — 9¼ in. by 4 in.

Extent — 11 leaves; 8 lines to a page; 36 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; edges extremely worn out;

yellow pigment used for corrections; complete, written by one Sūryadāsa.

Age — Saṁvat 1586.

Author — Bhāskara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

गणेशं गिरं पद्मजन्माच्युतेशान् etc. as in No. 295 / 1882–83.

fol. 2*b* इति भास्करोये कुतूहले मध्यमाधिकार प्रथमः ॥ १ ॥

Ends — fol. 11*a*

आसीत्सज्जनधाम्नि etc. up to इति भास्करविरचिते करणकुतूहले पर्वसंभवाधिकारः ॥ समाप्तोयं ग्रंथः ॥ शुभं भवतु ॥ लेषकपाठकयोः ॥ श्री

श्रीमद्विक्रमभूमिनाथसमयादंगाऽगबाणेंदुके १५८६
यातेब्दे मार्गमासि बहुलदलतरे पंचमी ५ युक्तशुक्रा ॥
तस्यां श्रीस्तंभतीर्थे कृतवसतिरसौ काविराजिः स्वदोर्भ्यां
मूदीच्यज्ञातिसंज्ञोऽलिखदिममखिलं सूर्यदासाऽभिधानः ॥ १ ॥

श्री ॥ श्री ॥ श्री ॥ श्री ॥ छ ॥ अथाभ्रसंभवार्थं ॥ उपायः ॥ etc.

समलिप्तिकमार्त्तंडे राशिमेकं विशोधयेत् ॥
शेषं चक्राच्च संपात्य राश्यार्धं स्थापयेत्सुधीः ॥ १ ॥

कलीकृतं वर्गितं च द्विघ्नं चक्रकलो २१६०० धृतं ॥
लब्धमाद्याख्यकं ज्ञेयं निजविश्वांशसंयुतं ॥ २ ॥

कलारुपधरस्याऽस्य स्वस्वहारहृतस्य च ।
शेषे राश्यादिके नंदं ९ भागं यत्नाद्विलोकयेत् ॥ ३ ॥

रविभौमांशकं दृष्टवा निरभ्रं ग्रासमादिशेत् ॥
शनिसौम्यनवांशेषु(तुं) सानिलं ... इवर्षणं ॥ ४ ॥

शशिशुक्रनवांशेतु प्रावृट्काले महाजले ॥
गुरोरंशकमासाद्य दृश्यते स बलाहकं ॥ ५ ॥

यो जानाति घटीलग्ने ग्रहणे वाभ्रसंभवं ॥
तस्याऽहं पादयुगलं प्रणम्यैवं समर्च्चयेत् ॥ ६ ॥

इत्यभ्रज्ञातोपाय ॥ श्री ॥ श्री ॥

References — See No. 879 / 1886–92.

करणकुतूहल

Karaṇakutūhala

465
1892–95

No. 283

Size — 8⅞ in. by 4⅛ in.

Extent — 20 leaves; 6–7 lines to a page; 25–26 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; folios numbered in both margins; foll. 1–2 missing; incomplete.

Age — Saṁvat 1816.

Author — Bhāskara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins abruptly — fol. 3*a*

.....शचलंगणाक्षितियमेंद्रा १४२१ दिकैर्वर्ज्जितं १० गणोद्धिधार्कै १२ भंयमाध्विभिश्च ४२२७ भक्तः फलांशांतरमिन्द्रमंत्री etc.

fol. 4*a* इतीह भास्करोदिते ग्रहागमे कुतूहले
विदग्धबुद्धिवल्लभे न भोगमध्यसाधनं
इति मध्यमाधिकारः

Ends — fol. 22*a*

आसीत्सज्जनधाम्नि etc. up to चक्रे कविर्भास्करः ५ as in No. 295/1882–83 followed by इतीह भास्करोदिते ग्रहागमे कुतूहले विदग्धबुद्धिवल्लभे रवीन्दुपर्वसंभवः ६

इति श्रीमद्गणकचक्रचूडामणिभास्कराचार्यविरचिते करणकुतूहले दशमोधिकारः ॥ मिति कार्तिक ... दि ३ चंद्रवासरेण लिपिकृतं पुरोहितकृपारामेण ॥ संवत् १८१६ का...

References — See No. 879 / 1886–92.

करणकुतूहल

Karaṇakutūhala

295
1882–83

No. 284

Size — 10 in. by 4¼ in.

Extent — 14 leaves ; 9 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description — Thick country paper ; Devanāgarī characters ; not very *old in appearance; handwriting clear, legible and uniform;* borders ruled in triple red lines with two yellow lines between them; edges also ruled in double red lines with a thick yellow line between them ; white chalk used for corrections; folios numbered in both margins ; complete.

Age — Saṁvat 1820.

Author — Bhāskarācārya.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ श्रीसारदासद्गुरुभ्योन्मः
गणेशं गिरं पद्मजन्मायुतेशान्
ग्रहान् भास्करो भास्करादिश्च नत्वा
लघुप्रक्रयं प्रस्फुटं खेटकर्म
प्रवक्ष्याम्यथः ब्रह्मसिद्धांततुल्यं १

सकः पंचदिक् चंद्रहीनोऽर्कनिघ्ना
मधोर्यातमाशान्वितोधाद्विनिघ्नात्
रसागान्वितात् स्वऽभ्रखाकाशहीनात्
शरांगेरवासाधिमाशे युगद्व २ etc.

fol. 3*a* इतिही भास्करोदिते ग्रहागमे कर्णकतूहले
विदग्धबुद्धिवल्लभे नभोगमसाधनं १

fol. 5*a* इतिह भास्करोदिते ग्रहागमे कर्णकतूहले
विदग्धबुद्धिवल्लभे दिवौकशां स्फुटांगतिः २

Ends — fol. 14*a*

आसीत्सज्जनधाम्नि बिंदूनगरे शांडिल्यगोत्रो द्विज
श्रोतस्मार्त्तविचारसारचतुरः सौजन्यरत्नाकरः
योतिर्विभिलकौ महैश्वर इति क्षातक्षितौ स्वैगुणै
स्तनूस्तनूकरणं कुतूहलमिदं चक्रे कविर्भास्कर ४

इतिही भास्करोदिते ग्रहागमे कर्णकतूहले
विदग्धबुद्धिवल्लभे रविंदूपर्वसंभवः

इति श्रीकर्णकतूहले समाप्तिगममत्: संवत् खभ्रिगजा इंदुस्तैख्यमाशैकर्मवार्या प्रतोपब्रह्मः वारे लिखिता गणिगजेंद्र विजयेत्: ।

मंगलं लेखकानां च पाठकानां च मंगलं
मंगलं सर्व्वलोकानां भूमौ भूपतिमंगलं १

References — See No. 879 / 1886-92.

करणकुतूहल — Karaṇakutūhala

No. 285 — 294 / 1882-83

Size — 10⅛ in. by 4⅜ in.

Extent — 17 leaves; 8 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs; very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; edges extremely worn out; red pigment used for verse numbers and colophons; complete.

Age — Saṁvat 1607; Śaka 1472.

Author — Bhāskara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ नमः श्रीगणेशाय नमः ॥
गणेशं गिरं etc. as in No. 295 / 1882-83.

fol. 3*b* इतिह भास्करोदिते ग्रहागमे कुतुहले
विदग्धबुधिवल्लभे नभोगमध्यसाधनं ॥
इति मध्यमाधिकारः

Ends — fol. 17*b*

आसीत्सज्जनधाम्नि विकुल्लवटे शांडिल्यगोत्रो द्विजः
श्रौतस्मार्त्तविचारसारचतुरः सौजन्यरत्नाकरः
ज्योतिर्वित्तिलको महेश्वर इति ख्यातः खितौ स्वैर्गुणै
स्तत्सुनुः करणं कुतुहलमिदं चक्रे कविर्भास्करः ॥ ४५

इतिह भास्करोदिते ग्रहागमे कुतुहले
विदग्धबुधिवल्लभे पर्वसंभवाधिकारो दशमः ॥ १० ॥ श्री ॥

संवत १६०७ वर्षे तस्मि शाके १४७२ प्रवर्त्तमाने। कार्त्तिक वदि १४ शुक्रे ॥ अदेहव्यध्यनं कुर्वाणे श्रीटंकारीस्थाने ज्योतिश्रीसिंघासंनिधौ श्रीसौराष्ट्र-मंडले। लाठीवास्तव्य। कं पंड्या देवाकरसुतरत्नेश्वरेणेदं पुस्तकं ॥ घोघामाथी ब्रह्मतु ... पत्र १७ छे।

References — See No. 879 / 1886-92.

करणकुतूहल

Karaṇakutūhala

No. 286

293
1882-83

Size — $10\frac{1}{8}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent — 15 leaves; 8 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines and edges in single; yellow pigment used for corrections; white chalk also used; red ink used for verse numbers and colophons; complete.

Age — Saṁvat 1789.

Author — Bhāskarācārya.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ ॐ ॥ श्रीसारदासद्गुरुभ्यो नमः ॥
गणेशं गिरं पद्मजन्म्ययुतेशान् etc. as in No. 295 / 1882-83

fol. 3a इतिहि भास्करोदिते ग्रहागमे कतूहले
विदग्धबुधिवल्लभे नभोगमसाधनः ॥ १ ॥

Ends — fol. 15b

आसीत्सज्जनधाम्नि etc. up to इति श्रीकर्णकतुहलसमाप्तिगमम्त् as in No. 295 / 1882-83 followed by सकलपंडितशिरोमणिपंडितश्री १०८ श्रीकांतिविजयगणि-तत्शिक्ष्यपंडितश्री १९: । श्रीधीरविजयगणि । तत्-शिक्ष्यगणि-अनंतविजयलिपिकृतात् ॥ १ ॥

संवत् १७८९ वर्षे शाके १६५४ प्रवर्त्तमाने । श्रावणशुदि १४ दिनै । भोम-वासरे । मेदपाटदेशे । लावानगरे । चतुर्मासं कृत्वा । श्रीऋषभदेवजीप्रशादात् ॥ श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥ श्री ॥

References — See No. 879 / 1886-92.

करणकुतूहलवृत्ति Karaṇakutūhalavṛtti

No. 287 $\frac{9}{1898-99}$

Size — $9\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{1}{8}$ in.

Extent — 13 leaves; 19–20 lines to a page; 45 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges also in double red lines; red pigment used for marking the portion; yellow pigment nsed for corrections; complete.

A commentary on Bhāskarācārya's Karaṇakutūhala.

Age — Saṁvat 1752.

Author — Soḍhala.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ नमः गणेशं गिरं इति

अहं भास्करः खेटकर्म्मग्रहसाधनं प्रवक्ष्यामि इति कथयिष्यामि किं कृत्वा गणेशं विनायकं गिरं सरस्वतीं च पद्मजन्माच्युतेशान् ब्रह्मविष्णुशंकरान् ततश्च सूर्यप्रमुषान्नवग्रहांश्च प्रणम्य etc.

fol. 2*a* इति भास्कराचार्यविरचिते करणकुतूहले
मध्यमाधिकारविवरणप्रथमं संपूर्णः १

Ends — fol. 13*b*

विद्गलबिडे नगरे महेश्वरनामा विप्रोभूत् तस्य पुत्रो भास्कराचार्यो करणकुतूहलं चकार अधुना प्रमाणिक वा अध्यावोपसंहारमाह ।

इतीह भास्करोदिते ग्रहागमे कुतूहले
विदग्धबुद्धिवल्लभे समापमत्यसंभवः

आसीद्राजकदंबपूजितपदो वेदांगविद्गोसलः
स्तत्सूनूः कविरस्ति वामन इति वोतिर्निधीनां वरः
तत्पुत्रस्तवलेषबुद्धिनिधिमान् वित्शेषसर्मा द्विजः
सिद्धांतस्य समुद्रयानविधिना कुंभोद्भवो यः क्षितौ १

तन्मुदे किल कुतूहलयंका भ्रातिभीतिहरणीहृदयस्य ।
बुद्धिवृद्धिकरणी च जडानां । सोढलेन गणकेन कृतरेयं २

इति श्रीकर्णकतूहलटीका संपूर्णा ॥ ग्रंथाग्रसूत्रवृत्तिसंख्या ९८२ ॥ पत्तनमध्ये लिषिता सं ॥ १७५२ वर्षे भा. व ११रवौ पं. पुन्यचंद्रपठनाय

References — (1) Mss. — A- Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 81*b*.

करणकुतूहल
with टीका

Karaṇakutūhala
with Commentary

No. 288

296
1882-83

Size — 11⅝ in. by 4⅝ in.

Extent — 17 leaves; 17 lines to a page; 52-54 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः; old and smutty in appearance; handwriting small, clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines; red pigment used for marking; yellow pigment used for corrections; blank space left in the middle of each folio; additional marginal notes; edges worn out; the text followed by the commentary; both complete.

Age — Saṁvat 1519; Śaka 1385.

Author of the Text — Bhāskarācārya.

„ of the Comm. — Soḍhala.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*a*

॥ ॐ ॥ ॐ नमो गणेशाय ॥

गणेशं गिरं पद्मजन्मच्युतेशान् etc. as in No. 295 / 1882-83.

Begins (Comm.) — fol. 1*a*

अहं भास्करः खेटकर्म्मग्रहसाधनं कथयिष्यामि । किं कृत्वा गणेशं विनायकं गिरं सरस्वतीं च । पद्मजन्माच्युतेशान् । ब्रह्माविष्णुशंकरान् ततश्च सूर्यप्रमुखान्नव-ग्रहांश्च प्रणम्य । etc.

Ends (Text) — fol. 16*b*

आसीत्सज्जनधाम्नि etc. up to चक्रे कविर्भास्करः । as in No. 295 / 1882-83.

Ends (Comm.) — fol. 16*b*

विज्जलबिडे नगरे महेश्वरनामा विप्रोभूत् । तस्य पुत्रो भास्कराचार्यः । करणं कुतूहलं चकार । अधुना प्रमाणिकया अध्यायोपसंहारमाह ॥ इतीह० समापमस्य संभवः ॥

आसीद्राजकदंबपूजितपदो वेदांगविद्रोसलः ।
स्तत्सूनुः कविरस्ति वामऽन इति योतिर्निधीनां वरः ।
तत्पुत्रः स्तवलेषबुद्धिविधिमान् वित्शेषसर्मा द्विजः
सिद्धांतस्य समुद्रयानविधिना कुंभोद्भवो यः क्षितौ ॥ १ ॥

तन्मुदे किल कुतूहलयंकाभ्रांतिभीतिहरिणीहृदयस्य ।
बुद्धिवृद्धिकरणी च जडानां । सोढलेन गणकेन कृतेयं ॥ २ ॥

इति करणकुतूहलटीका समाप्ताः ॥ शुभं भवतु ॥ छ ॥ स्वस्ति संवत १५१९ वर्षे शाके १३८५ प्रवर्त्तमाने उत्तरायनगते भगवति मार्त्तंडे वैशाषमासे शुक्लपक्षे । त्रयोदश्यां तिथौ । रविवासरे करणकुतूहलपुस्तिका लिखिता ॥ शुभं भवतु । कल्याणमस्तु । यादृशं पुस्तकं ... दोषो न दीयते ॥

References — See No. 9 / 1898–99.

करणकुतूहल
with टीका

Karaṇakutūhala
with Commentary

No. 289

298
1882–83

Size — 10¼ in. by 4⅜ in.

Extent — 60 leaves ; 15 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters ; not very old in appearance ; handwriting clear, legible and uniform ; borders ruled in triple red lines ; red pigment used for marking ; both the Text and the Commentary complete.

Age — Saṁvat 1802 ; Śaka 1667.

Author of the Text — Bhāskarācārya.

, of the Comm. — Śaṁkarakavi takes Śaka 1541 for calculation (see Dikshit Bhār. Jyo. p. 253).

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1b

गणेशं गिरं पद्मजन्माच्युतेशान् etc. as in No. 295 / 1882-83.

Begins (Comm.) — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

अथ ब्रह्मतुल्य उदाहरण लिख्यते ॥
शंभुस्वयंभुवमहं प्रणिपत्य पूर्वं
नाभ्यूद्वहं विगतकर्मरजोवितानं ॥
यो धर्मभूरुहघनो धृतवान् सुभव्य-
क्षेत्रेऽत्र बोधिपवस्य महोक्षलक्ष्म ॥ १ ॥

यः शांतकांतवपुरागमयत्प्रबोधं
श्रीभाव्यभैरवकुलं वितमस्कपंकं ॥
पक्षद्वयोपचितभानुरभानुसंग-
स्तं निष्फलं कमभिनम्य नवं मृगांकं ॥ २ ॥

सुरनरसमुचितमानः सन्मानं यदनुभावतो भवति
वामातनयं वामं वामहरं तं समभिसृत्य ॥ ३ ॥

श्रीवर्द्धमान इह विश्वविवर्द्धमान-
कर्माभिजातिभिदुरो विदुरो दयालुः ॥
यो दुष्टदुःखकरिजातविघातहेतोः
सिंहं दधौ विनमतां शिवशर्मणेस्तु ॥ ४ ॥

बालेप्यनुग्रहवती कविशंकरस्य
स्तन्येन वत्सलधिया वहतोनुवेलं ॥
आपन्मतंगभिदुरं दधती मृगारिं
सा सारदा मम सदा वरदास्तु देवी ॥ ५ ॥

गणपतिरगणितमानोऽवगणितविघ्नोपि मामवन् सततं ॥
भ्रमरितसुरनरसेवितचरणसरोजद्वयो जयतु ॥ ६ ॥

गुरुवरमतिशयवंतं श्रीमतं हर्षरत्ननामानं ॥
करणकुतूहलवृत्तिं नत्वा वक्ष्ये सयुक्तिकामेतां ॥ ७ ॥ etc.

Ends (Text) — fol. 59a

आसीत्सज्जनधा(म्नि) etc. up to चक्रे कविर्भास्करः ॥ ४ ॥ as in No. 295 / 1882-83.

Ends (Comm.) — fol. 59a

स्पष्टार्थः ॥

अथ ग्रहणोपयोगी नीरदाध्यायो व्याख्यायते ॥ etc.

fol. 59*b* इति करणकुतूहले ग्रहणसंभवाधिकारो दशमः ॥ छ ॥
स्वस्ति श्रीसन्नृपविक्रमार्कसमयातितः यावत् संवत् १८०२ वर्षे । तस्मि श्रीशालिवाहनभूपालकृतशाके १६६७ प्रवर्त्तमाने उदगयने रवौ ग्रीष्मऋतौ आषाढमासे शुक्लपक्षे तिथौ द्वितीया गुरुवासरे पुष्पभे हर्षणयोगे कौलवकर्णे मिथुनलग्ने ॥ अद्येह श्रीशीहोरपुरे वासी उदिच्यसहस्रज्ञातीय पंडाभारद्वाजात्मज मधुसूदन तत्सुनु पंडामाहाव तत्सुत पंडाहरिकृष्ण तस्यात्मज पंडाहरिराम तत्सुत पंडादेवाकर तत्सुत रत्नेश्वरेण लिखितमिदं ब्रह्मतुल्यकरणकुतुहलउदाहरणं समाप्तिमगमत् ॥ श्री ॥ आत्मपठनार्थं ॥ परोपकारार्थं च ॥ श्रीरघुदेव्यायै जयतु ॥ श्री लेखकपाठयोर्मंगलं ॥ ॥ कल्याणमस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥ शुभं भूयात् ॥ श्री ॥

यादृशं पुस्तकं दृष्ट्वा etc. ... ... एवं वदति पुस्तिका ॥ २ ॥
श्री ॥ छ ॥ छ ॥ श्री ॥

Then follow five or six verses and then we have ... ... इति नीरदार्काध्यायः ॥ लिखितं पंड्या रत्नेश्वेणेदं ... ... निरदार्कअधिकारमध्ये श्लोक नथी नाममात्र छे ॥

References — (1) Mss. — A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 81*b*; (the present Ms.); this is the only Ms. recorded by Aufrecht.

करणकुतूहलटीका — Karaṇakutūhalaṭīkā

No. 290 — 386 / 1884-86

Size — 9¼ in. by 5⅜ in.

Extent — 43 leaves; 12 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible but somewhat careless; borders ruled in double black lines; edges worn out and moth-eaten; moth-eaten in the margins also; complete.

A commentary on tne Karaṇakutūhala; copied by one Govinda son of Jagadiśa.

Age — Saṁvat 1854 : Śaka 1719.

Author — Ekanātha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अविघ्नमस्तु ॥

नृसिंहाय नमस्तस्मै यत्कार्यो गोलजन्मभुः ॥
स्वं स्वस्वयंभुर्यतो लोका नाभिगुह्यां पद्मजाः ॥ १ ॥

भास्कराचार्यगणिते गणिते जलधाविधे ॥
कुर्वे वृत्तिं ब्रह्मतुल्ये तुल्येत्र तरणिर्यथा ॥ २ ॥

गणेशमिति ॥ गणेशं गिरमिति ग्रंथकारोभीष्टदेवतानमस्कारं कृत्वा वस्तुनिर्देशं करोति ॥ etc.

सारंगसुनुर्भुवि विष्णुनामा तस्यानुजः सर्वकलासु तिज्ञः ।

fol. 5*b* श्रीएकनाथकरणे कुतुहले मध्याधिकारो विहतस्तु तेन ॥ १८ ॥
इति मध्यमाधिकारः

Ends — fol. 42*b*

इति ग्रहागमे कुतुहले विदग्धबुधिवल्लभे
सदणधिकारे उदाहर्णमेतत् ॥ छ ॥ श्री ॥

संवत् १८५४ शके १७१९ प्र. पौशवीद ३ शुक्रे उ. घटि १९ परभुसमये लेखः ॥ शीमलगांमपुरस्ति ते पंड्या जगदिशसुतगोविंदेन लिखितं इदं पुस्तकं आत्मपडनार्थं वा परोपकारार्थं ॥ यादृशं पुस्तकं दृष्टवा तादृशं लिखितं मया। यदि शुद्धं वा अशुद्धं वा मम दोशो न दियते ॥ १ ॥ छ ॥

Then follows the following portion —

Beginning — शानयनं ॥ चक्राद्यः खलु मध्यऽर्कतमसो etc.

Ends — इति सिद्धांते उक्तं ॥ छ ॥

References — (1) Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— i, 81*b*; iii, 18*a*.

करणकुतूहलटीका called नार्मदी

Karaṇakutūhalaṭīkā called Nārmadi

No. 291

297
1882-83

Size — 10¼ in. by 5⅝ in.

Extent — 28 leaves; 14 lines to a page; 36 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgari characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders

ruled in double red lines; folios numbered in both margins; edges warn out slightly; moth-eaten; to complete.

A commentary on Karaṇakutūhala.

Age — Saṁvat 1796: Śaka 1661.

Author — Padmanābha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीशारदाय नमः ॥

अथ ब्रह्मतुल्यटीका लिख्यते ॥

ज्ञातुं सदुक्तिलयुग्विवृत्तिं तु शिष्यैः
संप्रार्थितोल्पविदपि प्रतिपद्य सूचिं ॥
श्रीभास्करोदितपितामहतुल्यकर्म
वृत्तिं विधातुममलामहमुद्यतोस्मि ॥ १ ॥

गणेशं नार्म्मदं तानुगुरुं सूर्यं सरस्वतिं
प्रणम्य पद्मनाभोहं कुर्वे टीकां सवसिनां ।

तत्रादावविघ्नपरीसमाप्त्यर्थं ग्रंथारंभेभिमतदेवतानमस्कारमात्वा ॥ यः कुरुते । गणेशं गिरं पद्मजन्मेद्यादि ॥ etc.

fol. 5a इति श्रीभास्कराचार्यविरचितस्य ज्योतिः श्रीनर्मदात्मजपद्मनाभविरचितायां मध्यमाधिकार प्रथमः ॥ १ ॥

fol. 10b इति ..... स्पष्टाधिकारो द्वितीयः ॥ २ ॥

Ends — fol. 28a

पश्चात्सर्वं ग्रहणोपयोगिवलनमानं शराद्यं साध्यमिति ॥ चक्राद्य इति ॥ मध्यमार्कतमसोर्योगः । द्विनिघ्नः द्वियुक् कार्यः । ईत्युपपन्ने तस्मात्सप्तभक्तावशेकमिति । विरंच्यादिकः सर्वेश स्यात् ॥ आसिदिति ॥ ४ ॥ स्पष्टार्थः ॥ श्री ॥

इति श्रीभास्कराचार्यविरतब्रह्मतुल्यकरणस्य श्रीनर्मदात्मजपद्मनाभविरचितायां नार्मदीयटीकायां पर्वानयनाधिकारो दशमः ॥ १० ॥ समाप्तमिदं ब्रह्मतुल्यटीकां स्वस्तश्रीसंन्नृपविक्रमार्कसमयातितः यावत् संवत् १७९६ वर्षे शाके १६६१ प्रवर्तमाने रविदक्षिणायने गते श्रीसूर्ये महामांगल्यफलप्रदमासोत्तममासे आश्वनमासे कृष्णपक्षे तिथौ १४ चतुर्दशी शुक्रवासरे सींहपुरवास्तव्यं उदीच्यसहस्रज्ञातिय पंडाहरिकृष्णत्मज पंडाहरिसुत पंडादेवाकरसुतरत्नेश्वरेण लखितं ॥ छ ॥ इदं ग्रंथं आत्मपठनार्थं लखितं ॥ परोपकारार्थं च ॥ श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥

References — (1) Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 81*b*, ii, 15*b*, 191*b*.

B-Descriptive Catalogues :- I. O. Cat. No. 2928; Ulwar Mss. Cat. No. 1877 extract. 532.

करणकुतूहलवृत्ति — Karaṇakutūhalavṛtti

No. 292 — 500 / 1895–1902

Size — 10¾ in. by 4⅞ in.

Extent — 82 leaves ; 13 lines to a page ; 25–30 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; handwriting not quite clear; also not quite uniform ; borders ruled in double red lines and edges in single ; red pigment used for marking and yellow pigment for corrections ; folios numbered in both margins; complete.

A commentary on Karaṇakutūhala, called Gaṇakakumudakaumudī.

Age — Saṁvat 1933.

Author — Sumati Harṣa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*a*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

शंभुस्वयंभुवमहं प्रणिपत्य पूर्वानाभ्यूद्वहंति गतकर्मरजावितानं ॥
यो धर्म्मभूरुहघनो धृतवानसुभव्यक्षेत्रेऽवोधिवपनापमहोचूलक्ष्म । १ ।

यः शांतकांतवपुरामयत्प्रबोधं श्रीभव्यकैरवकुलं वितभस्कपंकं
पक्षद्वयोपचितभानुसंगस्तं निष्कलंकमभिनमम्य नवं मृगाडां । २ ।

... ...

गुरुवरमतिशयवंतं श्रीमतं हर्षरत्ननामानं
करणकुतूहलजवृत्तिं नत्वा वक्षे सयुक्तिकामेतां । ७ । etc.

fol. 9a इति आंचलिक महोपाध्याय श्रीहर्षरत्नगदीनाम्न्यां मध्यमाऽधिकारः। संपूर्ण

Ends — fol. 82a

ग्रंथग्रं ... शतान्यस्या पंचविंशतिसंख्यया २५००
शेयं चेदं कबाहुल्यान्न्यूनाधिक्यं न रोषकृत् ४

करणकुतूहलवृत्तावेतस्यां सुमतिहर्षरचितायं
गणककुमुदकौमुद्या निर्णीतश्च पर्वसंभवः ५

इत्याचलिकमहापाध्याय-श्रीउदयराजगणीनां शिष्योपाध्य-श्रीहर्षरत्नगणीनां शिष्यपणि ... तयं श्रीसुमतिहर्षविरचितायां करणकुतूहलवृत्तौ गणककुमुद-कौमुदीनाम्नां ग्रहणसंभवाधिकारो दशमः संपूर्णः मिति मार्गशीरकृष्ण ७ बुधवार संवत् १९३३ काद-बलभरामलाटाकासीषचु ... को स्वपठनार्थं मारोटमध्ये लीषितं ॥ शुभं भवतु ॥ श्री ॥ श्री ॥

References — (1) Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 81b; ii, 15b.

(2) Printed Editions :- Bombay Veṅkaṭeśvara Press, 1901.

करणकुतूहल or ग्रहागमकुतूहल

Karaṇakutūhala or Grahāgamakutūhala

No. 293

59
A/1882-83

Size — 10½ in. by 4⅝ in.

Extent — 7 leaves; 11 lines to a page; 34 letters to a line.

Description — Smooth country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines and edges in double; the Ms. contains a chapter called मध्यमाधिकार from सिद्धांतरहस्य and 3 chapters from ग्रहागमकुतूहल.

Age — Not very old.

Author — Gaṇeśa and Bhāskara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

॥ ॐ ॥ ॐ नमः सिद्धं ॥
ज्योतिःप्रबोधजननी परिशोध्य चित्तं
तत्सूक्तकर्मचरणैर्गहनार्थपूर्णा
स्वल्पाक्षरापि च तदंशकृतैरुपायै-
र्वक्त्रीकृता जयति केशववाक् श्रुतिश्च १
परिभग्नसमौर्विकेशचापं
दृढगुणहारलसत्सुवृत्तबाहुं
सुफलप्रदमात्तनृप्रभुं तत्
स्मर रामं करणं च विष्णुरूपं २
यद्यप्यकार्षुरुरवः करणानि धीरा-
स्तेषु ज्यकाधनुरपास्य न सिद्धिरस्मात्
ज्याचापकर्मरहितं सुलघुप्रकारं
कर्त्तुं ग्रहप्रकरणं स्फुटमुद्यतोऽस्मि ३ etc.

fol. 2b इति श्रीसकलागमाचार्यवर्यश्रीकेशवसांवत्सरात्मजगणेशविरचिते ग्रह-लाघवाख्ये सिद्धांतरहस्ये मध्यमाधिकार प्रथमः ॥ १ ॥

fol. 3b इतीह भास्करोदिते ग्रहागमे कुतूहले
विदग्धबुद्धिवल्लभे नभस्सदां स्फुटागतिः
द्वितीयोध्यायः

Ends — fol. 7a

अर्कांशकोऽर्कस्य विधोर्नृपांशो
नादेशनीयः खलु खंडितोपि
अल्पार्द्धसर्वग्रहणे शशी स्याद्
धूम्रोऽसितो बभ्रुरिनस्तु कृष्णः ९
इति ह भास्करोदिते ग्रहागमे कुतुहले
विदग्धबुद्धिवल्लभे पतंगपर्वसाधनविधिः समाप्ता ॥
शुभं भूयात् लेखकपाठकयोश्च ॥

References — For करणकुतूहल see No. 879 of 1886-92.

करणकुतूहलटीका or
ब्रह्मतुल्योदाहरण

Karaṇakutūhalaṭīkā or
Brahmatulyodāharaṇa

No. 294

954
1886-92

Size — 10½ in. by 5⅜ in.

Extent — 37 leaves; 13-15 lines to a page; 30-35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small and clear but not quite uniform; borders of some folios ruled in double black lines and some in double red lines; yellow pigment used for corrections; red pigment used for marking; marginal additions; edges worn-out; the Ms. contains the following portion:

1 त्रिप्रश्नाधिकारस्योदाहरण
2 सूर्यग्रहणस्योदाहरण
3 उदयास्ताधिकारस्योदाहरण
4 ग्रहयूत्यधिकारस्योदाहरण
5 पाताधिकारस्योदाहरण

The date of composition is given as Śaka 1534 = A. D. 1612.

Age — Saṁvat 1776.

Author — Viśvanātha; wrote between 1612-1632.

Subject — Jyotiṣa commentary on the Karaṇakutūhala of Bhāskarācārya.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रणम्य विघ्नहर्त्तारं मंदबोधाय संप्रति ॥
ब्रह्मतुल्यस्य गणितोदाहृति प्रकरोम्यहं ॥ १ ॥

श्रीमद्भास्कराचार्यो निर्विघ्नग्रंथसमाप्त्यर्थं च गणेशादीन् नमस्कृत्य चिकिर्षितं प्रतिजानीते। गणेशमिति। अथ सिद्धांतादिकरणानंतर्यार्थो मंगलार्थो वा। अहं भास्कराचार्यः खेटकर्मग्रहसंबंधिगणितेतिकर्त्तव्यतां दशाधिकात्मिका प्रवक्ष्यामि। किं कृत्वा। गणेशं गिरं पद्मजन्माच्युतेशान् नत्वा ॥ etc.

fol. 17*a* इति श्रीदिवाकरदैवज्ञात्मजविश्वनाथदैवज्ञविरचिते
ब्रह्मतुल्यस्योदाहरणे त्रिप्रश्नाधिकारस्योदाहरणं ॥ छ ॥

Ends — fol. 37*a*

इति श्रीदिवाकरदैवज्ञात्प्रजविश्वनाथविरचिते ब्रह्मतुल्यस्योदाहरणे पाताधिकारस्योदाहरणं ॥ श्रीविश्वनाथदिवाकरसुतेन काश्यां रचिता समाप्ता॥ गोलाभिद्यग्रामनिवासिनेयमुदाहृतिः खेटकुतूहलस्य

वेदाग्नितिथ्यु १५३४ न्मितशाककाले संवत्से दुर्मतिनामधेये
पौषे सितं रुद्रतिथौ ज्ञवासरे समाप्तिमागाद्गुणितं समस्तं ॥ शुभं भवतु ॥

यद्येकगोलेऽपमबाणखंडे
चैकान्यजात्योखयुग्वियोगौ ।
भिन्ने च गोलेन्यसमानजात्योः
खगयुग्वियोगौ भिन्ने च गोलेन्यसमानजात्यो-
र्विश्वासकानां वियुतिर्युतिश्चेत् १२
श्रीरस्तु ग्रंथसंख्या १४०१ संवत् १७७६ फागु ५

References — Mss. — Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 81a; ii, 15b; iii, 18a.

करणकुतूहलटीका or ब्रह्मतुल्यटिप्पण

Karaṇakutūhalaṭīkā or Brahmatulyaṭippaṇa

No. 295 — 344 / 1882-83

Size — 9⅛ in. by 5⅛ in.

Extent — 31 leaves; 14 lines to a page; 25-26 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear and legible but careless; borders ruled in double red lines; red ink used for topical headings; folios numbered in both margins; edges slightly worn out; complete.

Age — Saṁvat 1785.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
अथ ब्रह्मतुल्यटीपण लिख्यते ॥

गणेशं सारदं नत्वा भास्करादिग्रहान् गुरून् ॥
कुर्वेहं ब्रह्मतुल्यस्य विशदं गणितक्रमं ॥ १ ॥ etc.

fol. 5a इति ब्रह्मतुल्ये मध्यमाधिकारस्य मणितक्रमः ॥

Ends — fol. 31b

अयं सपातद्रोयुग्मपदस्थः अयं दक्षिणशरोगुलाद्यः अयं ... म्यस्थितिर्घटि-
कादिस्थिव्यग्निभागो न युतः अस्याः कृद्विस्थपितो मध्यशरो विषमपदस्थ०
एकत्रोनः प्रथमः स्वर्शगरः एकत्र युतामध्यस्थितित्रीभागोनांत्यो मोक्षशरः ॥

...9

उत्तरे शर अंगुलाद्यः ॥ श्रीरस्तु ॥ संवत् १७८५ वर्षे चैत्र शुद १० दशम्यां पंड्यादेवाकरसुतरत्नेश्वरेण लिखितं ॥

करणकुतूहलटीका or ब्रह्मतुल्यटीका

Karaṇakutūhalaṭīkā or Brahmatulyaṭīkā

No. 296

539 / 1875-76

Size — 10⅛ in. by 4¼ in.

Extent — 11 leaves; 16 lines to a page; 45 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines and edges in single; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; leaves brittle; complete.

A commentary on Karaṇakutūhala.

Age — Saṁvat 1745.

Author — Anonymous.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*a*

॥ इष्टोह्ननिचयोद्भदिग्लवः १०युतः पंचाभ्रभू १०५ वर्जितो
भक्तानंदनवाग्नि ३९९ भिस्तिथि १५ मितैः शेषैर्गुरोरुद्गमः
अस्तो वेदगजाग्निभिः ३८४ स्तदधिकैरूतैर्ग्रतेष्यै दिनै-
स्तत्कालार्कघटीफलं च तिथिवत् सूर्याहतं शेषके १ etc.

fol. 4*a* इति श्रीकरणकुतूहले विवृत्तौ उदयास्ताधिकारः षष्टः ॥ ६ ॥

Ends — fol. 11*a*

अथ सूर्यपर्वप्रवेशज्ञानं चक्रादिरविरयं मध्यमः १८७।२।७।४०।५।१४ यातोयं चक्राद्यः। १०९।२३।३४।१२। अनयोर्योगोयं १।८।८।०।१। द्विगुणितोयं ९।३९६०२८।५२ द्वियुक्तोयं २९८०२२८५२। सप्त ७ भक्ते शेषमिदं ६०-२२८२५। षष्टेपि सूर्यपर्वणि प्रवेशोऽग्निः ॥

श्रीसार्द्रसूनुभुविष्णुनामा तस्यानुजः सर्वकलासु विज्ञः
श्रीकारणकुतूहले टीकामिमां दैवविदा मुदेति अकरोत् ॥

इति श्रीब्रह्मतुल्यटीका समाप्ता ॥ सं० १७४५ वर्षे फाल्गुनि मासे कृष्णपक्षे सप्तमीतिथौ भृगुवारे लि. श्रीसरस्वतीपत्तनमध्ये ॥ स्ववाचनार्थं ॥ ग्रंथाग्रं ३० ॥ ५१ ॥

ब्रह्मतुल्योदाहरण — Brahmatulyodāharaṇa

No. 297 — 953 / 1886–92

Size — 11⅞ in. by 5⅝ in.

Extent — 33 leaves; 12 lines to a page; 36 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance, handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; foll. 11–14 missing; incomplete.

Age — Saṁvat 1686 : Śaka 1551.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*a*

अथ महादेवीस्पष्टक वर्त्तमानशाका मै १२३८
हीनकरै शेषग्रंथगताब्दान् ५ पांचजायगांमाडै etc.

fol. 1*b* ॥ श्रीहरिर्ज्जयति ॥ ॐ नमः सिद्धांविघ्नवल्लीविध्वंशनकुठाराय ॥ सरस्वत्यै नमः ॥ श्रीसूर्यादिभ्यो नमः ॥

गणेशं गिरं पद्मजन्माच्युतेशान्
ग्रहान् भास्करो भास्करादींश्च नत्वा ॥
लघुप्रक्रियं प्रस्फुटं खेटकर्म
प्रवक्ष्याम्यथ ब्रह्मसिद्धांततुल्यं १

सं. १६८२ शाके १५४७ प्रवर्त्तमाने माघमासे शुक्लपक्ष्ये षष्ठी ६ घटी १८ परं सप्तम्यां जन्मतिथौ सोमवासरे अश्विनी घटी ४२ परं भरणी जन्मनक्षत्रे शुभयोगघटी ३० परं शुक्लनाम्नि योगे वणिजकर्णे संक्राते गतदिन २६ पल २५ अत्रसमये इष्टकालः रात्रिशेषघटी १ पल ५ तदानीं मकरलग्नोदये जन्म ॥ श्रीब्रह्मतुल्ये गणितक्रमः लिख्यते ॥ etc.

Ends — fol. 37*b*

अथ दक्षिणे अगस्त्युदयास्तसाधनं ॥ अक्षमा अष्ट ८ हतियुक्तवर्जितैति ॥ अत्र शीहुंजग्रामे अक्षभाव्यं ५ ॥ अष्टौ ८ उभयोर्हतिर्जाता ४० अनया अष्टगो

९८ मितलवा युक्ता जाताः १३८ राश्यादि ४।१८।०।० । तत्समये दिनमणौ तत्तुल्ये सूर्ये सति सिंहसंक्रांतेरष्टाद्वशांशे जाते अगस्त्युदयं ॥ तथा गजाद्रयः ७८ लवा. अक्षभाष्टघ्नया ४० हीना वर्जिता जाता ३८ राश्यादि १।८।०।० स एव अगस्त्येरदर्शनं अस्तं ॥ वृषसंक्रांतेः अष्टदिवसे अष्टांशे जाते सति । अगस्त्यस्तं ॥ श्री ॥ इति श्रीब्रह्मतुल्याख्ये करणकुतूहले ग्रहाणां उदयास्ताधिकारः षष्टः समाप्तः ६ ॥ जोसी श्री ५ नरसिंहसुतजोसीवाहालजीकेनालेखि षडधिकाराणां भाष्यं ॥ संवत् १६८६ शाके १५५१ कार्त्तिक शुदि १ प्रतिपदा घटी २३/२३ अनंतरद्वितीयाया बुधदिने

References — See No. 954/1886–92.

ब्रह्मतुल्योदाहरण — Brahmatulyodāharaṇa

No. 298 — 883 / 1891-95

Size — 8¾ in. by 5¼ in.

Extent — 46 leaves; 14 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small, but clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; folios numbered in both margins; complete.

The Ms. was composed in Śaka 1534 (?)

Age — Saṁvat 1859 : Śaka 1724.

Author — Viśvanātha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः । श्रीसारदायै नमः ॥
प्रणंम्य विघ्नहर्तारं मंदबोधाय संप्रति ॥
ब्रह्मतुल्यस्य गणितोदात्ह्यंति प्रकरोम्यहं ॥ १ ॥

भास्कराचार्यो निर्विघ्नग्रथसमात्यर्थं च गणेशादि नमस्कृत्य चिकिर्षितं प्रजानिते ॥ गणेशमिति etc.

Ends — fol. 46a

श्रीविश्वनाथस्य दिवाकरेण
सुतेन काश्यां रचिता समाप्ता ॥

गोलाभिधग्रामनिवासिनेय-
मुदाहृतिः खेटकुतूहलस्य ॥ १ ॥

वेदाग्नितिथ्युन्मितशाककाले १५३४
संवत्सरे दुर्मतिनामधेये
पौषे सिते रुद्रतिथौ ज्ञवारे
समाप्तिमागाद्गणितं समस्तं ॥ २ ॥

यद्येकगोलेपमवाणखंडे
चैकान्यजात्योः खलु युग्वियोगै ।
भिन्ने च गोलेन्यसमान्यजात्यो
योगांतरं स्यादिषुखंडकानां ॥ ३ ॥

क्रांतिषु खंडने समानगोले
भीन्नैकजात्यो खलु युग्वियोगौ
भीन्ने च गोलेन्यसमानजात्यौ
विश्वांशकानां वियुतियुतिश्च ॥ ४ ॥

इति श्रीदिवाकरदैवज्ञात्मजविश्वनाथदैवज्ञविरचिते ब्रह्मतुल्यस्योदाहरणे पाताधिकारस्योदाहरणं समाप्तं ॥ श्री ॥

नवाकु षड्चंद्र १५९९ मिते च शाके शुचौवलक्षेतरपक्षके वै ॥
तिथौ गुरौर्वासुदैवते लिखद्धींरुद्रजित्सूनुरुदाहृति शुभां १

करणकुतुहलस्येति शेषः । वटपत्तननिवासिना श्रीमद्रुद्रजित्सूनुना मदनामदनाभिधेन सदलेखं मातुलल्लब्धजनुषे रविदत्ताया समर्यदीति ॥ संवत् १८५९ व. शाके १७२४ प्र. । श्रावण वदी १ शनीवारे अयं ग्रंथ ज्योतिर्वित उत्तमरांमसूत आंणंदरांमेण लेख्यं । आत्मपठनार्थं वा परोपकारार्थं लिख्यते । मगमत् । शुध्यंमशुध्यं वा मम दोषो न दीयते । श्रीरस्तु । कल्याणमस्तु ॥ श्री ॥ श्री ॥ श्री ॥ श्रो ॥

References — See No. 954 / 1886-92.

करणकुतूहलभाष्य — Karaṇakutūhalabhāṣya

No. 299 — 332 / 1879-80

Size — 10 in. by 4⅜ in.

Extent — 25 leaves; 15 lines to a page; 40-45 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; with पृष्ठमात्राः; very old and musty in appearance; handwriting small but

clear, and legible; borders ruled in double black lines; red pigment used for marking; edges extremely worn out; complete.

A commentary on Karaṇakutūhala.

Age — Saṁvat 1573.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ नमः सरस्वत्यै ॥

नत्वा देवीं भगवतीं सारदां ब्रह्मणः सुतां ।
कथयामि यथा बुध्याख्यानं कौतुहलस्य च । १ ।

संप्रति ग्रंथारंभे ग्रंथकृत् इष्टदेवताप्रणति पूर्वकं विवक्षितमाचष्टे । गणेश मित्यादि । etc.

Ends — fol. 25*a*

तदा ब्रह्मा पर्वेशो ज्ञेयः ॥ अथ भागे दत्ते सति भगणस्थाने एकः अधोराश्यादिः स्यात् । तदा द्वितीयः पर्वेशो ज्ञेयः । ब्रह्मशशींद्रकुवेरा वरुणाग्नियमाश्च विज्ञेयः । पर्वेशा इतिषार्शे ॥

इति श्रीकरणकुतूहलभाष्ये पर्वेशानयनाधिकारो दशमः समाप्ता टीका ॥ कुतूहलस्य समाप्ता ॥ छ ॥ छ ॥ संवत् १५७३ वर्षे पौषवदि० बुधे लिखिता टीका ग्रंथसंख्या १००० ॥ छ ॥ छ ॥ शुभं भवतु लेखकपाठकयोः ॥ श्रीरस्तु ॥

करणकुतूहलसारिणी — Karaṇakutūhalasāriṇī

No. 300 — 501 / 1895-1902

Size —

Extent — 27 leaves; — lines to a page; — letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; borders ruled in double black lines and edges in single; almost every folio more or less moth-eaten; edges slightly worn out; fol. 1 missing; incomplete.

The Ms. contains numerous koṣṭakās from the beginning to the end.

Age — Saṁvat 1734.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins abruptly — fol. 2*a*

The whole of the Ms. contains various Koṣṭakas.

Ends — fol. 28*b*

इति श्रीकर्णकतूहले मंदशीघ्रफलं संपूर्णं समाप्तमिति ॥ ॥ शुभंमस्तु ॥ संवत् १७३४ ॥ वर्षे काती सुदी २ बुधवारे पोथी लषीतं चरं व गसु ॥

करणग्रन्थ

Karaṇagranth

No. 301

696
1883–84

Size — 9¾ in. by 4⅛ in.

Extent — 11 leaves; 8–9 lines to a page; 30–32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old and somewhat musty in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines; red pigment used for topical headings; fol. 1 missing; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins abruptly — fol. 2*a*

.....गुणितः जातं । १४००१० याति तिथ्यंन्वित । शु०कुप्रतिपदमारभ्य यातंतिथि ८ तद्युतः । १४००१८ अधः स्थाप्यत्रियुक्त १४००२१ अस्य रामाभ्रशैलांशेनायमेव युक्तः कार्यः etc.

Ends — fol. 12*b*

लब्धं ९ द्विगुणं १८ शेषविषमात् ४५ विशोधिते शेषं ३७७ लब्धे ९ द्विगुणे १८ पंक्त्यान्यस्ते ३९८ इ –

करणप्रकाश Karaṇaprakāśa

No. 302 299(i) / 1882-83

Size — 8⅓ in. by 4 in.

Extent — 7 leaves; 11 lines to a page; 35-40 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red pigment used for verse numbers and colophons; foll. 7, 8 missing; incomplete.

The Ms. contains one more work of the same name.

Age — A new copy.

Author — Brahmadevagaṇaka, son of Śrīcandrabudha.

Subject — A work an astronomy dealing with the method of calculating the line of eclipses.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

ब्रह्माच्युतत्रिनयनार्कशशांकभौमसौम्येज्यशुक्रशनिवागधिपागणेशान् ॥
नत्वाहमार्यभटशास्त्रसमं करोमि श्रीब्रह्मदेवगणकः करणप्रकाशं ॥१॥ cet.

fol. 3*a* इति श्रीब्रह्मदेवगणकविरचिते करणप्रकाशे मध्यमाधिकारः ॥ १ ॥

fol. 9*b* इति श्रीब्रह्मदेवगणकविरचिते करणप्रकाशे उदयास्ताधिकारः षष्ठः ॥

Ends — fol. 9*b*

स्वं स्वं पातं सदशखचरात्सौम्यभग्वोश्चलोच्चा
त्यत्कादोर्ज्यानिजशरहताशीर्घकर्णोद्धृता च ॥
क्षेपः स्पष्टो भव ...

References — (1) Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 81*b*; ii, 15*b*, 191*b*; iii, 18*a*.

B-Descriptive Catalogues :- I. O. Cat. Nos. 2913-14 and 6304; Mad. Des. Cat. Vol. XXIV No. 13 398.

(2) Printed Editions :- Edited by Sudhakara Dvivedin, Benares, Chowkhamba Sanskrit Depot, 1899.

करणप्रकाश Karaṇaprakāśa

No. 303 299 (11) / 1882-83

Size — 9¼ in. by 4⅛ in.

Extent — 11 leaves; 11-12 lines to a page; 22-24 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting legible but careless, also not quite uniform; borders ruled in double red lines; edges slightly worn out;

The work contains 2-9 Adhikāras.

Age — Saṁvat 1682 : Śaka 1548.

Author — Brahmadeva son of Candrabhaṭṭa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

॥ श्री ॥ नन्वत्र पक्षबलानयने क्षीणचंद्रस्य पापत्वमल्पबलत्वं वेत्यत्र प्रथमपक्षो न शोभनः । etc.

fol. 4a इति श्रीचंद्रभटसुतब्रह्मदेवविरचिते करणप्रकाशे करणाधिकारो द्वितीयः ॥ २ ॥

fol. 5b इति ब्रह्मदेवविरचिते करणप्रकाशे पंचतारास्पष्टीकरणीकरणाधिकारस्तृतीयः ॥ ३ ॥

Ends — fol. 11a

आसीत्पार्थिववृंदवंदितपदो भोजद्वयो माथुरः
श्रीश्रीचंद्रबुधो गुणैकवसतिः ख्यातो द्विजेंद्रक्षितौ ।
नत्वा तस्य सुतोऽहि पंकजयुगं खंडेंदुचूडामणि-
पृत्तैस्पष्टमिदं चकार करणं श्रीब्रह्मदेवः कृती ॥ ११ ॥

इति श्रीचंद्रभट्टसुतब्रह्मदेवविरचिते करणप्रकाशो ग्रहयुत्यधिकारो नवमः समाप्तोयं ग्रंथः ॥ ९ ॥ श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥ संवत १६८२ वर्षे शाके १५४८ काले अद्येहालिंद्रपुरकृतवसतिना जयरामेणालेखि ॥ ज्येष्टशुदि १३ रवौ लेखकपाठकयोः कल्याणं भूयात् ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ श्री ॥

Reference — See No. 299(i) / 1882-83.

करणप्रकाश — Karaṇaprakāśa

No. 304 — 502 / 1895-1902

Size — 8⅛ in. by 3⅞ in.

Extent — 14 leaves; 9 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; white chalk used for corrections; folios numbered in both margins.

The Ms. contains 1-8 Adhyāyas.

Age — A modern copy.

Author — Brahmadevācārya.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

ब्रह्माच्युतत्रिनयनार्कशशांकभौम-
सौम्येज्यशुक्रशनिवागधिपागणेशान् ।
नत्वाहमार्यभटशास्त्रसमं करोमि
श्रीब्रह्मदेवगणकः करणप्रकाशं ।

शाकः शक्रदशोनितो १०१४ रविगुणश्चैत्रादिमासान्वतो-
द्विस्थोदस्कहृतो द्विरामसहितोऽद्योभूपनंदैर्हृतः ।
लब्धो नो विहृतः शिलीमुखरसैराप्ताधिमासैर्युतः
खत्रिघ्नः सतिभिर्द्विधाकररसैर्युक्तः स्ततोधः कृतः ॥ २ ॥ etc.

fol. 3*a* इति करणप्रकाशे प्रथमोध्यायः ॥

fol. 4*b* इति श्रीब्रह्मदेवाचार्यविरचिते कर्णप्रकाशो द्वितीयोध्यायः ॥ २ ॥

Ends — fol. 12*b*

कर्णकोटियुतर्षाहृभिरंगुलैर्मंडलं शशः भृतसमालिखेत् ।
आनयेदपरतः सुतं विधोः कर्णमार्गगमप्याशिते श्रितं । ८

शितांगविश्लेषदळोनमांशहृत् ।
धिक स्यात् परिलेखसूत्रं ।
शितेन शुक्रांतगकर्णगत्या
वृतं लिखे तेन शितं प्रशिध्यै ॥ ९ ॥

इति श्रीब्रह्मवेदाचार्यविरचिते श्रीकर्णप्रकाशे
शृंगोन्नत्याधिकारमष्टमः ॥ ८ ॥ ॥ श्रीः ॥

नत्वा श्रीगुरुवेळणेशगणपान्सूर्यादिकांश्च गृहान्
सिद्धांतत्रयसंमतां वितनुते रामादिकृष्णः कृति ।
तिथ्यादेर्लघुसारिणि स्फुटतरा मात्रासकृत्कर्मणा
केंद्रैस्तज्जनितैर्फलैर्विरचितैर्नास्पष्टताकारण ॥ १ ॥

प्रतिक्षणं चंद्रगतिर्यतो भवेदन्यादृगेवाखिलमत्र संमतां ।
अतो सकृत्कर्मभवं स्फुटां विदुर्बुधोस्तिथिं स्थूलांततो परां ॥ २ ॥

मुहुर्मध्यौ मुहुः स्पष्टौ कृत्वार्केंदू तया तिथिः ।
कृच्छ्रादानियते स्पष्टा सा खल्वत्राप्रयत्नतः ॥ ३ ॥

पूर्णांकविश्वो १३९ नशकोब्दवृंद-
खेधाककु १० ष्वेद ४ दशा १० हतश्च ।
त्रिदोर्भि २३ रत्यष्टि १७ नरवैः २० समेतो
गजो८द्रुतो वारमुखोब्दपः स्यात् ॥ ४ ॥

रेखास्वदेशांतरयोजनानि
स्वाब्दां ४ शहीनानि पलान्यगाभिः ।
समाधिनाथो रहितः प्रतिच्यां
प्राच्यांशयुक्तो निजदेशजः स्यात् ॥ ५ ॥

समाखिधाक्षैः ५ स्वकुभि १० द्विरामै-
३२ निघ्नाः खनागैः विहृता फलं स्यात् ।
शुद्धिर्भवघ्ना ११ ब्दयुतायुतांगैः
६ शरै ५ श्च तत्वैः खगुणा ३० वशेषात् ॥ ६ ॥

नगैः ७खवेदैः ४० खगुणै ३० खिधाब्दा
हताः समं स्यात् वगुणा ३० वशेषं ।
दिघ्नाब्ददेवांश ३३ पलैर्विहीन-
मत्यष्टि १७ तत्वातिज २५ गत्युपेतां १३ ॥ ७ ॥

खरसच्युतनाडिकाशुद्धिस्तिथ्या ध्रुवोथयोगभयोः ।
शुद्धि स्वदिघ्नं वोनात १० नाड्याः षडयु ६ ताश्च्युताः षष्ट्याः ॥६०॥ ८ ॥

युगांगैः ६४ सिंधुकरिभि ८४ र्हृत्यष्टया १७ ध्रुवनाडिकोः ।
स्वस्पादासोनयुक्तोनाः क्रमाद्भोगाः सहाब्दपाः ॥ ९ ॥

समं स्वतिथ्यं १५ शवियुक्तिथेः स्थात्केंद्रं तदूर्ध्वांकपलैर्विहीनं ।
समं स्वरुद्रांश ११ वियुग्भकेंद्रं भवेद्विजेर्शैशवटिविहिनं ॥ १० ॥

श्रुतेः समं स्वेंदुयुगांश ०४१ हीनं केंद्राणि स्वात्मध्रुवनाडिकानि ।
इष्टमासः खरामघ्न ३० स्थितियुक्तो रुतुनिर्ताः ।
शुध्यूर्ध्वोकोनितः श्रेष्टौ दिनौ द्योब्दपवास्तः ॥ १२ ॥

तस्माच्छक्रा १४ समवधि यथा स्वं भोगकेंद्रयुक् ।
तत्राद्यूर्ध्वार्क चिन्हेत्थफलाद्भोगः स्फटो भवेत् ॥ १३ ॥

तिथिवारर्क्षयुक्केंद्रमैकैकं चाल्पमन्वहं ॥
भचालकाधनं ज्ञेयं तिथियुच्चालकाऋणं ।
तिथिवारर्क्षयोगा ये वारमुल्लंघ्य याइनः ।
पूर्ववारे नु ते सर्वे विज्ञेयाः षष्टिनाडिकाः ॥ १५ ॥

तिथ्यादेर्वारि एकस्मिन्द्वयो यत्र समागमः ।
क्षयाख्यं तं विदुस्तत्र परं पूर्वोनितं स्फुटं ॥ १६ ॥

तारानवे ९७ षवो देवा ३३ भानि २७ विश्वे १३ ष्टसागराः ४८ ।
गोदशो २९ ष्टि १६ धरा १ चक्रं तिथ्यादीनां स्वकेंद्रजं ॥ १७ ॥

चक्राधिकं चक्रहिनं कुर्यात्तत्केंद्रतः फलं ॥ १८ ॥ इति छ ॥

Reference — See No. 299(i) / 1882–83.

करणप्रकाश

Karaṇaprakāśa

No. 305

849
1891–95

Size — 6 in. by 4¼ in.

Extent — 17 leaves; 10 lines to a page; 20 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; edges slightly worn out; complete.

Age — Śaka 1548.

Author — Brahmadeva.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥

ब्रह्माच्युतत्रिनयनार्कशशांकभौमे
सौम्येज्यशुक्रशनिवागधिपा गणेशान्
मत्वाहमार्यभटशास्त्रसमं करोमि
श्रीब्रह्मदेवगणकः करणप्रकाशं ॥ १ ॥ etc.

fol. 3b इति करणप्रकाशे मध्यमाधिकारः

Ends — fol. 17a

आसीत्पार्थिववृंदवंदितपदांभोजद्वयो माथुरः
श्रीः श्रीबुधौ गुणैकवसतिः क्षातो द्रुजेंद्रः क्षितौ ॥
नत्वा तस्य सुतोऽघ्रिपंकजयुगं खंडेंदुचूडामणौ
वृत्तैः स्पष्टमिदं चकार करणं श्रीब्रह्मदेव कृती ॥ ११ ॥

इति श्रीब्रह्मदेवविरचिते करणप्रकाशे ग्रहयुत्यधिकारः समाप्तः ॥

अष्टसागरशिलीमुखश्रुभिः १५४८ संमिते शकवरे भृगुवारे ॥
केशवस्य तनयः परिपूर्णं ब्रह्मदेवकरणं समकार्षीत् ॥ १ ॥

आलोलतुलशीमालमारूढविनितासुतं ॥
ज्योतिरिंदीवरश्याममाविरस्तु ममाग्रतः ॥

Reference — See No. 299(1)/1882–83.

करणप्रकाश

Karaṇprakāśa

No. 306

321
Viśrāma (1)

Size — 9 in. by 3 in.

Extent — 28 leaves; 8 lines to a page; 26 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines; red ink used for topical headings; edges slightly worn out; foll. 1–5 missing; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — abruptly on fol. 6a

.....दलं फलं अंशादिः १ । ३३ । २९ ॥

केंद्रस्य तुलादित्वात् ऋणं जातो द्विफलसंस्कृतो गुरुः
१० । ० । ४० । ४७ ॥ etc.

fol. 10a इति बीजदेशांतरसंस्कृता ग्रहाः स्फुटाः ॥

Ends — fol. 33b

अयं मासगणराशिप्रमितियुतः ४९०२ । ३ । ५८ ॥

करणप्रकाशोदाहरण — Karaṇaprakāśodāharaṇa

No. 307 — 503 / 1895-1902

Size — 9½ in. by 4½ in.

Extent — 7 leaves; 9 lines to a page; 25-30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold and clear but rather careless; borders ruled in double red lines; edges extremely worn out; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Brahmadevagaṇaka.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥

ब्रह्माच्युतत्रिनयनार्कं etc. as in No. 502 / 1892-1902.

fol. 4a इति करणप्रकाशे मध्यमाधिकारः ॥

Ends — fol. 7a

षष्टिगुणिताः २३७६ ७२० भाजकेन भक्ता। लब्धाः एष्यघटीकाः ४७५३ ॥ छ छ ॥

Reference — See No. 299(1) / 1882-83.

करणवैष्णव — Karaṇavaiṣṇava

No. 308 — 504 / 1895-1902

Size — 8⅓ in. by 4 in.

Extent — 18 leaves; 6 lines to a page; 20 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and legible; borders not ruled; incomplete.

The work belongs to सिद्धान्ततत्व.

Age — Appears to be old.

Author — Śaṁkara, son of Śukadevabhaṭṭa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीहरिर्जयतितराम् ॥

श्रीदामोदरपादपद्मयुगलं नत्वा च वागाश्वरीं
सूर्यादींश्च खगात् विधिं गणपतिं श्रीशंकरं शंकरः ॥
कुर्वे दैवविदां हिताय करणं सिद्धांततत्वोपमं
स्वल्पं वृत्तविचित्रमर्थसुगमं लीलावगम्यं स्फुटं ॥ १ ॥

श्रीविष्णुगुप्तस्य मतानुसारं सारं प्रकुर्वेऽखिलखेटकर्म ॥
तस्मादिदं वैष्णवशास्त्रमध्यं श्रीनंदभट्टस्य गुरोः प्रसादात् ॥ २ ॥ etc.

fol. 7*a* इति श्रीशुकदेवभट्टात्मजशंकरविरचिते
सिद्धांततत्वे श्रीकरणवैष्णवे मध्यमाधिकारः प्रथमः ॥ १ ॥

Ends — fol. 18*b*

कलाः खशक्राः खनखाद्रिसिद्धा-
वस्वद्रिनेत्रावसुनागदस्राः ॥
स्युः क्रांतिपिंडा अयनांशयुक्त-
खेटस्य दोर्भागमितिर्विभक्तः ॥ ३० ॥

References — (1) Mss. — A- Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 81*b*; ii, 191*b*.

B-Descriptive Catalogues :- Bikaner Cat. No. 668.

कल्पलता

Kalpalatā

No. 309

450
A/1881-82

Size — 8¼ in. by 4 in.

Extent — 19 leaves; 11-12 lines to a page; 28-30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting small but clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red pigment used for marking verse numbers; slightly moth-eaten; complete.

Age — Śaka 1564.

Author — Somadaivajña.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ म् ॥

स्वानंदाय सनंदनाथदिनुतसत्पादारविंदद्वयं
नानानंदनिदानमेकरदनं दुष्टार्दनं सद्वयं ॥
भालेंदुं मदमत्तदंतिवदनं दानं दधानं सदा
ते देवं मदनारिनंदनमहे वंदे सतुंदं महः ॥ १॥

मल्लींद्रनाथचरणस्मरणप्रवीणः
श्रीरुद्रभट्टतनयो विनयोपपन्नः।
सोमाभिधानगणको गणकोरुतुष्टयै
संवत्सरादिफलकल्पलतां तनोति ॥ २ ॥

हीनेस्मिन्नृपशालिवाहनशके पूर्णांगबाणेंदुभिः १५६०
र्यातद्वास्तिथिरत्नजा निगदिता सारे... चंद्रैर्युता ॥
व्योमांगैः परिशेषिता प्रभवतः संवत्सरो दक्षिणे
रेखातः प्रथितो भवेत्स नवभिर्युक्तस्तथैवोत्तरे ॥ ३ ॥ etc.

Ends — fol. 18*a*

इत्यायव्ययानयनं ॥

वेदरसेंद्रियभूमितशाके कात्तिकसंज्ञकपासि सितेर्के
आद्यतिथौ भृगुजेनिलधिष्टे कल्पलता परिपूर्तिमुपेता ॥ १ ॥

इति श्रीजलग्रामनिवासिरुद्रभट्टात्मजसोमेदैवज्ञविरचितायां कल्पलता समाप्तं ॥

षष्टि योजनविस्तीर्णं शतयोजनमुत्तमं ॥
आढकस्य प्रमाणं तु देवमानेन गण्यते ॥ १ ॥

चतुराढौ गुरु शुक्रौ त्रिराढौ चंद्रचंद्रजौ ॥
द्विराढौ रविभौमौ च आढ एकं शनैश्चरे ॥ २ ॥

समुद्रे दशभागं च षट्भागं पर्वतेषु च ॥
भूमौ चत्वारि भागास्युरित्येतन्मेघयामलं ॥ ३ ॥

अश्विनी मृगपुष्ये च श्रवणे रेवती मघा ॥
स्वातौ भानुप्रवेशे च वर्षते नात्र संशयः ॥ १ ॥

विंशस्या २० कृतिनाग ८ सायक ५ जिनै २४
रिंद्रा १४ कृति १८ भ्यो जिनै २४
मन्व १४ कैं १२ स्तिथि १५ शक्र १४ नाग ८
वसुभि ८ वेंदा ४ ष्ट ८ शक्रैः १४ क्रमात् ॥
शक्रेंद्रा १४ ब्धि ४ गुणार्क १२ दिक् १० धृति १८
जिनै २४ रर्कैः १२ पुराणै १८ युता
नाडीत्रिंश ३० तदन्नभेषु परतो नाड्यश्चतस्रोमृतं ॥ २ ॥

संवत्सरादि मेषादि सिंहादि कर्कटस्य च ॥
घटनक्रं धनुर्युग्मप्रवेशे दिवसाधिपाः ॥ १ ॥

आर्द्रा प्रवेशवारस्य नाथस्याब्देषु नित्यशः ॥
राजा मंत्री चमूसस्यरसं नीरसनायकाः ॥ २ ॥

धान्यं पश्चार्धतो मेघनायकस्य प्रकीर्तिताः ॥
दशानयनं युगबाणहृतं स्फुटमायुभवत्यनलादिहृतं रमशाः सतमाः ।
कुभृरादिहृतं दस्रितेन युतं च बुजी कवयो विदशाः पतयः ॥ १ ॥

श्रीशके १६९९ हेमलंबी नाम संवत्सरे ॥ ज्येष्ट कृष्ण अष्टमी तद्दिने पुस्तकं समाप्तमिदं ॥

जोगदेवभटोपनामक - गणेशात्मज - सदाशिवेन लिखितं ॥ स्वाथ परोपकारार्थं च ॥ हेरंबप्रसन् असे ॥ दया असे ॥

Then follows some stray verses.

References — (1) Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum i–i, 85*a*; see Dikshit : Bharatīya Jyotiṣa Śāstra p. 476.

काकनिलयफल

Kākanilayaphala

984 (6)
1887–91

No. 310

Size — 10¼ in. by 4½ in.

Extent — foll. 127*b* to 128*a*; 16 lines to a page; 40–42 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled

in triple red lines, red pigment used for marking verse numbers and colophons; complete.

This is one of the works in the Ms.

Age — fairly old.

Author — Nandikeśvara.

Subject — Augury.

Begins — fol. 127*b*

वृक्षस्य पूर्वशाषायां वायसः कुरुते गृहं
सुभिक्षं क्षेममारोग्यं मेघश्चैव प्रवर्षति १

आग्नेयां वृक्षशाखाणं निलयं कुरुते यदि
अल्पोदकास्तथा मेघा न ध्रुवं तत्र वर्षति २ etc.

Ends — fol. 128*a*

ग्राममंडलनाशं च भूम्यां कुरुते गृहं
विग्रहंति विजानीयात् शून्यं तु मंडलं भवेत्
नदीतीरे यदा कुर्याद् दुर्भिक्षं तत्र निर्दिशेत् १३

इति नंदिकेश्वरप्रणीतं वायसनिलयफलं संपूर्णं ॥ शुभं भवतु ॥

काकभाषाशकुन — Kākabhāṣāśakuna

No. 311 — 605 / 1899-1915

Size — 10⅜ in. by 4⅜ in.

Extent — 6 leaves; 7-8 lines to a page; 28-30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; red pigment used for marking; edges worn out and moth-eaten; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Augury.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्री गणेशाय नमः ॥

अथ काकरुतपरीक्षा लिख्यते ॥

पूर्वस्यां प्रथमे यामे ब्रों ब्रों वक्ति वायसः।
तदा शत्रुभयं विद्यादीशादन्यनृपस्य च १

ब्लीं ब्लीं चैव यदा वक्ति भवति तत्र चलाचलं
उदिते प्रथमे यामे आग्नेयां तु यदा खग २ etc.

Ends — fol. 6a

वृक्षाग्रे तु महावृष्टिर्मध्यमे चापि मध्यमा
अधस्ताच्चैव वृष्टिः स्याद्विषमे विषमे विषमा भवेत् ६०

प्रकारे कोटरे वापि कुर्वंति निलयं खगाः।
दुर्भिक्षं तु विजानीयाद्वौरवं नात्र संशयः

इति काकभाषाशकुनं समाप्तम् ॥

काकरुत

Kākaruta

No. 312

984 (5)
1887–91

Size — 10¼ in. by 4½ in.

Extent — 124b to 127b leaves; 16 lines to a page; 40–42 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines; red pigment used for marking verse numbers and colophons; edges worn out; complete.

This is one of the works in the Ms.

Age — Fairly old.

Author — Ṛṣiśvara.

Subject — Augury.

Begins — fol. 124b

॥ ॐ ॥ काकरुतं प्रवक्षामि यथा गर्गेण भाषितं
लाभालाभं जयं चैव त्रिदशैरपि वंदितं १

पर्थिवानां हितार्थाय मनुष्याणां तथैव च
मंडलं कारयेद्विजने चतुःकोणं तु गोमयं २ etc.

fol. 125a इति बलिनिमित्ताध्यायो समाप्तः ॥

Ends — fol. 127*b*

इय वायसचिट्ठे संजुयं जो पढै कायरूयं
सो मुणइ जगं सव्वं पयडं नत्थत्थि संदेहो १२
ऋषीश्वरकृतं काकरुतं संपूर्णं ॥

काकलक्षण and आखेटकविचार

Kākalakṣaṇa and Ākheṭakavicāra

No. 313

850
1891-95

Size — 10¼ in. by 5⅛ in.

Extent — 4 leaves; 8 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Thin country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold, clear and legible; white chalk used for correction; red pigment used for colophons; complete.

Age — Does not appear to be very old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa. Augury.

Begins — fol. 1*a*

ॐ अथ काकालक्षणं ॥

काकस्य वचनं श्रुत्वा छायापादं तु कारयेत् ॥
षड्भिस्तु हरेद्भागं शेषं चैव फलं फलं वदेत् १

लाभं क्षेमं तथा सौख्यं भोजनं च धनागमं ॥
विशेषे मरणं ज्ञेयं एवं काकस्य लक्षणं ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 4*b*

दिनभादि लिखेच्चक्रं यात्रांगे नृपभानि च ॥
तंत्रांगे च फलं वाच्यं प्रत्येकं च वदाम्यहं ।
मुखे च शशकं तुर्यं नेत्रे चित्तरिकं द्वयं ।
मृगकैं च शिवाकर्णे शीर्षे शूकरपक्षिकाः
विलोक्य व्याघ्रपुळेषु ऋक्षे पादोदरे तथा
पृष्टे च न कुलो विप्रो ज्ञातव्यश्च विचक्षणः

इत्याखेटकविचारः ॥ शुभं ॥

काकशब्दफल — Kākaśabdaphala

No. 314 — 86 / 1892-95

Size — 9⅛ in. by 3½ in.

Extent — 5 leaves; 6 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; edges worn out; red pigment used for marking the verse numbers; complete.

The Ms. contains explanation in Gujarati.

Age — Saṁvat 1630.

Author — Devala.

Subject — Jyotiṣa; Augury.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

अध्वानं गच्छमानस्तु सन्मुखं यां च वायसा ।
तं मार्गं न गंतव्यं तत्र गत्वा न जीवति ॥ १ ॥

जगमां त्रिजातां काग साम आवत दीसइ तणइ गमात्रइ
न जईअ मरण ऊपजे ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 4*b*

ईशाने उदयभागे निलयं कुरुते खग ।
बहू सस्यं विजानीयात्सुभिक्षं क्षेममेव च ॥ ४१ ॥

जदक्ष ईशानकुणेमालाधाले सुभिक्ष प्रजा लोक सुखो दक्षमध्ये च कुरुते खग । समं वृष्टं समं धान्यं देवलस्य वचो ॥ ४२ ॥

इति श्रीदेवलकृतं काकरुचितलिखितं संवत् १६३० वर्षे वैशाख वदि ३० दिने अद्येह सोजित्राग्रामे गणपति लिखितं शुभं भवतु ॥ गुरुरींडापुत्रजीभाई-पठनार्थं ।

कामधेनु

Kāmadhenu

No. 315

881
1886-92

Size — 12¾ in. by 5¾ in.

Extent — 12 leaves; 7 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Rough country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders of the first four folios ruled in double red lines and the edges in single; edges slightly worn out and moth-eaten; complete.

The beginning is identical with the beginning of the Ms. No. 333 / 1879-80.

Age — Saṁvat 1891 : Śaka 1756.

Author — Jayarāma (?)

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥
विधिहरीशदिनेशगजाननं द्रुहिणजागुरुपादसरोरुहं
सकलशास्त्रविबोधनकारणं परमकारुणिकां तुलजां भजेत् १
आदौ यंत्रैर्जन्मकालं विलोक्य तस्मात् खेटाश्चायनादेः
फलानि कार्याभावास्तत्फलान्यष्टवर्गा मैत्रोस्तात्काऽलोद्भवाः सप्तवर्गाः २
etc.

Ends — fol 12*b*

यदि रविलवतोऽब्दे वर्द्धमाना तिथिश्च
प्रभवति समवेशस्वस्वसंक्रांतिमासे
अतिधिकं तिथिरब्द सूर्यतोप्यग्रमासे
गदित इह समायाश्च प्रवेशो मुनिद्रैः ९४
इति श्रीत्पष्टोत्तरीगणीतानुकर्मः श्रीकामधेनुग्रंथ समाप्तं
यादृसं पुस्तकं दृष्ट्वा तादृशं लिखितं मया
मशुद्धं वा मम दोषो न दियते
लिखतं विरंपुरीमध्ये गोडब्राह्मणजोसी स्यामलाल आत्मपठनं मिति चैत्र शुक्लः १५ बुधवार संवत् १८९१ शाके १७५६ श्रीरस्तु शुभं भुयात् श्री श्री श्री

ईष्टं खचंद्रगुणितं शशिना समेतं
पक्षाहतं जुगहतं निहतं स्मरेण
तत्सेशतं सरकरेण वसुघ्नमब्दं
तुं जीव भो नरवरेण सुखी नीतांतं ९५३

कामधेनुपद्धति

Kāmadhenupaddhati

No. 316

333
1879-80

Size — 8⅛ in. by 4⅝ in.

Extent — 66 leaves; 12 lines to a page; 34 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī Characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines; edges extremely worn out; foll. 4, 5, 6, 63–86, 92 missing; incomplete.

Age — Saṁvat 1716 : Śaka 1581

Author — Jayarāmabhaṭṭa

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशा(य) नमः ॥ भवानी सत्यः ॥

विधिहरिशदिनेशगजानन-
द्रुहिणजागुरुपादसरोरुहं ॥
सकलशास्त्रविबोधनकारणं
परमकारुणिकां तुलजां भजे ॥ १ ॥

नानाग्रंथान् जातकोत्थान प्रशस्तान्
तेभ्यः सारं संगृहीत्वा विशेषात् ॥
कुर्वेहं तां पधतिं कामधेनुं
यस्यां सम्यक् निर्वहः सात्फलानां ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 94b

दानान्यतो नाभसयुक्प्रव्रज्या
निर्याणकस्त्रीजनिनष्टजातके ॥
श्रीकामधेनौ रसरामसंख्या
अध्यायसंज्ञा गदिता क्रमेण ॥ ५ ॥

अलिंद्रसंस्थो विजयी गुणाढ्यः
श्रीभासुतोयं जयरामनामा ॥
श्रीकामधेज निजातकस्य
विशेषतस्त .. चमां चकार ॥ ६ ॥

धनस्य ते चेदनुलार्जनेच्छा
पूर्वार्जितानां सदसत्फलानां ॥
ज्ञानु यतदीच्छा नृपसेवनेच्छा
सदस्ति सत्कामदुग्धां पठस्व ॥ ७ ॥

असंपत्फलजंतूनामजन्मफलतद्विदां ॥
दुह्यती पालयेत्कामधेनुश्चिता ... कांक्षिता ॥ ८ ॥

इति श्रीकामधेनौ जातक भटजयरामनिबद्धं समाप्तं ॥ छ ॥ संवत् १७१६ वर्षे शाके १५८१ प्रवर्त्तमाने अश्वनमासे सिते पक्षे षष्टी सोमवासरे लिखितं

मंगलं लेषकानां च पाठकानां च मंगलं ।
मंगलं लोकपालाश्च भूमिभुपतिमंगलं ॥

References — (1) Mss. — A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 93a ; iii, 18a.

B – Descriptive Catalogues :– I. O. Cat. No. 3079–80.

कामधेनुपद्धति — Kāmadhenupaddhati

No. 317 — 300 / 1882–83

Size — 8⅞ in. by 4 in.

Extent — 9 leaves; 8 lines to a page; 18–20 letter to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; edges worn out; fol. 6 missing; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Jayarāma, cf. Ms. No. 333 / 1879–80.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नम
विधिहरीशदिनेशगजानन-
द्रुहिणजां गुरुपादसरोरुहं ।
सकलशास्त्रविबोधनकारणं
परमकारीणिकां तुलजा भजे ॥ १ ॥

नानाग्रंथा जातकोत्थाः प्रशस्ता-
स्तेभ्यः सारं संगृहित्वा विशेषान् ॥
कुर्व्वेहं तां पद्धतिं कामधेनुं
यस्यां सम्यगनिर्वहः स्यात्फलानां ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 10*b*

समो गतश्चेत्सखि तां सदैव
मित्रोरिभावं समतामुपियात्
सखा पुनश्चेत्सखि तामवाप्तोऽ-
धिमित्रसंस्थानभवोऽधिकारी ५७
इति मैत्रिः ॥

कामधेनुपद्धति — Kāmadhenupaddhati

No. 318 — 301 / 1882-83

Size — 9½ in. by 5½ in.

Extent — 9 leaves ; 10–11 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; handwriting clear and legible but rather careless and also not quite uniform ; borders ruled in double black lines ; edges worn out ; fol. 7 missing ; incomplete.

Age — Saṁvat 1796 : Śaka 1661.

Author — Jayarāmabhaṭṭa

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥
श्रीगुरुभ्यौ नमः ॥

विधिहरीशदिनेशगजानन-
द्रुहिणजागुरुपादसरोरुहं ॥
सकलशास्त्रविबोधनकारणं
परमकारुणिकां तुलजां भजे ॥ १ ॥

नानाग्रंथा जातकोत्थाः प्रशस्ता-
स्तभ्यः सारं संग्रहित्वा विशेषात् ॥
कुर्वेहं तां पद्धतीं कामधेनुं
यस्यां सम्यक् निर्वहः स्यात्फलानां ॥ २ ॥ etc.

fol. 3*b* इति पंचांगपत्रीलेखनक्रमसमाप्तः ॥ प्रथम प्रबोध ॥

Ends — fol. 10*a*

स्वे दशास्ववस्वंशयुक्तया भौमदशा भवेत् ॥
वह्न्यंशेन युता भूपः क्रूरसौम्यदशास्फुटाः ॥ ५७ ॥

इति श्रीकामधेनुपद्धति ॥ समाप्तः ॥ संवत् १७९६ ना वर्षे शाके १६६१ प्रवर्त्तमाने अश्वनमासे कृष्णपक्षे तिथौ ९ सौमवाशरे अंक्लेश्वरवासि दवेः गोवंदरामेण लखितं परोपकारार्थं ॥ श्री ॥ छ ॥ परोपकारा जोशीदाशीय-मिदं ग्रंथ शंपूर्ण समाप्तः ॥

श्रीः ॥

सा भुक्तयुक्ता हि धने गति ... रुणे च भोग्येन युता विधेया ॥
संपातनीया निजमानतस्या भुक्ता तथा योग्यदाशास्युता स्यात् ॥ १ ॥

References — see No. 333 for 1879-80.

कालचक्रजातक

Kālacakrajātaka

No. 319

883
1886-92

Size — 11¾ in. by 4¾ in.

Extent — 9 leaves; 9 lines to a page; 50-52 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; red pigment used for marking the portion; borders not ruled; edges slightly worn out; complete

The present portion appears to be a part of the Rudrayāmalatantra.

Age — Does not appear to be very old.

Author — Not mentioned.

Subject — An astrological work on planetary influence.

Begins — fol. 1*a*

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीकुमाराय नमः ॥
श्रीकामाक्षीदेव्यै नमः ॥
वंदेहं गोपिकानाथं भारतीगणनायकं ॥
पार्वत्यै कथितं पूर्वं कालचक्रं पिनाकिना ॥
कालचक्रं प्रवक्ष्यामि नराणां हितकाम्यया ॥
यावद्देहादिजीवांतमिति चक्रस्य निर्णयं ॥ etc.

Ends — fol. 9*a*

रिपुनाशं जयं सौख्यं धनलाभं च मान्यता ॥
तदंते राज्यसन्मानं शुक्रे मंददशां गते ॥
व्यसनैर्व्याधिभिर्दुःखैरलक्ष्म्या त्यजते नरः ॥
प्राप्नोति पदवीं गुर्वीं शनेरंतर्गते बुधे ॥
मानहानिर्मनस्तापो व्याधिमित्रैरमित्रता ॥
कफवातभवा पीडा चंद्रे शनिदशां गते ॥ ५० ॥
वातपित्तकृता पीडा नृपवह्निभयं तथा ॥
तस्कराद्वित्तनाशः स्यात् भानौ मंददशां गते ॥
तीक्ष्णकर्मप्रवृत्तिश्च कार्यारंभजये यशः ॥
धर्मनाशो धनप्राप्तिर्जीवे मंददशां गते ॥ ५२ ॥

इति श्रीरुद्रयामले महातंत्रे श्रीईश्वरपार्वतीसंवादे अंतर्दशाफलाध्यायः ॥ इति कालचक्रजातकं संपूर्णमगमत् ॥ शुभमस्तु ॥ लेखकपाठकयोः शुभं भूयात् ॥ श्रीरस्तु ॥ श्रीस्वामिकार्तिकाय नमः ॥ श्रीकामाक्षीदेव्यै नमः ॥ श्रीशंकरप्रसंनोस्तु ॥ ॥ ॥

कालचक्रजातक — Kālacakrajātaka

No. 320 — 882 / 1886-92

Size — 11½ in. by 5⅞ in.

Extent — 6 leaves; 13-14 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; red pigment used for verse numbers and topical headings; complete.

Age — Not very old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः
अथ कालचक्रजातकप्रारम्भः
वंदेहं गोपिकानाथं भारतीगणनायकं
पार्वत्यै कथितं पूर्वं कालचक्रं पिनाकिना etc.

Ends — fol. 6b

मिने तु सर्वसौभाग्यं मिनस्य नवभागके
दशाप्रांत्यक्रमेणैव ज्ञात्वा सर्वफलं वदेत्
क्रूरग्रहदशाकाले शान्ति कुर्यात् विचक्षणः १६०
इति नवांशफलानि इति कालचक्रदशाक्रमफलं समाप्तम् ।

गतिफल
प्रथमे गतिमांडूके द्वितीये मर्कटस्तथा
वाणायनवपर्य्यंतं गतिसिंहावलोकनं

अथ फलं
मांडुके तु महाव्याधिमर्कटस्तु महद्भयं
सिंहावलोके मरणं गार्गिस्य वचनं यथा
इति ग्रंथावरोक्ते ग्रंथसमाप्तिमगमत्

कालचक्रजातकं
(चक्रसारसारोद्धार)

Kālacakrajātaka
(Cakrasārasāroddhāra)

No. 321

882
1886-92

Size — 11⅝ in. by 5¾ in.

Extent — 6 leaves: 13 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for verse numbers and topical headings; complete.

Age — Not very old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa, horoscopy.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः अथ कालचक्रजातकप्रारम्भः
वंदेहं गोपिकानाथं भारतीगणनायकं
पार्वत्यै कथितं पूर्वं कालचक्रं पिनाकिना ॥ १ ॥
तच्चक्रसारमुधृत्य लघुमार्गेण कथ्यते
शुभाशुभं मनुष्याणां भूतं भव्यं च भावितं ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 6b

भिने तु सर्वसौभाग्यं मिनस्य नवभागके
दशाप्रांत्यक्रमेणैव ज्ञात्वा सर्वफलं वदेत्
क्रूरग्रहदशाकाले शान्ति कुर्य्यात् विचक्षणः ॥ १६० ॥
इति नवांशफलानि इति कालचक्रदशाक्रमफलं समाप्तम्

गतिफल
प्रथमे गतिमांडूके द्वितीये मर्कटस्तथा
वाणायनवपर्य्यंतं गतिसिंहावलोकनं

अथ फलं
मांडुके तु महाव्याधिमर्कटस्तु महद्भयं
सिंहावलोके मरणं गार्गिस्य वचनं यथा
इति ग्रंथांतरोक्तः ग्रंथसमाप्तिमगमत्

कालचक्रसूत्र — Kālacakrasūtra

No. 322 — 105 (i) / 1866-68

Size — 7¾ in. by 6 in.

Extent — 2 leaves; 12 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Modern paper; Devanāgarī characters; handwriting clear and legible; yellow pigment used for corrections; the work contains only 25 verses; the ms contains two works of which this is one.

Age — A new copy.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa, horoscopy.

Begins — fol. 1a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
कालचक्रं पुनर्वक्ष्ये संक्षेपादर्थगौरवं ॥
ग्रंथविस्तारभीरूणां वाक्यैः षोडशसंमितैः ॥ १ ॥
आदित्यकृत्तिकासर्पहस्तस्वातिषु नैर्ऋतैः ॥
अश्वीपौष्णोत्तराषाढा ह्येकवास्तुसमांघ्रयः ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 2a

पापयुक्ते बुधः पापः क्षीणेंदुश्च शुभः परः ॥
एकेन युक्तपापेन देहयस्ता भवेद्यथा ॥ २५ ॥

काश्यपसंहिता — Kāśyapasaṁhitā

No. 323 — 142 / A/1883-84

Size — 15 in. by 6½ in.

Extent — 16 leaves; 15 lines to a page; 52-54 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; folio 7 missing; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Kāśyapa

Subject — Jyotiṣa

Begins — fol. 1b

॥ श्रीहरिर्जयति ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
महेशाय नमस्तुस्मै सच्चिदानंदरूपिणे ॥
नतामरकिरीटौघप्रतिविस्फुरितांघ्रये ॥ १ ॥
सूर्यः पितामहो व्यासो वसिष्ठोत्रिः पराशरः
कश्यपो नारदो गर्गो मरीचिर्मनुरंगिरा ॥
रोमशः पौलशश्चैव च्यवनो यवनो भृगुः
शौनकोष्टदशैवैते ज्योतिःशास्त्रप्रवर्त्तकाः etc.

Ends — abruptly fol. 17*a*

काव्येर्गुरो वा सौम्ये वा यदा केंद्रत्रिकोणगे
नाशयत्यखिलान् दोषान्पापानि व हरःस्मृतिः
शुभो वलीत्रिकोणस्थो विनाशं दोषसंचया ।
करोति पापनिचयं प्रणामः शूलिते यथा
लग्नादुत्थानगव्योमचरोत्थ दोषसंचयं ॥
करोति पापनिचयं प्रणामः शूलिने यथा ॥
लग्नादुत्थानगव्योमचरोत्थं दोषसंचयं
शुभः केंद्रगतो हंति दावाग्निर्विपिनं यथा
मुहूर्त्तलग्नषड्वर्गांकुनवांशग्रहोन्नयं
ये दोषस्त्रिहंत्येव यथैकादशगः शशी
यत्रैकादशगः सूर्या दोषानाशं'य ...

References — (1) Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 88*b*.

कुण्डलीकल्पतरु

Kuṇḍalīkalpataru

884
1886-92

No. 324

Size — 13⅜ in. by 4⅛ in.

Extent — 30 leaves ; 8 lines to a page ; 40–42 letters to a line.

Description — Modern paper with water marks Devanāgarī characters ; blackish in appearance ; handwriting uniform but not quite legible on some folios ; folios extremely brittle ; almost all folios torn ; complete in 12 chapters.

The author appears to be a resident of Gujarat.

Age — Saṁvat 1938 : Śaka 1803

Author — Jāgeśvara (Yogeśvara)

Subject — A small treatise on horoscopy.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
॥ श्रियं वक्रतुंडं etc.

Ends — fol. 29*b*

श्रीमन्मोहन जो विशालनगरे ज्ञातो च विद्वज्जनो
गंगास्तन्यविशालबुद्धिविभवो जागर्त्ति जागेश्वरः ॥
तेनेदं कृतकौतुकं सुललितं भावप्रबोधाय यत्
तद्भूत्यै पठतां सभासु फलदं भूयात् सदा जातकं ॥ २६ ॥

इति श्रीजागेश्वरविरचिते कुंडलीकल्पतरौ द्वादशभावज्ञानप्रकाशिका समाप्तः ॥ शके १८०३ संवत् १९३८ ना भाद्रपदमासे शुभे कृष्णपक्षे त्रयोदश्यां १३ सौम्यवासरेण लिखितम् ॥ श्रीरस्तु कल्याणमस्तु ॥ शुभं भूयात् ॥

यादृशं पुस्तकं दृष्ट्वा तादृशं लिखितं मया ॥
यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोशो न दीयते ॥ ॥ श्री ॥

॥ श्रीभुलेश्वर प्रसन्नोस्तु ॥ ॥ श्री ॥

References — (1) Mss. — A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 109*b*; ii, 22*a*, 194*a*.

B–Descriptive Catalogues :– cf. Ulwrar Mss. Cat. No. 1727, extract. No. 458.

कुण्डलीकल्पतरु — Kuṇḍalikalpataru

No. 325 — 885 / 1886–92

Size — 7⅞ in. by 5⅝ in.

Extent — 31 leaves; 12 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; The MS. contains 1–12 chapters; complete.

Age — Not very old

Author — Yogeśvara

Subject — Jyotiṣa

Begins — fol. 1*a*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
श्रियं वक्रतुंडं गुरून्सूर्यमुख्यान्
ग्रहान् पद्मजं पद्मनाभं सुरेशं

ह दहं च नत्वा नराणां हिताय
प्रकुर्वे फलं भावजं सूक्तिव्यक्तं १
यथा कुंडलीदर्शनादेव लोके
वदेत् भावि भूतं तथा वर्त्तमानं
वयं प्रेरिताः श्यामनंदैः सवर्गै-
स्तथा कूर्महे कुंडलीकल्प वृक्षं २ etc.

fol. 5a इति श्रीकुंडलीकल्पतरावुदयज्ञानफला प्रथमशाखा समाप्ता ॥

fol. 7a इति श्रीकुंडलीकल्पतरौ धनभावफला द्वितीयशाखा समाप्ता ॥ २ ॥

Ends — fol. 32a

सुगमं शास्त्रजा होरा निबद्धा शिष्यबुद्धये
सुगमं प्रीतये लोके सिद्धये भवति नृणां ॥ १३ ॥

विगतगर्वचयश्चतुरस्वयं
पढति खादरतः कृपया गुरोः
गणकचक्रचये च सिरोमणि-
र्भवति भूतलनाथदृशा धनी ॥ १४ ॥

गुर्ज्जरे गुरूतचरेत्सूदेशे नारदीयपुरवासविलासी
यागईश्वरपदं च पदीयं नाम तेन कृत एष निधः ॥ १५ ॥

इति श्रीकुंडलीकल्पतरौ द्वादशभावज्ञानप्रकाशशाखा समाप्ता ॥ १२ ॥

References — see No. 884 of 1886–92.

कुण्डलीकल्पतरु

Kuṇḍalikalpataru

No. 326

512
1899–1915

Size — 7⅞ in. by 4 in.

Extent — 37 leaves; 11 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Modern paper with water marks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting clear and legible but somewhat careless up to fol. 15; from fol. 16 onwards handwriting is clear and very beautiful; borders ruled in triple red lines; white chalk often used for corrections; red pigment used for colophons; folios numbered in both margins; the Ms. contains 1-12 Śākhās.

Age — Śaka 1758.

Author — Yogeśvara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ कुंडलीकल्पद्रुमप्रारंभः ॥

fol 6*b*. इति श्रीकुंडलीकल्पतरौ उदयजज्ञानफला प्रथमशाखा ॥ १ ॥

fol. 8*b* इति श्रीकुंडलीकल्पतरौ धनभाभावफला द्वितीया शाखा समाप्ता ॥

Ends — fol. 36*b*

सुगमां शास्त्रजां etc. upto as in No. 880/1886-92.

नाम तेन कृतं एव निबंधः ॥ २५ ॥

श्रीमन्मोहनजो विशालनगरज्ञातौ च विद्वद्गणो
गंगास्तन्यविशालबुद्धिविभवो जागर्ति योगेश्वरः ॥
तेनेदं कृतकौतुकं सुललितं भावप्रबोधाय यत्
भूत्यै पठतां सभासु फलदं भूयान्सदा जातकं ॥ २६ ॥

इति कुंडलीकल्पतरौ व्ययभावज्ञानप्रकाशिका द्वादशी शाखा समाप्ता ॥ १२ ॥ शके १७५८ दुर्मुखनाम संवत्सरे अधिकाषाढशुक्लप्रतिपदि सौम्यवासरे ग्रंथः परिपूर्तिमगमत् ॥

पावगी इत्युपनाम हरभट्टेन तथा च ज्योतिषोपनामकगोपालेन लिखितोयं ग्रथो ज्योतिषोपनामकानंततनयदिनकरस्यायं ॥ स्वार्थं परार्थं च ॥

॥ श्रीगजाननार्पणमस्तु ॥ ॥ श्री ॥

References — see No. 884 of 1886-92

केरलप्रश्न

Keralapraśna

No. 327

388 / 1884-86

Size — $6\frac{7}{8}$ in. by $3\frac{15}{16}$ in.

Extent — 8 leaves; 12 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; red pigment

used for marking; yellow pigment used for corrections; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Mūladeva.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥
साक्षात् त्रैलोक्यसंबोधं प्रश्नं केरलभाषितं ॥
त्रिकालविषयं प्रोक्तं तस्मै केरलये नमः ॥ १ ॥

Ends — fol. 8a

एवं सर्वत्र सप्तविंशतिभागः एकेनाश्विनी द्वाभ्यां भरणी एवं सर्वत्र सप्तविंशति भागः एकेन विष्णुन्मप्रभृतयः पिंडस्य त्रिंशद्भागः शेषमंशा मासंवत्स्ये पिंडे द्वादशभागः शेषणैकनफाल्गुनः द्वाभ्यां चैत्रः त्रिभिः कार्त्तिकः चतुर्भिर्मार्गः पंचभिः पौषः षड्भिर्माघः सप्तभिर्वैशाखः अष्टभिर्ज्येष्ठः नवभिराषाढः दशभिः स्रावणः एकादशभिर्भाद्रपदः द्वादशभिराश्विनः इदानीं लग्नं पिण्डो द्वादशेन भक्तः शेषे क्रमान्मेषादिः इति श्रीमूलदेवोक्तं केरलप्रश्नं संपूर्णं

References — see No. 143 of A/188-84

केरलप्रश्नग्रन्थ or दिव्यचूडामणि

Keralapraśnagrantha or Divyacūḍāmaṇi

No. 328

143
A/1883-84

Size — 6¾ in. by 3⅞ in.

Extent — 10 leaves; 9-10 lines to a page; 25-30 letters to a line.

Description — Rough country paper; Devanāgarī characters; old in apperance; handwriting clear, legible and uniform; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; borders not ruled; complete.

Age — Appears to be old

Author — Mūladeva

Subject — An astrological treatise according to the system current in the Kerala country

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

साक्षात्त्रैलोक्यसंबोधं प्रश्नं केरलभाषितं ॥
त्रिकालविषयं प्रोक्तं तस्मै केरलये नमः ॥ १ ॥

ज्ञानदीपकमासाद्य वर्तिं कृत्वा सदक्षरैः ॥
स्वरस्नेहेन संयोगज्वालयेदुत्तरेंधनैः ॥ २ ॥

यदुपचितमन्यजन्मानि शुभाशुभं तस्य कर्मणः
प्राप्तिं व्यंजयति शास्त्रमेतत्तमसि द्रव्याणि दीप इव ॥ ३ ॥

लोकस्यैव हितार्थाय दिव्यचूडामणिर्मया
वक्ष्यते विविधार्थानां शृणु त्वं स्थिरचेतसा ॥ ४ ॥ etc.

Ends — fol. 10*b*

पिंडे द्वादशभागः शेषणैकन फाल्गुणः द्वाभ्यां चैत्रः त्रिभि कार्त्तिकः चतुर्भिर्मार्गः पंचभिः पौषः षड्भिः माघः सप्तभिः वैशाषः अष्टभिर्ज्येष्टः नवभिराषाढः दशभिः श्रावणः एकादशभिर्भाद्रपदः द्वादशभिराश्विनः इदानीं लग्नं पिंडो द्वादशेन भक्तः शेषे क्रमान्मेषादिः

इति श्रीमूलदेवोक्तं केरलप्रश्न संपूर्णं

References — (1) Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 125*b*; ii, 24*b*.

B-Descriptive Catalogues .- Mad. Des. Cat. Vol. XXIV, No. 13937; Steins Cat. of Jammu, Mss., 157.

केरलप्रश्नग्रन्थ or केरलग्रन्थोदाहरण

Keralaprasnagrantha or Keralagranthodāharaṇa

No. 329

802 / 1884-87

Size — 9 in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent — 5 leaves; 10 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled

in double black lines; red pigment used for marking; yellow pigment used for corrections ; complete.

Age — Saṁvat 1787

Author — Mūladeva

Subject — Jyotiṣa

Begins — fol. 1a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
साक्षात्रैलोक्य संबोधं प्रभकेरलिभाषितं ॥
त्रिकालविषयप्रोक्तं तस्मै केरलये नमः ॥ etc.

Ends — fol. 5b

एवं प्रकारेण सखेटं लग्नं भवतीति निश्चितं गुरोपदेशाच्च इति मूलदेव-विरचितायां केवलग्रंथटीकोदाहरणरूपा शिवार्पणमस्तु । संवत् १७८७ मिति द्वितीय भाद्रपद वदी १४ सोमे तद्दिने लिखितं समाप्तं ॥ संख्या १२५

References — see No. 143 of A/1883-84

कोष्टकचिन्तामणिटीका — Koṣṭakacintāmaṇitīkā

No. 330 — 155 / 1881-82

Size — 10⅛ in. by 4½ in.

Extent — 14 leaves ; 16 lines to a page ; 45–48 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting clear, legible and uniform ; slightly moth-eaten in the margins ; white chalk used for corrections ; borders not ruled ; the MS contains both the text and the commentary ; complete.

Age — Saṁvat 1784 : Śaka 1650

Author — Śīlasaṅgha (of Text and Comm.)

Subject — A treatise on astronomical tables and calculations.

Begins — fol. 1a

॥ ६० ॥ अथ समस्तविषमसमकोष्टकयंत्रसंबंधीनि प्रकीर्णककरणान्याविः-करिष्यंते । तेषु पूर्वं नाम गर्भयंत्रं करणोत्पत्तिं दर्शयन्नाह । अंकलिवि० व्या०

हे लब्धवर्ण यदि त्वं नाम गर्भयंत्रं चिकीर्षुरसि । तदांकलिपिकोशो भव । अंकलिपिवत् ।

Ends — fol. 13*b*

श्रीदेवरत्नगुरवः श्रीआगमगच्छनभोमणि - श्रीमज्जयानंदसूरिशिरोमणि पट्टालंकारसार - श्रीदेवरत्नसूरिश्वरः गुणालंकृतः षट्त्रिंशत्सूरिगुणविभूषितः शीलशालिमुनीनां शीलेन शोभमानानां साधुनां मध्ये सिंहः इव सिंहस्तेषां स्वामीत्यर्थः तस्मीसुत्ति तेषां शीष्यो विनेयः शीलशालिमुनिसिंघ इति गुरुविशेषणांतः स्थितनामा विजयमान इममेनं कोष्टकचिंतामणिसंज्ञं ग्रंथं भणति कथयति प्ररूपयति गाथार्थः । १५१

इति कोष्टकचिंतामणिग्रंथः सार्द्धसतकगाथारूपः संपूर्णः । अयमंकैर्लिखेत कोष्टकानां विचारो नवम पूर्वमध्यात् दग्रेतनैराचार्यैः समुद्धृतोस्ति तन्मध्यादथ कश्चिन्मात्रो लिखितोऽस्ति परसमयेप्येष्यकोष्टकविचारः क्वचित् कीदृग् कीदृगुदितोस्ति तदुक्तमप्यत्रावसेयं अत्र धुरी सिरी इत्यत्र सकारस्य प्रांते भणतीत्यत्र तकारस्य च स्थापनादयं ग्रंथः सत्पदांकितो ज्ञेयः ग्रंथोयं पठ्यमानोत्र चिरं विजयतां भुवि यावन्मेरुमहीचंद्रभास्कराद्याः सुसाखनाः इत्यंकयंत्रनिधाख्या स्वपरोत्मावबुध्दुये कोष्टचिंतामणिग्रंथवृत्तिः कापि मया कृताः २

इत्यागमिक श्रीदेवरत्नसूरींद्रशिष्यवाचनाचाशीलसंघनिर्मितायामंकयंत्रनिधानाभिधानायां श्रीकोष्टकचिंतामणिग्रंथवृत्तौ समस्तवृत्तकोष्टकाधिकारो नाम चतुर्थो वक्षस्कारः संपूर्णः ॥ छ ॥ श्रीरस्तु शुभं भवतु संवत १७८४ व शा १६५० प्र. द्वि. वैशाष वदि ९ गुरौ श्रीणंभातिबंदिरे लिखितमस्ति पं० श्रीदेवसौभाग्यगणिना स्ववाचनकृतेति भद्रं भूयात् ॥

कौतुकलीलावती

Kautukalīlāvatī

144
A/1883-84

No. 331

Size — 13⅝ in. by 5⅛ in.

Extent — 4 leaves; 10 lines to a page; 36 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and legible; edges worn out; complete.

Age — Appears to be fairly old.

Author — Rāmabhaṭṭa, son of Vidyādhara.

Subject — Algebraic problems of various kinds (cf. Bikaner Cat. of Mss No. 670).

Begins — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः

अथ कौतुकीलीलावती लिख्यते

नत्वा नारायणं रुद्रं गणेशं भारतीं गुरुम्
सारोद्धारं प्रवक्ष्यामि ज्योतिषां क्षीरनीरधेः १

द्विईशवराधराट्याः का द्विणीका काकिणी वेदकः पणः
पणषोडशभिर्निष्कः निष्कषोडभिर्द्रमः २

पञ्चगुञ्जा भवेन्माषः कर्षं षोडशमाषकैः
कर्षतोलं सुवर्णं च चतुर्भिश्चपलं स्मृतम् ३ etc.

Ends — fol. 4b

शरपरिधिमुदारं रामयुक्तं विधाय
कृतकृतिमपि भूयो रुद्रनेत्रं समेतं
नयनशशिविभज्यं कारयेल्लब्धसंख्या
सकलशरसमोहं प्राप्यते कौतुकेन । ५०

सीमालिज्ञानिविप्रेण विधावरसुतेन च
व्यवहारनिबंधोयं रामेण कृतकौतुकम् । ५१

इति श्रीकौतुकलीलीवती संपूर्णं

लिखितं विश्वनाथेन दृष्टं वै पुस्तके यथा
तत्र दोषो दातव्यः विदुषा कृतबुद्धि ना १ ॥

माघवे कृष्णपक्षे हि द्वितीया बुधवासरे
समाप्तिमगमत्सम्वत्सरवसुनवग्रहे ॥

References — (1) Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 131a; li, 25b, 195b.

B - Descriptive Catalogues :- Des. Cat of Bikaner Mss. No. 670; Ulwar Mss. Cat. No. 1734 Extract on p. 171.

कौतुकलीलावती

Kautukalīlāvatī

No. 332

803
1884-87

Size — 8⅝ in. by 4⅜ in.

Extent — 5 leaves; 13 lines to a page; 20–25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting careless and not quite legible; borders ruled in double black lines; complete.

Age — Saṁvat 1838.

Author — Rāmacandrabhaṭṭa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

श्रीगणेशाय नमः

नत्वा नारायणं etc.

fol. 4a इति श्रीकौतुकलीलावत्यां भटरामचंद्रेण कृतं निबंधोयं ॥

Ends — fol. 5a

बाणाश्च रामसहितं etc. up to प्रस्फुटं फलं ॥ १६ ॥

as in No. 852 / 1891–95 followed by इति श्रीकौतुकलीलावती समाप्तोयं श्रीरस्तु शुभं भवतु मीति माघ वदि ६ शनौ संवत् १८३८.

References — See No. 144 / A 1883–84.

कौतुकलीलावती

Kautukalīlāvatī

852 / 1891–95

No. 333

Size — $10\frac{7}{8}$ in. by $5\frac{1}{5}$ in.

Extent — 5 leaves; 10 lines to a page; 32–35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; red pigment used for verse numbers; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Rāmabhaṭṭa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा नारायणं रुद्रं गणेशं भारतिं गुरुं

सारोद्धारं प्रवक्ष्यामि ज्यौतिषां क्षीरधेरिव १

विंशद्वराटिकाकिण्या काकीणीवेदिभिः पणः
पणषोडशभिर्द्रामा द्रामैः षोडशभिर्निष्कः २ etc.

fol. 4b इति श्रीकौतुकलीलावत्यां भट्टरामचंद्रेण कृतं निबंधोयं ॥

Ends — fol. 5b

बाणाश्च रामसहितं परिधिं प्रकुर्यात्
वर्गौ पुनस्तु हरनेत्रयुतोर्कहाव्वा
लब्धं भेच्छरगुणस्य च मान एवं
धात्रीपतेर्भवति कौतुकलक्षणाय १४

कुंभां वुनः तर्कविभागवर्गे
वेधाहतो जलधिनेत्रहृतोत्तरे स्यात्
तत्सेरमानमखिलव्यवहारयोग्यं
पिंडे २८ विभक्तमथवांगुलतोपि वाह्यात् १५

रेखाश्च द्विगुणा कार्याखितीयांशेन वर्जिताः
पक्के फलेनुबीजानिर्निवाख्ये प्रस्फुटं फलं १६ ॥

इति श्रीकौतुकलीलावती समाप्ता ॥

References — See No. 144 / A-1883-84.

क्रान्तिक्षेत्रप्रकार Krāntikṣetraprakāra

No. 334 $\frac{38}{1907-15}$

Size — 11⅝ in. by 4½ in.

Extent — 4 leaves; 12 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and niform; borders ruled in double red lines; edges slightly worn out.

The Ms. contains a chapter called Krāntikṣetraprakāra from a work called Tattvaviveka.

Age — Śaka 1738.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

...14

Begins — fol. 1*b*

॥ गणेशाय नमः ॥

तत्वविवेकांतर्गतक्रांतिक्षेत्रप्रकारः ...
चापक्षेत्रजातासु युक्तिः क्रांतिक्षेत्रोक्तप्रकारस्य रीत्या ॥
तावत्तेनासंशयं क्रांतिजातसूक्ष्मक्षेत्रादुत्थितां तां वदामि ॥
यत्स्याद्वाडीक्रांतिवृत्तैक्यचिन्ह-
मूर्ध्वं कृत्वा गोलमध्यं प्रकल्प्य ॥
तद्गोलस्यार्धस्थितं यच्च खंडं
छित्वा त्यक्त्वा चोर्ध्वखंडं समायां ॥ etc.

Ends — fol. 4*a*

त्रिज्यया विषुवद्वृत्तं द्युज्यया द्युनिशाभिधं ॥
द्युज्यायां त्रिज्यका चेत्स्यान्नांशा स्युर्द्युज्यकावृतौ ॥
क्षेत्रं तदेव विज्ञेयं यत्र द्वादशराशयः ॥
स्थिरमेषा दितः खेटसंबंधिध्रुवसूत्रगाः ॥
क्षेत्रांशास्तत्र विज्ञेया विषुवे विषुवांशकाः ॥
शके १७३८ धातृनामाब्दे आषाढ कृष्ण १३ भौमे समाप्तं ॥
इदं ज्योतिषोपनामक-दिनकरस्येदं ॥ छ ॥

क्षेत्रपरिधि — Kṣetraparidhi

No. 335 — 853 / 1891-95

Size — 10⅛ in. by 4⅝ in.

Extent — 5 leaves; 17 lines to a page; 52 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः; old in appearance; handwriting small but clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines; blank space in the centre of folios; fol. 5*a* slightly moth-eaten; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Astronomy - Mathematics.

Begins — fol. 1*a*

॥ ॐ ॥ मनुष्यक्षेत्रपरिधिः १४२३०२४९ । उद्धरितराशिः १३३९७९९९ स चतुर्गुणः क्रियते ५३५९१९९६ एष छेदराशिः २८४६०४९८ तेन भज्यते । एकः क्रोशः समायातः । etc.

Ends — fol. 5*a*

सांप्रतं मर्द्धमहाविदेहबाहाद्यानयनार्थं । अष्टमजीवा वर्गः ३२०००४०००-००००० नवमजीवा वर्गः ३६१००००००००० उभयमीलने ६८१०४००००-०००० एतज्जातं ततोऽर्द्धकृते ३४०५२००००००० एतज्जातं ततः करण्या यल्लब्धं तत्सर्वं फद्दकमध्ये विद्यते ॥ छ ॥

खण्डखाद्य — Khaṇḍakhādya

No. 336 — 819 / 1887–91

Size — 10⅜ in. by 4⅜ in.

Extent — 3 leaves; 17 lines to a page; 55 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा's; old in appearance; handwriting small but clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red pigment used for verse numbers and topical headings; blank space in the centre of folios; edges slightly worn out; complete.

Age — Fairly old.

Author — Brahmagupta.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ ॐ नमो जिनाय ॥

प्रणिपत्य महादेवं जगदुत्पत्तिप्रलयहेतुं ।
वक्ष्यामि खंडखाद्यकमाचार्यभट्टतुल्यफलं ॥ १ ॥

प्रायेणार्यभटेन व्यवहारः प्रतिदिनं यतोऽशक्यः ।
उद्वाहजातकादिषु तत्समफललघुतरोक्तिरतः ॥ २ ॥ etc.

fol. 1*a* इति खंडखाद्यके तिथ्याधिकारः प्रथमः ॥ छ ॥

fol. 1*b* इति खंडखाद्यके ग्रहाधिकारो द्वितीयः ॥ छ ॥

Ends — fol. 3b

ग्रहसूर्यांतरे नाड्यः कालांशाः षड्गुणाः स्मृताः ।
उक्तकालांशकेभ्यश्चेदधिकेनागतैष्यकः ॥ १

उदयोस्तसमयो न्यस्तो दिग्भिर्निघ्नं तदंतरं ।
पुनर्गृहकलानिघ्नं ग्रहक्रांतोदयेन तु ॥ २

भक्तं विभाजयेद्भुक्तो विवरेणार्कखेटयोः ।
भुक्तियोगेन वक्रस्थे संलब्धै रसकृद्दिनैः ॥ ३

इत्यादयास्त्रा श्लोकाः ॥ छ ॥

ग्रहयोगेर्कवक्तृत्वालंबनावनतीततः ।
निघ्ने स्वगुणकेनैव ग्रहयुत्युचिते भवेत् ॥ १

ग्रहयोर्मध्यमे भुक्ती गुणिते त्रिभजीवया ।
स्वकलाकर्णसंभक्ते लब्धयोरंतरं च यत् ॥ २

द्विस्थं क्रमाद्वजेद्वृत्यो ग्रहयोश्चंद्रसूर्ययोः ।
स्पष्टमध्यविशेषेण लंबनस्य नतेर्गुणाः ॥

इति ग्रहयुतिश्लोकाः ॥ छ ॥ शुभं भवतुः सर्वकल्याणमस्तु ॥ छ ॥
श्रीः ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ श्रीः ॥

References — See No. 820 / 1887–91.

खण्डखाद्य

Khaṇḍakhādya

No. 337

820
1887–91

Size — 9⅝ in. by 4¾ in.

Extent — 18 leaves; 8 lines to a page; 22–24 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines; edges of some folios slightly worn out; foll. 1, 10, 12, 13 missing; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Brahmaguptācārya.

Subject — Jyotiṣa.

Begins abruptly — fol. 2a

……लं । नतहीनं दिवसगतशेषं ॥ २१ ॥
पृष्टस्थमात्मगुणितं तेनैवाधः स्थितो भजेश्चगुणैः ॥ ३० ॥
लब्धं क्षिपेत्तथोर्द्धमधस्थितो द्विगुणितो वर्गः ॥ २२

fol. 2b इति श्रीखंडखाद्यके त्रिप्रश्नाधिकारस्तितीयः ॥ ३ ॥

fol. 5a इति खंडखाद्यके ब्रह्मगुप्ताचार्यविरचिते चंद्रग्रहणाधिकारश्चतुर्थः ॥ ४ ॥

Ends — fol. 21b

वेदाग्निचंद्रसम्यक् दिनानि शतमेकशमेतमन्हा ।
मन्युहृतः सममतोत्यकरोति चक्रं । वेदाग्निचंद्रदिवसै खलु वक्रमेति ।
चंद्राभ्रभूमिदिवसैः परतोस्तमेति ॥ १९ ॥

शनि ॥ इति श्रीखंडखाद्यके ब्रह्मगुप्ताचार्यविरचिते षोडशोध्यायः ॥ १६ ॥

References — (1) Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :-
i, 136a; ii, 27a; iii, 29b.
See also Bhār. Jyo. pp. 217-24.

(2) Printed Editions — Edited with a commentary of Āmarāja by Babu Misra Jyotishacarya Calcutta, University of Calcutta, 1925.

खण्डखाद्य
with टीका

Khaṇḍakhādya
with Commentary

No. 338

60
1869-70

Size — 10 in. by 5⅝ in.

Extent — 105 leaves; 12 lines to a page; 36 letters to a line.

Description — Modern country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; the Ms. contains the text and the commentary but is incomplete.

Age — Does not appear to be very old.

Author of the Text — Brahmagupta.
" " Comm. — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa. commentary on Khaṇḍakhādya.

Begins — fol. 1b

॥ ॐ ॥ ॐ नमो गणेशाय । श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

श्रीगुरुभ्यो नमः ।

यस्मिन् सर्वं यतः सर्वमित वेदविदो विदुः ।
तं प्रणम्य महात्मानं गोविंदं सर्ववंदितं ॥
ज्योतिशास्त्रनभस्थं च ताराग्रहसमायुतं ।
व्याख्यास्ये ब्रह्मगुप्तोक्तं करणं खंडखाद्यकं ॥ २ ॥

संतं श्रेयोधिगमननिमित्तं विघ्नप्रशमनाय । शास्त्रारंभेष्विष्टदेवतानमस्कारं कुर्वंति । तदयमपि भिल्लमालवकाचार्यो ब्रह्मगुप्तो महादेवभट्टारकवरलब्धप्रसादस्त्रिवर्गाभिष्टफलप्रदायिनीं ग्रहगतिं संक्षिप्तां स्वसूत्रैः कर्तुकाम आचार्यं भगवतः श्रीमहादेवस्य नमस्कारं चक्रे ॥

प्रणिपत्य महादेवं जगदुत्पतिस्थितिप्रलयहेतुं ।
प्रणिपत्य मनोवाक्कायादिभिरनन्यमाना अष्टांगं
शरीरं भूमौ निधाय शिरसा नमस्कृत्येत्यर्थः ॥ etc.

Ends — fol. 105a

एवं यथोत्पन्नेन ज्याखंडेन शशिनः । केंद्रभुक्तिं संगुण्य नवभिः शतैर्भागमपहृत्यावाप्तं दस्रेषु भागयुतं कृत्वा चंद्रभुक्तिफलं भवति । शेषं पूर्ववत् । एतच्चंद्रस्फुटीकरणं । छ । अथ क्रांतिकलानां प्रदर्श्यते । तद्यथा ज्याकेंद्रस्य लिप्ता पिंडीकृतस्य नवभिः शतैर्विभज्यावाप्तं तत्क्रांतिफलं भवति । अथैकज्याखंडं लभ्यते ॥

खण्डखाद्यक with विवरण

Khaṇḍakhādyaka with Vivaraṇa

No. 339

527
1875–76

Size — 13⅜ in. by — in.

Extent — 133 leaves; 11 lines to a page; 38 letters to a line.

Description — Smooth country paper; Kāśmiri Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; red pigment used for marking; yellow pigment used for corrections; contains the Text and the Commentary; complete.

Age — Does not appear to be very old.

Author of the Text — Bramhagupta, son of Jiṣṇu.

„ „ Comm. — Varuṇopādhyāya,
(Caturvedasvāmi, son of Madhusūdana)
Or Pṛthūdakaswāmi ? On fol. 133*b* the name of the commentator is given as Caturvedaswāmi.

Begins (Text.) — fol. 1*b*

प्रणिपत्य महादेवं जगदुत्पत्तिस्थितिप्रलयहेतुम्
वक्ष्यामि खण्डखाद्यकमाचार्यार्यभट्टतुल्यफलम्
प्रायेणार्यभट्टेन व्यवहारः प्रतिदिनं यतो शक्यः
उद्ग्राहजातकादिषु तत्समफललघुतरोक्तिरतः etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

स्पष्टार्थमिदमार्याद्वयम् ॥ etc.

fol. 23*a* इति भट्टसिंखभिल्लात्मजवरुणोपाध्यायकृते खंडखाद्यकोदाहरणविधौ तिथ्यधिकारः प्रथमः १ ॥

fol. 32*b* इति वरुणोपाध्यायकृते खण्डखाद्योदाहरणे ताराग्रहस्फुटतद्गत्यधिकारो द्वितीयः ॥ २ ॥

fol. 84*a* इति भट्टवरुणोपाध्यायविहितं खंडखाद्यपूर्वोदाहरणं समाप्तं ॥

fol. 96*a* इति भट्टवरुणकृते खंडखाद्यकोदाहरणविधौ तिथिनक्षत्राधिकारः प्रथमः ॥ १ ॥

Ends (Text) — fol. 133*b*

इति खंडखाद्यकमिदं तृप्त्यर्थं ग्रहगतिक्षुधार्तानाम्
शिष्यहितार्थं प्रोक्तं जिष्णुसुतब्रह्मगुप्तेन

Ends (Comm.) — fol. 133*b*

स्पष्टार्थेयमार्या भट्टमधुसूदनसुतचतुर्वेदस्वामिकृते
खण्डखाद्यकविवरणे सोत्तरं समाप्तम्

References — Mss. — Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- No other Ms. of this commentary is recorded by Aufrecht. For Varuṇa see Dikshit : Bhār. Jyo. p. 237.

खण्डखाद्यव्याख्या Khaṇḍakhādyavyākhyā

No. 340 188/1883-84

Size — 8½ in. by 6⅛ in.

Extent — 40 leaves; 20 lines to a page; 32-35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for marking the portion; edges of some folios slightly worn out; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa. A commentary on the Khaṇḍakhādya of Brahmagūpta (?)

Begins — fol. 1b

प्रायेणार्यभट्टेन व्यवहारः प्रतिदिनं यतो शक्यः
ब्रह्माहजातकादिषु तत्समफलललघु ततोक्तिरतः

अनयोः गणितप्रयोजनाभावादर्थो न व्याख्यातः एवमारंभप्रयोजनप्रदर्शनकरणमारभ्यते

ॐ मुनिवेदतिथोन्न्यस्य लौकिकाब्दान्विनिक्षिपेत्
एष कालः शकेंद्राणां सूरिभिः समुदाहृतः १ etc.

Ends — fol. 40b

लब्धमुपरि ऊनीकृत्य जातं १९२२७१।८। ह अस्य षडगनंदैः ९७६ भागे लब्धं गताधिमास १९६ शेषं ९७५।८।३ गतादिमासः १९६ त्रिंशद्गुण्यजातं ५८८० एतदुपरिस्थितराशेरधिकीकृत्य जातः चंद्रोहर्गणः

खवायणसंहिता Khavāyaṇsaṁhitā

No. 341 389/1884-86

Size — 14¾ in. by 6⅜ in.

Extent — 29 leaves; 13 lines to a page; 40-45 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; folios numbered in both margins; incomplete.

Age — Not very old.

Author — Not mentioned.

Subject — Astrology.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीरामकसिद्धांताय घ्रत्रपुत्रं प्रतिरोमकायचार्यो वदति

पुनरेव प्रवक्षामि श्रृणु पुत्र प्रयत्नतः
सप्तद्वीपावती पृथ्वी आकारं तस्य विस्तरं ॥ १ ॥

जंबूद्वीपं नुच्छाद्वीपं चंद्रद्वीपमथापरं
शाल्मलं प्लक्षगोमेदं पुष्करं च तथापरं ॥ २ ॥

आशीकोटिभन्धेशंख्या जंध्नाद्वीपस्य मंडलं
त्रिकोणं मंडला भूमी शकटाकारवर्त्तात ॥ ३ ॥

कुशद्वीपे भवे शंख्या प्रमाणं कोटित्रिंशति
मंडलं धनुखाकारं योजनानां प्रमाणतः ॥ ४ ॥

चंद्रद्वीपभवे शंख्या षष्टिकोटित्वमेव च
चंद्राकारार्द्धरूपेण प्रमाणं शास्त्रवर्त्तत ॥ ५ ॥

fol. 2*a* इति जंबूद्वीपमध्यदेशप्रमाणं श्रीषवायणे etc. कथितं

Ends — fol. 29*a*

चंद्रो वा यदि वा लग्नेशो पंचमे भवति स्थितः
सौम्ये क्षितो यदावश्यं गर्भिणीति तदा भवेत् ॥ ६ ॥

मर्मांतरे यदाकाशे गुरुशुक्रबुधाख्यः
प्रसूता तु तदा वाच्या गर्भिणी क्षमपूर्वकं ॥ ७ ॥

चंद्रशुक्रौ यदा गर्भे लाभे वाथ स्थितो यदि
तदा पुण्यवतां वाच्यमपत्यजन्म निश्चितं ॥ ८ ॥

लाभपंचमसंस्थो तु प्रपश्यतः परस्परं
चंद्रशुक्रौ तदापत्यं जायते नात्र संशय ॥ ९ ॥

पुत्रो वा पुत्रिका वापि पभी गर्भे भविष्यति
इति प्रभे बुधैर्ज्ञेयं पंचमेशविलग्नपौ ॥ १० ॥

लग्नेशपंचमेशौ चेत् नरराशिव्यवस्थितौ
तदा पुत्रः समादश्यो क्षीराशौ स्त्रीप्रदोचतो ॥ १२ ॥
अयुग्लग्नस्थि

References — Mss. — A- Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 136*b*.

B-Descriptive Catalogues :- Oxford Cat. by Aufrecht. No. 796 (here the work is called Śrīśavāyaṇa)

खेटसिद्धि

Khetasiddhi

No. 342

303 / 1882-83

Size — $9\frac{7}{8}$ in. by $5\frac{1}{8}$ in.

Extent — 6 leaves ; 9 lines to a page ; 20-22 letters to a line.

Description — Thick country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines ; red pigment used for verse numbers and colophons ; folios numbered in both the margins ; complete.

Age — Saṁvat 1796 : Śaka 1662.

Author — Bhaṭṭa Dinakara ; composed in 1578 A. D.

Subject — Jyotiṣa, a mannual of astronomy.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ खेटसिद्धि लिख्यते ॥
नत्वादौ गणनायकं पशुपतिं वाग्देवतां खेचरान्
सूर्यादिन् कुलदेवतां निजगुरुं लक्ष्मिपतिं पद्मजं ॥
कुर्वे दैवविदां हितो दिनकरः श्रीखेटसिद्धिं मुदा
स्वल्पां ब्रह्मसताश्रितां सुगहनां विद्वज्जनानंदिनी ॥ १ ॥

विनाद्यवृंदाशुमृदुक्रियाद्यैः श्रीब्रह्मसिद्धांतसमाश्र खेटाः ॥
करोम्यहं तां गगनेचराणां सिद्धि सुसिद्धां गणिताब्धिनौकां ॥ २ ॥

Ends — fol. 6*b*

अंतरार्द्धयुतमूलखेटयोरंतरेण विहृताशतं हृतिः ॥
साधनर्णकथिता कलादिका मूलतो लघुतरेधिकेधिके ग्रहे ॥ ४५ ॥

रसेषुतिथ्योनशको १५५६ ष्टभू १८ युक्
संवत्सरः स्यात् खलु षष्टि ६० शेषः ॥

दिनेश्रुतुभिर्मनु १४ नाडिकाद्यै -
रन्दाहतैपाब्धि ४० घटीविहीनै ॥

विवर्जितो वृश्चिकसंक्रमस्यादभिष्टसंवत्सरवेशनं च ॥

इति श्रीभट्टदिनकरविरचिता खेटसिद्धि समाप्ता ॥ संवत् १७९६ वर्षे शाके १६६२ प्रवर्त्तमाने रवि उत्तरायने गते वसंत ऋतौ माहामांगल्यफलप्रदमासोत्तवैशाषमासे शुक्लपक्षेति नवमी ९ गुरुवासरेअद्येह सींहपुरवास्तव्य - उदीच्यसहस्रज्ञातिय - पंडाहरिस्यात्मज - पंडादेवाकरसुतरत्नेश्वरेण लखितं ।छा॥ शुभं भवतु ॥ कल्याणमस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥ लेषकपाठयो मंगलमस्तु ॥ छ ॥

References — Mss. — A- Aufrecht's Catalogus Catalogorum ,- i, 137*a*; ii, 27*a* Cf. Dikshit: Bhār. Jyo., p. 277.

B-Descriptive Catalogues :- for a described Ms. of this work see I. O, Cat. Pt. V. No. 2947, where the work is called Laghu-Kheṭasiddhi.

गणकमण्डन

Gaṇakamaṇḍana

530
1875-76

No. 343

Size — 10½ in. by 4⅓ in.

Extent — 62 leaves ; 7 lines to a page ; 20-22 letters to a line.

Description — Rough country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; handwriting bold and clear but careless ; borders ruled in double red lines; red pigment used for marking the portion; yellow pigment often used for corrections ; last folio worm out ; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Nandikeśvara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा दुर्गां गणेशं च etc. as in No. 887/1886–92.

fol. 12*b* इति श्रीमद्वेदांगरायात्मजनंदिकेश्वरविरचिते
गणकमंडने नक्षत्रसंज्ञादि प्रथमोध्यायः ॥ १ ॥

fol. 23*b* इति श्रीमद्वेदांगरायात्मजनंदिकेश्वरविरचिते
गणकमंडने योगसंज्ञादि द्वितियोध्यायः ॥

Ends — fol. 61*b*

श्रीमद्गुर्जरदेशेस्ति etc. up to मयेदमुक्तं । as in No. 887/1886–92 followed by इति श्रीगणकमंडने गणितप्रकरणांतं अष्टोध्यायः ॥ इति श्रीपदवाक्यप्रमाणज्ञभट श्रीरत्नातत्पुदभटतिंगला तस्माप्रजावेदांगरायस्तत्पुत्रेण नंदिकेश्वरेण बालविनोदनाय गणकमंडनसंज्ञो ग्रंथो विरचित संपूर्ण ॥ ता प्राप्तः ॥ श्री ॥ छ ॥ १ ॥

Reference — See No. 887/1886–92.

गणकमण्डन Gaṇakamaṇḍana

No. 344 $\frac{887}{1886-92}$

Size — 8 in. by 3⅞ in.

Extent — 65 leaves; 7 lines to a page; 20–22 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; borders of the last few folios ruled in double red lines and the edges in single; red pigment used for topical headings; fol. 12 repeated while fol. 15 missing; incomplete.

Age — Saṁvat 1871: Śaka 1736.

Author — Nandikeśvara (17th cen.). His father Māljit obtained the title Vedāṅgarāya from Emperor Shahajahan.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा दुर्गागणेशं चा श्रीमद्वेदांगराजजः
नंदिकेश्वरसंज्ञोहं । वक्षो गणकमंडनं ॥ १ ॥

अश्विनी भरणी चैव कृत्तिका रोहिणी मृगः
आर्द्रा पुनर्वसु पुष्यो श्लेषा चैव मघा तथा ॥ २ ॥

fol. 12*b* इति श्रीमद्वेदांगरायात्मनंदिकेश्वरविरचिते गणकमंडने
नक्षत्रसंज्ञादि प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

fol. 23*a* इति श्रीमद्वेदांगरायात्मजनंदिकेश्वरविरचिते गणकमंडने
योगसंज्ञादि द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

Ends — fol. 64*b*

श्रीमद्गुर्ज्जरदेशेस्ति विप्रवृंदविभूषितं
श्रीस्थलाख्यं पुरं रम्यं पुरुहुतपुरोपमं ॥ १२ ॥

तत्रासीच्छ्रुतिशास्त्रज्ञो रत्नभट्टाह्वयो द्विज
तज्जं श्रीतिगलाभट्टः सर्वविद्यामहोदधिः ॥ १३ ॥

तत्पुत्रो मालजितसंज्ञो वेदवेदांगपारगः
येन वेदंगरायेति प्राप्त ढल्लीश्वरात्पदं ॥ १४ ॥

पितृभक्तिरक्षप्राज्ञस्तत्सुनुर्नंदिकेश्वरः
प्रीत्यै व्यधाद् ग्रंथममु गणकमंडनं ॥ १५ ॥

जोतिर्निबधमखिलं च तथा महुर्त्तचिंतामणिगणकभूषणरत्नमाला
ज्योतिचिन्त्रिदाभरणसज्जनवल्लभास्यै दृष्टवा त्रिविक्रमशतादि मयेदमुक्तं ॥

इति श्रीगणितमंडने गणितप्रकरणांतं अष्टमोऽध्यायः

इति पदवाक्यप्रमाणज्ञभट्टश्रीरत्ना तत्पुत्रभट्टतिगला – तस्मा प्रजा वेदांगरायस्तत्पुत्रेण नंदिकेश्वरेण बालविनोदनाय गणकमंडनसंज्ञो ग्रंथो विरचते संपूर्णतां प्राप्तः

श्रीसरस्वत्यै नमः संवत् १८७१ शाके १७३६ वैशाख शुक्ल चतुर्दशी १४ भौमवासरे लीषतं फतेराम ब्राह्मण आत्मपठनार्थं शुभं भवतु श्रीरामकृष्णजय नमः श्री श्री

References — Mss. — A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— i, 141*b* ; ii 28*a*, 196*a* ; iii, 30*b*.

B–Descriptive Catalogues :– I. O. Cat. No. 6337.

गणकमण्डन

Gaṇakamaṇḍana

No. 345

886
1886-92

Size — 9⅝ in. by 4⅝ in.

Extent — 29 leaves; 11 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple black lines and edges in double; red pigment used for topical headings and colophons; yellow pigment used for corrections; complete in Adhyāyas.

Age — Saṁvat 1843.

Author — Nandikeśvara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा दुर्गां गणेशं च etc. as in No. 887-1886-92

fol. 6*a* इति श्रीमद्वेदांगरायात्मनंदिकेश्वरविरचिते गणकमंडने नक्षत्रसंज्ञादि प्रथमोध्यायः ॥ १ ॥

fol. 11*a* इति ..... योगसंज्ञादि द्वितीयोध्यायः ॥ २ ॥

Ends — fol. 29*b*

श्रीमद्गुर्ज्जरदेशेस्ति etc. up to मयेदमुक्तं ॥ as in No. 887/1886-92 followed by

इति श्रीगणितमंडने गणितप्रकरणातं अष्टमोध्यायः ॥

इति पदवाक्यप्रमाणज्ञभट्ट - श्रीरत्नातत्पुत्रभट्टतिगला- तस्मा प्रजा वेदांगरायस्तत्पुत्रेण नंदिकेश्वरेण बालविनोदाय गणक्रमंडनसंज्ञो ग्रंथो विरचते संपूर्णतां प्राप्तः ॥ श्रीसरस्वत्ये नमः ॥

संवत् १८४३ शाके १७०८ प्रवर्त्तमाने आश्विनमाशे कृष्णपक्षे तिथौ ४ भौमवासरे लोषतं सेवग रामब्राह्मण आत्मपठनार्थं शुभं भवतुः रामः रामः रामः.

Reference — See No. 887/1886-92.

गणकमण्डन

Gaṇakamaṇḍana

No. 346

466
1892-95

Size — 9⅛ in. by 3⅞ in.

Extent — 44 leaves; 9 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for topical headings and colophones; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Nandikeśvara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा दुर्गां गणेशं etc. as in No. 887/1886-92

Ends — fol. 44a

श्रीमद्गुरुरदेशेस्ति etc. up to मयेदमुक्त ॥ as in No. 887/1886-92 followed by

इति गणकमंडले गणित ... प्रकरणांतं अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥

इति श्रीपदवाक्यप्रमाणज्ञभटश्रीरत्ना - तत्पुत्रभट - तिगलात्मज - वेदांगराय-स्तत्पुत्रेण नंदिकेश्वरेण बालविनोदनाय गणकमंडसंज्ञो ग्रथों विरचितः संपूर्णतां प्राप्तः ॥ शुभं भवतु ॥ श्रीरस्तु मिति फाल्गुविरिः

Reference — See No. 887/1886-92.

गणकमण्डन

Gaṇakamaṇḍana

No. 347

409
1895-98

Size — 12⅛ in. by 5½ in.

Extent — 17 leaves; 14 lines to a page; 40-42 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible but not quite uniform;

borders not ruled; red pigment used for verse numbers, topical headings and colophons; slightly brittle leaves; occasional marginal notes; edges slightly worn out; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Nandikeśvaro.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा दुर्गां गणेशं च etc. as in No. 887 / 1886-92.

fol. 4*b* इति श्रीमद्वेदांगरायात्मजनंदकेश्वरविरचिते
गणकमंडने नक्षत्रसंज्ञादि प्रथमोध्याय १

fol. 7*a* इति श्रीद्वेदांगरायात्मजनंदिकेश्वरविरचिते
गणकमंडने योगसंज्ञादि द्वितीयोध्याय २

Ends — fol. 17*b*

श्रीमद्गुर्जरदेशेस्ति etc. up to मयेदमुक्तं १६ as in No. 887 / 1886-92 followed by इति श्रीगणकमंडने गणित प्र. ८ ॥

इति पदवाक्यप्रमाणज्ञभट्टश्रीरत्नातत्पुत्रभट्टतिगलातस्मात्प्रजावेदांगरायस्तत्पुत्रेण नंदिकेश्वरेण बालविनोदनाय गणकमंडने संज्ञो ग्रंथं विरचिते संपूर्ण ॥

Reference — See No. 887 / 1886-92.

गणकमण्डन Gaṇakamaṇḍana

No. 348 432 / A 1881-82

Size — 9½ in. by 3⅞ in.

Extent — 18 leaves; 14 lines to a page; 36 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting small, clear and legible but not uniform; borders of some folios ruled in double red lines; some folios are yellow in appearance; complete.

Age — Śaka 1705.

Author — Nandikeśvara.

Subject — Jyotiṣa

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशायनः ॥

नत्वा दुर्गं गणेशं च etc. as in No. 887 / 1886–92.

fol. 4*a* इति श्रीवेदांगरायात्मजनंदिकेश्वरविरचिते
गणकमंडने नक्षत्रसंज्ञादि प्रथमोध्यायः ॥ १ ॥

fol. 7*a* इति श्रीमद्वेदांगरायात्मजनंदिकेश्वरविरचिते
गणकमंडने योगसंज्ञादि द्वितीयोध्यायः ॥ २ ॥

Ends — fol. 18*a*

श्रीमद्गुर्जरदेशोस्ति etc. up to मयेदमुक्तं ॥ २६ ॥
as in No. 887 / 1886–92 followed by इति श्रीवेदांगरायात्मजनंदिश्वरकृते गणकमंडने गणितक्रिया नाम अष्टमोध्यायः ॥ ८ ॥

इति श्रीपदवाक्यप्रमाणज्ञभट्टश्रीरत्नातत्पुत्रभट्टतिगलात्मजवेदांगरायतत्सूनुना नंदिकेश्वरेण बालविनोदार्थं गणकमंडनसंज्ञो ग्रंथो विरचितः ॥ गणकमंडनः संपूर्णः ॥ श्रीशके १७०५ शोभकृत्संवत्सरे ॥ भाद्रपद शुक्ल द्वादश्यां इंदुवासरे ॥ इदं गणकमंडनसंज्ञं पुस्तकं समाप्तं ॥ स्वार्थं परार्थं च ॥ ॥ शुभं भवतु । ॥ महादेवो जयति ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥

References — See No. 887 / 1886–92.

गणकवल्लभनामकरण-ग्रन्थ

Gaṇakavallabhanāmakaraṇa-grantha

No. 349

145
A/1883–84

Size — 6¼ in. by 4¼ in.

Extent — 17 leaves ; 11 lines to a page ; 25–30 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters] with पृष्ठमात्राः ; old in appearance ; handwriting clear, and legible ; borders ruled in triple red lines ; red pigment used for colophons etc. ; square blank space in the centre of folios ; edges worn out ; yellow pigment used for corrections ; slightly moth-eaten in the righthand margins ; complete.

Age — Saṁvat 1485

Author — Nāgaśarmā

Subject — Jyotiṣa

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ ॐ श्रीसूर्याय नमः ॥
नत्वा गणेंद्रगिरिजापतिमाधवादीन् ।
वेधांबिकादिनकरादिनवग्रहांश्च ।
श्रीनागशर्म्मगणकः स्फुटखेटकर्म्म ।
वक्ष्याम्यहं गणकवल्लभनाम शास्त्रं ॥ १ ॥

गजाब्धिवेद ४४८ कोष्टका । स्तिथेः कृताक्षवन्हयः ३५४
ग्रहाग्निवेदसंख्यया ४३९ भयोगयोः क्रमादमी ॥ २ ॥ etc.

fol. 3*b* इति योतिश्रीनागशर्म्माविरचिते गणकवल्लभनाम्नि करणे तिथिसाधनाधिकारो नामः प्रथमः परिच्छेदः समाप्तः ॥ १ ॥

fol. 4*b* इति ... ... नक्षत्रसाधनाधिकारो नामः द्वितीयः परिच्छेदः ॥ २ ॥

Ends fol. 16*b*

प्रागुक्ता स्थितिनाडिभाका च रहिता स्पर्शं युता मोक्षकं ।
तिथ्यंते प्रविधाय लंबनमतो बाणस्थिति तौ पृथक् ।
दर्शांतेर्गणिता गतं धनमृणं तौ चासकृत्कर्मणो ।
स्यातां प्रग्रहणादिसंस्फुटविधि सूर्यस्य चान्येंदुवत् ॥ ४ ॥

याम्योदक्स्थः क्षेपकखंडितेऽर्के ।
रक्षोवाद्योः प्राच्यतः प्रग्रह स्यात् ।
पूर्वोन्मोक्षं चाग्निशंभ्वंतराले ।
खछिन्नस्यालेन पर्वे कदाचित् ॥ ५ ॥

वंशेभूत्कश्यपस्य प्रकटगुणनिधिर्वेदविद्देवशर्म्मा ।
तत्सूनुश्चामराख्यः अतिविमलमति वैद्यनाथश्च तादृक् ।
रूपस्त्रिस्कंदवेत्ताच्युतचरणयुगाराधनैकाग्रचित्तो ।
विख्यातस्तस्य पुत्रो गणकगुणवृत्तो भासितो वामान्य ॥ ६ ॥

तादृक्षोसौ सभायां गणितगणनये यज्ञदत्तो महाधी ।
विख्यातश्चाग्रजानां सदसि चतुरता श्रीविहंगदेवनाम्नः ।
तज्जातो वीसलाख्यस्तुरगगुणगतिः शस्त्रविद्याविधिज्ञो ।
नित्यं नित्यं सुधीभिः स्वजनपरिवृतो वीक्षितः श्रीनृसिंहः ॥ ७ ॥

तस्मिन् वंशे सुजातः श्रुतिसकलकलासर्वसिद्धांतवेत्ता ।
ख्यात श्रीपुरिसरामो विमलनरमति ब्रह्मतत्वावबोधे ।

तत्सूनुर्द्वादशात्मद्विरदमुखकयोः पादपद्मद्विरेफः ।
शास्त्रं चक्रे सुबोधं गणकहृदि सदा वल्लभं नागशर्म्माः ॥ ८ ॥

इति श्रीनागशर्म्माविरचिते गणकवल्लभनाम्नि करणे सूर्यपर्वाधिकारो नामः अष्टमपरिच्छेदः समाप्तः ॥ ८ ॥ श्री ॥

संवत् १४८५ वर्षे शाके १३५० प्रवर्त्तमाने माघमासे ॥ शुक्लपक्षे । अष्टमी अपरांतनवम्यां तिथौ । गुरुदिने । श्री श्री

This is the only Ms. recorded by Aufrecht in his Catalogus Catalogorum.

गणकसारोद्धार — Gaṇakasāroddhāra

No. 350 — 467 / 1892-95

Size — 10⅛ in. by 4½ in.

Extent — 12 leaves : 17 lines to a page ; 50 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; handwriting small but clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines and edges in single ; edges worn out ; the Ms. contains Adhyāyas 1-11.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa, Astrology.

Begins — fol. 1*a*

॥ अथ किंचित् मास अरिष्टयोग
लग्नाधिनाथो खलु रंगनाथः
एको यदि स्यात् खलु रंद्रभावे
तदादिमासे रुधिरः प्रकोपं
शरीरकष्टं विवधं प्रकारै ॥ १ ॥

सप्तमस्थो यदा चंद्र राहुणा यदि संयुतं
तदा मासे महत्कष्टं स्त्रीणां कष्टं विशेषतः ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 12a

लाभे भवेन्मासपतिर्नराणां
यदा तदा स्याद्विजयं च लाभं
कांतासुखं सद्मसुषं विलासं
युक्ते क्षितः सौम्यखगैः प्रमोदं ॥ ११ ॥

व्यये गतः मासपतिः करोति
धनव्ययं धान्यविनाशनं च
शिरोक्षिरोगं । सुतसौख्यनाशं
जायादिकष्टं रिपुविग्रहं च ॥ १२ ॥

इति श्रीगणकसारोद्धारो मासफलशास्त्राभिधाने मासेश्वरफलाध्याय एकादशमः समाप्तोयं ग्रंथः ॥ १ ॥ श्री ॥

अथ संवत्सानयनविधि ॥

शाकं रूपाक्षिसंयोज्य षष्टिभागेन हृयते
शेषं सवत्सरं ज्ञेयं लब्धतत्परिवर्त्तकं ॥ १ ॥

ऋतुज्ञानं ॥

मृगादिराशिद्वयभानुभोगात् षट्ऋतवः स्युः शिशिरो वसंतः
ग्रीष्मश्च वर्षा च शरच्च तद्वद्धेमंत नामा कथितश्च षष्ट ॥ १ ॥

इति कृत्वानयनविधिः ॥

गणिततत्त्वचिन्तामणि or जातकपद्धत्युदाहरण

Gaṇitatattvacintāmaṇi or Jātakapaddhatyudāharaṇa

146
A/1883-84

No. 351

Size — 12⅞ in. by 5⅞ in.

Extent — 27 leaves; 12 lines to a page; 30–32 letters to a line.

Description — Rough country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and uniform; right-hand edges of some folios at the end moth-eaten; red ink used for colophons; fol. 23 missing; incomplete.

Age — Saṁvat 1886.

Author — Divākara, son of Nṛsiṁha.

Subject — A commentry on the author's own manual of horoscopy, *Jātakapaddhati*.

Begins — fol. 1*b*

ॐ नमः शिवाय ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ कांतं नितांतशिवपादयुग्मं
चित्ते निधाया यदि वा करस्थाः
मच्छिष्यतोषाय वीजप्रणीतं
ग्रंथं वरेण्यं विवरीवरीति ॥ १ ॥

अथ विद्यविद्यातये ग्रन्थकृन्निजगुरुप्रणामपूर्वकं मंगलमाचरति श्रीमच्छिवाख्यमिति । स्पष्टं । चिकीर्षितं प्रतिजानीते । श्रीकेशवेति etc.

fol. 3*b* इति श्रीनृसिंहसुतदिवाकरकृते स्वोक्तपदत्युदाहरणे गणितनत्वाचिंतामणिसंज्ञे भावाध्यायः

Ends — fol. 27*b*

अत्रप्रभृति ग्रंथसमाप्तिः दिवाकराशाधनं लब्धबुद्धिः दिवाकराख्यो नरसिंहसूनुः रम्यं निजोक्तेः गणितस्य तत्वं संख्यावभुवयन्मयात्र समकार्यं कुत्रचित्त्वकदेशिमतखंडनवरं तच्छिवम्य तु गुरो दयाभरालोकनप्रभववैभव किल २ योगो रूप १ युतोद्धितो भवति सैकं यमाभ्यां हृतं मीसस्यं ... शिहीनतोग्रि विह्यते वारो भवेतुहलं स्यात्पक्षः स तिथौ युतिः शशिगुणै ३१ रेषा हतं काशि २९ युक् शाका सर्वयुति यदा नृपशतै रामै १५९१७ हि वीना तदा ३ सिद्धांत विदग्रगण्योदिवाकरो ग्रंथमिमं चकार यः शाकमत्रानयति द्विजेंद्रो मन्यामहे वीज्य विदां वरं तं ।

इति श्रीदैवज्ञनृसिंहदिवाकरविरचितौ गणिततत्वचिंतामणि समाप्तः । संवत् १८६६ वैशाशुदि प्रतपद्यां शनौ ४८८५ शुभम्

References — Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 142*b*; ii, 28*b*, 196*a*.

B-Descriptive Catalogues :- I. O. Cat. Pt.V, No. 3093; Ulwar Mss. Cat. No. 1738, extract. No. 465.

गणिततत्त्वचिन्तामणि — Gaṇitatattvacintāmaṇi

No. 352 — 468 / 1892-95

Size — 10¼ in. by 4¾ in.

Extent — 17 leaves; 13 lines to a page; 30-32 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; handwriting clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines ; red pigment used for marking the portion and yellow pigment used for corrections ; folios numbered in both margins ; edges worn out ; foll. 1–12 missing ; incomplete.

Age — Saṁvat 1791 : Śaka 1656.

Author — Divākara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — abruptly on fol. 13*a*

... ... हाख्यं युद्धं ॥ त्र्यशादूनेधिके वीतरे द्वयोरण्डत्वे कूटविग्रहो द्वयोः ॥ पृथुत्वे समागम एव शीघ्रकर्णे त्रिज्याधिकेर्णववत्वं त्रिज्याल्पे पृथुर्निबत्वमिति स्पष्टं ॥ etc.

fol. 17*a* इति श्रीनृसिंहगणकसुतदिवाकरविरचिते स्वोक्तपद्धत्युदाहरणे गणिततत्वचिंतामणिसंज्ञां इष्टानयनाध्यायः समाप्तः ॥

fol. 29*b* इति श्रीगणिततत्वचिंतामणौ रिष्टभंगाध्यायः

Ends — fol. 29*b*

सिद्धांतसिद्धांतविदग्रगण्यो
दिवाकरौग्रंथमिमं लिलेख
यः शाकमत्रानयतिर्द्विजेंद्रो-
मन्यामहे वीजविदां वरं तं ॥ ४ ॥

आक्रांतानतु बटुना जगत्रयीयं
निर्वीर्यो मणिशकलेन जायते ... भिः
अंचांतः कलशमुवास वाडवोध्वि
दुर्ज्ञाता खलु विदुषां जनेन शक्तिः ॥

इति श्रीदीवाकरविरचितो गणिततत्वचिंतामणिः समाप्तः ॥ लेखकाध्यपकाध्येतृणां मंगलमादधातिः ॥ संवत् ॥ १७९१ ॥ शाके ॥ १६५६ ॥ सुभमस्तु ॥ श्री ॥

निरीप्रमाणं दिवसेन हन्यात्
एको नितं पंचदशैर्विभक्तं ॥
लब्धं च चंद्रोयनाडिकाभि
समस्तसिद्धांत समान ...
अभिषके च व्रतपुंसवनदिने ॥
पाणिग्रहे प्रयणे च चंद्रो द्वादगः शुभः ॥ २ ॥

References — See No. 146/A-1883-84.

गणिततत्त्वचिन्तामणि Gaṇitatattvacintāmaṇi

No. 353 515/1899-1915

Size — 10¾ in. by 5⅜ in.

Extent — 29 leaves; 16 lines to a page; 35-40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but clear, legible and uniform; borders of some folios ruled in double black lines and of some in double red lines; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; slightly brittle leaves; complete.

Age — Saṁvat 1824.

Author — Divākara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणपतये नमः ॥
कांतं नितांतं शिवपादयुग्मं
चित्ते निधाया ... दिवाकराख्यः ॥
सच्छिष्यतोषाय निजप्रणीतं
ग्रंथं वरेण्यं बिबरीबरीति ॥

श्रीमच्छिवाख्यमिति ॥ अहं धिषणाप्तिहेतो ॥
बुद्धि मनीषाधिषणेत्यमरः तं शिवाख्यं शिव इति etc.

fol. 4*a* इति श्रीनृसिंहसुतदिवाकरकृते स्वपधात्युदाहरणे गणिततत्वचिंतामणिसंज्ञे भावाध्यायः ॥ १ ॥

fol. 5*b* इति नृसिंहगणकसुतदिवाकरविरचिते स्वोक्तपद्धत्युदाहरणे गणिततत्वचिंतामणिसंज्ञे दृष्टिसाधनोपाय द्वितीयः ॥

Ends — fol. 28*b*

सिद्धातिसिद्धांतविदग्रगण्यो
दिवाकरो ग्रंथमिमं चकार ।

यशाकमात्रा नयति द्विजेंद्रो
मन्यावहे वीजविदां वरं तः ॥
आक्रांता ननु बटुना जगत्त्रयीयं
निर्वीर्यो मणिशकलेन जायतेऽग्नि ॥
आचांतः कलशभुवा स बाडवोऽब्धि
दुर्शांता खलु विदुषां जनेन शक्ति ॥ ५ ॥

इति श्रीदिवाकरविरचिते गणितत्वचिंतामणि समाप्तः ॥
वेदनेत्रगजचंद्रवत्सरे १८२४ अंकनागभुशरसभूकैर्युत ॥ श्री ॥
माघमास शुभ शुक्लपक्षके जीववारसहिते द्वितीयके ॥
लिखतं ब्राह्मणजीवणरामेन स्वोपकारार्थं वा परोपकरार्थं ॥ श्री स्वस्तिरस्तु
लेखकपाठकयो श्री ॥ श्री श्री श्री श्रीराम सत्यं
शुभं ददातु मे कृष्ण भवसंसारनासनः ॥
श्रीरामाय नमः श्रीरामाय नमः। श्रीरामो जयति श्री]

गतास्ते दिवसा राजन् देवासेवानुकारिणः ॥
दशाननदशां पश्य तिरंति दृषदोभसि ॥ १ ॥ श्री ॥ श्री ॥

केशवं पतितं दृष्टवा द्रोणहर्षमुपागतः
रुदंति कैरवा सर्वे हा हा केशव केशव
पुरीषस्य च रोगस्य हिंसाया तस्करस्य च ॥
आद्यक्षराणि संयोज्य विधिश्चक्रे पुरोहितं
संध्यावंदनवेलायां तडागं तं द्विजोत्तमै ॥
अत्र क्रियापदं गुप्तं प्रतिज्ञा दशवाषिकी ॥ १ ॥

References — See No. 146/A-1883-84.

गणितप्रकरण — Gaṇitaprakaraṇa

No. 354 — 806 / 1884-87

Size — 8¼ in. by 4⅜ in.

Extent — 6 leaves ; 11 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; handwriting clear, legible and uniform ; red pigment used for marking verse numbers and topical headings ; yellow pigment used for corrections ; the Ms. contains the following topics :-

1 गुणनविधि
2 भजनविधि
3 वर्गमूलकरण
4 छायाशोधन etc.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

श्री गणेशाय नमः ॥

अथ द्वितीयकांडे विंशत्यध्यायैरभिमतसमयस्तात्कालिकलग्नं च तदुपयोगीन्यपि ज्ञायंते ॥ तत्र प्रथमाध्याये गुणनभजनफले मूले च परिवर्त्तादिस्थानैः कलादिस्थानैः वा किं जातीयं स्यादिति ज्ञायते ॥ etc.

Ends — fol. 6a

पूर्वं गुणितफलं पुनरिदं लब्धफलं च द्वयमेव तुल्यं स्यात् । तस्माच्चक्राष्टमांशस्यैव संक्षेपेण छाया भवितुमर्हति । अत एव पूर्वेपि ज्यावर्त्तां चक्राष्टमांशस्य कोष्टकेषु व्यलिखन् । ततोधिकस्य पंचपंचकलाभिश्च द्वितीया भानुप्रत्येकांशस्यैव । अथास्माभिस्तु स्वग्रंथे पंचचत्वारिंशदशाधिकस्यापि प्रत्येककलाया छाया पुनः षष्टिप्रमाणस्य द्वितीयापि भालिखिता सर्वछायाशोधनं कृतं च इति छाया समाप्ता ॥

गणितरत्नमाला or गणितनाममाला

Gaṇitaratnamālā or Gaṇitanāmamālā

No. 355

48
A/1882-83

Size — 9¾ in. by 4⅝ in.

Extent — 9 leaves; 10 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bold, clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; edges slightly worn out; folios numbered in both margins; complete.

Age — Saṁvat 1813.

Author — Haridatta, son of Śrīpati.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥
अथ गणितनाममाला लिख्यते ॥
गणितस्य नाममालां वक्षे गुरुप्रशादतः
बालानां सुखबोधाय वरदानो द्विजाग्रणी ॥ १ ॥
अश्वनीदुश्रलंदुश्चं नाशस्यतुरगं हयं etc.
भरणीयमभं याम्यं प्रोक्तमंतकचांतकं ॥ २ ॥

fol. 2*a* इति श्रीश्रीपतिविरचितायां गणितनाममालायां नक्षत्रसंज्ञानाम प्रथम-प्रकरण ॥ १ ॥

Ends — fol. 9*b*

कंडलज्ञातिविप्रेण हरिदत्तेन धीमतां
नाममाला कृता श्रेष्ठा श्रीपतेन प्रकाशिता ३२

इति श्रीश्रीपतिपंडितविरचितायां श्रीश्रीपतिसुतहरदत्तेन प्रकाशित-गणितज्ञाननाममाला विंशमो सर्गे समाप्तः ॥ सं. १८१३ वर्षे असाढवदि ५ गुरु-वासरे ॥ लिखितं वैष्णवपीतांबरदाशनगरगलुंडमध्ये लिषी ॥ स्ववाच्यार्थे ॥ परमार्थे ॥ श्रीरस्तु ॥

पोथी गुसाईंजी सुंदरगीसीदीधीसंकल्पकीधो संवत् १८२६ वैशाष ६ कृष्णपक्षे रवीवारे

References :— See No. 888/1886-92.

गणितरत्नमाला or
गणितनाममाला

Gaṇitaratnamālā or
Gaṇitanāmamālā

No. 356

888
1886-92

Size — 7⅞ in. by 4⅞ in.

Extent — 14 leaves; 9 lines to a page; 20 letters to a line.

Description — Rough country paper; Devanāgarī characters; old in appearence, handwriting bold, clear, and legible; edges on the left hand side of folios moth-eaten and also worn out; complete.

Age — Saṁvat 1894.

Author — Haridatta, son of Śrīpati.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

गणितस्य नाममालायां वक्षे गुरुप्रसादतः
बालानां सुखबोधाय हरिदत्ते द्विजाग्रणी १

अश्विनिदस्रभं दस्रनासत्यं तुरगं हयं
भरणीयमभं याम्यं प्रोक्तमंतकचातकं २ etc.

Ends — fol. 14*a*

इति स्वगृहोत्र मूलत्रिकोणव्यक्तिसंज्ञा
कंडुलज्ञातिविप्रेण हरिदत्तेन धीमतां
नाममाला कृताश्च श्रीगुरुप्रसादतो मया ३२

श्रीश्रीपतिसुतेनेद्बालानां बुद्धिवृद्धये
गणितस्य नाममालायां कथितं गुरुप्रसादतः १३३

इति श्रीगणितनाममालायां संपूर्णं लिखितं सवाइजेपूरमध्ये दयाकृष्णजी सु० भवानीशंकर परोपकारार्थं लीख्यते संवत् १८९४ शाके १७५९ आशाढ वद्य १ चंद्रवासरे शुभं भवतु श्रीरस्तु श्रीचक्रतुंडो जयतु श्री

References — Mss. — A - Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 142*b*; ii, 28*b*; iii, 31*a*.

B - Descriptive Catalogues - R. Mitra Notices No. 2731; I. O. Cat. No. 2975.

गणितरत्नमाला or गणितनाममाला

Gaṇitaratnamālā or Gaṇitanāmamālā

No. 357

855 / 1891-95

Size — 9⅞ in. by 4⅞ in.

Extent — 12 leaves; 10 lines to a page; 25-26 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; red

pigment used for marking; folios numbered in both margins; complete.

Age — Not very old.

Author — Haridatta.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
गणितस्य नाममाला वक्ष्ये गुरुप्रसादतः
बालानां सुखबोधाय हरिदत्तो द्विजाग्रणी १ etc.

Ends — fol. 12*a*

नवाशाश्च त्रिकाणोक्तं ततः स्वभशनेर्घटं
इति भागविभागेन प्रोक्तं पूर्वमुनीस्वरैः ३०
कंडूलजातिविप्रेण हरिदत्तेन धीमता ३१
नाममाला कृता श्रेष्ठा गुरुप्रसादतो मया
श्रीपतेश्च सुतेनैव बालानां बुद्धिवृद्धये ३२
इति श्रीगणितनाममाला समाप्तेति श्रेयः ॥

References — See No. 888 / 1881-92.

गणितरत्नमाला or
गणितनाममाला

Gaṇitaratnamālā or
Gaṇitanāmamālā

No. 358

516
1899-1915

Size — 10 in. by $4\frac{7}{8}$ in.

Extent — 4 leaves; 16-17 lines to a page; 40-42 letters to a line.

Description — Country paper Devanāgarī characters; handwriting small but clear and legible; borders ruled in double red lines and edges in single; complete.

Age — Saṁvat 1878.

Author — Haridatta.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

॥ ॐ ॥ ॐ नत्वा गणितस्य नाममालां वक्ष्ये गुरुप्रसादतः ।

बालानां सुखबोधाय हरिदत्तो द्विजाग्रणी १

अश्विनी नामानि षट् etc.

Ends — fol. 4b

नाममाला कृता श्रेष्ठा गुरुप्रसादतो मया
श्रीपतेश्च सुतेनैव बालानां बुद्धिवृद्धये ३२

इति श्रीगणितनाममाला समाप्तेति श्रेयं ॥ संवत् १८७८ मिति ज्येष्ठ शुक्ल ९ । तृतीययामे ॥ एतद्दिने स्वेतांबरलि । उमेदविजयगणिस्ववाचनायेति । श्रीजैशलमेरुमध्ये ॥

महाराजाधिराजमहारावलजी श्रीगजसिंहजीविजयराज्ये । मुं । सालसिंघ-दीवांण ॥

References — See No. 888 / 1886-92.

गणितरत्नमाला or
गणितनाममाला

Gaṇitaratnamālā or
Gaṇitanāmamālā

No. 359

517
1899-1915

Size — 8¾ in. by 4½ in.

Extent — 8 leaves; 12 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; edges slightly worn out; complete.

Age — Śaka 1767.

Author — Haridatta.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥

गणितस्य नाममालां वक्ष्ये गुरुप्रसादतः ॥

बालानां सुखबोधाय हरिदत्तो द्विजाग्रणीः ॥ १ ॥ etc.

Ends — fol. 7b

कंडूलज्ञातिविप्रेण हरिदत्तेन धीमता ॥
नाममाला कृता श्रेष्ठा बालानां वृद्धिवृद्धये ॥ २७ ॥

इति श्रीहरिदत्तविरचितायां नाममाला समाप्ता ॥ छ ॥

Then follow some verses –

The last colophon reads as follows —

इति परिभाषा समाप्ता ॥

इदं पुस्तकं गोरोपनाम्ना महादेवेन लिखितं ॥ शके १७६७ विश्वावसु-संवत्सरे माधवधवलपक्षे चतुर्थ्यां मंदवासरे चतुर्थयामे दिवा समाप्तिमगमत् ॥ स्वार्थं परार्थं च ॥ श्रीरस्तु ॥ श्रीतुलजार्पणमस्तु ॥ नमो त्रिपुरसुंदर्यै ॥

References — See No. 888 / 1886-92.

गणितसार or त्रिशती — Gaṇitasāra or Triśatī

No. 360 — 410 / 1895-98

Size — 9⅞ in. by 4⅓ in.

Extent — 2 leaves; 15 lines to a page; 58-60 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders of the first folio ruled in triple red lines and edges in single; borders of the second folio ruled in double black lines; red pigment used for marking verse numbers; the Ms. contains some portion in Gujarati; complete.

The present portion appears to be a part of Śrīdharācārya's larger work:

Age — Appears to be old.

Author — Śrīdharācārya.

Subject — Jyotisa.

Begins (Text) — fol. 1a

॥ नत्वा शिवं स्वविरचितपाद्या गणितस्य सारमुधृत्य
लोकव्यवहाराय प्रविक्ष्यति सार श्रीधराचार्य १

Begins (Comm.) — fol. 1*a*

प्रविक्ष्यति प्रकर्षेण कथयिष्यति कोसौ श्रीधराचार्यः
किं प्रविक्ष्यति सारंगस्य गणितस्य etc.

उत्तरतः सुरनिलयं दक्षिणतो मलयपर्वतं यावत्
प्रागयणोवधिमध्ये नो गणकः श्रीधरादन्य २ etc.

Ends — fol. 2*b*

दाने तपसि शौर्ये विज्ञाने विनये नये
विस्मयो न हि कर्त्तव्यो बहुरत्ना वसुधरा १५

इति श्रीधराचार्य्यविरचितं गणितसारं समाप्तं ॥

Then follow a few lines in Gujarati.

References — Mss. — A- Aufrecht's Catalogus Catalogorum i- i, 143*a*; ii, 28*b*; iii, 31*a*.

B- Descriptive Catalogues .- I. O. Cat. Nos. 2788-90, 6317.

गर्गमनोरमा or
प्रश्नमनोरमा

Gargamanoramā or
Praśnamanoramā

No. 361

532
1895-1902

Size — 8⅞ in. by 5⅛ in.

Extent — 4 leaves ; 12 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; handwriting some what careless but clear and legible, fol. 1*b* slightly torn ; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Garga.

Subject — Jyotisa, commentary on the Gargasaṁhitā.

Begins — fol. 1*a*

॥ श्रीगणपतये नमः ॥
प्रणम्यानंदरूपं स्वमानंदैकनिकेतनं ॥
गर्गो बुद्धिमतां श्रेष्ठो प्रश्नविद्यामथाकरोत् ॥ १ ॥

वर्गे वर्णप्रमाणे च सस्वरं ताडितं मिथः ॥
पिंडं संज्ञा भवेत्तस्य महाभागैश्च कल्पना ॥ २ ॥

पिंडो सत्तौ वर्गा अष्टौ कादिक्षांतास्तद्वर्णा
षट्त्रिंशत् तेषां यत् प्रमाणं वर्णमात्राप्रमाणं
स्वराः षोडश अकाद्या अनुस्वारविसर्गांताः
येषां संख्या स्वरोदयज्ञानेन प्रगृटिता etc.

Ends — fol. 4*b*

इत्येवं बहुधा चिंत्य प्रश्नकाले मनीषिभिः ॥
केदिस्नन्युमांसानि चर्मभेदस्तथा वसा
एवं जीवे विचार्यं स्यात् जीवितं मृतमेव च ॥
पिंडो विनाशसंयुक्तो याईस्थाई यथाक्रमं ॥
शून्येन संधिमादिश्य युद्धकाले न संशयः ॥
इत्येकविंशतिश्लोकैः लोके लोकमनोरमा ॥
प्रश्नविद्या मया प्रोक्ता देया शिष्याय साधवे ॥

इति श्रीप्रश्नमनोरमा

References — Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 150*b* ; ii, 30*a*, 196.

गर्गमनोरमा or प्रश्नविद्या with टीका

Gargamanoramā or Praśnavidyā with Commentary

No. 362

491
1892-95

Size — 10½ in. by 4¾ in.

Extent — 6 leaves; 8 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance ; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled ; yellow pigment used for corrections; both the text and the commentary complete.

Age — Saṁvat 1858.

Author — (of the Text) Garga.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1b

प्रणम्यानंदरूपत्वंमानंदैकनिकेतनं ॥
गर्गो बुद्धिमतां प्रीत्यै प्रश्नविद्यामथाकरोत् ॥ १ ॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1b

॥ श्रीगणपतये नमः ॥

अथ सर्वविघ्नविनाशनार्थं स्वेष्टदेवं प्रणम्येति नमस्कारं करोमि ॥ अथेत्यनंतरं गर्गसंहितायां मुहूर्त्तादीन्युक्तानि गर्गमुनिः प्रश्नविद्यामकरोत् ॥ किं कृत्वा ॥ आदंनंरूपत्वं प्रणम्य ॥ etc.

Ends (Text) — fol. 6b

एकादिशेषतः पात्रभूषणं नाणकं क्रमात् ॥
अधाम्येदशभिर्भक्ते पिंडे भागो विपश्चिता ॥ २५ ॥
मृत्तिकांजनपाषाणहरितालमनःशिला ॥
मकरतं पुष्परागं च प्रवालं मौक्तिकं तथा ॥ २६ ॥

Ends (Comm.) — fol. 6b

इति गर्गमनोरमायां प्रश्नविद्याटीका समूल समाप्तम् ॥ संवत् १८५८ फाल्गुन सुदि २ भृगौ ॥ अप्यदीन प्रमाण ॥

गुरुदिनं स्वदिनेन विवर्जितं
गजमितांगुलशंकुभयांतरं
गजसमेतमने विभाजितं
क्रतहितं दिनमिष्टकलादय ॥

मनेन नावचोधाकोछसोचो धाम आठ मिलार छाया कभाग दीजे ॥

गर्गमनोरमा with टीका — Gargamanoramā with Commentary

No. 363 — 518 / 1899–1915

Size — 9½ in. by 5⅕ in.

Extent — 5 leaves ; 10–11 lines to a page ; 25–30 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible except that on fol. 4b ; folios torn and worn out; text in the middle with the commentary above and below it ; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Garga.

Subject — Jyotiṣa; commentary on Gargamanoramā.

Begins (Text) — fol. 1*a*

प्रणम्यानंदरूपत्वमानंदैकनिकेतनं
गर्गो बुद्धिमतां प्रीत्यै प्रश्नविद्यामपाकरोत् ॥ १ ॥

वर्णवर्णप्रमाणं तु सस्वरं ताडितं मिथः
पिंडसंज्ञा भवेत्तस्य यथाभागे तु कल्पना ॥ २ ॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*a*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथेत्यनंतरं गर्गसंहितायां मुहूर्त्तादीन्युक्त्वा ग ... निः प्रश्नविद्यामकरोत् किं कृत्वा आनंदरूपत्वं प्रणम्य etc.

Ends (Text) — fol. 5*a*

इत्येवं बहुधा चिंत्यं प्रश्नकाले मनीषिभिः
केशाद्यस्थि च मांसानि चर्मभेदस्तथा वसा ॥ १९ ॥

यथाक्रमविभागेन मूलमिश्रेण चेतथा
एकजीवविचारः स्याज्जीवितं मृतमेव चर ॥

पिंडा नाम समायायि यायो यथा क्रमात्
शून्ये संधिः समादेश्यो युद्धकाले न संशयः ॥ २१ ॥

Ends (Comm.) — fol. 5*b*

इति शुद्धिवशात्कार्यसिद्धिः गतद्वकालः आरिदिवाकर शेषो सौम्यक्षत-शनैश्चरेन्दाः स्युः आधाने शत्रुजये लाभालाभे गमागमे काले कार्यं प्रवदेत् यदाता चरणं दृष्टं षड्भिर्भागमाहरेत् शिरकर्णकरग्रीवाकटिपादौ ॥ क्रमेण च एकादि शेषतः यात्राभूषणं नानकक्रमात् धान्ये दशभीर्भक्ते मा ... विपश्चिता मृतिकांजनपा ... रितालमनः शिलामरकं पुष्परागश्च प्रवालं मौक्तिकं स्मृतं :.. गर्गमुनिविरचिते केवलशास्त्रे गर्गमनोरमा सटीकया संपूर्ण

गर्गमनोरमाटीका or लोकमनोरमाटीका

Gargamanoramāṭīkā or Lokamanoramāṭīkā

No. 364

189
A 1883-84

Size — 10⅝ in. by 5⅝ in.

Extent — 4 leaves; 10 lines to a page; 25-26 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in two double red lines; red ink used for marking; yellow pigment used for corrections; complete.

Age — Saṁvat 1905.

Author — Not mentioned.

Subject — A commentary on the Gargamanoramā.

Begins — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ टीका लोकमनोरमायाः ॥

वर्गाणां प्रमाणं वर्णानां प्रमाणं च पृथगत्र स्थापनीयं
तत्स्वरसंख्यासहितं कार्यं परस्परगुणनीयं स पिंडो भवेत् ॥ etc.

Ends — fol. 4a

धातुमूलं जीवः लघ्वं मूले क्षिप्त्वा भागः पिंडे ॥ ७ ॥
नामाक्षरस्वरसंख्या लघ्वं मूले निक्षिप्य अष्टभिर्भागः ॥
अवर्गः ॥ काहि पंच सुशेषयोः । ४ । भागः एवं नामाक्षराः ॥

इति श्रीगर्गोक्तलोकमनोरमाटीकाव्याख्या समाप्ता ॥ संवत् १९८५ आषाढ शुक्ल ॥ तृयोदश्यां ॥ भृगुवासरे ॥ शुभमस्तु ॥ शुभं भूयात् ॥ गोविंदाय नमः ॥ श्री ॥

गर्गमनोरमा with टीका

Gargamanoramā with Commentary

No. 365

148
A1883-84

Size — 10½ in. by 5⅛ in.

Extent — 5 leaves; 9-10 lines to a page; 30-35 letters to a line.

Description — Thin country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; text in the middle with the commentary above and below it; red pigment used for colophons; edges slightly worn out; complete.

Age — Not very old.

Author — Garga.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

प्रणम्यानंदरूपत्वंमानदैकनिकेतन
गर्गो बुद्धिमतां प्रीत्यै प्रश्नविद्यां करोत्यथ ॥ १ ॥
वर्गवर्णप्रमाणं तु सस्वरं ताडितं मिथ
पिंडसंज्ञा भवेत्तस्य यथाभागैस्तु कल्पना ॥ २ ॥
सिद्धसिद्धीक्रमाद्वाभ्यां लाभालाभौ तथा क्रमात्
दिज्ञानंमष्टभिर्भक्तं शेषतः परिकल्पयेत् ॥ ३ ॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथेत्यनंतरं गर्गसंहितायां मुहूर्तादीनुक्त्वा गर्गमुनिः प्रश्नमकरोत् किं कृत्वा आनंदरूपत्वं गणेशं प्रणम्य नत्वा कथंभूतं आनंदैकनिकेतनं भक्तानामित्यध्याहारः किं प्रयोजनं बुद्धिमतां दैवज्ञानां प्रीत्यै ॥ १ ॥ etc.

Ends (Text) — fol 4*b*

यथाक्रमविभागेन मूलमिश्रेण वै तथा
एकजीवे विचारः स्याज्जीवनं मृतमेव च ॥ १९ ॥
पिंडानामसमायायी स्थायी यायी तथा क्रमात्
शून्ये संधिः समादेश्यो युद्धकाले न संशयः ॥ २० ॥

Ends (Comm.) — fol. 5*a*

इति शुद्धि वशात् कार्यसिद्धिगतवशात्कालः आरदिवाकरशेषे दिवसाति सौम्य ऋतवः शुक्रेंदुभ्यां पक्षः गुरुशेषमासः शनौ अब्दा स्युः आधाने शत्रुजये लाभालाभे गमागमे काले कार्यप्रबंधे तु षड्भिर्भागं समाहरेत्

शिरः कर्णकग्रीवा कटिपादौ क्रमेण च
एकादिशेषतः यात्रा भूषणं नानकं क्रमात्
आधाम्ये दशभिर्भक्ते भागो देयो विपश्चिता
मृत्तिका जनपाषाया हरिताल मनःशिला
मरकं पुष्परागश्च प्रवालं मौक्तिकं स्मृतं

इति श्रीगर्गमुनिविरचिते केरलशास्त्रे गर्गमनोरमा सटीका संपूर्णम् शुभमस्तु सर्वजगताम्

References — Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 150*b*; ii, 30*a*, 196*b*.

B - Descriptive Catalogues :- Ulwar Mss. Cat. No. 1845

गिरिधरानन्द

Giridharānanda

No. 366

415
1884-86

Size — $9\frac{11}{16}$ in. by $4\frac{1}{16}$ in.

Extent — 38 leaves; 16 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small and closely written but clear and legible; borders ruled in triple red lines and edges in single; red pigment used for verse numbers, topical headings and colophons; yellow pigment often used for corrections; marginal additions; the Ms. contains 1-35 Adhyāyas on different topics; complete.

Same as No. 889 / 1886-92.

Age — Saṁvat 1772 : Śaka 1637.

Author — Vedāṅgarāya.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ श्रीपरमात्मने नमः ॥

नत्वा श्रीभुवनेश्वरीं गणपतिं विष्णुं च रुद्रं द्विजान्
नूनं ग्रंथपयोनिधीन् दृढधिया निर्मथ्य धीवृद्धिदं
ग्रंथं गौडकुलोद्भवस्य नृपतेरानंदसिद्धिप्रदं
वक्ष्ये बालविनोदनाय विमलं वेदांगरायाव्हयः
सृष्टा ये चतुराननेन च नृपास्ते राजपुत्रादयः
शूराः धर्मरताः स्वराज्यनिपुणाः पूर्वादिदेशस्थिताः
वर्षैस्तैः कतिभिः वलोत्क ... भटै ... धाप्रदेशोद्भवः
धात्र्यां प्रीतिपरैर्विभज्य सकलं स्थानं स्वकीयं कृतं ॥ २ ॥ etc.

श्रीमद्गिरधरानंदनानामुनिमतान्विते
कुलवर्णनसंज्ञोयमध्यायः प्रथमोऽभवत् २७ इति प्रथमोऽध्यायः etc.

fol. 4*a* श्रीमद्गिरधरानंदे नानामुनिमतान्विते
चंद्रराश्यादिकोध्यायो द्वितीयः शुभदो भवेत् ६३ इति द्वितीयोध्यायः ॥

Ends — fol. 38*b*

लिंदहीनं तु यद्वेश्म द्वारमूर्द्धमधश्च वा
नूनाधिकं गृहं लिंदं द्वारवेधं मृतिप्रदं ॥ १६ ॥

भो भो तिष्टे द्वारहानिप्रदं स्यात्
गैको तिष्टे द्वारमुत्पत्तिनाशं-
वक्रद्वारशालहीनाधिकं य
त्याज्यं नाडीवास्तुशास्त्रप्रवीणैः ॥ १७ ॥

इति पंचत्रिंशत्तमाध्याये वास्तुप्रकरणं संपूर्णम् ॥ श्रीरस्तुः कल्याणमस्तुः संवत् १७७२ वर्षे शाके १६३७ प्रवर्त्तमाने ॥ आसोजमासे शुभशुक्लपक्षे १० विजयातिथौ कुजवारे लिपिकृतोयं मुनिलालचंद्रेण श्रीसुस्थानपुरमध्ये ॥ शुभं भवतुः कल्याणमस्तु इति श्रेयः

इनांगिरः १ शुक्रविधू २ शानींदुजौ ३
सितार ४ माचार्यरवी ५ विधूशनः ६ ।
बुधासितांभौमसितौ ८ शनी ९ कुजौ १० ।
गुरू ११ विधू १२ चैत्यजतस्त्विराशिपाः ॥ १ ॥

गिरिधरानन्द

Giridharānanda

889
1886-92

No. 367

Size — 9½ in. by 4½ in.

Extent — 43 leaves; 14 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small, clear, and legible but not quite uniform; red pigment used for marking; yellow pigment used for corrections; occasional marginal notes; complete.

The present Ms. is important as it gives, in the 1st chapter, a genealogy of the Gauḍa king Giridhara under whose patronage Vedāṅgarāya composed the present work.

Age — Saṁvat 1800 : Śake 1665.

Author — Vedāṅgarāya (Mālajit), wrote for Giridhardāsa, a Gauḍa king.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
नत्वा श्रीभुवनेश्वरीं गणपतिं विष्णुं च रुद्रं द्विजान्
नूनं ग्रंथपयोनिधीन् दृढधिया निर्मथ्य धीवृद्धिदं ॥

ग्रंथं गोडकुलोद्भवस्य नृपतेरानंदसिद्धिप्रदं ।
वक्ष्ये बालविनोदनाय विमलं वेदांगराज्ञाह्वयः ॥ १ ॥

सृष्टा ये चतुराननेन च नृपास्ते राजपुत्रादयः
शूरा धर्म्मरताः स्वधर्म्मनिपुणाः पूर्वादिदेशस्थिताः ॥

वर्षैस्तैकतिभिर्बलोत्कटभटैः मध्यप्रदेशोद्भवं
धात्र्यां प्रीतिपरैर्विभज्य सकलं स्थानं स्वकीयं कृतं ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 43*b*

आसीद्गुर्ज्जरदेशमंडलमणिः श्रीवत्सगोत्रोद्भवः
श्रौतस्मार्त्तविचारसारचतुरः स्त्रौदीच्यचूडामणिः ॥
वेदांताऽखिलशास्त्रवासरमणिः श्रीश्रीस्थलाख्ये पुरे
रत्नाभट्ट इति प्रसिद्धमहिमा सद्धर्म्मरक्षामणिः ॥ ७२ ॥

तत्सुनुः कवितालतासुरतरुः साहित्यवारांनिधि-
र्मीमांसाप्रखराच्छपंकजवने भासां निधिः प्रोद्धतः ॥
भट्टः श्रीतिगलाऽभिधो गुणनिधिः श्रीयज्ञविद्यायुतः
स्वच्छाऽचारकुमुत्सुशीतकिरणः प्रोचाविधाने विधिः ॥ ७३ ॥

तत्पुत्रः क्षत्रवंशाखिलनृपनिवहाभ्यर्चितः स्वच्छपादो
नाम श्रीमालजीति स्फुरदऽखिलगुणं प्राहुराश्चर्य्य प्रवर्य्यः
यं दिल्लीनायकोयं व्यरचत विबुधोद्दामवेदांगरायं
सोयं गौडेंद्रभूपप्रवरगिरिधरस्याज्ञयामुं चकार ॥ ७४ ॥

वृद्धा ये लघोवोहि येत्र निपुणास्मान्वच्मि नत्वादरात्
क्षंतव्यं मम तैर्मया यऽदधुना न्यूनाधिकं कीर्तितं ॥
नानाऽनंदभरैः सुकाव्यकुशलैः सुज्ञैर्गुणज्ञैधिया
यत्किंचिद्गमतस्तथाऽत्र पतितं शोध्यं महद्भिस्तु तत् ॥ ७५ ॥

इति श्रीमद्गिरिधरानंदे नानामुनिमतान्विते ॥
जातकाद्योयमध्यायो ग्रंथोपि पूर्णतां गतः ॥

संवत् १८०० शाके १७६५ (?) मिति पौषमासे शुक्लपक्षे द्वितीयायां २ शुभतिथौ मंदवासरे इदं पुस्तकं लिखितं

शुक्लजी रत्नेश्वरजी तत्पुत्र कि जागेश्वरजी शुभं ॥
यादृशी पुस्तकं दृष्ट्वास्तादृशं लिखितं मया ॥
यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोशो न दीयते ॥
कोटाशेहरमध्ये लिखितं महारावजी रामसिंहराज्ये ॥

This is the only Ms. recorded by Aufrecht in his Catalogus Catalogorum ii, 31*a*

गोधूलविचार Godhūlavicāra

No. 368 699/1883-84

Size — 7⅓ in. by 5⅓ in.

Extent — 4 leaves; 7 lines to a page; 14 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear, and legible: borders ruled in two double red lines; the Ms. contains गोधूलविचार, पञ्चकविचार and वाहनफल.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

अथ गोधूलविचारः ॥
लग्नशुद्धिर्यदा नास्ति यौवने समुपस्थिते ॥
तदा वै सर्ववर्णानां लग्नं गोधूलकं शुभं ॥ २४ ॥

मंदवारे न कर्त्तव्यं बुधै लग्नं निशामुखे ॥
गुरुवारेपि कर्त्तव्यं अस्तादुपरि भास्वतः ॥ २५ ॥ etc.

Ends — fol. 4a

धनलाभो अश्वहस्तिमहिषीभयमुदा॰तं ॥
जंबुकं मरणं द्रुष्टं सिंहे राज्यसमागमं ॥ ३ ॥

काके गर्धभशोकं च मयोरं प्रियदर्शनं ॥
हंसस्य विपुलं लक्ष्मी पृथक् पृथक् शुभावहं ॥ ४ ॥

इति वाहनफलं ॥

गोलबन्धाधिकार (टीका) Golabandhādhikāra (ṭīkā)

No. 369 39/1907-15

Size — 12⅜ in. by 6¾ in.

Extent — 31 leaves; 13 lines to a page; 36-38 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; edges slightly worn out and moth eaten; the Ms. contains the 'गोलबन्धाधिकार' only from Siddhāntaśiromaṇiṭīkā called Marīci.

Age — Not very old.

Author — Muniśvara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*a*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथोक्तछेद्यकस्य गोलांतर्गतत्वावगमार्थं गोलस्वरूपप्रतिपादकोधिकारः पूर्वं स्वतंत्रतया प्रतिज्ञातो प्रणितजातवासनानिर्णयको दृष्टांतरूपगोलबंध आरब्धो व्याख्यायते ॥ तत्र ग्रहगणितसंस्थानिरूपकदृष्टांतगोलः कथं सिद्धो भवतीत्यतो गीत्याह ॥ etc.

Ends — fol. 31*b*

अथारब्धोधिकारोतिरूपित इति युष्कियाह इति गोलबंधाधिकार इति स्पष्टं ॥ दैवज्ञवर्यगणसंततसेव्यपार्श्व P श्रीरंगनाथगणकात्मजनिर्मितेस्मिन् ॥

याता शिरोमणिमरीच्यभिधे समाप्ति-
गोलप्रबोध इव नाधिकृतिः स्फुटैव ॥ १ ॥ छ

इति श्रीसकलगणकसार्वभौमरंगनाथगणकात्मज - विश्वरूपापरनामक मुनीश्वरगणकविरचिते सिद्धांत शिरोमणिमरीचावुत्तराध्याये गोलबंधाधिकारः पूर्णः ॥ छ

गोलाध्याय — **Golādhyāya**

No. 370 — **411 / 1895-98**

Size — 8½ in. by 4½ in.

Extent — 21 leaves; 10 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting clear, legible and uniform; edges slightly worn out and moth-eaten; borders not ruled; the Ms. contains the text and the commentary; incomplete.

Age — Modern.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text.) — fol. 1*a*

सिद्धिं साध्यमुपैति etc. as in No. 411/1895-98.

Begins (Comm.) — fol. 1*a*

श्रीगणेशाय नमः ॥

गोळाध्याये निजे या या अपूर्वा विषमोक्तयः ।
तास्ता बालावबोधाय संक्षेपाद्विवृणोम्यहं ॥ १ ॥

गोळग्रंथो हि विस्तरतया प्रांजलः । किंतु अत्र या या अपूर्वा अन्यैरुक्ता उक्तयो विषमाः तास्ता संक्षेपाद्विवृणोमि ॥ etc.

fol. 20*a* इति गोळभाष्ये भुवनकोशः

Ends (Text) — fol. 20*b*

षष्ठया घटीनां च दिनं स दार्क्षाद्भुक्तितुल्यसुयुतं खरांशोः ।
स्यान्मध्यमंसावनमेव वृत्ते तत्संख्यकाभभ्रमतो निरेका ॥ ७ ॥

Ends (Comm.) — fol. 21*a*

प्रत्यहमन्यादृक् प्रत्यहं गत्यन्यत्वात्प्रतिमासं राश्युदयान्यत्वाच्च यत्पुनर्घटीषष्ठया मध्यमभुक्तितुल्यासु यतस्तथा सावनद्युरात्रमुच्यते तन्मध्यमं । यतोऽदांते यावंति स्फुटसावनानि तावंत्येव मध्यतमानि स्युः ...

गोलाध्याय
Text & Comm

Golādhyāya
Text & Comm

No. 371

805
1884-87

Size — $11\frac{1}{8}$ in. by $5\frac{7}{8}$ in.

Extent — 52 leaves; 20 lines to a page; 40–42 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; edges of some folios torn and moth-eaten; red pigment used for verse-numbers and colophons; the Ms. contains both text and commentary called गणिततत्त्वचिन्तामणि on Golādhyāya which

is a part of the Siddhāntaśiromaṇi of Bhāskarācārya ; the Ms. contains Adhikāras 1–12.

Age — appears to be old.

Author — Lakṣmīdhara, son of Vācaspatimiśra.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

० ॥ श्रीहरिः ॥

सिद्धिं साध्यमुपैति यत्स्मरणतः क्षिप्तं प्रसादात्तथा
यस्याश्चित्रपदा स्वलंकृतिरलं लालित्यलीलावती
नृत्यंती मुखरंगगे च कृतिनां स्याद्धारती भारती
तं तां च प्रणिपत्य गोलममलं बालावबोधं ब्रुवे ॥ १ ॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ श्रीहरिर्जयतितराम् ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ नमो भगवते सूर्याय । अथ गोलाध्यायो व्याख्यायते ॥

गोलाध्याये निजे या या अपूर्वा विषमोक्तयः ।
तास्ता बालावबोधाय विस्तराद्विवृणोम्यहं ॥ १ ॥ etc.

fol. 2*b* इति श्रीसिद्धांतशिरोमणौ वासनाभाष्ये गोलाध्याये स्वरूपप्रभाध्यायः ॥ १ ॥

fol. 8*a* इति श्रीवाचस्पतिसूनुलक्ष्मीधरकृते भास्करीयसिद्धांतसिरोमणिगोलाध्यायव्याख्याने भूसंस्काराधिकारः प्रथमः ॥ १ ॥

fol. 11*a* इति ... ... गोलाध्याये मध्यगतिवासनाधिकारो द्वितीयः ॥ २ ॥

Ends — fol. 52*a*

यत्पाटीगणिते चापो न निम्नपरिधिः प्रथमाग्रह्य इत्यादि स्थूलं ज्यानयनं युक्तं तदिह मया नोक्तमर्थत्सूक्ष्ममेव ज्यानयनं मया प्रोक्तमिति सिद्धांतोक्तप्रगुणगणितज्ञान इच्छापदीया गोले छेदेप्यमत्वविपुलोल्लासभृद्वासनायां तेषां चित्ते निवसति मियाद्युक्तियुक्ता ममैषा व्याख्याभिरतिनिरतस्याच्युतार्चा परस्य ०

इति श्रीमन्मिश्रवाचस्पतिसूनुलक्ष्मीधरकृते भास्करीयसिद्धांतशिरोमणौ गोलाध्यायव्याख्याने गणिततत्वचिंतामणौ जोत्पत्यधिकारो द्वादशः १२ गोलाध्यायः संपूर्ण

गोलानन्द

Golānanda

No. 372

40
1907-15

Size — 11½ in. by 4⅝ in.

Extent — 12 leaves; 7 lines to a page; 32 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in two triple red lines; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corretions; white chalk also used for corrections; edges of some folios slightly worn out; complete.

S. B. Dikshit says that Golānanda, a work on preparing an instrument was composed by Cintāmaṇi in Śaka 1713. (see Bhār. Jyo. p. 297; see also p. 352)

Age — Śaka 1737.

Author — Cintāmaṇi, son of Vināyaka.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीरामं भार्गवं वंदे सीतारामौ च सानुगौ ॥
उमेशौ पद्मजं वाचं योगेशीभैरवौ खगान् ॥ १ ॥

श्रीभास्कराचार्य - गणेश - विश्वनाथादयोस्मद्गुरवो जयंति
अभ्यस्य येषां भणितीर्जडोपि निर्मातुमीष्टे महतो निबंधान् ॥ २ ॥

लक्ष्मीविनायकौ नत्वा तदाख्यौ पितरावपि ॥
ब्रूते चिंतामणिर्यंत्रं गोलानंदाख्यमद्भुतं ॥ ३ ॥ etc.

fol. 6*b* इति त्रिप्रश्नाधिकारः ॥

fol. 9*b* इति छायोदयास्ताधिकारः ॥

Ends — fol. 11*b*

श्रीशूर्पारकनाम्नि धाम्नि विदुषां यच्चित्तपूर्णं पुरं
तत्राचीर्णमखो विनायककृती गोत्रेण वात्स्योभवत् ॥
तत्सूनुर्व्यतनो ... सुमतिः सप्तर्षिसंज्ञे पुरे
गोलानंदममंदमानससमुल्लासाय चिंतामणिः ॥ १२१ ॥

छंदोलंकृतिकाव्यकौतुकजुषः सद्गोलविद्याभृतो
ये ये वाक्यपदप्रमाणनिपुणा निर्मत्सराः साधवः ॥
ते चेतः प्रणिधाय सत्कृतिमिमां संशोधयंत्वादरा-
त्किंवाभ्यर्थनया परोपकरणे संतः स्वतः सादराः ॥ १२२ ॥

शालिवाहनशके गुणचंद्रक्ष्माधरावनिमिते कृतमेनं ॥
ये पठंति परिषत्सु सतां ते यांति कीर्त्तिधनगौरवसिद्धिं ॥ १२३ ॥

अनेन प्रीयतां देवो भगवान् जानकीपतिः ॥
श्रीरामचंद्रऽपूर्वेषामस्माकं कुलदैवतं ॥ १२४ ॥ २

इति ज्योतिर्वित्कुलावतंस - सोमयाजि - विनायकात्मजचिंतामणिविरचितं गोलानंदाख्यं यंत्रं समाप्तिमगमत् ॥

शके १७३७ युवनाम संवत्सरे पौषकृ ११ गुरौ समाप्तं पुस्तकं ॥ ज्योतिषोपनामकाऽनंततनयस्येदं ॥ छ ॥ छ ॥

श्रीकृष्णो जयति ॥

References — Aufrecht does not record any Mss. of this work in his Catalogus Catalogorum.

गोलानन्द

Golānanda

No. 373

41
1907–15

Size — 11¾ in. by 5⅜ in.

Extent — 7 leaves; 12 lines to a page; 38 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; folios numbered in both margins; edges slightly worn out; complete.

Same as No. 40/1907–15.

Age — Śaka 1737.

Author — Cintāmaṇi, son of Vināyaka.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीरामं भार्गवं वंदे etc. as in No. 40/1907-15.

Ends — fol. 6*b*

श्रीसूर्यारकनाम्नि धाम्नि विदुषां etc. up to

श्रीरामचंद्रः पूर्वेषामस्माकं कुलदैवतम् ॥ २६ ॥ as in No. 40/1907-15, followed by

द्विनन्यासे वलये यवे यवे द्वादशासवो लिप्ताः ॥
सूक्ष्मं नतिवलनार्थं तादृशवृत्तेवगम्यते नाल्पे ॥ १ ॥

इति गोलानन्द समाप्ता ॥ शके १७३७ युव नाम संवत्सरे श्रावणवद्य पंचमि भृगुवासरे तद्दिने इदं पुस्तकं स्वार्थं परार्थं समाप्तं ॥ छ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ज्योतिषोपनामक अनंततनयस्य दिनकरस्येदं पुस्तकं समाप्तं ॥ ॥ श्रीगजानन प्रसन्न ॥

गोलानन्द

Golānanda

No. 374

37
1907-15

Size — 11⅝ in. by 4⅝ in.

Extent — 4 leaves; lines to a page; letters to a line.

Description — Country paper; not very old in appearance
The Ms. contains diagrams.

Age — Not very old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

अथाक्षक्षेत्रप्रदर्शनार्थं भगी ॥

The Ms. contains about ten diagrams.

Ends — fol. 4*b*

इति गोलानंदे उपपत्तिज्ञानाय भंगीप्रकरणसमाप्तिः

गोलानन्द with टीका — Golānanda with Commentary

No. 375 — 43 / 1907-15

Size — 11½ in. by 5 in.

Extent — 30 leaves; 15–16 lines to a page; 40–50 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible but not quite uniform; borders ruled in triple red lines; text in the middle with the commentary above and below it; red pigment used for marking; yellow pigment used for corrections; some folios are yellow in appearance; folios numbered in both margins; complete.

Age — Śaka 1742.

Author — of the Text — Cintāmaṇi.
,, of the Comm. — Yajñeśvaradaivajña.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः

श्रीरामं भार्गवं वंदे etc. as in No. 40/1907–15.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

नृसिंहचरणांबुजं etc. as in No. 42/1907–15.

Ends (Text) — fol. 23*b*

श्रीशूर्पारकनाम्नि etc. up to अस्माकं कुलदैवतं as in No. 40/1907–15, followed by इति श्रीज्योतिर्वित्कुलावतंससोमयाजिविनायकात्मजचिंतामणिविरचितं गोलानंदाख्यं यंत्र समाप्तिमगमत् ॥ श्रीविद्यागणपतिः प्रीयतानमम् ॥

Ends (Comm.) — fol. 24*a*

अनेनेति ॥ etc. up to इति यज्ञेश्वरदैवज्ञविरचिता गोलानंदानुभाविकाख्या टीका परिपूर्णतामगमत् ॥ as in No. 42/1907–15 followed by श्रीवक्रतुंडार्पणमस्तु ॥ शके १७४२ विक्रमनामसंवत्सरे चैत्रकृष्णचतुर्थ्यां रविवारे

विशाखानक्षत्रे तद्दिने काले इत्युपनामक विश्वनाथदीक्षितेन समर्पितं ॥ शुभं भवतु ॥ इदं पुस्तकं जोतिषि उपनाकदिस्य इदं पुस्तकं ॥ लेखकपाठकस्तु शुभं ॥

यादृशं पुस्तं दृष्ट्वा तादृशं लिखितं मया ॥
यदि शुद्धमशुद्ध वा मम दोषो न विद्यते ॥

श्रीसितारामचंद्रार्पणमस्तु ॥ Then follow Koṣṭakās and some diagrams.

गोलानन्दटीका — Golānandaṭīkā

No. 376 — 42 / 1907-15

Size — 11⅝ in. by 4⅝ in.

Extent — 32 leaves; 11-12 lines to a page; 35-36 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, and legible but not uniform; borders ruled in two triple red lines; folios numbered in both margins; complete.

Age — Śaka 1738.

Author — Yajñeśvaradaivajña also called Bābāji Roḍe (for detailed information about the author see Bhār. Jyo. p. 299)

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

नृसिंहचरणांबुजं मघवदादिदेववज्र-
स्फुरन्मुकुटपुष्पलिट्सततशोभितं निर्मलं ॥
शिवादिमुनिमानसाह्वयसरस्यजस्रं स्थितं
श्रिया च समसेवियन्नयनगोचरं मेस्तु तत् ॥ १ ॥

मातापित्रोरपर्णागिरिशतुलितयोः पादपद्मे गुरोश्च
ध्यात्वामातामहैर्यद्गणकगणवरैर्गोलवितुष्टिकामैः ॥
गोलानंदाख्ययंत्रं समयमुखमरं वेदितुं संव्यधायि
व्याचक्षे तत्तदाप्तामलमतिरहमालंब्य शास्त्रस्थयुक्तिः ॥ २ ॥

अथ तत्रभवान् सकलसावत्सराणामाचार्यो ज्योतिर्विद्कुलावतंसेनेककलासु कुशलो दीक्षितविनायकतनूजः श्रीचिंतामणिरपूर्वयंत्रं प्रणिनीषुरादौ ग्रंथसमाप्ति-ग्रंथप्रचारादिकामनया कृतमभिमतदेवतानमस्कृतिरूपं मंगलं शिष्यशिक्षायां अनुष्टुभानि बध्नाति ॥ श्रीराममिति etc.

Ends — fol. 29*b*

अनेनेति ॥ ननु भगवतोनेकविधरूपेषु रामकृष्णादिषु रामरूपस्यैव प्रीणने किं कारणं तदाह ॥ पूर्वेषामिति ॥ अस्मत्पित्रादीनां अस्माकं च कुलदैवतमिति तस्यैव प्रीणनंमुचितमिति भावः ॥ १२४ ॥ अथ पूर्वं ब्रूते चिंतामणियंत्रमिति (यत्प्रतिज्ञातं तन्निरूपितमिति) फक्किकयोपसंहरति ॥ इतीति स्पष्टमिति शिवं ॥

॥ शांडिल्यान्वयभूषणं समभवद्दैवज्ञरामात्मजो
ज्योतिःशास्त्रविदत्र्यकुंजरसभासिंहः सुशीलोर्थतः ॥
नाम्ना चापि सदाशिवोस्य तनयो यज्ञेश्वरो दैवविद्-
द्रोलानंदकयंत्रसंविवरणं सद्युक्तियुक्तं व्यधात् ॥ १ ॥
शाके ग्न्यग्निधनैस्तुल्ये १७३७ गोलानंदानुभाविका ॥
यामयाकारि टीकैषा शोध्या निर्मत्सरैर्बुधैः ॥ २ ॥

इति यज्ञेश्वरदैवज्ञविरचिता गोलानंदानुभाविका ... टीका परिपूर्णता-मगमत् ॥

शके १७३८ धातृनाम संवत्सरे वैशाषशुक्लपंचम्यां गुरुवारे अनंतदैव-ज्ञोपनामकदिनकरेण लिखितमिदं पुस्तकं समाप्तं ॥ तस्यदं ॥ ॥ श्रीकृष्णार्पण-मस्तु ॥

fol. 30*a* श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ क्षेत्राण्याह ॥ etc.

Then follow some Koṣṭakās.

गौरीजातक

Gaurijātaka

No. 377

890
1886–92

Size — 11¼ in. by 5⅛ in.

Extent — 4 leaves; 11 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Rough country paper; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for verse numbers; edges slightly worn out complete.

Age — Saṁvat 1897.

Author — Not mentioned.

Subject — A small treatise on astrology.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ गौरीजातक लिख्यते

क्रूरक्षेत्रे यदा जन्मस्तमितो लग्ननायकः
अर्के जीवे तथापातः सोऽष्टवर्षेण जीवति ॥ १ ॥

षष्ठाष्टमेषु मूर्त्तेषु बुधभौमो यदा स्थितौ
तस्करं घोरकर्म्माणां करपादं विनश्यति ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 4*a*

स्वक्षेत्रस्थो यदा जीवो बुधः सौरि तदायुतः
दीर्घायुर्जायते तस्य संपदश्च पदे पदे ८१

मीने जीवस्तथा शुक्रः चंद्रमा च यदा भवेत्
जातस्य राज्यसौभाग्यं बहुपुत्रकुटुंबवान् ८२

धनेराहुर्बुधः शुक्रः शौरी सूर्यो यदा भवेत्
तदा मातुर्भवें मृत्युरथवा पितृविनाशनः ८३

लग्ने पापः व्यये पाप निधने पाप संस्थितः
तदा मातुर्भयं विद्यां चतुर्थे दशमे पिता ८४

इति श्रीगौरीजातक संपूर्णम् ॥ सं १८९७ मागशिर्षे शुक्ल २ गुराविष्टं लिषतं गरामपरसादपठश्वनार्थम् शुभं भवतु ॥

गौरीजातक — Gaurījātaka

No. 378 — 858 / 1891-95

Size — 9⅛ in. by 4⅛ in.

Extent — 4 leaves; 14 lines to a page; 50-52 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but clear, legible and uniform; edges slightly worn out; folios being torn pasted with paper-slips; the Ms. contains 'भावाध्याय' only.

Age — Saṁvat 187(?)8.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa, Horoscopy.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः

लग्नस्थिते दिनकरः प्रकरोति नित्यं
देहं सरोगगतुलं किल वायुपीडा
गुल्मादिकं शिरसि पित्तविकारदोष
वीर्यक्षयं तु बहुमूत्रकृतादि दोषान् १

धनविलाशसुखादिधनस्थिते
दिनकरो न करोति हि जन्मनि
सुखरता किल नेत्रविकारतां
विविधरोगगतं कुरुते नरं २ etc.

Ends — fol. 4*b*

लग्ने तमोद्रष्टतमस्वभावो
नरं खलुः सर्वजनानुकंथं
शीर्षो व्यथा कामरसेन युक्तं
करोति वादे विजयलरोहगं १

धनगते रविचंद्रवि ... दैने
सुखरतां किल भावमथो लभेत्
धनविनाश करोति दरिद्रता
खलु तदा लभते मनुजोरनः २

दुश्चिक्येरिपरानवं प्रकुरुते लोको जयं वाजसा
चिंता वाचि गतिं तदा हि लभते सौख्यं विलासादिकं
अहीनं निधनं यशोश्च मरणं दारिद्रचिंताकुलं
प्राप्तिः सूर्यनिशाकरद्विषिजमस्युग्रेनभसूनतः ३

इति श्रीउमामहेश्वरसंवादे गौरीजातके भावाध्यायः समाप्तः शुभं संवत् १८७८ तन १ धन २ सहज ३ सुहृद ४ सुत ५ रिपु ६ जाया ७ धर्म ८ कर्म ९ लाभ ११ व्यय १२

ग्रहकल्पवल्ली

Grahakalpavallī

No. 379

507
1895-1902

Size — 12 in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent — 7 leaves; 9 lines to a page; 40-42 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; folios numbered in both margins; complete.

The author takes the Śaka year 1585 i. e. A. D. 1663 for his calculation which probably means the date of composition

Age — Modern.

Author — Gopāladāsa.

Subject — Jyotiṣa, Astronomy.

Begins — fol. 1a

श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ नत्वा तमीशं सुरवृंदवंद्यं
पंचाननं नागविराजमानं ॥
तं नीलकंठं गिरिजाद्यदेहं
कुर्वेहमल्पां ग्रहकल्पवल्ली° १

शाकः पंचभुजंग घस्र १५८५ रहितो रुद्रै ११ हृतं स्यात्फलं
वृत्ताख्यं त्रिकुभि १३ र्युतं रवि १२ हृतं शेषं तुमाभिगतैः ।
युक्तं स्यासदशा १० त्सलोचन गुणन्वृत्तोत्सुरा ३३ प्तात्फले-
नाद्यं खत्रि ३० गुणं च यात तिथिभि र्युक्तं षडंशेन च २ etc.

fol. 1a इति श्रीसकलकायकस्थचक्रचूडामणीश्रीगोपालदासविरचिते ग्रहकल्पवल्ल्यां मध्यमाधिकारः ॥ १ ॥

Ends — fol. 7a

हरिशपादाब्जयुगं स्वचित्ते
गोपालदासेन निधाय मालात्
कृतं स्फुटार्थं तु निजप्रणीतं
ग्रंथस्य चोदाहरणं विचित्रं ॥

इति ग्रहकल्पवल्लीउदाहरणं समाप्तं ॥

आदौ वन्हिश्चावधिः कल्प इवा तस्मिन्साध्या मध्यमाः खेचराश्च ॥
ते संयुक्ता क्षेपकैः सावधिस्थैः सर्वे चाग्रस्थावधौ स्युर्न भोगाः ॥ १ ॥

अथ प्रकारांत्तरेण गतिसाधनं ॥

पूर्वापरावधिस्थानां ग्रहाणानंतरं बुधैः ।
कृत्वा चावधि संख्यात्पं फलं स्पष्टा गतिर्भवेत् ॥ १ ॥

शुभमस्तु ॥ मं बु गु शु श इति ग्रहकल्पवल्लीमूलं समाप्तमित्यर्थः

References — Mss - Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 172a.

ग्रहकौतुक with टीका

Grahakautuka with Commentary

No. 380

700
1883-84

Size — 9⅜ in. by 3⅝ in.

Extent — 48 leaves ; 13 lines to a page ; 35-40 letters to a line.

Description — Thin country paper ; Devanāgarī characters; old in appearance ; handwriting small but clear and legible ; borders ruled in triple red lines ; edges slightly worn-out ; both the text and the commentary complete.

The date Śaka 1500 given in the Ms. appears to be the date of the copy. The author uses the year Śaka 1418 which therefore, appears to be the date of the composition.

Age — Appears to be old.

Author of the text — Keśava

„ of the comm — „

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1b

नत्वार्याजकं शंभुशंभुजखगान्ज्योतिर्विदां प्रीतये
वक्ष्ये सद्ग्रहकौतुकं घटिकया सर्वग्रहज्ञानदं ॥
स्थूलं चेति न वाच्यमत्र खचरा दृष्टिप्रतीता यतो
ग्राह्ययाद्येषु महांतरं शसिणयोर्मंदे च खे दृश्यते ॥ १ ॥ etc.

Begins (Comm.)— fol. 1b

श्रीमहागणपतये नमः ॥ श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
ब्रह्मेशाच्युतविघ्नराजदिनकृन्मुख्यग्रहान्केशवो
नत्वा स्वं ग्रहकौतुकं तु गणिताख्यं व्याकरोति स्फुटं ॥
यस्मादत्र कृतिः परैर्न हि कृताऽपूर्वायतो दुर्गमे-
त्यज्ञानां प्रतिभाति चेदवगताऽल्पा स्याच्चमत्कारिणी ॥ १ ॥

दृष्ट्वैवास्य विजानंति ग्रंथस्यार्थं सुबुद्धयः ॥
ततो मंदावबोधार्थं टीकेयं क्रियते मया ॥ २ ॥ etc.

fol. 7a इति इष्टदिने मध्यमग्रहसाधनाधिकारः ॥ ॐ ॥

fol. 10a इति पंचांगानयनचंद्रसूर्यानयनाधिकारः ॥ ॐ ॥

Ends (Text) — fol. 48a

नंदिग्राम इदं पयोदधितटे श्रेष्ठे द्विजाग्र्योभव-
ज्ज्योतिर्वित्कमलाकरो द्विजवरस्तस्यात्मजः केशवः।।
शिष्याणां सदसि ग्रहग्रहमुखं वक्तुं स्फुटं हेलया
हित्वा वर्त्तनपट्टिकां हि कृतवान्सत्खेटकौतूहलं ।

Ends (Comm.) — fol. 48b

मंदानां दुर्गममिदं नात्यतो ग्रहकौतुकं ।।
तस्य स्वीयस्य टीकेयं सुबोधोक्ता मिताक्षरा ॥ शुभमस्तु ॥ छ ॥

अलीलिखद्वामनदैववित् सुधीः
श्रीकेशवोक्तं ग्रहकौतुकं हि ॥

श्रीभूरिधान्ये खखबाणचंद्र १५००-
शाके तथा चाश्विनपंचदश्यां ॥

References — Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
i, 172b ; iii, 37a.

See also Bhār. Jyo. pp. 258–59.

ग्रहचिन्तामणि Grahachintāmaṇi

No. 381 304/1882-83

Size — 9 in. by 5½ in.

Extent — 5 leaves ; 13 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform ; borders ruled in double black lines; red pigment used for verse numbers and colophons; edges slightly worn out.

The Ms. contains 1–2 Adhyāyas.

Age — Śaka 1689 : Saṁvat 1824.

Author — Śrīnātha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ ग्रहचिंतामणिर्लिख्यते ॥

प्रणम्यैकरदं वाणीं गुरुं खेटान् हरं हरिं ॥
श्रीनाथोतिस्फुटां रम्यां ग्रहचिंतामणिं ब्रुवे ॥ १ ॥

खेटाब्धेस्तर्त्तुकामस्य नावं पारासये मया ॥
करणानि च सिद्धांतानालोक्य दृढमुच्यते ॥ २ ॥

fol. 2b इति श्रीरामसुतरघुनाथानुजश्रीनाथकृतग्रहचिंतामणौ मध्यमाधिकारः ॥ १ ॥

Ends — fol. 5b

भावतुल्ये फलं पूर्णं संधौ शून्यं तदंतरे
ग्रहसंध्यंतरे येशां सपादास्ते विशोपकाः ॥ ५५ ॥

सपादार्धितपादाढ्या गताब्दा जन्मकालिके
वारादिके युता सूर्ये समावेशो जनुः समे ॥ ५६ ॥

इति श्रीरामसुतरघुनाथानुजश्रीनाथकृतग्रहचिंतामणौ खेटानां स्पष्टीकरणं नाम द्वितीयोध्यायः ॥

श्रीरस्तु लेखकपाठकानां ॥ श्रीः सं १८२४ वर्षे शाके १६८९ माघमासे शुक्ला पंचमी रविदिने लिखितम् उदीच्यज्ञाती - द्विवेदी - श्रीनृसिंहसुतजीभाईकेन लिखितम् ॥ पंजरत्नेश्वरेणेद पुस्त ...

References — See No. 891/1886-92.

ग्रहचिन्तामणि Grahacintāmaṇi

No. 382 891/1886-92

Size — 9⅝ in. by 5⅝ in.

Extent — *8* leaves ; 11 lines to a page ; 20–25 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs ; old in appearance ; handwriting clear, legible and uniform ; borders ruled in double black lines ; red pigment used for verse numbers and colophons ; Ms. worn out and slightly moth-eaten ; complete in 3 Adhikāras.

Age — Saṁvat 1681.

Author — Śrīnātha, wrote in Śaka 1512.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

श्री श्रीनाथगुरुनाम्नभ्योन्मः श्री ... ... ब्मः ॥

प्रणम्य वरदं वाणीं गुरुन् खेटांन् हरं हरिं ।
श्रीनाथोऽतिस्फुटं रम्यं ग्रहचिंतामणिं ब्रुवे ॥ १ ॥

खेटाब्धेः स्तर्तुंकामस्य नावं पाराप्तये मया ॥
करणनि च सिद्धांतानासोऽथ दृढमुच्यते ॥ २ ॥ etc.

fol. 3*a* इति श्रीरामसुत - रघुनाथानुज - श्रीश्रीनाथकृत - ग्रहचिंतामणौ खेटानां मध्यमाधिकारः प्रथमः ॥

fol. 6*b* इति श्रीरामसुत - रगुनाथाऽनुज - श्रीश्रीनाथकृत - ग्रहचिंतामणौ खेटानां स्पष्टीकरणाऽधिकारो द्वितीयः ॥ श्री ॥

Ends — fol. 8*b*

लिखित्वेदं नवं पुस्तं शुद्धं नैव करोति यः
स मूको जायते मूर्त्यो जन्मांधो धनवर्ज्जितः ॥ २९ ॥

संम्यक् शुद्धां त्रिकालज्ञां नेत्ररूपां विधीरितां ॥
विद्यां विजांनते योसौ धर्मकामार्थमोक्षभाक् ॥ ३० ॥

आम्रावत्यां स्थितश्चक्रे श्रीरामस्य सुतोऽनुजः ।
श्रीनाथो रघुनाथस्य खेटानां साधनं शिवं ॥ ३० ॥

इति श्रीरामसुत - रघुनाथाऽनुज - श्रीश्रीनाथकृत - ग्रहचिंतामणौ चंद्रसूर्य-पर्वाधिकागा ... धकारस्तृतियः ॥ समाप्तं ॥

श्री ॥ संवत् १६८१ वर्षे चैत्रशुदि दशमी गुरौ वरताल्पवास्तव्यं जो ... यगनाथसुत गोवरधन आत्मपठनार्थं । स्वयं लिखितं ॥ श्री ॥ ० ॥

॥ शुभं भवतु ॥ श्री ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥ श्री

References — Mss. — A- Aufrecht's Catalogus Catalogorum :-
i, 172*b*; ii, 34*b*

Both Mss. referred to by Aufrecht belong to this library.
See also Dikshit, Indian Astronomy p. 278.

ग्रहछायाधिकारटीका Grahachhāyādhikāraṭīkā

No. 383 $\frac{44}{1907-15}$

Size — 12⅜ in. by 6¾ in.

Extent — 15 leaves : 17 lines to a page ; 36–40 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters ; not very old in appearance ; handwriting clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines ; edges slightly worn out ; the Ms. contains the 'ग्रहछायाधिकार' only a portion of Siddhānta-śiromaṇi.

Age — Not very old.

Author — Munīśvara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ अथोदयास्ताद्यधिकारोपजीव्यत्वेनारब्धग्रहछायाधिकारो व्याख्यायते ॥ ननु त्रिप्रश्नोत्तेये वरव्युपलक्षप्यणाद् ग्रहछायासाधनसिद्धेः कथमारब्धस्तदतिरिक्तः स्वमंत्रोधिकारः अत एव सूर्यसिद्धांतादौ न पृथक्तदभिधानमित्यतौ भौमादिशरकालाकथनव्याजातदुत्तरं सूचयन्याजविशेषं वक्ष्यमाणोर्युक्तमिद्रवज्रमाह etc.

Ends — fol. 15*a*

अथाय्मूमतिरिक्तोधिकारः समाप्तः एत्याह फक्किकयाः

इति ग्रहछायाधिकार इति स्पष्टं ।

दैवज्ञवर्यगणं ... तरुसेव्यपार्श्व-
श्रीरंगनाथ गणकात्मजनिर्मितोस्मिन्
यातः शिरोमणिमरीच्यभिधेनभोग-
छायाधिकार इति दगणितैक्यहेतुः ॥ १ ॥

॥ इति श्रीसकलगणकसार्वभौमश्रीरंगनाथगणकात्मजविश्वरूपापरनामकमुनीश्वरविरचितसिद्धांतशिरो मरीचौ ग्रहछायाधिकारः संपूर्ण ॥

ग्रहगणप्रकाशिका Grahagaṇaprakāśikā

No. 384 $\frac{316}{\text{Viśrāma (I)}}$

Size — 10⅛ in. by 4⅜ in.

...21

Extent — 8 leaves; 9 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and legible; borders ruled in double black lines; red pigment used for verse numbers and colophons; edges slightly worn out; complete.

The work was composed in Śaka 1538. This is the only Ms. recorded by Aufrecht.

Age — Saṁvat 1692.

Author — Rāmacandra.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

ॐ नमः श्रीगणेशाय नमः ॥

लंबोदरं श्रीपतिपादपद्मं ।
नत्वा गुरूं भानुमुषांश्च षेटान् ।
विलोक्य नानाकरणांनि रम्यं
सिद्धांततुल्यं करणं करोमि ॥ १

स्वल्पक्रिया चाल्पधिया प्रकाश्यते ।
कृत्स्नस्य बालस्य सुषोपबोधिनी ।
श्रीरामचंद्रेण मतं मुनेः शुभं ।
विचार्य वेषेटगणं प्रकाशिका ॥ २ etc.

fol. 2a इति श्रीग्रहगणप्रकाशिकायां रामचंद्रविरचितायां मध्यमाधिकारः प्रथमः ॥

fol. 4a इति श्रीग्रहगणप्रकाशिकायां रामचंद्रविरचितायां स्पष्टाधिकारः द्वितीयः ॥ २

Ends — fol. 8a

श्रीमत् गुर्जरमंडले गुणनिधैनिःशंभशोभायुते ।
अस्ति श्रीनगरें महेंद्रनगरःस्पर्द्धिः श्रिया सुंदरं ।
देवब्राह्मणधेनुभक्तिचतुरा सौजन्ययुक्ता जनाः ।
कांतानेत्रतरंगरोपविजिताः केचित् वसंति ध्रुवं ॥ ६

आसीत्पत्तननांम्नि शोभनपुरे विद्वज्जनैर्भूषिते ।
विश्रामस्थितयोद्भुताविरचिताश्चांभःप्रपा कोटिशः

नित्यान्नांन्य ददन्नु वाडवजने श्रीयंत्र संराजते ।
यो विप्राय ददाति सद्यबहुशः श्रीकाशीदासः प्रभुः ॥ ७

यत्कीर्तिहंसो जगदंबुजेषु । क्रीडां करोति स्वयमेव नित्यं ।
कायस्तवंशोद्भवचंद्ररेषः धर्मे रतो ब्रह्मपुरीं प्रकार्षीत् ॥ ८

नित्यं ब्रह्मपुरिषु कर्मनिरतः श्रीमेदपागे द्विजो ।
विद्वद्वृंदविनोदमोदितमतिः शास्त्रार्थविज्ञः सुधीः
नांम्ना माधवपंडितोस्तु नगरे ज्योतिर्विदामग्रणी ।
तत्सुनुः करणं चकार झटितिः श्रीरामचंद्रो मुदा ॥ ९

अष्टवन्हिशरभूमितशाके । शक्रमासबहुलेतरपक्षे ।
पूर्णिमाशुभतिथौ कुजवारे रामचंद्रविलिषन्नगरस्थं ॥ १०

इति श्रीग्रहणप्रकाशिकायां रामचंद्रविरचितायां संभवाधिकारः अष्टमः ॥ स्वस्ति श्रीसंवत् १५९२ वर्षे प्रथमभाद्रवावदि ९ बुधे इल्लदुर्गे श्रीमहाराया-राय-श्रीकल्याणमल्लजीवीजयरोज्ये मेदपाठज्ञातियो जोशीश्री ५ जीवासु... जोशीश्री ५ कमलाकरसुतसारंगधरलिषितं आत्मपठनार्थं । तताभृतृंप्राग-जीपठनार्थं तथा परोपकाराय ॥ श्रीरस्तु ॥ श्री ॥ श्रीकल्यांणं भूयात् ॥

यादृशं पुस्तके द्रष्टवा तादृशं लिषितं मया ॥
यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न दीयते ॥ १

ग्रहणमाला

Grahaṇamālā

No. 385

519
1899-1915

Size — 8¼ in. by 6⅛ in.

Extent — 5 leaves; 15 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; folios numbered in both margins; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

॥ श्रीहरिः ॥

शाके १७।५९ पूर्णि ५१।७ उफा छागं ३९।२२ १७ फाल्गुनी स्थिति ४।२९ स्य ४६।३८ मोक्ष ५५।३६ चंद्रपर्वः शाके १७।७० अमा ३।११ शत ३४॥१४ शि ५।४३ शु १२ फाल्गुनीस्थिति ३।५५ मुग्रस्तोवित २३ सूर्यपर्वः

Ends — fol. 5a

अ०५५।५२ बु. १९ माघी स्थि०४।३२ स्य० ३५।२५ मु० ४४।२९ चंद्र० ॥ इति ग्रहणमाला संपूर्णम् ॥

ग्रहणलिखनानुक्रम Grahaṇalikhanānukrama

No. 386 150/A/1883-84

Size — 13 in. by 6½ in.

Extent — 17 leaves; 15 lines to a page; 55 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; white chalk also used; edges slightly worn out; complete.

Age — Saṁvat 1616 – date of composition.

Author — Nārāyaṇa.

Subject — A short treatise dealing with eclipses of the Sun and the Moon.

Begins — fol. 1b

ॐ श्रीगणेशाय नमः

ॐ कुर्वे गणेशं रविचंद्रराहूग्रत्वापदेश्चंद्ररविग्रहोत्थं
सुसंप्रदायाल्लिखनक्रमं तं प्राप्नोति येन ग्रहवित्प्रतिष्टां
सारात्सारतरं ग्राह्यं पूर्वशास्त्रसमूहतः
ज्योतिर्विदां हितार्थाय निबंधः क्रियते मया।
सर्वस्यैव हि शास्त्रस्य कर्मणो वापि कस्यचित्
यावत्प्रयोजनं नोक्तं तावत्केन प्रगृह्यते

ज्योतिशास्त्रं महापुण्यं चंद्रार्कौ यस्य साक्षिणौ
यस्तं जानाति सो याति भित्वा सूर्यस्य मंडलं
गणितात्साधिते कालः काले तिष्ठंति देवता
वरमेकाहुतिः काले नाकाले कोटिसम्मिता etc.

fol. 1*b* इति ग्रहणलिखनानुक्रमे उपोद्घातग्रहकारणकथनाधिकारः प्रथमः १

Ends — fol. 16*b*

यस्मिन्दिनेपि दैवज्ञ श्रावयेत्पर्वतोत्तमं
तद्दिनं पर्वतुल्यं स्यात्स्नानदानादिकर्मसु
गणितात्साध्यते कालः काले तिष्ठंति देवताः
वरमेकाहुति काले नाकाले कोटिसंमिता
इति ग्रहणश्रवणफलं अथाशीर्वादः शुभमस्तु इत्यादि
सर्वेपि सुखिनः संतु सर्वे संतु निरामयाः
अघना सघना संतु जीवंतु शरदः शतं
अपुत्राः पुत्रिणः संतु पुत्रिणः संतु पात्रिणः
सर्वे भद्राणि पश्यंतु मा कश्चिदुःखमाप्नुयात्
इत्याशीर्वादः अथ किंचित्प्रसंगोपात्तं कथ्यते
दिग्दाहोल्का महीकंपतमो भूमरजांसि च
सूचयंत्यागमं राहो पुनः सर्वाण्युपस्थिते

निर्वाणं तु पूर्वं कथितमस्ति तत्राष्टम्यां जले क्षिप्त्वा तैलं क्षिप्त्वा स्थानं विनिर्दिशेत्

परिवेषायतः खंड तत्रज्ञे यौगमागमौ

यस्मिन्पक्षे तपनशशिनो पूर्वं लिखितं विधावस्ते गतेष्टम्यां इति ग्रहण-फलानि

अमावास्या यदा भौमे पूर्णिमा च शनेश्चरे
न कुर्यादुदधिस्नानमर्के द्वारेप्युपप्लवे
शेषविस्तारवृद्धग्रहणलिखनक्रमे ज्ञेयाः
वर्षे तर्कधरारसक्षितिमिते १६१६ श्रीविक्रमार्काद्गते
मासे फाल्गुनसंज्ञिके च मलिने सोमान्वितामात्तिथौ
श्रीमद्व्योमगतिज्ञरामतनयो नारायणः कापिलो
लेखं पारिभवात् । पटे ग्रहणजं श्रीकापिलायालघुः
प्राप्ते नेत्रगजेषुभूपरिमिते १५८२ श्रीविक्रमाद्वत्सरे
यः पूर्वं रचितो मया ग्रहणजो लेखक्रमोसौ गतः

न प्रात्येतकुतस्तयोर्विरचतोन्योसौगतो विस्तर-
संक्षेपेण ततः कृतो ग्रहणयोर्लेखस्तृतीयो मया

इति श्रीज्योतिषरामसुतनारायणविरचिते अमृतकुंभे ग्रहणे लिखनानुक्रमः

समाप्तः

सूर्यभाद्गणयेच्चांद्रं तिथिवारसमन्वितं
नवभिश्च हरेद्भागं सप्तशेषं व...वरं
सूर्यमाद्गणयेच्चांद्रं त्रिगुणं तिथिमिश्रितं
सप्तभिश्चद्भागं त्रीणि शेषघवाडकं

अथ ग्रहणनिर्णयः

शशियुगलरामैर्वेदबाणैश्च पूर्णं
रस ... हीनं नागनंदैस्तदर्धं
दर्शेमव १५ पदमेकं सूर्यविश्वैकपर्यं
प्रमितमधिकशेष नास्ति संभूतकालः

विराड्हर्के भुजांशाः कर्तव्याः विवारणीयं

षदुष्टके वा समसप्तके वा द्विद्वारशे वा यदि वैकराशौ
यदा विलोक्यं ग्रहणं रवींद्वोर्यत्नेन तस्मादिदमत्र चिन्त्यः

भू १ दस्र २ शक्र १४ तिथिषु १५ प्रमितेवधि...
राहुसहस्रकिरणाऽथ वा शशांकात्
संजायते ग्रहणमह्नि तथा निशायां...
दे तिथौ रोषधिवायकस्य ॥

ग्रहणसंभूत्यधिकार Grahaṇasambhūtyadhikāra

No. 387 45/1907-15

Size — 12⅜ in. by 6¾ in.

Extent — 80 leaves; 16 lines to a page; 36 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; edges slightly worn out; foll. 79-98 missing; incomplete; the Ms. contains the commentary on 'ग्रहणसंभूत्यधिकार' only from the Siddhāntaśiromaṇi.

Age — Not very old.

Author — Muniśvara.

Subject — Jyotiṣa

Begins — fol. 1*a*

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ ग्रहणसंभूत्यधिकारो व्याख्यायते ॥

तत्र यद्यपि त्रिप्रश्नाधिकारनिरूपणानंतरं तदुपजीवकत्वाद्ग्रहछायाधिकार-निरूपणं युक्तं तथापि त्रिप्रश्नाधिकारोक्तत्वैव ग्रहछायाज्ञाने तन्निरूपणस्य तत्रांत-र्भावात्प्राधान्येन तन्निरूपणं न युक्तं ॥ etc,

Ends fol, 100*a*

एवं संभूत्यधिकारस्यापि तन्मात्रोपयोगातदधिकारंतर्भावो नातिरिक्त-त्वमित्यादितो ग्रहणाधिकारांतमधिकारचतुष्टयं तषडवामिति ध्येयं ॥

दैवज्ञवर्यगणसंततसेव्यपार्श्व-
श्रीरंगनाथगणकात्मजनिर्मितेस्मिन् ॥
यातं शिरोमणिमरीच्यभिधे समाप्तिं
सूर्यग्रहप्रकरणं ग्रहणाधिकारे ॥ १ ॥

इति श्रीसकलगणकसार्वभौम - बल्लाळदैवज्ञसूनुरंगनाथगणकात्मज - मुनी-श्वरापरनामक - विश्वरूपविरचितसिद्धांतशिरोमणिमरीचौ ग्रहणाधिकारश्चतुर्थः ॥

ग्रहद्वयपद्धति
called मनोरमा

Grahadvayapaddhati
called Manoramā

No. 388

508
1895-1902

Size — 10¾ in. by 6¾ in.

Extent — 2 leaves; 15 lines to a page; 30–35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; red pigment used for verse numbers and colophons; edges slightly worn out; moth-eaten; complete.

Age — Saṁvat 1919.

Author — Miśra Nandarāma.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ शकशकांतरपक्षगताब्दिनेश-
शशिवृतसपातदिनादिकान् ॥
समवयो जयपक्षविरामत-
द्दिनपदं ... सुर ... नतस्त्रयः ॥ १ ॥

शाकशाकांतरस्थायेयननाडीश्च योजयेत् ॥
तदब्दे शुद्धिकालीनास्ताः स्युः शाकोत्र वैक्रमः ॥ २ ॥

fol. 2*a* इति चंद्रपर्वः ॥

fol. 2*a* इति सूर्यग्रहणं ॥

Ends — fol. 2*b*

भानुः सौरः सार्द्ध गोलिप्तिको ...
श्रेदुः सौरस्स्वार्यजौ तुंगपातौ ॥
इत्थं चैते इक्समत्वं प्रयाता-
स्तस्मादैत्यः साधितं पर्वयुग्मं ॥ २५ ॥

शरकृतदंतवलशशि १८४५ वर्षशुचि कृष्णसप्तम्यां
विद्वन्मनोरमाख्या रचितेयं नंदमिश्रेण ॥ २६ ॥

इति श्रीमिश्रनंदरामविरचतेयमानंदमिश्रिता ग्रहद्वयपद्धतिर्मनोरमाख्या समाप्तं ॥ ॥

आश्विन शुक्ल ४ सं १९१९ का

———

ग्रहपीठमाला Grahapīṭhamālā

No. 389 $\frac{94}{1882-83}$

Size — 9⅜ in. by 4⅛ in.

Extent — 5 leaves; 7 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines; red pigment used for marking; edges worn out; complete.

Age — Saṁvat 1804.

Author — Āpādeva.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीविघ्नहर्त्रे नमः ॥ अथ नवग्रहाणां पीठमानग्रंथं लिख्यते ॥

गणेशं गिरं विष्णुं खेचरेन्द्राब्जमस्कृत्य खेगामिनः पीठमालां ॥
कृतिं स्वां सदर्थेन कृत्वा व्यनक्ति कृतिं सन्मुदे आपादेवभिधानः ॥ १ ॥

श्रीवरदं दत्तमहं भक्त जनेभ्यस्तमहं
दैवत वृंदे सदयं संततमीडे सदयं ॥ २ ॥

श्रीमत्पंचवटीकृतास्पदरमारामाभिसंपालिते
गोदानीरतरंगरिंगणलसद्वातातिपूते वसन् ॥

आपादेव ऋजुप्रसन्नसुजनस्थाने महापत्तने
खेटानां विनिवेशनाय तनुते पीठानि यागोत्सवे ॥ ३ ॥ etc.

Ends — fol. 5b

इति श्रीवसिष्टादिवाक्यानुसारालसद्वासनां खेटसत्पीठमालां ॥
चकाराशु गोविंदपोहेकराद्यैर्द्विजैर्नोदितो देव आपाभिधानः ॥ २४ ॥ ॐ

इति श्रीजनस्थानानिवासी रघुदेवात्मज - दैवज्ञ - आपादेवकृतग्रहपीठमालाख्यग्रंथः समाप्तः ॥

स्वस्ति श्रीसंवत् १८०४ वर्षे फाल्गुनशुक्लत्रयोदश्यां भौमे ॥ सींहपुरे वासी पंडयाहरिसुत - पंडयादेवाकरसुत - रत्नेश्वरेण लिखितं ॥ ॐ ॥

ग्रहस्यादीनां स्थापनार्थे पीठमानग्रंथं लिखितं ॥
परोपकारार्थं ॥ शुभं भवतु ॥ श्रेयस्तु ॥
शिवस्नानोदकं गूढमार्गे चंडमुखे क्षिपेत् ॥
दृष्ट्वोलंघ्य ते तत्र हंति पुण्यं पुरा कृतं ॥ १ ॥

References — Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 173a

---

ग्रहप्रबोध

Grahaprabodha

No. 390

422
A/1881-82

Size — 8⅜ in. by 3¾ in.

...22

Extent — 6 leaves; 8 lines to a page; 18 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; edges slightly worn out; complete.

Age — Śaka 1719.

Author — Nāgeśa, son of Śiva.

Subject — Jyotiṣa

Begins — fol. 1*a*

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीभद्रकाल्यै नमः ॥

सिंहासनसमासीनं स्वर्णकुंडलमंडितं ॥
गदाधातहतारातिं पातु पितांबरं महः ॥ १ ॥

शकः कु १ युग ४ बाण ५ भू १ शिवाप्तः ११ फलं
वदंति वलयाभिधरं विगुणं १२ त्वशेषं ततः ॥ etc.

Ends — fol. 5*b*

आसीदार्यकुलैकभूषणमणिर्विद्वज्जनानंदकृत्
शिष्याज्ञानतमोनिवारणरविर्भुभुमिपति प्रार्थिवः ॥
ज्योतिशास्त्रमहाभिमानंमहिमास्पष्टिकृतं ब्रह्मधी-
धैर्योदार्यनिधिस्तुकेश्वर इति ख्यातो महिमंडले ॥ ३६ ॥

तदात्मजस्तच्चरणैकभक्तिस्तद्वप्रसिद्धः शिवनामधेयः ॥
तदंगजोद्भाणितानुसारं ग्रहप्रमोधं व्यतनौच्च नागः ॥ ३७ ॥

इति । श्रीशिवदैवज्ञात्मजकृतौ ग्रहप्रबोध समाप्तः ॥ ॐ ॥

सके १७१९ पिंगळनाम संवत्सरे माहे भाद्रपद शुद्ध १२ भानुवासरे रजनें प्रथमे यामे ॥

श्रीभद्रकालि प्रसन्न ॥ छ ॥

References — Mss. — A– Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 173*a*. See also Dikshit: *Indian Astronomy* pp. 285–86,

B– Descriptive Catalogues :– B. B. R. A. S. Cat. No. 232.

ग्रहप्रबोधसारणी Grahaprabodhasāraṇī

No. 391 863/1887-91

Size — 11⅝ in. by 3⅓ in.

Extent — 40 leaves.

Description — Thick country paper; old in appearane; borders ruled in two double red lines; folios numbered in both margins; slightly brittle leaves; the Ms. contains Koṣṭakas; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa, Astronomical calculations.

Begins (Text) — fol. 1a

श्रीगणेशाय नमः ग्रहप्रबोधसारणीप्रारंभः ॥
श्रीरामसमर्थ etc.
Then follow various Koṣṭakās.

ग्रहभावफल Grahabhāvaphala

No. 392 520/1899-1915

Size — 10⅝ in. by 4⅞ in.

Extent — 34 leaves; 20 lines to a page; 60 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small, clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red pigment used for verse numbers and topical headings; fol. 1 missing; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa, Astrology (Horoscopy)

Begins abruptly — fol. 2a

अथ साठसंवत्सर आंणवानी विधि ॥ वृतमांन शाक मां २१ मेलीजै पठै ६० भक्तं शेषरहैते भुक्तसंवत्सरः ॥ अथ देवगण ॥ देवगणस्य नक्षत्रा स्वाति मैत्रं तथाऽश्वनी पुष्प पुनर्वसु हस्तः श्रवण रेवतो मृग १ etc.

fol. 18b इति श्रीजातककामधेनौ ग्रहभावफलाध्याय ॥

Ends — fol. 35a

यथोदितं व्योमगभावजं फलं
बुधैस्तनैस्तद्विविदं तमःफलं
ज्ञेयं मिथो दृशिखिनोपि राहु
संलेषनासपरिभाषयानिशं १

पित्रादिभावास्तनुतो दिवौकसां
मिमौ सुहृद्भावगतौ दिवाकरात्
तद्वानिमाहित्य गृहौपगौ सदा
तत्कालदृष्टौ तदनूद्वयै स्मृतौ २

मिथो गृहाभावफलापहारिणो-
र्यदा भवेत्सुर्मृतियोगसंतः
तदा न दृश्यं फलयोगमन्यं
जंतदन्यथात्वेन्ययुजां फलं भवेत् ३

इति ग्रहभावफलं ॥ अथ त्रिग्रहफलमाह ॥

———

ग्रहभावाध्याय
(भावरहस्ये)

Grahabhāvādhyāya
(Bhāvarahasye)

No. 393

544
1895-1902

Size — 10⅝ in. by 4½ in.

Extent — 10 leaves; 9 lines to a page; 35–36 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; edges worn out; slightly moth-eaten; white chalk used for corrections; the Ms. contains only ग्रहभावाध्याय from भावरहस्य.

Age — Appears to be old.

Author — Jagannātha.

Subject — Jyotiṣa Astrology.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

दिनकरतनुसंस्थे वातपित्तादिकष्टं ।
हरिभवनगतश्चेरात्रिदृष्टिप्रनाशं ॥
यदि भवति तुलायां नेत्रयोस्त्वल्पदृष्टिः ।
मन्मथ यदि संस्थे स्त्रीषु वर्गे असौख्यं १

धनस्थो रवौ मानवानां धनार्सि ॥
विरोधं कुटं वात्मुषेश्चैव रोगं ।
यसौ (?)नाप्रसौख्यं भवेदापदा च ॥
मुषे नेत्रपीडादरे विग्रता च ॥ २ ॥ etc.

fol. 2*b* इति सूर्यफलं

fol. 3*b* इति चंद्रफलं ॥

Ends — fol. 9*b*

यदा केतवो लाभगोलाभकारी ।
भवे भाग्यवंतो सुतो तुच्छवृध्यः ।
सुवेषी सुगात्रो भवे मंदबुध्यः ॥
ददे दीर्घमायु सदा सौख्यकारी ॥ ११ ॥

सखी रिफसंस्थे यदा मांनवानां ।
भवे सद्वयं गुह्यपादौ च पीडो ॥
ददे मातुले नेत्रयो च प्रवाधा ॥
स्वयं नृपतुल्यो भवे म्लेच्छचारो ॥ १२ ॥

इति श्रीदैवज्ञजगन्नाथविरचिते भावरहस्ये ग्रहभावाध्यायः संपूर्णा समाप्ति ॥ श्री ॥ छ ॥ श्री ॥ छ ॥

प्रायाचक्र लिष्यते ॥ दो यौ आठेदीसेनही ॥ दीसे छचोक्यातोये साते बाट चलावै ॥ नवयाच ... कवै आवैर सुज्येदितः विनाशनं । प्रकुरुते धमाथ-लाभ राशि ॥ भौमेसत्राविद्यात् रोगमरणं ... ती ... तत मजः संपदं ॥ मंदे मंदफलश्च गुरुश्च विभवो राहु तथा बधणं ॥ शुक्रे सौख्यं फलं ददाति गमनं काले सद ...

२	९	८
६	५	४
३	१	७

ग्रहयुत्यधिकारटीका Grahayutyadhikāraṭīkā

No. 394 46/1907-15

Size — 12⅜ in. by 6¾ in.

Extent — 44 leaves; 10-12 lines to a page; 30-35 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear and legible but not uniform; borders of some folios ruled in double red lines; edges slightly worn out; the Ms. contains commentary on ग्रहयुत्यधिकार, नक्षत्रग्रहयुत्यधिकार and पाताधिकार from सिद्धांतशिरोमणिमिरीचि

Age — Not very old.

Author — Munīśvara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ ग्रहसमागमयुद्धे भेदात्मकयुतेः संहितासु फलस्योक्तत्वातदुपजीव्यारच्च ग्रहयुत्यधिकारी व्याख्यावते यद्यप्ययमधिकारस्याङ्गोपजीव्यत्वादुदयास्ताधिकारस्य शुभकार्येत्युपयोगात्पूर्वमुपस्थित्या तदवश्यकथनाच्च प्रतिबंधकजिज्ञासापगमेवश्यवक्तव्यत्वस्यावरसंगतित्वा तत्संगत्या शृंगोनत्यधिकारानतर्येण तदारंभः सम्यगेव तत्र ग्रहबिंबयोः पूर्वापरांतराभावे युतित्वाभ्युपगमाग्रहबिंबानामुपयुक्तत्वेन प्रथमं भौमादीनां ह्रानं वसंततिलकाभ्यामाह etc.

fol. 12b इति श्रीसकलगकसार्वभौमश्रिगणकात्मज - विश्वरूपापरनामक - मुनीश्वर• विरचिते सिद्धांतशिरोमणिमरीचौ ग्रहयुत्यधिकारः ॥ पूर्णः ॥ छ ॥ छ ॥

fol. 23b इति ... ... नक्षत्र ग्रहयुत्यधिकारः पूर्णं ॥ ४६ ॥ छ ॥

Ends — fol. 44a

अत्र सूक्ष्मदृष्ट्या मध्यस्पष्टाधिकारयो ग्रहानयनत्वेत्रिप्रश्नचंद्रादिग्रहस्थाया• धिकारयार्ग्रहछायात्वेन ग्रहणोदयास्तग्रहयुतिनक्षत्रग्रहयुत्यधिकाराणां युतित्वेन कोटिकरणेयं चैवाधिकाराः ग्रहणोदयास्ताधिकारयोरीक्तत्वे समासैववेत्येकदेशित इत्यलं पल्लवितेन ॥

दैवज्ञवर्यगणसंततसेव्यपार्श्व-
श्रीरंगनाथगणकात्मजनिर्मिस्मिन् ॥
यातः शीरोमणिमरीच्यभिधे समाप्तिं
पाताधिकार इति युक्तिविचारगम्यः ॥ १ ॥

इति श्रीसकलगणकसार्वभौम - श्रीबल्लालदेवज्ञात्मज - रंगनाथगणकात्मज-मुनीश्वरापरनामक - विश्वरूपविरचिते सिद्धांतशिरोमणिमरीचौ पाताधिकारः पूर्णः ॥ छ ॥ छ ॥

ग्रहलघुप्रकाशिका — Grahalaghuprakāśikā

No. 395 — 149 / A/1883-84

Size — 12¼ in. by 6⅛ in.

Extent — 4 leaves; 16–17 lines to a page; 30–35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear, and legible; borders not ruled; red pigment used for marking the portion; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Devadatta.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*a*

ॐ श्रीगणेशाय नमः श्रीहनुमते नमः ।
अथ सूर्यपक्षे पंचांगाद् ग्रहणद्वयसाधनं ।

तत्राद्यौ योगभोगसंज्ञामाह ॥ ॐ अथ प्रवक्ष्येतिथिपत्रतोत्र सर्वत्र नक्षत्र-गतैष्य योगः । etc.

Ends — fol. 4*b*

सूर्यस्योदयसंध्यायां यदि याम्यायनं भवेत् ।
तदोदयादहः पुण्यं पूर्वाह्णः पूर्वतो यदि । ८१

श्रीदेवदत्तेन कृतो हि सम्यक् सिद्धांतपक्षानुगदृष्टिगोचरः ॥
ग्रहप्रकाशातिलघुप्रकारो वाच्येत्सुधीभिः परिशोधनीयः ॥

इति लघुप्रकाश समाप्तः ॥

This is the only Ms. recorded by Aufrecht.

ग्रहलाघव or सिद्धान्तरहस्य — Grahalāghava or Siddhāntarahasya

No. 396 — 416 / A/1881-82

Size — 8 in. by 3¾ in.

Extent — 30 leaves ; 8 lines to a page ; 25-26 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks ; Devanāgarī characters ; new in appearance ; handwriting clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines ; folios numbered in both margins ; yellow pigment used for corrections ; complete.

Age — Śaka 1796.
Author — Gaṇeśadaivajña.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ ज्योतिः प्रबोधजननी परिशोध्य चित्तं
तत्सूक्तकर्मचरणैर्ग्रहनार्थपूर्णा ॥
स्वल्पाक्षरापि च तदंशकृतैरुपायै-
र्व्यक्तीकृता जयति केशववाक् श्रुतिश्च ॥ १ ॥

परिभग्नसमौर्विकेशचापं दृढगुणहारलसत्सुवृत्तबाहुं ॥
सुफलप्रदमात्तनृप्रभं तत्स्मररामं करणं च विष्णुरूपं ॥ २ ॥

यद्यप्यर्कार्पुरुरवः करणानि धीरा-
स्तेषुज्यकाधनुरपास्य न सिद्धिरस्मात् ॥
ज्याचापकर्मरहितं सुलघुप्रकारं
कर्तुं ग्रहप्रकरणं स्फुटमुद्यतोस्मि ॥ ३ ॥ etc.

fol. 4*a* इति केशवसांवत्सरात्मजगणेशदैवज्ञवि(र)चिते ग्रहलाघवे सिद्धांतरहस्ये मध्यमाधिकारः ॥

Ends — fol 30*a*

पूर्वे प्रौढतराः (क्व ?) घुचित्किमपि यच्चक्रुर्धनुर्ज्ये विना
ते तेनैव महातिगर्वकुभृदुच्छंगेधिरोहंति हि ॥
सिद्धांतोक्तमिदं खिलं लघुकृतं हित्वा धनुर्ज्ये मया
तद्गर्वो मयि नास्तु किं न तदहः तच्छास्त्रतो वृद्धधीः ॥ १६ ॥

नंदिग्राम इहापरांतविषये शिष्यादिगीतस्तुति-
र्योभूत्कौशिकगोत्रजः सकलसच्छास्त्रार्थवित्केशवः ॥
सूनुस्तस्य तदंघ्रिपद्मभजनालब्धावबोधांतशकं-
स्पष्टं वृत्तविचित्रमम करणं चैतद्गणेशोवदत् ॥ १७ ॥

इति श्रीगणेशदैवज्ञविरचिते ग्रहलाघवे सिद्धांतरहस्ये पाताध्यायः ॥ ३० ॥

स्वर्कांत्या द्विषमात्कृतिं द्विगुणयेन्मूलं समेतद्धृते
स्वस्कालब्धकृतिं तदादि विषमालब्धं द्विनिप्रंन्यसेत् ॥
पङ्क्त्या पंक्तिहृते समेन्यविषमो स्वत्कालवर्गं फलं
पंङ्क्त्या तद्विगुणं न्यसेदिति मुहुः पङ्क्तेर्दलं स्यात्पदं ॥ १ ॥

मूलावशेषकं सैकं षष्टिघ्नं विकलान्वितं ॥
द्विगुणे तद्धि युक्तेन मूलेनाप्तं स्फुटं भवेत् ॥
॥ श्रीलक्ष्मीनारायणार्पणमस्तु ॥ छ ॥ छ ॥
शके १७९६ जोगळेकरोपनामकहरिभट्टात्मजपरशुरामेण लिखापितं ॥

References — Mss. — A- Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 173*b*; ii, 35*a* 199*a*; iii, 37*b*.

B- Descriptive Catalogues .- I. O. Cat. Nos. 2931–33, 2938–40 and 6305; B. B. R. A. S. Cat. No. 234.

See also Dikshit, *Indian Astronomy*, pp. 259-67.

ग्रहलाघव or सिद्धान्तरहस्य

Grahalāghava or Siddhāntarahasya

No. 397

856 / 1891-95

Size — 8⅜ in. by 5¾ in.

Extent — 8 leaves; 10–12 lines to a page; 20–22 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible but not uniform; borders ruled in double red lines; yellow pigment used for corrections; edges slightly worn out; first two folios pasted with paperslips; folios have numbers from 24 to 31; complete.

Age — Śaka 1753.

Author — Gaṇeśadaivajña.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*a*

श्रीगणेशाय नमः ॥
मासस्य प्रथमेंतिमेथ वाग्रौ
विधुश्रुंगोन्नतिरीक्ष्यते तदन्हि ॥

तपनास्तमयोदयेवगम्या-
स्तिथयः सावयवाः क्रमाद्रतैष्याः ॥ १ ॥

रविहततिथयोंशास्तद्विधुग्युक्क्रमेण
द्युमणिरपरपूर्वे मासपादे विधुः स्यात् ॥
नृप १६ गुणतिथिरूना स्वघ्नतिथ्याक्षमाप्ती·
शरकु १५ हृदुदगाशा संस्कृतार्कापमांशैः ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 30*b*

प्रोक्ताः केशवदैववित्तनुभुवा श्रीमद्गणेशेन वै
यद्देशेपलभा युगांगुलमितान्यत्र त्विमेल्पंतराः ॥

After some verses —

तिथौ भूधृति पंचाशदक्षे भूविश्वरवाग्नयः ॥
योगे भूखिकृताखिशत् क्रांतौ क्ष्मातिथयोरदाः ॥

इति ग्रहलघव समाप्तः ॥

तैलाद्रक्षेत् etc. .. .. यत्नेन परिपालयेत् ॥ छ ॥

शके १७५३ खरनामसंवत्सरे आषाढे मासि शुक्लपक्षे पौर्णिमास्यां तिथौ रविवासरे तद्दिने जोयसि इत्युपनामकहरेर्सूनुना माहादेवेन लिखितं स्वार्थं परोपकारार्थं च ॥ श्रीलक्ष्मीनृसिंह प्रसन्नोस्तु ॥ श्रीगणेशादिदेवाताः प्रासन्नाः संतु ॥ शुभं भवतु ॥

Reference — See No. 416/A-1881-82.

ग्रहलाघव or
सिद्धान्तरहस्य

Grahalāghava or
Siddhāntarahasya

No. 398

857
1891-95

Size — 10 in. by 4¾ in.

Extent — 23 leaves; 8-9 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible but not quite uniform; borders of some folios ruled in double red lines; red pigment used for verse numbers and colophons; yellow pigment used for corrections; edges of some folios worn out; the Ms. contains portion up to नक्षत्रछायाधिकार.

Age — Appears to be old.

Author — Gaṇeśadaivajña.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

ज्योतिः प्रबोधजननी परिशोध्य चित्तं
तत्सूक्तकर्मचरणैगहनार्थपूर्णा ॥
स्वल्पाक्षरापि च तदंशकृतैरुपायै –
र्व्यक्तीकृता जयति केशववाक् श्रुतिश्च ॥ १ ॥

परिभग्नसमौर्विकेशचापं दृढगुणहारलसत्सुवृत्तबाहु ॥
सुफलप्रदमात्तनृप्रभं तत्सररामं करणं च विष्णुरूपं ॥ २ ॥ etc.

fol. 3*b* इति श्रीसकलागमाचार्यविरचिते केशसांवत्सरात्मजश्रीगणेशदैवज्ञ-
विरचिते ग्रहलाघवाख्ये सिद्धांतरहस्ये मध्यमाधिकारः ॥

fol. 8*b* इति गणेशदैवज्ञविरचिते ग्रहलाघवाख्ये पंचतारास्पटीकरणतृतीयो-
ध्यायः ॥

Ends — fol. 23*b*

स्वर्भानावदितिभतोष्टऋक्षसंस्थे शीतांशुः कभशकटं सदाभिनत्ति ॥
भौमार्क्योः शकटभिदा युगांतरेस्या –
त्सेदानीं न हि भवती दृशि स्वपाते ॥ १२ ॥
॥ ग्रंथसंख्या ॥ इति गणे० सिद्धांतरहस्ये नक्षत्रछायाधिकारः ॥ ॥

References — See No. 416/A–1881–82.

ग्रहलाघवटीका or
सिद्धान्तरहस्यटीका

Grahalāghavaṭīkā or
Siddhāntarahasyaṭīkā

No. 399

893
1886–92

Size — 9⅞ in. by 4½ in.

Extent — 136 leaves; 12 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for marking the portion; edges of some folios worn out and slightly moth-eaten; complete.

Age — Saṁvat 1846.

Author — Mallāridaivajña, son of Divākaradaivajña.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नाके नाकेशमुख्याः सुरवरनिवहाः संति येनंतसंख्या
नाख्यामाख्यात्यमीषां कथमपि च मनःपूर्वकं वाङ्मदीया
एकं हित्वैकदंतं सकलसुरशिरःसंघसंघर्षितांघ्रि
शीघ्रं भक्तेष्टसिद्धिप्रदमिह हि सुरं सादरं तं नमामि १

मल्लारिं कुलनायकं रविमुखान् खेटांश्च नत्वा गुरोः
स्मृत्वा पादयुगं ह्यवाप्य च ततः कंचित्सुबोधांशकं
मल्लारिर्ग्रहलाघवस्य कुरुते टीकां च सद्वासनां
यस्मादल्पमतिश्च कुंठितमतिः स्यात्पूर्ववैचित्र्यतः २

मध्यस्फुटास्तोदयवक्रपूर्वकं
कर्माखिलं यद्गणिते खगोत्थं
जीवाधनुः संश्रयकं विना ते
न स्यादयं निश्चय एव गोले ३

कगमत्र कृतं विना धनुर्ज्ये खगकर्माखिलमल्पकर्मणा
उपपत्तिविचारणा विधौ गणका मंदधियो विमोहिताः ४

तस्माद्ध्युपपत्तिमस्य विमलां तन्मोहनाशायतां
ज्ञात्वा मन्मतिकौशलं च गणकाः पश्यंतु तुष्यंतु ते
हे वर्या गणका विलोक्य यदिहाशुद्धं च संशोध्यतां
किं वा प्रार्थनया परोपकृतिषु स्वाभाविकस्तद्गुणः ५ etc.

fol. 20*b* इति श्रीमद्गणेशदैवज्ञकृतग्रहलाघवस्य टीकायां
मल्लारिदैवज्ञविरचितायां मध्यमग्रहसाधनाधिकारः प्रथमः ॥

fol. 32*b* इति श्रीसकलागमाचार्यवर्यगणेशदैवज्ञकृतग्रहलाघवस्य टीकायां दैवज्ञदिवाकरात्मजमल्लारिदैवज्ञविरचितायां रविचंद्रस्पष्टीकरणाधिकारो द्वितीयः २

Ends — fol. 136*b*

केशवः नंदिग्रामे अपरांतविषये समुद्रतटनिकटपश्चिमदेशे शिष्यादिभिः गीता स्तुतिर्यस्येति स तथा कौशिकगोत्रे सकलानि यानि संति समीचीनानि

शास्त्राणि तेषां ते येर्थाः तान् वेत्ति जानाति स तथा एवं योभूत् तस्य सूनुः गणेशः तदंघ्रिपद्मभजनात् तच्चरणकमलसेवनात् अवबोधांशकं ज्ञानलवं लब्ध्वा प्राप्य इदं करणं स्पष्टं स्पष्टार्थं वृत्तैर्नानाछंदोभिः विचित्रं अर्थेन बहुलं च एतद्-करोत् कृतवानित्यर्थः इति पूर्वशकात् ग्रहायनयनप्रकारः ग्रंथालंकारश्च कृतः इति श्रीमत्गणकचक्रचूडामणिदिवाकरदैवज्ञसुतमल्लारिदैवज्ञविरचिता ग्रह-लाघवस्य टीका सोपपत्तिः समाप्ता सं १८४६

References — (1) Mss. — A - Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 173*b*, 784*a*; ii, 35*a*, 199*a*.

B - Descriptive Catalogues :- R. Mitra Notices No. 2024; I. O. Cat. No. 2931; Mad. Des. Cat. No. 13417.

(2) Printed Editions — Edited by L. Wilkinson, Calcutta, Baptist Mission Press, 1843; 2 Ms. form Bombay, Ganpat Kṛṣṇāji's Press, 1900.

ग्रहलाघवटीका or सिद्धान्तरहस्यटीका

Grahalāghavaṭīkā or Siddhāntarahasyaṭīkā

No. 400

892 / 1886-92

Size — 10⅛ in. by 5⅝ in.

Extent — 59 leaves; 14 lines to a page; 28-30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; fol. 1 and fol. 59 worn out; complete.

Age — Saṁvat 1847 : Śaka 1712.

Author — Viśvanātha, son of Divākara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ज्योतिर्विद्गुरुणा निर्मथ्य शास्त्रांबुधिं
यच्चक्रे ग्रहलाघवं विवरणं कुर्वेस्य सत्प्रीतये

स्मृत्वा शंभुसुतं दिवाकरसुतस्तद्विश्वनाथः कृती
जाग्रज्जोतिषगर्वगोकुलपरित्राणाय शारायणः १

श्रीमद्गुरुणा गणेशदैवज्ञेन ये ग्रंथाः कृतास्ते तद्भ्रातृपुत्रेण नृसिंहज्योतिर्विदा स्वकृतग्रहलाघवघटीकायां श्लोकद्वयेन निबद्धाः तद्यथा

कृत्वादौ ग्रहलाघवं लघुबृहत्तिथ्यादिचिंतामणी
सत्सिद्धांतशिरोमणेश्च विवृतिं लीलावतीव्याकृतिं
श्रीवृंदावनटीकिकां च विवृत्तिं । मौहूर्त्ततच्छिस्य-
वैच्छद्धादिविवृत्तिं छंदोर्णवाख्यस्य वै १

सुधीरं जनं तर्जनीयंत्रकं च
सुकृष्णाष्टमीनिर्णयं होलिकायाः
लघूपायापातस्तथान्यानपूर्वां
नाणेशो गुरुर्ब्रह्मनिर्वाणमायत् २

श्रीमत्कौशिकमुनिश्रेष्टवंशोद्भवो जलधितीरनिकटवर्त्तिनंदिग्रामनिवासी सकलभूमंडलपतिपूजितचरणयुगलांभोरुहनिखिलशास्त्रार्थप्रवीणाष्टादशसिद्धांतोपपत्तिकोविदसमस्तवैय्याकरणाग्रणीरगणितशास्त्रविचारसारचतुरो ज्योतिर्वित्कुलावतंसः श्रीमत्केशवदैवज्ञात्मजगणेशदैवज्ञवर्यः ग्रहलाघवाख्यकरणं चिकीर्षुस्तत्रादौ निर्विघ्नेन ग्रंथसमाप्त्यर्थं तत्प्रचयार्थं च आशीर्नमस्क्रियावस्तुनिर्देशात्मकानां मंगलानां श्रुतिदेवतागुरुवाग्निदेशात्मकं मंगलं वसंततिलकया प्रतिबध्नाति ज्योतिरिति etc.

fol. 14a इति श्रीदिवाकरदैवज्ञात्मजविश्वनाथदैवज्ञविरचिता ग्रहलाघवस्य भौमादिस्पष्टीकरणस्योदाहृतिः ॥

Ends — fol. 58b

इहास्मिन् ग्रंथे मया अखिलं सर्वं सिद्धांतोक्तं कर्म धनुर्ज्याविधिं हित्वा लघुसुगमं कृतं तत्तस्मात् तेषां गर्वः मयि किं नास्तु अपि तु न यद्यस्मात्कारणात् अहं तच्छास्त्रतः तेषां भास्करादीनां शास्त्रमवलोक्य वृद्धधीः अस्मि तच्छास्त्रं विलोक्य मम बुद्धिर्विस्तृता अतस्तद्गर्वो मयि नास्त्विति अथालंकारश्लोकमाह नंदिग्राम इति अपरांतविषये अपरा पश्चिमदिक् तस्याः अंतः प्रांतः तस्मिन् विषयस्थानं यस्य स तस्मिन्नंदिग्रामे केशवः आसीत् किं भूतः शिष्यादिभिः गीतस्तुतिः कौशिकगोत्रजः कौशिकवंशोत्पन्नः सकलसच्छास्त्रार्थवित् समीचीनशास्त्रार्थवेत्ता एवंविधः केशवः तस्य सूनुः गणेशः तदंघ्रिपद्मभजनात्तच्चरणकमलसेवनात् किंचित् अवबोधांशकं ज्ञानलवं लध्वा प्राप्त्वा इदं करणं स्पष्टं स्पष्टार्थं वृत्तैर्नानाछंदोभिः विचित्रं अर्थेन बहुलं च एतत् अकरोत् कृतवानित्यर्थः

इति श्रीदैवज्ञवर्यदिवाकरात्मजविश्वनाथविरचितं सिद्धांतरहस्योदाहरणं समाप्तं ॥

गोलग्रामनिवासिनो गुरुपदद्वंद्वाज्वभक्तौ रत -
स्यासीत्तत्र दिवाकरस्य तनयः श्रीविश्वनाथाह्वयः
तेनेदं ग्रहलाघवस्य गणितं स्पष्टीकृतं तद्बुधैः
शोध्यं शुद्धमिदं तदा तु गणकैः स्वांते सदा धार्यतां ॥ १॥

संवत् १८४७ शाके १७१२ चैत्र कृष्णः ५ गुरौ लिखितं उदयरामेण पठनार्थं पुष्कररामशुभं

References — Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 173*b* ; ii, 35*a*, 199*a*; iii, 37*b*.

B-Descriptive Catalogues :- R. Mitra, Notices No. 2456; I. O. Cat. Nos. 2932-37. See also Dikshit, Indian Astronomy p. 266, 281-82.

ग्रहलाघवटीका called सिद्धान्तरहस्योदाहरण

Grahalāghavaṭīkā called Siddhāntarahasyoc āharaṇa

No. 401

390
1884-86

Size — 13¼ in. by 6⅛ in.

Extent — 47 leaves ; 18 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description — Thick country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting clear, legible, and uniform ; yellow pigment used for corrections ; white chalk also used ; borders not ruled ; occasional marginal notes ; complete.

Age — Saṁvat 1791.

Author — Viśvanātha, son of Divākara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ज्योतिर्विद्गुरुणा गणेशगुरुणा etc. as in No. 892/1886-92.

Ends — fol. 47*a*

पूर्वं प्रौढतराः etc. up to चैतद्गणेशोकरोत् ॥ २ ॥ followed by इति श्रीदैवज्ञगणेशविरचितं ग्रहलाघवोयं ग्रंथस्संपूर्णं ॥ ग्रंथा ग्रंथ २३०० संख्या ॥

संवत् १७९१ वर्षे। पोषमासि शुक्लपक्षे नवम्यां ९ तिथौ सोमदिने लिखिता श्रीदैवज्ञवर्यदिवाकरात्मजविश्वनाथविरचितं सिद्धांतरहस्योदाहरणं समाप्तं ॥

सर्वानवद्यगद्यपद्या ॥ विद्यालंकारभूषणः।
ग्रहलाघवस्य टीकेयमलिखत् पूर्णं ऋषिर्मुदा। १।

अदृष्टदोषान्मतिविभ्रमाद्वा। यत्किंचिदूनं लिखितं मयात्र।
तत्सर्वमार्यैः परिशोधनीयं। कोपं न कुर्यात्खलु लेखकाय ॥ २ ॥

भद्रं भवतु ॥ श्री ॥ श्री ॥

References — See No. 892/1886-92.

ग्रहलाघवटीका also called **सिद्धान्तरहस्योदाहरण**

Grahalāghavaṭīkā also called Siddhāntarahasyodāharaṇa

No. 402

391
1884-86

Size — 9¼ in. by 5½ in.

Extent — 220 leaves ; 6 lines to a page ; 20 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and uniform; borders not ruled ; edges slightly worn out ; comple.

Age — Appears to be old.

Author — Viśvanātha, son of Divākara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

ज्योतिर्विद्गुरुणा गणेशगुणिना etc. as in No. 892/1886-92.

Ends — fol. 218*b*

इहास्मिन्ग्रंथे etc. up to स्वांते सदा धार्यतां ॥ as in No. 892/1886-92 followed by श्रीरस्तु ॥ संपूर्ण ॥ लिखितं छबीले रामः ॥ कस्मिन् समए ॥

संवत्सरे वेदनमनागइंदुःशाके ग्रहे धर्मरसभूक्रमेण ॥
माघेऽसिते पक्षतिथौ त्रतीया लिखितमिदं तत् गुरुवासरं च ॥ १ ॥

लिखावितं भैयामहताबरायजी स्वपठनार्थं च परोपकारार्थं। शुभं भूयात् ॥ श्री ॥ श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥ मंगलं चास्तु ॥

श्रीराधावल्लभोर्जयति ॥ श्रीकृष्णजी सहाय ॥ श्रीराम

Reference — See No. 892/1886-92.

ग्रहलाघवटीका called सिद्धान्तरहस्योदाहरण

Grahalāghavaṭīkā called Siddhāntarahasyodāharaṇa

No. 403

864
1887-91

Size — 12 in. by 5⅝ in.

Extent — 62 leaves; 13 lines to a page; 32-34 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; white chalk also occasionally used; edges slightly worn out; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Viśvanātha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशांबिकाभ्यो नमः ॥ अथ ग्रहलाघवटीका लिख्यते ॥ ज्योतिर्विद्गुरुणा etc. as in No. 892/1c86-92.

fol. 7*b* इति श्रीदिवाकरदैवज्ञात्मजविश्वनाथदैवज्ञविरचिता ग्रहलाघवस्य मध्यमाधिकारस्योदाहृतिः समाप्ता ॥

Ends — fol. 62*a*

एवंविधः केशवः तस्य सूनुः गणेशः तदंह्रिपद्मभजनात् तच्चरणकमलसेवनात् किंचित् अवबोधांशकं ज्ञानलव लब्ध्वा प्राप्त्वा इदं करणं स्पष्टं वृत्तैर्नानाछंदोभिर्विचित्रं अर्थेन बहुलं च एतत् अकरोत् कृतवानित्यर्थः ॥

इति श्रीदैवज्ञवर्यदिवाकरात्मजविश्वनाथविरचितं सिद्धांतरहस्योदाहरणं समाप्तं ॥

गोलग्रामनिवासिनो । गुरुपदद्वंद्वाऽवभक्तौ रत-
स्यासीत्तत्र दिवाकरस्य तनयः श्रीविश्वनाथाह्वयः
तेनेदं ग्रहलाघवस्य गणितं स्पष्टीकृतं तद्बुधैः
शोध्यं शुद्धमिदं तदा तु गणकैः स्वांते सदा धार्य्यतां ॥ १ ॥

References :— See No. 892/1886-92.

ग्रहलाघवटीका or सिद्धान्तरहस्योदाहरण

Grahalāghavaṭīkā or Siddhāntarahasyodāharaṇa

No. 404

877 / 1884-87

Size — 8¾ in. by 4⅜ in.

Extent — 85+2 leaves; 10-12 lines to a page; 25-30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting not quite clear in some places and also not uniform; borders of some folios ruled; red pigment used for marking the portion; fol. 22 missing; there are two stray folios; edges slightly worn out; complete.

Age — Saṁvat 1828.

Author — Viśvanātha, son of Divākara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

ज्योतिर्विद्गुरुणा गणेशगुरुणा निर्मथ्य शास्त्रांबुधिं
यच्चक्रे ग्रहलाघवं विवरणं कुर्वेस्य तत्प्रीतयो
स्मृत्वा शंभुसुतं दिवाकरसुस्तद्विश्वनाथः कृती
जाग्रज्ज्योतिषगर्वगोकुलपरित्राणाय नारायणः ॥ १ ॥

श्रीमद्गुरुणा गणेशदैवज्ञेन ये ग्रंथाः ॥ कृतास्ते तद्भ्रातृपुत्रेण नृसिंह-ज्योतिर्विदां स्वकृतग्रहलाघवटीकाया श्लोकद्वयेन निबद्धाः ॥ तद्यथा

कृत्वादौ गृहलाघवं लघुबृहत् तिथ्यादिचिंतामणिं
सतसिद्धांतशिरोमणेश्च विवृतिं लीलावतीव्याकृतीं ।
श्रीवृंदावनटीकिकां च विवृतिं मौद्गर्त्ततत्वस्य वै
सत्श्राद्धादिविनिर्णयं सुविवृतिं छंदोर्णवाख्यस्य वै ॥ १ ॥ etc.

fol. 12*a* इति श्रीदिवाकरदैवज्ञात्मजविश्वनाथदैवज्ञविरचिता ग्रहलाघवस्य मध्यमाधिकारस्योदाहृतिः ॥ समाप्ता ॥ १ ॥

Ends — fol. 86*a*

तेषां भास्करादीनां शास्त्रमवलोक्य वृद्धा अस्मि तत्छाशास्त्रं विलोक्य मम बुद्धिर्विस्तृता ॥ अतस्तऽद्भवो मपि नास्ति ॥ नंदिग्राम इति ॥ अपरांत-

विषये अपरा पश्चिमदिक् तस्याः ॥ अतः प्रातः तस्मिन् विषयस्थानं यस्य सः तस्मिन् नंदिग्रामे केशवः आसीत् ॥ किंभूतः ॥ शिष्यादिभिः गीतस्तुतिः ॥ कौशिकगौत्रजः ॥ सकलसच्छास्त्रवित् एवंविधः केशवः तस्य सूनुः गणेशः । तदंघ्रिपद्मभजनात् तच्चरणकमलसेवशत् किंचित् ॥ अवबोधांशकं ज्ञानलवं लब्ध्वा प्राप्त्वा इदं करणं स्पृष्टं स्पष्टार्थं वृत्तैर्नानाछंदोभिः विचित्रार्थेन बहुलं च एत आकरोत् कृतवानित्यर्थः ॥ श्री ॥ श्री ॥ श्री ॥

इति श्रीदैवज्ञवर्यदिवाकरात्मजविश्वनाथविरचितं सिद्धांतरहस्योदाहरणं ॥२॥

गोलग्रामनिवासिनो गुरुपदद्वाद्वाब्जभक्तौ रस-
स्यासीन्नत्र दिवाकरस्य तनयः श्रीविश्वनाथव्हयः
तेनेदं ग्रहलाघवस्य गणितं स्पष्टीकृतं तद्बुधै
शोध्यं शुद्धमिदं तदा तु गणकैः स्वाते सदा धार्य्यतां ॥

सं १८२८ वर्षे माघकृष्ण ७ रविवासरे द्रव्यपुरमध्ये लिखितं विश्वनाथ-ब्राह्मण गुर्ज्जरगौड स्वयं पठनार्थं ॥

ग्रहलाघवोदाहरण — Grahalāghavodāharaṇa

No. 405 — 58 / A/1882-83

Size — 11⅛ in. by 5⅛ in.

Extent — 71 leaves; 12 lines to a page; 32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders and edges ruled in double and single red lines respectively; folios numbered in both margins; complete.

Age — Saṁvat 1877.

Author — Viśvanāth Daivajña, son of Divākara Daivajña.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
अथ ग्रहलाघवे उदाहरणं ॥
ज्योतिर्विद्भिरुणा गणेशगुरुणा etc.

fol. 8*a* इति श्रीदिवाकरदैवज्ञात्मजविश्वनाथदैवज्ञविरचिते ग्रहलाघवस्य] मध्यमाधिकारस्योदाहरणं समाप्तं ॥

fol. 11*a* इति श्रीदीवाकरदैवज्ञात्मजविश्वनाथविरचिते सूर्यचंद्रस्पष्टीकरणद्वितीयोधिकारस्योदाहरणं समाप्तं ॥

Ends — fol. 71*b*

गोलग्रामनिवासीनो गुरुपदध्वं द्वीज्यः भक्तौ रत
आसीत्तत्र दिवाकरस्य तनयः श्रीविश्वनाथाव्हयः ।
तेनेदं ग्रहलाघवस्य गणितस्पृष्टात्र तांत बुधैः
शौध्यं शुद्धमिदं तदत्र मणकै स्वाते सदा धार्यतां ॥

इति श्रीदिवाकरदैवज्ञात्मजविश्वनाथविरचिते सिद्धांतरहस्योदाहर्णं समाप्तं ॥ श्रीरस्तु ॥ संवत् १८७७ (?) तावर्खे श्रावणमासे शुक्लपक्षे ३ त्रतीयायां वारभ्रगुवासरे लखीतं ॥ खेडा वालब्राह्मणनवागांममध्ये दवेरगनाथलखुके इदं पुस्तकः ॥ भटः धरणीधरसुतः कीरपाशंकरनाथाब्रा इ उमाशंकर तथा सुत अभेशंकर इदं पुस्तकं श्रीरस्तु कल्याणमस्तु ॥ छ ॥ उ ॥ श्री ॥ छ ॥

References — See No. 892 / 1886–92.

ग्रहलाघवोदाहरण — Grahalāghavodāharaṇa

No. 406 — 417 / A/1881–82

Size — 8⅜ in. by 3⅝ in.

Extent — 48 leaves; 9-10 lines to a page; 25-28 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting clear, and legible but not quite uniform; borders ruled in double red lines; yellow pigment used for corrections; country paper used for the first three folios; incomplete.

Age — A modern copy.

Author — Viśvanātha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

ज्योतिर्विद्गुरुणा गणेशगुरुणा निर्मथ्य शास्त्रांबुधिं यच्चक्रे etc.

Ends abruptly — fol. 48*b*

इति सूर्यग्रहणोदाहरणं ॥

॥ अथ मासगणात् पर्वानप

Reference — See No. 892 / 1886–92.

ग्रहलाघव with टीका called ग्रहलाघवोदाहरण

Grahalāghava with Commentary called Grahalāghavodāharaṇa

No. 407

306
1882-83

Size — 10 in. by 4½ in.

Extent — 70 leaves; 14 lines to a page; 35-36 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible but not quite uniform; borders ruled in triple red lines; red pigment used for marking; white chalk occasionally used for corrections; occasional marginal notes; fol. 62 repeated; both the text and the commentary complete.

Age — Saṁvat 1803 : Śaka 1669.

Author — of the text Gaṇeśadaivajña
„ of the comm. Viśvanātha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1b

ज्योतिःप्रबोधजननी etc. as in No. 416/A1881-82.

Begins (Comm.) — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीभारति नमः ॥
श्रीगुरुचरण कमलेभ्यो नमः ॥
अथ ग्रहलाघवकरणग्रंथस्य टीका लिख्यते ॥
ज्योतिर्विद्गुरुणा गणेशगुरुणा etc. as in No. 892/1886-92.

fol. 8a इति श्रीदिवाकरदैवज्ञात्मजविश्वनाथदैवज्ञविरचिता ग्रहलाघवमध्यमाधिकारस्योदाहृतिः ॥ १ ॥

Ends (Text) — fol. 69a

पूर्वे प्रौढतराः etc. up to चैतद्गणेशोकरोत् ॥ २ ॥ as in No. 416/A1881-82.

Ends (Comm.) — fol. 69a

अपरांतविषये ॥ अपरा पश्चिमदिक् तस्य अंतः प्रांतस्तस्मिन् विषयं स्थानं यस्य अन्यानि प्रकटार्थानि विशेषणानि ॥ भाष्यकारः स्वालंकारं प्रकटोकरोति ॥

गोलग्रामनिवासिनो गुरुपदद्वंद्वाब्जभक्तौ रत-
स्यासीत्तत्र दिवाकरस्य तनयः श्रीविश्वनाथाव्हयः ॥
तेनेदं ग्रहलाघवस्य गणितं स्पष्टीकृतं तद्बुधै-
शोध्यं शुद्धमिदं तदा तु गणकै स्वांते सदा धार्यतां ॥ १ ॥ ७० ॥

इति श्रीदैवज्ञवर्यदिवाकरात्मजविश्वनाथविरचितं ग्रहलाघवस्योदाहरणं समाप्तं ॥ छ ॥ स्वस्ति श्रीमन्नृपविक्रमार्कसमयातितः संवत् १८०३ वर्षे शालिवाहन शाके १६६९ प्रवर्त्तमाने रवि उदगयने वसंतऋतौ मांगल्यप्रदप्रथमचैत्रमासे कृष्णपक्षे तिथौ ९ नवमी चंद्रवासरे अद्येह हंसीहपुरे वास्तव्यं उदीच्यसहस्रज्ञातीय - पंड्याहरिकृष्णात्मज - पंड्याहरिरामतत्सुत - पंड्यादिवाकरात्मजरत्नेश्वरेण लिखितमिदं ग्रहलाघवमूलसहितटीका - उदाहरणं समाप्तिमगमत् ॥ छ ॥ आत्मपठनार्थलिखितमिदं ॥ छ ॥ यादृशं ... ... एवं वदति पुस्तिका ॥ २ ॥ शुभं भवतु श्रीरस्तु ॥ श्री ॥ छ ॥ श्री ॥ छ ॥

Reference — See No. 892/1886-92.

ग्रहलाघव with विवरण — Grahalāghava with Vivaraṇa

No. 408 — 311 / Viśrāma (i)

Size — 11¼ in. by 5 in.

Extent — 81 leaves; 3-4 lines to a page; 30-35 letters to a line. (Text)
6-8 „ „ 35-36 „ „ (Comm.)

Description — Thin country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines; text in the middle with the commentary above and below it; additions made in margins.

The Ms. contains 1-14 Adhikāras (Text and the Commentary).

Age — Not very old.

Author of the Text — Gaṇeśadaivajña.

„ „ Comm. — Viśvanātha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text.) — fol. 2a

॥ नमः सूर्याय ॥
ज्योतिः प्रबोधजननी etc. as in No. 416/A1881/82.

'egins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ज्योतिर्विद्गुरुणा गणेशगुरुणा etc. as in No. 892/1886-92.

fol. 8*b* इति सकलागमाचार्य - श्रीकेशवसांवत्सरात्मजगणेशदैवज्ञविरचिते ग्रहलाघवाख्ये सिद्धांतरहस्ये मध्यमाधिकारः प्रथमः ॥ १ ॥

Ends (Text) — fol. 80*a*

पूर्वे प्रौढतराः etc. up to चैतत् गणेशोकरोत् ॥ १६ ॥ as in No. 416/A-1881-82 followed by इति श्रीसकलागमाचार्यवर्य्य - श्रीकेशवसांवत्सरात्मज - श्रीमद्गणेशदैवज्ञविरचिते ग्रहलाघवे सिद्धांतरहस्ये पातसाधनाधिकारश्चतुर्दशम संपूर्णमस्ति ॥ श्रीरस्तु ॥ श्री ॥ श्री ॥

Ends (Comm.) — fol. 80*b*

अथ ग्रंथं स्वकौशल्यदर्शनं च गर्वपरिहारं स्वस्थानस्वगोत्रनिदर्शनं वृत्तद्वयेनाह ॥ पूर्वैरिति स्पष्टार्थः ॥ नंदिग्रामेति स्पष्टार्थः ॥

इति श्रीमदमलमहिमंडन - ज्योतिर्विच्छिरोमणि-ज्योतिर्विन्मत्तेभकुंभदलनप्रोद्यन् प्रतापानिल - श्रीमद्दिवाकरसुनु - श्रीमद्विश्वनाथविरचिते ग्रहलाघवोदाहरणे पातोदाहरणं समाप्तं ॥

References — See No. 892 / 1886-92.

ग्रहलाघववृत्ति called मनोरमा	Grahalāghavavṛtti called Manoramā
No. 409	837 / 1884-87

Size — 9⅜ in. by 4½ in.

Extent — 40 leaves ; 14-15 lines to a page ; 30-35 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; handwriting small and clear but not quite uniform ; complete.

A commentary on Grahalāghava.

Age — Appears to be old.

Author — Mallāri.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*a*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीगणेशेनाकारि यवि विचारतां लाघवमहं
विधास्ये तद्वृत्ति बुधजनहृदानंदजननीः
आयापापाकृत्यै विवृतिकृतिसिद्धयै गणपति-
नमस्कृत्वा नत्वाथ विधिसुतां शास्त्रजननीं १

कुंकुणदेशीयो नदिग्रामनिवासी श्रीगणेशो गणेशाद्यासवरप्रसादस्त्रिस्कंध-ज्योतिशास्त्रसंग्रहकृत् ग्रहगणितस्कंधं चिकीर्षुः शेषप्रत्यूहोपशांतयै शिष्टाचारपरिपालनाय वस्तुनिर्देशात्मकं मंगलमाचरति ॥

ज्योतिः प्रबोचजननी परिशोध्य चित्तं etc.

Ends — fol. 40*b*

मया गणेशेन सिद्धांतोक्तं अखिल इहास्मिन् ग्रंथे धनुर्ज्यं हित्वा लघुकृतं स्वल्पं अल्पायासंकृतं ॥ तद्गर्वः [स चासौ गर्वश्च तद्गर्वः] तत्तस्मात्कारणात् किं किमपि मयि नास्तु ० तस्मात् कुतः यतः कारणात् अहं तच्छास्त्रतः वृद्धधीरस्मि तेषां शास्त्राणि ० तकृतसिद्धांताः तैर्वृद्धाधीर्यस्य सः ॥ नंदिग्राम इति अपरांत-विषये पश्चिमसमुद्र पूर्वतटे देशे शेषे स्पष्टं ॥

इति मनोरमायां टीकायां ग्रहलाघवा ...

ग्रंथांतरे । केंद्रमध्यसमसूत्रके महीमध्यतः शरे शराग्रकं ग्राह्यकार्द्धमित-कर्कटं कुरुतद्भमाद्ग्रहणमक्रतत्स्फुटं १ । मल्लारीटीकायां ग्रहणपरिलेखने लिखितं पठ्यं दशास्यस्य पुर्य्याः शराकैः कुमारी १२५ ततो योजनैः खाष्टभिः ८० कांतिकांची ततः पंचरामैश्च ३५ मल्लारधात्री गजैः ८ पर्यली खेंदुभिः १० वंस... गुल्मं १ खबाणैः ५० रवंती कुरुक्षेत्रमस्याः खरुद्रै ११० श्च तत्वाष्टतुल्यैः ८३५ सुमेरुः भवेदंतरं मेरुलंकीनगर्वोस्तथाधिष्टितं ज्योतिषां द्वे भचक्रम् सर्वयोजनानि १२४

Reference — See No. 837 / 1884–87.

ग्रहलाघव with टीका	Grahalāghava with Commentary
No. 410	809 / 1884–87

Size — Not uniform.

						toll.
Extent — 164 leaves;	12	lines to a page;	40	letters to a line.		1–21
	8	,, ,,	16	,,	,,	22–42
	9	,, ,,	25	,,	,,	43–62
	11	,, ,,	32	,,	,,	63–101
	11	,, ,,	35	,,	,,	102–164

Description — Country paper; old and brittle for the first 21 folios; Devanāgarī characters; borders ruled in triple black lines; red and yellow pigments used for marking and corrections; edges worn out; handwriting small clear and legible; thick country paper used for foll. 22 to 54; handwriting very bold and clear; borders ruled in double red lines and edges in single; red and yellow pigment used; no borders ruled for foll. 55 to 101; handwriting clear and legible; for the last 64 folios thin country paper used; borders ruled in double black lines and edges in single; red pigment used; yellow pigment used for corrections; edges slightly moth-eaten; both the Text and the Commentary complete.

Age — Saṁvat 1821.

Author of the Text — Gaṇeśadaivajña.
,, ,, Comm. — Mallāridaivajña.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 2*b*

ज्योतिःप्रबोधजननी etc. as in No. 416/A1881–82.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ ॐ नमः श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ नमः श्रीसूर्याय नमः ॥

नाके नाकेशमुख्याः etc. as in No. 893/1886–92.

fol. 17*b* इति श्रीमद्गणेशदैवज्ञकृतग्रहलाघवस्य टीकायां मल्लारिदैवज्ञविरचितायां मध्यमग्रहसाधनाधिकारः प्रथमः ॥ १ ॥

fol. 42*b* इति ... ... रविचंद्रस्पष्टीकरणाधिकारो द्वितीयः २

Ends (Text) — fol.

पूर्वे प्रौढतराः etc. up to चैतद्गणेशोकरोत् ॥ ५ ॥ as in No. 416/A1881–82.

Ends (Comm.) — fol.

केशवः नंदिग्रामे etc. up to कृतवानित्यर्थः as in No. 893/1886–92 followed by इति पूर्वप्रकाशात्। ग्रहनयनप्रकारः ग्रंथालंकारश्च कृतः।

इति श्रीमद्गणकचक्रचूडामणि - दिवाकरदैवज्ञसुतमल्लारिदैवज्ञविरचितायां ग्रहलाघवटीकायां ग्रंथसमाप्त्यलंकाराख्यानं समाप्तं ॥

देशे पार्थसमाह्वयेतिरुचिरे तीरे च गोदोत्तरे
गोलग्रामपुरे मुरारिचरणार्चासक्तविद्वद्युते ।
आशीत्तत्र दिवाकरोतिचतुरो दैवज्ञसंघाग्रणी-
र्विश्वेशे सततं यदीयहृदयं यस्तस्य पुत्रोकरोत् ॥ १ ॥

मल्लारिर्गणकाग्रणीर्गुरुपदं द्वंद्वाब्जभक्तौ रतो
लब्ध्वा बोधलवं ततो हि विवृत्तिं सार्थोपिपर्त्ति स्फुटं ।
वर्यस्य ग्रहलाघवस्य गणकश्रीमद्गणेशाभिध-
प्रोक्तस्याथ कृपालवो हि सुधियः पश्यंतु तुष्यंत्विमां ॥ २ ॥

बाणोनाच्छकतः कुमारविहृतान्मूलं हि मासः सयुग्-
बाणैर्भं च दशोनितं दिनमितिस्तस्यादलं स्यात्तिथिः ।
पक्षः स्यात्तिथिसंमितोखिलयुतिः सप्ताध्वितिथ्युन्मिता
होनाख्यो गणको लिलेख्य च तदा टीकां परार्थां त्विमां ॥ ३ ॥

संवत् १८२१ वर्षे वैशाखसुदि ७ भौमवासरे ॥ लिखितं माथुरब्राह्मण-सरूपरामेण ॥ पठनार्थं धर्ममूर्ति श्रीसूर्यमणिजू ॥ मंगलं भवतु ॥

भग्नपृष्टिकटिग्रीवाबद्धमुष्टिरधोमुखं ॥
कष्टेन लिखितं ग्रंथं यत्नेन परिपालयेत् ॥

References — See No. 893 / 1886–92.

ग्रहलाघव with टीका called हर्षकौमुदी

Grahalāghava with Commentary called Harṣakaumudī

No. 411

509
1895–1902

Size — 8¼ in. by 3½ in.

Extent — 106 leaves; 10 lines to a page; 24 letters to a line.

Description — Rough country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting though uniform not quite clear in some places; borders ruled in double red lines, sometimes in

triple; edges worn out considerably; slightly moth-eaten; red pigment used for marking; the first and the last folios being torn pasted with paper slips;

The Ms. contains both the text and the commentary up to पर्वाधिकार.

Age — Appears to be fairly old.

Author — of the text — Gaṇeśadaivajña.

„ of the comm. — Nṛsiṁhadaivajña.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 4*b*

ज्योतिः प्रबोधजननी etc. as in No. 892/1886-92.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीशाकंभर्यै नमः ॥
लक्ष्मीवान् सकळबुधार्चितांघ्रिपद्मो
यः स्वेक्षाधिकसुखदोतिनिर्मळानां ॥
क्षोणीभृच्छ्रुतपद आर्त्तकामदो-
नो देयाच्छं खगपतिरीद्गुरुर्गणेशः ॥ १ ॥ etc.

पंचार्थवाची श्लोकोयं ॥ प्रथमं गुरुपक्षे व्याख्यायते स गणेशो गणेशनामा गुरुर्नोस्माकं शं सुखं देयादित्यर्थः ॥ etc.

Ends (Text) — fol. 106*a*

विश्यंशेशाः १०/४० पिंडनाडयंतरसृष्टो नाडयाः स्वर्गपिंडाद्विपिंडात् ।
ग्लौर्बिंबस्यात्तद्वदुर्वी प्रभा स्यात् त्रिघ्नस्वाक्षां
... शोनयुक्तानि भानि ॥ २७ ॥ १३ ॥

followed by its commentary & then the last verse follows which is not legible.

Ends (Comm.) — fol. 106*b*

एकादशा ... हौयुगां । का १४ कलिकाः कलावियोज्याः ॥ तेभ्यः इष्ट-मासतिथिपूर्ववत्सा ... । ग्रहसंभवश्चावलोकनीयः ॥ छ ॥

श्रीमत्कौशिक ० प्रख्यायां निरगां ... यं हि सुगमः पर्वाधिकारः स्फुटः ॥ छ ॥

इति श्रीसकलागमाचार्यवर्य - श्रीरामचंद्रात्मज - श्रीनृसिंहदैवज्ञविरचितायां ग्रहलाघवटीकायां श्रीहर्षकौमुद्यां सुगमं पर्वानयनं समाप्तं ॥ छ ॥

References — Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :-
This commentary is not recorded by Aufrecht in his Catalogus Catalogorum.

ग्रहलाघवसारणी — Grahalāghavasāraṇi

No. 412 — 897 / 1884-87

Size — 8 in. by 4 in.

Extent — 60 leaves.

Description — Modern paper with watermarks.

Age — A modern copy.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ नमो व्यक्तनिदानाय ॥
अहर्गणः स्वांगभक्तः शेषकोष्टे गृहादिकं ॥
फलं लब्धप्रमे कोष्टे यत्फलं तद्गृहाणि तु ॥ १ ॥

त्यक्त्वा धस्थलवास्तर्कतष्टाद्विघ्ना गृहाण्यधः ॥
कलाद्य तल्लवाद्यं स्याद्योज्यं शेषभवे फले ॥ २ ॥

भवेद्गुणभवो मध्यश्चक्रक्षेपेण संयुतः ॥
राहुस्त चक्रसंशुद्धश्चक्रक्षेपेण संयुतः ॥ ३ ॥

इति मध्यग्रहसाधनं ॥

Then follow the various कोष्टक्स to the end.

ग्रहसारिणी — Grahasāriṇi

No. 413 — 894 / 1886-92

Size — 12⅝ in. by 4¾ in.

Extent — 71 leaves.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not old in appearance; handwriting clear and legible; borders ruled in double red lines; edges of folios worn out and slightly moth-eaten; the entire Ms. consist of figures in tabular form; complete.

Tryambakabhaṭṭa wrote this work in Śaka 1693 i. e. in A. D. 1771.

Age — Saṁvat 1865 : Śaka 1730.

Author — Tryambakabhaṭṭa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः

शाकः सखेद्र ४०० हीनस्वचक्रनष्टः स्वकोष्टकः ॥
तत्यंक्तींद्रांतरदिनावधिस्थाः स्पष्टखेचराः ॥
पूर्वावधिस्थो तरजावधिस्थग्रहांतरं यच्च कलीकृतं तत् ॥ etc.

Ends — fol. 71*b*

तिथ्यादिखेटप्रदसारिणीयं सविस्तरा त्र्यंबकभट्टनाम्ना
अकारि सेवंतपुरे स्थितेन शोध्या प्रश्या मम कीर्तिवृध्यै ॥
सेवंती वसुगंधेयं खेटमाला सुखप्रदा ॥
रचिता तद्विदां प्रीत्यै प्रीतिर्यज्ञो यतो मम ॥

इति श्रीगौतमीतीरे सेवंतग्रामस्थदैवज्ञवर्यविष्णुज्योतिर्विच्छिष्य - त्र्यंबक-भटदैवज्ञविरचिता सीमंतिकाख्या तिथिग्रहखेटसारिणी समाप्ता ॥

गुणांकनृपयुक्शाके भाद्रशुद्धादिमे तिथौ ॥
व्यलिख ढुंढिराजो वै ग्रहानां सारिणी शुभामस्तु ॥
संवत् १८६५ शाक १७३० पौषशुद्ध ४ बुधे ॥

श्रीगणेशाय नमः ॥ राम ॥

References — Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- ii, 35*b*, iii, 37*b*

Both Mss. referred to by Aufrecht belong to this library.

ग्रहसारिणी Grahasāriṇī

No. 414 469 / 1892-95

Size — 9⅞ in. by 5 in.

Extent — 71 leaves.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; the entire Ms. consists of different Koṣṭakas; complete.

Age — Śaka 1693.

Author — Tryambakabhaṭṭa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः

शाकः खखेंद्रं १४०० हीनः स्वचक्रतष्टः स्वकोष्टकः ॥
तत्पंक्तींद्रांतरदिनावधिस्थाः स्पष्टखेचराः ॥
पूर्वावधिरजावधिस्थग्रहांतरं यच्च कलीकृतं तत् ॥
इंद्रैहृतं तप्ररजावधिस्थखेटस्य भुक्तिर्भवति स्फुटा सा ॥ etc.

Ends — fol. 71*b*

तिथ्यादिखेटप्रदसारिणीयं
सविस्तरा त्र्यंबकभट्टनाम्ना ॥
अकारि सेवंतपुरे स्थितेन
शोध्या प्रकाश्या मम कीर्तिवृध्यै ॥

सेवंती वसुगंधेयं खेटमाला सुखप्रदा ॥
रचिता तद्विदां प्रीत्यै प्रीतिर्यज्ञो यतो मम ॥

॥ इति श्रीगौतमीतीरे सेवंतग्रामस्थदैवज्ञवर्यविष्णुज्योतिविच्छिष्य-त्र्यंबकभटदैवज्ञविरचिता सीमंतिकाख्या तिथिग्रहखेटसारिणी समाप्ता ॥

गुणांकनृपयुक्शाके भाद्रशुक्लादिमे तिथौ ॥
व्यलिखं दुढिराजो वै ग्रहानां सारिणी शुभा ॥

संवत् ... Then follows a Koṣṭaka

ग्रहोदयास्ताधिकारटीका — Grahodayāstādhikāraṭīkā

No. 415 — 47 / 1907-15

Size — 12⅜ in. by 6¾ in.

Extent — 27 leaves; 18 lines to a page; 40-45 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear and legible but not quite uniform; borders ruled in double red lines; the Ms. contains commentaries on 'ग्रहोदयास्ताधिकार' and 'शृङ्गोन्नत्यधिकार' from. 'सिद्धान्तशिरोमणि'.

Age — Not very old.

Author — Munīśvara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*a*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ रविसंनिधानान्नास्तंगत इति पूर्वोक्तोपस्थितोदयास्तांधिकार आरब्धो व्याख्यायते ॥ तत्रार्कसानिध्योदयास्तर्यारुपयत्तौ प्रतिदिनोदयोस्तोपजीवकत्वान्निजनिजोद-पलग्न समुहुमेत्यादिनापूर्वमुपस्थितेश्च छायासादनार्थमभीष्टकालावधिज्ञानस्यावश्यकत्वाच्च प्रथमं नित्योदयास्तसाधनमुपजातिकात्रयेणाह

प्राद्ग्रहः स्यादुदयाख्यलग्न -
मस्ताख्यकं पश्चिमदग्ग्रहश्च
प्रागृग्राह्योलयो त्रयदीष्टलग्ना -
हुतो गमिष्यु सुदय बहुश्चेत् ॥ १ ॥

fol. 11*b* इति श्रीसकलगणकसार्वभौमे श्रीरंगनाथगणकात्मजविश्वरूपापरनामकमुनीश्वरचिते सिद्धांतशिरोमणिमरीचौ ग्रहोदयास्ताधिकारः संपूर्णः ॥

Ends — fol. 27*b*

किं चेति वा पक्षांतरे मम भास्कराचार्यस्य अनेन दोषदानेन किं प्रयोजनं महन्नयः एतादृशकोटिकर्णाकथकेभ्यः नम इत्युपहासः तथा चोक्तस्थले उक्तावधानेन भवदभिमतकोटिकर्णयोर्व्यर्थतापसात्तदाशयं गोलयुक्त्या वयं न चिन्न इति भावः ॥ १२ ॥

अथारब्धाधिकारो विरूपित इति फकिकायाह इति शृंगोन्नत्यधिकारः इति स्पष्टं ॥

दैवज्ञवर्यगणसंततसेव्यपाश्व-
श्रीरंगनाथगणकात्मजनिर्मितेस्मिन्
यातः शिरोमणिमरीच्यभिधे समाप्तिं ॥
शीतांशुशृंगनमन्नोन्नमनाधिकारः ॥ १ ॥

इति श्रीसकलगणकसार्वभौमश्रीरंगनाथगणकात्मजविश्वरूपापरनामकमुनीश्वरविरचिते सिद्धांतशिरोमणिमरीचौ शृंगोन्नत्यधिकारः संपूर्णः ॥

घडीयालग्नविचार Ghaḍiyālagnavicāra

No. 416 346(ii) / 1879-80

Size — 9½ in. by 3¾ in.

Extent — 6a to 18a leaves; 7 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; edges worn out; fol. 7 missing; incomplete.

Age — Saṁvat 1557.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 6a

मूर्त्तौ भानुयदादुष्टशुभस्थितनिरीक्षितः ।
संप्राप्ते चाष्टमे वर्षे विधवां कुरुते स्त्रियां ॥
चंद्रत्रयोदशाब्दे तु मृत्युं कुर्यान्न संशयः ।
भौम ब्रूहि स विधवां शशिजः सुखसंतर्ति । २ etc.

Ends — fol. 18a

अधर्म्मा व्ययगो जीवः ॥ शुक्रसंतानवर्जितां ।
पिंगलो व्ययगः कुर्याद्वादशाब्दसुमद्यपां ॥ ३० ॥

इति व्ययफलं ॥ इति घडीयालग्नविचार समाप्तः ॥ श्रीरस्तु संव १५५७

चक्रपञ्चक Cakrapañcaka

No. 417 521 / 1899-1915

Size — 7⅞ in. by 3⅞ in.

Extent — 5 leaves; 11-12 lines to a page; 22 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small and not quite clear; borders not ruled; red pigment used for verse-numbers and topical headings; yellow pigment used for corrections; the Ms. contains five Cakras.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa, Prognostication.

Begins — fol. 1*a*

॥ श्रीरामाय नमः ॥

गुरुपादांबुजं नत्वा सर्वाभीष्टफलप्रदं ॥
शुभाशुभफलप्राप्त्यै वक्ष्येहं चक्रपंचकं ॥ १ ॥

स्वरक्षैरवशिष्टास्ते क्रमात्पंचस्वराः स्मृताः ।
तेषां स्वकाले वालादि पंचावस्था ... भवांशतः ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 5*b*

शून्ये पराजयो नित्यं वाहपत्ते शुभो भवत् ।
रात्रौ चंद्रस्वरः श्रेष्टो दिवा सूर्यस्वरः श्रिये ॥ ६ ॥

पंचचक्रविधानं तु विमृश्य क्षुधिया भृशं ।
देशकालानुसारेण शुभाशुभफलं दिशेत् ॥ ७ ॥

इति चक्रपंचकं

चक्रावली

Chakrāvali

No. 418

433
A/1881-82

Size — 9⅝ in. by 4¼ in.

Extent — 2 leaves; 10 lines to a page; 38 letters to a line.

Description — Modern paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; red pigment used for marking; complete.

Age — Appears to be modern.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa

Begins — fol. 1*a*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा गणपतिं देवं विघ्नाघौघहरं गिरम् ॥
कुर्वे चक्रावलिं वीक्ष्य ग्रंथांश्चक्रगणोर्जितान् ॥ १ ॥ etc.

अथाश्वचक्रम् etc.

Ends — fol. 2*b*

अथ पालनचक्रम् ॥
अब्ध्यग्निवेदत्र्यग्न्यब्धि गुणभैः पालकेर्कभात् ॥
लाभः श्रीरसुखं सौख्यं कलिर्नाशः सुखं विपत् ॥
चंद्रभांतं फलं ज्ञेयं क्रमशो गणकोत्तमैः ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

चण्डेश्वरजातक
(जातकाष्टवर्ग)

Caṇḍeśvarajātaka
(Jātakāṣṭavarga)

No. 419

307
1882-83

Size — 10 in. by 4½ in.

Extent — 26 leaves: 14-15 lines to a page; 30-32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, and legible but not uniform; borders ruled in triple red lines; red pigment used for verse numbers and topical headings; folios numbered in both margins; occasional marginal additions; edges of some folios slightly worn out; the Ms. contains अष्टकवर्गफल from चण्डेश्वरजातक.

The Ms. is written by one Ratneśvara son of Divākara.

Age — Saṁvat 1814: Śaka 1679.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa, A manual on astrology and horoscopy.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीवरदमूर्तिर्जयति ॥
अथ अष्टकवर्गविचारो लिख्यते ॥
यद्यद्विधानं नियतं प्रजानां
ग्रहर्क्षयोगप्रभवं प्रसूतौ ॥
भाग्यानि तानीत्यभिशब्दयंति
वर्गाष्टयोगेन कृतं नराणां ॥ १ ॥
तदप्यभिन्नैर्द्विधं निरुक्तं
स्थिराख्यमौत्पातिकसंज्ञकं च ॥

कालक्रमाज्जातकनिश्चितं य –
क्रमोपसर्गे स्थिरमिष्यते तत् ॥ २ ॥

सप्तग्रहाणां प्रथितानि यानि
यानीह जन्मप्रभवानि सद्भिः ॥
तेभ्यः फलं चारग्रहक्रमात्स्या–
द्युर्यदौत्पातिकसंज्ञिकं तत् ॥ ३ ॥ etc.

Ends — fol. 26*b*

गो ९ श्व ७ वसु ८ तिथ्यृ १५ क्षाणि २७ भाजयेत्खनगाग्निभि ३९० ।
लभ्यते नाडिका यस्य स समासाधिपो भवेत् ॥ ४३ ॥

शुभं कष्टं फलं चैव वर्षेशादीनां विचारयेत् ॥
इत्थं मिश्रफलं ज्ञात्वा लभ्यते हि शुभाशुभं ॥ ४४ ॥

इति चंडेश्वरजातके दिनफलाध्यायः ॥ स्वस्तिरस्तु ॥
संवत् वेदेंदुअष्टेंदु १८१४ मिते आश्वयुजे सिते ॥
सप्तम्यां भौमवारे च सिहोरनगरे वरे ॥ १ ॥

जातकाष्टकवर्गं च यथादृष्टं तथा तथा ॥
दिवाकरस्य पुत्रस्तु रत्नेश्वरोलिखत्सुधीः ॥ २ ॥ छ ॥

स्वस्ति संवत् १८१४ वर्षे शाके १५७९ प्रथम आश्विनशुक्ल ७ भौमे पंडयादेवाकरसुतरत्नेश्वरेण लिखितमिदं अष्टकवर्गफलं ॥ शुभं भवतु ॥

चतुर्विंशति with बालविवेकिनी

Caturviṁśati with Bālavivekini

No. 420

151
A/1883-84

Size — 8⅞ in. by 5 in.

Extent — 12 leaves; 7–8 lines to a page; 25–30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bold and clear but rather careless; borders ruled in double black lines; folios pasted with paper slips; red pigment used for marking; white chalk used for corrections; text in the middle with the commentary above and below it; both the text and the commentary complete.

Age — Fairly old.

Author — of the text Śrīpatiśiṣya.
„ of the comm. „

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥
खेत्युत्तररोहिणीमृगमघामूलानुराधाकरः ॥
स्वातीषु प्रमदा तुलामिथुनेगेलग्ने विवाहः शुभः ।
मासाः फाल्गुनमाघमार्गशुचयो ज्येष्ठस्तथा माधवः
शस्ता सौम्यदिने तथैव तिथयो रिक्ता कुहर्वर्जिताः ॥ १ ॥ छ ॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
उत्तराश्रीणि । रोहिणी । मृगशिरा ॥ मघा ॥ मूल ॥ अनुराधा करो हस्त ॥
स्वाती इदं नक्षत्रवैवाहिकं प्रमदा ॥ कन्या ॥ तुला ॥ मिथुवा ॥ इदं लग्ने फाल्गुणं मार्ग अग्रहणं ॥ माघ ॥ शुचि ॥ राषाढ ।, ज्येष्ठः ॥ etc.

Ends (Text) — fol. 12a

जीवे मूलयमार्यमीनीलमघा बाह्मत्रयवारुण-
पूषा चाथ कवौ शिवे दूपवना पुष्पत्रये रोहिणी
चित्रा चाथ शतौ मघा निगदितं पुष्पार्यमादित्रयं
पूर्वाषाढयुगत्र मूलमिह तु प्राग्यामतः शोभनं २४ ॥ छ ॥ छ ॥

Ends (Comm.) — fol. 12a

उत्तरा हस्त चित्रा पूषा रेवती पूर्वाषाढ उत्तराषाढ मूल प्राक् प्रहरः शोभनं वालानां शुभकर्मशस्तशमयज्ञानं किलैकैवः सः ॥ श्लोकादिस्त्विति सकल्पनिचया श्लोकाश्चतुर्विंशतिः पूर्वाचार्यकृतानवलोप्यमिह नो ज्योतिर्निबंधाश्च दुरष श्रीपतिपादपद्ममधुपः श्रीमान् चिताद्वजः इदं ग्रंथं किंचित्र शुभाशुभस्थापस्य ... कृत् ॥ इति बालविवेकिनी समाप्तः ॥

चन्द्रसूर्यग्रहणोदाहरण Candrasūryagrahaṇodāharaṇa

No. 421 413/1895-98

Size — 9¼ in. by 3⅞ in.

Extent — 5 leaves; 17 lines to a page; 52-54 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रास ; old and musty in appearane ; handwriting small but beautiful clear and legible ; borders of the last two folios ruled in double red lines ; red pigment used for verse numbers and topical headings ; complete.

Age — Saṁvat 1804 : Śaka 1670.

Author — Rāmakṛṣṇabhaṭṭa.

Subject — Jyotiṣa, Astronomical calculations regarding the solar and lunar eclipses.

Begins — fol. 1*b*

ॐ परमात्मने नमः
कुर्व्वे गणेशं रविचंद्रराहून्
नत्वा पटे चंद्ररविग्रहोत्थं
सुसंग्रहीयान् लिखनक्रसंतं
प्राप्नोति येन ग्रहवित्प्रतिष्टां १

सारात्सारतरं ग्रह्य पूर्वशास्त्रसमूध्दत
ज्योतिर्विदां हितार्थाय निबंधः क्रियते मया २

सर्वस्यैव हि शास्त्रस्य कर्म्मणो वापि कस्यचित्
यावत्प्रयोजनं नोक्तं तावत्केन न गृह्यते ३

ज्योतिशास्त्रमहापुण्यं चंद्रार्कौ यस्य साक्षिणौ
यस्तज्जानान्यसौ याति भित्वा सूर्यस्य मंडलं ४ etc.

fol. 1*b* इति ग्रहणलिखनक्रमे उपोद्घाटनग्रहणकारणकथनाधिकारः प्रथमः

Ends — fol 5*a*

चंद्रोऽल्पग्रस्तः सन् धूम्रवर्णः अर्द्धग्रस्तः कृष्णवर्णः सर्वग्रासे पिंगलवर्ण्णः स्यात् अर्कस्तु सदैवं कृष्णवर्णः एव इति श्रीरामकृष्णभट्टविरचितं सूर्यग्रहणोदाहरणं धीकोटीग्रंथस्य इति चंद्रसूर्यग्रहणोदाहरणं संपूर्णं सं० १८०४ शके १६७० वैशाखशुदि ५ गुरौ लिखितं ऋषिव ...

चन्द्रसूर्य्यपर्वसाधन — Candrasūryaparvasādhana

No. 422 — 64 / A/1882-83

Size — 10¼ in. by 4⅓ in.

Extent — 4 leaves; 20 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; yellow pigment used for corrections; the Ms. contains 'Candrasūryaparvasādhana' only from Dhikoṭigrantha.

Age — Saṁvat 1791.

Author — Śrīpati.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*a*

ॐ नमः श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
नत्वा भवानीचरणारविंदं
शिवं गणेशं द्रुहिणं गिरिं च
हरिं गुरुं संग्रहणं रवेश्च
चंद्रस्य वक्ष्य सुगमप्रकारः १

चंद्रांगनंदो ९६१ न शकेऽर्कनिघ्न १२-
श्चैत्राधिमासायुगधो द्विनिघ्नाः
पंचोनितस्वीयनृपांक ९१६ भागो
हीनः शरांगाप्तफलेन युक्तः २ etc.

fol. 1*a* इति श्रीपत्याचार्य्यविरचिते द्विकोटिग्रंथे चंद्रपर्वाधिकारः प्रथमः १

fol. 1*b* इति श्रीश्रीपत्याचार्य्यविरचितं द्विकोटिसूर्यग्रहणाधिकारः संपूर्ण

Ends — fol. 4*a*

इयं लंबनघटीमध्ये प्रथमे होनं द्वितीये यथास्थित तृतीये युक्तः अथ स्पर्शकाल

इति द्विकोटिग्रंथे चंद्रसूर्य्यपर्वसाधनं संपूर्णं सं १७९१ वर्षे फाल्गुनकृष्ण ११ पूज्यसकलपंडितशिरोमणिपूज्य ऋषि श्री ५ पूर्णमल्लजी तत्सेवकमुनि॥ ऋषिनाथा लिषितं श्रीजयपुरमध्ये स्वपठनाय कृतं

३ ४९	६ २७	९ ५	५
२४ ३८		२ ३८	४
स्पर्श	मध्य	मोक्ष	

चन्द्रार्की

Candrārkī

No. 423

308
1882-83

Size — 8 in. by 4¼ in.

Extent — 4 leaves; 9 lines to a page; 24 letters to a line.

Description — Modern paper; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting careless but legible and uniform; borders ruled carelessly in double black lines and edges in single; folios numbered in both morgins; complete.

Age — Saṁvat 1894: Śaka 1759.

Author — Dinakara composed this work about 1500 Śaka.

Subject — Jyotiṣa, A short treatise on the movement of the son and the moon.

Begins — fol. 1*a*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
सूर्यं चंद्रं सद्गुरं भक्तिपूर्वं ॥
नत्वा वक्षे सूर्यं चंद्रोद्भवं च ॥
पत्रं पंचांगाभिधं बुधिवृद्धयै ॥
ग्राह्यं तज्ञैर्युक्तिमेतमयोक्तं ॥ १ ॥

चंद्रोद्यस्त्राद्युम्रयोत्पृष्टत्यष्टो
रुद्रा रामा रामबाणाश्विदस्त्रा ।
शैलाभ्राध्विब्राग्निवेदाध्वयश्च ॥
वर्षेशादेस्युर्गुणाब्रह्मपक्षे ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 4*a*

कोष्टष्ट सूर्यविचरं विभजेत्स्वगत्या ॥
लब्धं दिनादिस्वगणोब्दपतोघनर्णं ॥
हिनाधिके गुणरवौ मुनिभक्तसेषो ।
मासप्रवेशनमिद कथितं सुखार्थं ॥ ३२ ॥

वारोजाक्षेवसे ग्रामे चक्रे ॥ न दिनकरो मुदाज्जातः ॥
कौसिके गोत्रे ॥ मोठज्ञातिसमुद्भवः ॥ ३३ ॥

इति श्रीदिनकरविरचितायां चंद्रार्की समाप्ता श्रीसंमंत् १८९४ वर्षे शाके १७५९ प्रवर्तमाने माहामासे कृष्णपक्षे तिथौ ५ शोमवासरे लपितं श्रीरस्तुः

References — Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 182a; ii 37a.

See also S. B. Dikshit : Bhār. Jyo. pp. 226, 277.

B-Descriptive Catologues :- I. O. Cat. No. 2948 (only comm.); Aufrecht, Oxford Cat. No. 775.

चन्द्रार्की

Candrārkī

No. 424

315
Viśrāma(i)

Size — 9½ in. by 4¼ in.

Extent — 4 leaves; 8 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance ; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple black lines; red pigment used for verse numbers; edges slightly worn out ; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Dinkarabhaṭṭa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सूर्यं चंद्रं सद्गुरुं भक्तिपूर्वं etc. as in No. 308/1882-83.

fol. 2b इति कोष्टोपरि मासस्तिथिवारज्ञानं ॥

Ends — fol. 4b

श्रीमत्कौशिकगोत्रजो द्विजवर वारेज्यसंज्ञे पुरे ।
मोढज्ञातीसमुद्भवो दिनकरो दैवज्ञचूडामणिः
चक्रे चंद्ररविस्वकोष्टकगतौ श्रीब्रह्मपक्षाश्रितौ ।
द्रग्पक्षावपि साक्षिणौ । च विसदे तिथ्यादिके प्रस्फुटं ॥ ३५ ॥

इति श्रीचंद्रार्को दिनकरभट्ट क्रियते संपूर्णं समाप्तं ॥ छ ॥ श्री ॥ छ ॥ श्री

on fol. 1a there is a koṣṭaka.

References — See No. 308/1882-83.

चन्द्रार्की with Prakrit rendering

Candrārkī with Prakrit rendering

No. 425

510(li)
1895-1902

Size — 9½ in. by 4¼ in.

Extent — foll 22a to 26a leaves ; 4 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description — Thick country paper ; Devanāgarī characters ; not old in appearance ; handwriting clear, legible and uniform ; borders and edges ruled in double red lines ; yellow pigment used for corrections ; complete.

Age — Saṁvat 1904.

Author — Dinakarabhaṭṭa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 22a

अथ चंद्रार्की लिष्यते ॥
सूर्यं चंद्रं सद्गुरुं भक्तिपूर्वं etc. as in No. 308/1882-83.

Begins (Comm.) — fol. 22a

अथ चद्रार्की लिष्यते ॥
अहं दिनकरभठनामा कवि पत्रं पंचांगाभिधं वक्ष्ये । etc.

Ends (Text) — fol. 26a

बारे जयरवेवसनग्रामे चक्रे दिनकरो मुदा
जातः कोसके से गोत्रे मोढज्ञातिसमुद्भव २८
इति चद्रार्कि समाप्ताः ॥ संवत् १९०४ ना वर्षे भाद्रवा वद शुक्रे

Ends (Comm.) — fol. 26a

लिषंत्त पुज्यऋषि श्री ५ मेघ । जीषी मजीजी सदासेवक चेलाखजी वृध मेघजी लीपीकृतं ॥ शुभं भवतु ॥ श्रीमाडवी बींदरे ॥

There are some stray verses on fol. 26b.

चन्द्रोन्मीलन

Candronmīlana

No. 426

377
1880-81

Size — 10$\frac{1}{16}$ in. by 4¾ in.

Extent — 22 leaves; 15 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; colophons written in red ink; folios numbered in both margins; occasional marginal additions; complete.

Same as No. 895/1886–92.

Age — Saṁvat 1798.

Author — Not mentioned.

Subject — A treatise on fortune-telling.

Begins — fol. 1*b*

॥ ए पे० ॥ ॐ ह्रीं नमः ॥

ॐ नमश्चंद्रप्रभस्वामिने ।
चंद्रप्रभं नमस्कृत्। चंद्रांतं चंद्रलांछनं ॥
चन्द्रोन्मीलनकं शास्त्रं । वक्ष्ये लाभार्थभासकं । १

आदिचूडामणिसारं । स्वयं जैनेंद्रभाषितं ।
समुद्रेषु यथा रत्नं। शतपद्मे यथा मधुः ॥ २॥

पाषाणाद्भिःसृता सर्व्वे ॥ हिरण्याद्या यथाक्रमं
तथैव सर्व्वशास्त्राणां । सारभूतं मयोद्धृतं । ३ etc.

fol. 1*b* इति चंद्रोन्मीलने शास्त्रार्णववविनिर्गतमूलसूत्रार्थसंबंधनाम प्रथमं प्रकरणम् ॥ १ ॥

fol. 2*a* इति ... ... उदाहरणे द्वितीयं प्रकरणं ॥ २॥

fol. 22*a* इति चंद्रोन्मीलने शुभाशुभशिक्षाप्रकरणं ॥ ४२ ॥

Ends — fol. 22*a*

लक्षपादं महाज्ञानं । स्वयं जैनेंद्रभाषितं
तस्य मध्यान्मयोद्धृत्य। सहस्रं चंद्रोन्मीलनं ॥ ५ ॥

रुद्रेण गदितं शास्त्रं । ब्रह्मणा विष्णुना तथा।
तेन दृष्टं मया ज्ञानं। रचितं चंद्रोन्मीलने । ६ ।

एतद् ज्ञानं महाज्ञानं। सर्वज्ञानस्य उत्तमं ।
गोपितव्यं प्रयत्नेन। त्रिदशैरपि दुर्लभं ॥ ७ ॥

इति चंद्रोन्मीलने। शास्त्रार्णववविनिर्गते सर्वसूत्रविनिर्णयः ॥ समाप्तोयं ग्रंथः ॥ संवत् १७९८ वर्षे। कार्तिकमासे। शुक्लपक्षे। अष्टमीतिथौ। गुरुवासरे

लिपीकृतं । पं । श्रीविजयगणिभिः । श्रीमत्कैलवानगरमध्ये ॥ यादृशं पुस्तके दृष्टं तादृशं लिखितं मयेति । श्रेयः श्रेणयः ॥ श्री

On fol. 22*b* there is a koṣṭakās.

चन्द्रोन्मीलन

Candronmilana

No. 427

309
1882-83

Size — 10 in. by 4⅝ in.

Extent — 39 leaves; 10-12 lines to a page; 30-35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for verse numbers and colophons; edges extremely worn out; almost every folio moth-eaten; yellow pigment used for corrections; fol. 32 missing; complete.

Age — Saṁvat 1838.

Author — Not mentioned.

Begins — fol. 1*b*

६० ॥ ॐ (न)मो गणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
हेरंबं च नमस्कृत्य विश्वरूपं त्रिलोचनं ॥

ब्रह्मा विष्णुं तथा शक्रं शब्दरूपां सरस्वतीं ॥ १ ॥ as in No. 859/1891-95.

fol. 2*b* इति चंद्रोन्मीलने महाशास्त्रार्णवे विनिर्गते मूलतंत्रार्थसंबधे प्रथमप्रकरणं समाप्तं ॥

fol. 3*b* इति ..... नामाक्षरोदाहरणपटलो द्वितीयः ॥

Ends — fol. 40*a*

अनेकशास्त्रतत्वज्ञं etc. up to तच्च दृष्टं मया ज्ञानं भाषितं त्वमनेकशः ॥ ८ ॥ as in No. 859/1891-95 followed by इति चंद्रोन्मीलनं महाशास्त्रार्णवं विनिर्गतं समाप्तं ॥

On fol. 1*a* we have —

इति चंद्रोन्मिलनग्रंथज्योतिषे संवत् १८३८ जेष्ट पेलाशुदा ५ शनौ पंड्यादेवाकरसुतरत्नेश्वरेण पुस्तकं घोगामाथी आवु छे

References — See No. 895/1886-92.

चन्द्रोन्मीलन

Candronmīlana

No. 428

895
1886-92

Size — 8 in. by 5¾ in.

Extent — 60 leaves; 8-10 lines to a page; 20-22 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, and legible but not quite uniform; borders not ruled; red pigment used for topical headings and colophons; foll. 26b to 30b blank; the Ms. contains 1-48 paṭalas.

Age — Saṁvat 1902: Śaka 1766.

Author — Not mentioned.

Subject — A tantric work on fortune-telling in different circumstances of daily life.

Begins — fol. 1a

॥ श्रीगणेशांबिकाय नमः ॥

नमस्कृत्य च हेरंबं विश्वरूपं त्रिलोचनं ॥
ब्रह्माविष्णू शिवं शक्तं शब्दरूपं सरस्वतीं ॥ १ ॥

स्वरसंख्यागणाः सर्वे अनिलः सूर्यचंद्रमाः
पृथ्व्यादिपंचभूतानि सुरान्महिषमर्दिनी ॥ २ ॥

सप्तार्द्धपीठदेव्यश्च चतुष्पष्टीश्च योगिनी
नमस्कृत्य मया सर्वदर्शनादुक्तभाषितं ॥ ३ ॥

यामलं ब्रह्मरुद्रस्य विष्णोर्यामलमेव च ।
उमाया यामलं ज्ञानं सप्तमं बुद्धयामलं ॥ ४ ॥

आदिचूडामणेः सारं स्वयं जीवेंद्रभाषितं ॥
यच्च दृष्टं मया ज्ञानग्रंथभेदमनेकधा ॥ ५ ॥

सारात्सारतरं सारं क्षीरे सर्पिर्यथा स्थितं ॥
समुद्रस्थं यथा रत्नं पुष्पमध्ये यथा मधुः ॥ ६ ॥

पाषाणान्निसृताः सर्वे हिरण्यादि यथाक्रमं ॥
तथा हि सर्वशास्त्राणां सारभूतं मयोद्धृतं ॥ ७ ॥

दृष्ट्वा चक्राण्यनेकानि कोटिभेदशतानि च ॥
रचितं तेन मार्गेण चंद्रोन्मीलनसंज्ञकं ॥ ८ ॥

fol. 2*a* इति चंद्रोन्मीलने माहाशास्त्रार्णवे विनिर्गते मूलतत्वसंबंधे प्रथम-प्रकरणम् ॥ १ ॥

Ends fol. 60*b*

लक्षणं संप्रविक्ष्यामि शिष्याणां च यथाक्रमं ॥
अशुभं च शुभं चैव परीष्यां कारयेद् बुधः ॥ १ ॥

कास्मीरं कौकणं कच्छं कर्णाठकरहाटकं ॥
कांवेयं कोशलं चैव पारयान्मध्यदेशकं ॥ २ ॥

येषु येन कृतो वासस्तस्मै देयमिदं शुभं ॥
न पिता नैव माता च मित्रबंधुसहोदरं ॥ ३ ॥

एते शिष्या न कर्त्तव्या स्वयं जैनंद्रभाषितं ॥
हीनांगा वाक्यहीनाश्च बालबुद्धि च पूर्वकं ॥ ४ ॥

न देयं ज्ञान चं त्तेय यौवनेन तु गर्वित
कामासक्ते फले लोक्ये विक्तमस्य ... तु दनः ॥

इति चंद्रोन्मीलने प्रथमग्रंथ संपूर्ण ॥ ग्रंथसंख्या ९९० ध्याय अठतालीस संपूर्ण ॥ सं १९०२ शाके १७६६ आषाढ शुक्ल ९ शनीवासरे शुभमस्तु श्रीरस्तु

References — Mss. — A– Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 182*b*; ii, 37*a*, 199*b*; iii, 39*a*.

B– Descriptive Catalogues :– For a described Ms, of this work see I. O. Cat. No. 3121.

चन्द्रोन्मीलन — Candronmilana

No. 429 — $\frac{896}{1886-92}$

Size — $9\frac{7}{8}$ in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent — 48 leaves; 11 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, and legible but not uniform; borders ruled in double red lines; red pigment used for headings and colophons; yellow pigment used for corrections; occasional

marginal notes: edges slightly worn out; the Ms. contains 1–49 paṭalas.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

दितितनयः क्षतविहितकृतवाहिन्या मृगेंद्रवाहिन्यः
सकलचराचरशिरासि स्फुरितपरागपदं नौमि १

करबदरसदृशमखिलं भुवनतलं जत्प्रसादत् कवयः
पाषाणाग्निसृताः सर्वे हिरण्याद्या यथाक्रमंः
तथाहि सर्वसास्त्राणां सारभूतं मयोदितं २ etc.

fol. 2b इति चंद्रोन्मीलने महाशास्त्रार्णवविनिर्गते
मूलतत्वसंबधप्रकरणं नाम प्रथमः पटलः ॥

fol. 3a इति चंद्रोन्मीलने महाशास्त्रार्णविनिर्गते
अक्षरोद्दाहरणं नाम द्वितीयपटलः ।

Ends — fol. 48b

अतःपरं प्रवक्ष्यामि येषां विद्या प्रदीयते
सत्यो दृढव्रतश्चैव धार्मिको पापभीरुकः १

देवतापितृकार्येषु भाविको गुणिनश्च यः
सुशीलं ज्ञानसंपन्नं दुष्टव्याधिविवर्जितं २

अनेकशास्त्रतत्वज्ञं सुशीलं शुभलक्षणं
अल्पलोभं क्षमावंतमक्रूरं वृद्धसेविनं ३

गृहस्थो वा यतिर्वापि स शिष्यो नात्र संशयः
भ्रमते च समुद्रांतं गुरुणा प्रेषितो यदि ४

सर्वांगभोगतां याति गुरुणा च निषेवणे
सेवते दीर्घकालं च तस्य विद्या प्रदीयते ५

तस्य शिष्यस्य दातव्यं जात्यंतेन नियोजयेत्
लक्षपादं महाध्यानं स्वयं जैनेंद्रभाषितं ६

तस्य मध्ये मयोद्धृत्य सहस्रं चंद्रोन्मीलनं
रुद्रेण भाषितं पूर्वं ब्रह्मणे मधुसूदनः
तच्च दृष्टं मया ज्ञानं भाषितं तु अनेकसः ८

इति श्रीचंद्रोन्मीलने महाशास्त्रार्णवाद्विनिर्गते विद्यादानप्रकरणं नाम एकोनपंचाशत्तमः पटलः ४९ ॥

References — See No. 895 / 1886-92.

चन्द्रोन्मीलन Candronmīlana

No. 430 859 / 1891-95

Size — $9\frac{1}{16}$ in. by 3 in.

Extent — 35 leaves ; 9-11 lines to a page ; 35-45 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance; handwriting small, clear and legible but not quite uniform ; borders not ruled ; red pigment used for marking; yellow pigment used for corrections; edges slightly worn out ; complete

Age — Saṁvat 1694

Author — Not mentioned

Begins — fol. 1*b*

सिद्धिः । ॥ हेरंबं च नमस्कृत्य विश्वरूपं त्रिलोचनं ।
ब्रह्मविष्णू तथा शक्रं शब्दरूपां सरस्वतीं १
स्वरसंख्यागणाः सर्वे अनिलः सूर्यचंद्रमाः ।
पृथिव्याः पंचतत्वान्प्रस्वरान् महिषमर्द्दिनीं ।
... ...
पाषाणाद्भिःसृताः सर्वे हि॰ण्यादिर्यथाक्रमं
तथा हि सर्वशास्त्राणां सारभूतं मयोद्धृतं ७
दृष्ट्वा चक्राण्यनेकानि कोटिमंदशतानि च ।
तेन दृष्टेन मार्गेण चंद्रोन्मीलनमुच्यते ८ etc.

fol. 2*a* इति महार्णवविनिर्गते चंद्रोन्मीलने मूलतंत्रार्थसंबंधे प्रथमं प्रकरणं समाप्तं १ ॥

fol. 2*a* इति चंद्रोन्मीलने नामाक्षरोदाहरणे द्वितीयं पटल ॥ २ ॥

Ends — fol. 35a

अनेकशास्त्रतत्वज्ञं सुशांतं शुभलक्षणं ।
अल्पलोभक्षमावंतमक्रोधं वृषसेविनं ॥ ३ ॥

ग्रहस्थोपि यतिर्वापि स शिष्यो नात्र संशयः ।
भ्रमते च समुद्रांतं गुरुणा प्रेषितो यदि ।
सर्वांगभोगता याति गुरुणा च निषेषणैः ।
सेवितं दीर्घकालं च । तस्य विद्या प्रदीयते ॥ ५ ॥

तस्य शिष्यस्य दातव्यं यत्नं येन नियोजयेत् ।
लक्षपादं महाज्ञानं स्वयं जिनेंद्रभाषितं ॥ ६ ॥

तस्य मध्ये मयोधृत्य शास्त्रे चंद्रोन्मीलनं ॥
रुद्रेण भाषिता पूर्वं ब्रह्मणा मधुसूदने ॥ ७ ॥

तच्च दृष्टं मया ज्ञानं भाषितं त्वमनेकशः ॥ ८५६ ॥

इति चंद्रोन्मीलने महाशास्त्रार्णवद्विनिर्गते समस्तं परिपूर्णं ग्रंथं जातं ।।
॥ श्री ॥

उर्द्धा रेषा विधेया दशपुनरधिका वन्हिभिः पंचतिर्यक्
वर्णानस्मिंस्तु दद्यादनुपरिविधिनाकारमुख्यश्च मात्रा ॥
कादीण्यांतांश्च पश्चादक ... मवक - चक्रमेतत्ततस्य-
द्यद्वर्थंङ्गानां मनीषीज गति च भवति प्राणिनामप्रकाशी ॥

युग्मनृपंचवसवः पंचाष्टौ द्वित्रयः क्रमात्
चतुरेकनगाः षट च सप्त षट् चतुरिंदवः ।
अष्टादशगुणं राश्यं प्रभवर्णांकसंभवं ।
वसुवेदैर्हरेद्भागं शेषात्कोष्टं विनिर्दिशेत् ॥

दृष्टे च कोष्टवर्णे तस्मादालिंगिते चतुर्दशम अष्टादशमो वर्णो ज्ञेयः प्रभेभिधूमाख्ये। द्वाविंशो दगधे स्यादेवं नामाक्षराणीति । चक्रमिदं विज्ञाय त्रैलोक्यं जनसंपत्तिः ॥

चंद्रोन्मीलननामायं ग्रंथो गोवर्धनेन हि
यथाप्रतिस्वान्यहेतोर्लिखितोज्ञैः सुरक्ष्यतां ॥

सं. १६९४ पौष्यां अर्गलापुरे साहयहाराज्येऽशोधि । भवानीप्रीत्यै ॥

References — See No. 895 / 1886–92.

चन्द्रोन्मीलनदीपिका Candronmīlanadīpikā

No. 431 $\frac{392}{1884-86}$

Size. — 8¾ in. by 4¾ in.

Extent — 80 leaves; 9 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and uniform; folios numbered in both margins; yellow pigment used for corrections; edges of some folios slightly worn out; foll. 45 and 79 missing; incomplete.

Foll. 1-77 contain commentary on चन्द्रोन्मीलन. (Paṭalas 1-33). Then follows the Text from 37th Prakaraṇa; incomplete.

Age — Saṁvat 1831

Author — Śivadatta

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥

इदानीमुत्तराधरसंज्ञां वक्ष्ये ॥ प्रथमेति ॥ प्रथमतृतीयवर्गाक्षरा उत्तराक्षरयोगन ॥ ते के ॥ अ - ए - क - च - ट - त - प - य - श - इ - ओ - ग - ज - ड - ब - ल - सत्रि९ ते परस्परसंयुक्ता यत्र दृश्यंते त एव उत्तराक्षराः । etc.

fol. 77b इति श्रीचंद्रोन्मीलनदीपिकायां शिवदत्तविरचितायां भूमिभागादिलक्षणं नाम त्रयःत्रिंशतिपटलः समाप्तः ३३ शुभमस्तु ॥ शुभं भूयात् ॥ संवत् १८३१ श्रावणकृष्ण१३ त्रयोदश्यां भृगुदिने लिखतमीश्वरनाथेन शर्म्मणा ॥

यादृशं पुस्तकं दृष्ट्वा तादृशं लिषेते मया ॥
यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न दीयते ॥ १ ॥

Ends — fol. 82a

सर्वांशभोग्यतां याति गुरुणा च निषेवने
सेविते दीर्घकालं च तस्य विद्या प्रदीयते ॥
तस्य शिष्यस्य दातव्यं एकांते च वियोजयेत् ॥
लक्षपादं महाज्ञानं स्वयं जीवेंद्रभाषितं
तस्य मध्ये मयोद्धृत्य सहस्रं चंद्रोन्मीलनं ॥

रुद्रेण भाषितपूर्वं ब्रह्मणा मधुसूदनं ॥
तमुदिष्टं महाज्ञानं भाषितं तत्वनेकशः ॥
द्वात्रिंशद्गुणिता रेखा षट्त्रिंशच्च पुनस्तथा ॥
अष्टमस्तु कूष्मांडं बीजमादिशेत् ॥
दाडिमस्य तु पक्वस्य रेखास्या त्रिगुणं गुणेत् ॥

दार्लिब सुपक्वधी आहारवी आजानश्रृंग हि पीछे वहतुं विगोटाक्षालिवहि-टुट इति विसगोटा इति ॥

इति श्रीचंद्रोन्मीलने महाशास्त्रोर्णवविनिर्गते षट्चत्वारिंशतमं प्रकर्णं समाप्तम् ॥ शुभमस्तु शुभं भूयात् ॥ संवत् १८३१ ॥ आषाढशुक्लत्रयोदश्यां गुरुदिने लिषतम ईश्वरनाथेन शर्म्मणः ॥

References — Mss. — Aufrecht does not record this commentary in his Catalogus Catalogorum.

चन्द्रोन्मीलनदीपिका — Candronmīlanadīpikā

No. 432 — 810 / 1884-87

Size — 5⅞ in. by 8¾ in.

Extent — 40 leaves; 24 lines to a page; 18 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; slightly old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders on all sides ruled in two double red lines; red pigment used for marking the portion; edges worn out and moth-eaten; the Ms. is written in book-form and tied with string; the Ms. contains the text (Paṭalas 1 and 2) and then the commentary on Paṭala 3 onwards; hence incomplete.

Age — Saṁvat 1814.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa commentary on the Candronmīlana.

Begins — fol. 1a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीमते रामानुजाय नमः ॥
॥ अथ चंद्रोन्मीलन लिख्यते ॥

हेरंबं च नमस्कृत्य विश्वरूपं त्रिलोचनं ॥
ब्रह्माविष्णुं तथा शक्रं शब्दरूपं सरस्वतीं ॥ १ ॥

स्वरसंख्यागुणाः सर्वे अनिलः सूर्यचंद्रमाः ॥
पृथिव्या पंचतत्वानामसुरान्महिषमर्द्दिनीं ॥ २ ॥

... ...

दृष्टा चक्राण्यनेकानि कोटिभेदशतानि च ॥
तेन दृष्टेन मार्गेण रचितं चंद्रोन्मीलनं ॥ ८ ॥ etc.

fol. 2*a* इति चंद्रोन्मीलने २ महाशास्त्रार्णवे विनिर्गते
मूलसूत्रार्थसंबंधे प्रथमप्रकर्णं समाप्तं ॥

fol. 2*b* इति चंन्द्रोन्मीलने महाशास्त्रार्णवे विनिर्गते
नामाक्षरोदाहरणं द्वितीयपटलः ॥ २ ॥

fol. 4*b* ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ चंद्रोन्मीलनटीका लिख्यते ॥

इदानीं उत्तरासंज्ञा वक्ष्ये प्रथमेति प्रथमवर्गे तृतीयवर्गाक्षरयोगेति ते के अ क च ट त प य श प्रथमवर्गाः etc.

fol. 8*a* इति श्रीदीपिकायां सुरातयततृतीयपटलः ॥

Ends — fol. 40*a*

तदनंतरदग्धवेला घटी ३ एवंप्रकाररात्रिमपि बोधव्यं नामाक्षरसंख्या जावेलासंगुण्यं त्रिभि ३ र्भक्ते शतिचिंतादि ज्ञेया जिनघ आपन जाइ जैते वेला-गुणीजे पछैतिनथकी भाग दीजै धातमूलं जीवादिज्ञनं ज्ञातव्यं ॥

इति श्रीचंद्रोन्मीलितदीपिकायां उदाहरण संपूर्ण ॥ लिखितमिदं पुरोहित-कृपारामेण यथा प्रति जयनगरमध्ये ॥ मिती आसाढशुदि ५ संवत् १८१४ ॥ शुभं भस्तु ॥

चन्द्रोन्मीलनटीका — Candronmīlanaṭīkā

No. 433 — 897 / 1886–92

Size. — 8¾ in. by 6¼ in.

Extent — 36 leaves; 12 lines to a page; 25–30 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear and legible but not

uniform; borders ruled in triple red lines and edges in single; red ink used for marking the portion and topical headings; incomplete

Age — Not very old

Author — Not mentioned

Subject — A commentary on the Candronmilana

Begins — fol. 1b

॥ ॐ ॥ श्रीपार्श्वनाथाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

अथ चंद्रोन्मीलनी ग्रंथ लिख्यते ।

शंकरजगदंबिकयोरंके पंकेन खेलंति ।
लंबदरमवलंबेयं । न वेद न तत्वतो वेदः ॥ १ ॥

श्लो । प्रथमं च तृतीयं च इत्यादि ॥ १ ॥

टी० ॥ प्रथमवर्गा... रस्तृतीयवर्गाक्षरा उत्तराक्षरा ज्ञेयाः ते के ॥ अ एक-चटतययशाः इति प्रथमो वर्गः etc.

Ends — fol. 36b

तत इति । प्रश्ने ककारादिवर्णांकानेकीकृत्य आलिंगिते पातनीयं अभिभूमिते द्वयं यातनीयदग्धे त्रययातनीयुं अष्टभिर्भागै शेषे वर्गे ॥ तद्यथा ॥

चमत्कारचिन्तामणि — Camatkāracintāmaṇi

No. 434 — 28 / 1869-70

Size — $10\frac{1}{8}$ in. by $4\frac{7}{16}$ in

Extent — 9 leaves; 7 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines and edges in single; red pigment used for topical headings; complete.

Age — appears to be old.

Author — Nārāyaṇa.

Subject — Jyotiṣa, Astrology.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ ॐ ह्रीं नमः ॥

न चेत् खेचराः स्थापिते किं च चक्रे ।
न ते स्पष्टगाः स्थापितै किं ग्रहंद्रैः ।
अभावादितः स्पष्टता कोत्र हेतुः ।
फलैरेव सर्वं ब्रुवे तानि तस्मात् । १ ।

तनुस्थो रविस्तुंगयष्टं विधत्ते ।
मनस्संतपेद्दारदायादिवर्ग्गात् ।
तनु पिड्यते वातपित्तेन नित्यं ।
सदा पर्य्यटन् हानवृद्धि प्रयाति । २ । etc.

fol. 2*a* इति रविद्वादशभवनफलं ।

fol. 3*a* इति चंद्रद्वादसभवनफलं ॥ २ ॥

Ends — fol. 9*b*

न चाधीतवान्सर्वतश्शब्दशास्त्रं ।
न चालंकृतौ छंदसि न प्रवीणः ।
गुरोरेव कारुण्यतो मे कृतोयं ।
क्षमध्वं बुधा ग्रंथवैषम्यशेषात् । १ ।

कृतस्यापि किं कर्म्मभूयो विशिष्टं ।
कवित्वं कुतो लौकिकायातयोगात् ।
प्रपंचो नवो नात्र किं बुद्धिचित्रं ।
भुजंगप्रयातै कृतो मे निबंधः । २ ।

इति चमत्कारचिंतामणि संपूर्ण ॥

षोडेपा एजे निषत्ता चउदस आद्विम अमावस्य संजुत्ता रविसनिमंगलवारे हिं ते जाणे वा अन्नजारेहं १ सवत् मांहेथी एकहीनकर एकसो अरपेंतीस सेकआंकसाकातणा जाणो विस्वावीय १ एणेसाकानो मांनजांणवो ॥

References — Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :-
i, 183*a* ; ii, 37*a*, 199*b* ; iii, 39*b*.

B-Descriptive Catalogues :- R. Mitra,
Notices No. 2666.

———

चमत्कारचिन्तामणि | Camatkāracintāmaṇi

No. 435 | 310 / 1882-83

Size — 9½ in. by 5⅛ in.

Extent — 9 leaves; 13-14 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; red pigment used for verse numbers and topical heading; white chalk used for corrections; occasional notes in the margins and above the text; complete.

Age — Saṁvat 1841

Author — Nārāyaṇa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

॥ न चेत्खेचरा स्थापिताः etc. as in No. 28/1869-70.

Ends — fol. 10*a*

शखी रिप्फगो वर्णनेत्रे च पीडा ॥
स्वयं राजजल्पो व्ययं सत् करोति ॥
रिपुर्नाशनं मातुलेनैव शर्मा ॥
रुजः पीडयते बस्तिगुह्ये सदै ॥ १२ ॥

इति केतुफलं ॥

इति श्रीचमत्कारचिन्तामणिग्रंथः संपूर्ण ॥ श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥ लषितं गदवेगोकलजीसुत हरदेवजी चिरंजीवि ॥ यादृशं ..... दोषो न दीयते ॥ १ ॥ संवत् १८४१ ना वरषे श्रावण वीद ४ बुधे ऊदीष्य दवेकृचरा वांचनार्थम् ॥ पठनाथम् ॥ लेखकपाठकयोः ॥ शुभं भूयात् ॥

References — See No. 28 / 1869-70.

———

चमत्कारचिन्तामणि Camatkāracintāmaṇi

No. 436 523/1899-1915

Size — 9⅞ in. by 4⅝ in.

Extent — 11 leaves; 9 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; borders of the first three folios ruled; red pigment used for verse numbers and topical headings; yellow pigment used for corrections; edges slightly worn out; occasional marginal additions; complete.

Age — Saṁvat 1838.

Author — Nārāyaṇa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

क्वणत्किंकीणीजालकोलाहलाढ्यं ॥
लसत्पीतवासो वसानं वलंतं ॥
यशोदांगणे योगिनामप्यगम्यं ॥
भजेहं मुकुंदं घनश्यामवर्णं ॥ २ ॥

लसत्पीतपट्टांबरं कृष्णचंद्रं ॥
मुदा राधयालिंगितं विद्युतेव ॥
घनं संप्रणम्यात्र नारायणाख्य –
श्चमत्कारचिंतामणिं संप्रवक्ष्ये ॥ १ ॥ etc.

fol. 2b इति रविफलं ॥

fol. 4a इति चंद्रफलं ॥

Ends — fol. 11b

न चाधीतन् सर्वतः शब्दशास्त्रं etc. up to कृतो मे प्रबंधः २ as in No. 28/1869-70 followed by

दधीखे पुरे खेटहारात्पुराणां
गणाच्छीहरस्थापितस्थानपालः
द्विजोचीकरः सुंदरं लब्धजन्म
नृपान्मध्यनामेति चिंतामणीयेः ३

इति श्रीचिमत्कारचिंतामणि संपूर्ण ॥ संवत् १८३८ वर्षे आषाढशुक्ले तिथौ ११ रविवासरे ॥ शुभं ॥ शुभं ॥ शुभं ॥

References — See No. 28/1869-70.

चमत्कारचिन्तागणि
with टीका

Camatkāracintāmaṇi
with Commentary

No. 437

898
1886-92

Size — 8½ in. by 4¼ in.

Extent — 30 leaves; 9 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for marking the portion; yellow pigment and white chalk used for corrections; edges of folios worn out; both the text and the commentary complete.

Age — Saṁvat 1793 : Śaka 1658.

Author — of the Text — Nārāyaṇa.
" " Comm. — Dharmeśvara.

Subject — A treatise on the influence of planets and its comentary.

Begins (text) — fol. 1*b*

लसत्पीतपट्टांबरं कृष्णचंद्रं मुदाराधयालिंगितं विद्युतेव
धनं संप्रणम्यात्र नारायणाख्यश्चमत्कारचिंतामणिं संप्रवक्ष्ये १

followed by the comm. & then

क्वणत्किंकिणीजालकोलाहलाढयं लसत्पीतवासोवसानं चलंतं
यशोदांगने योगिनामप्यगम्यं भजेहं मुकुंदं घनश्यामवर्णं २ etc.

fol. 6*b* इति चमत्कारचिंतामणौ रवेस्तन्वादि द्वादशभावफलानि

Begins (comm) — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः

गणेशं शिवं भास्करं रामचंद्रं भवनीं प्रणम्याथ टीकां सुरम्यां
चमत्कारचिंतामणेर्दैववेदिप्रमोदाय धर्मेश्वरः संब्रवीति १

अथ लग्नभावकुंडलिकायां जातकोक्तभावफलज्ञानाय चमत्कारचिंतामणिं विवक्षुर्नारायणाचार्यः प्रारीप्सितनिर्विघ्नपरिसमाप्त्यर्थं श्रीकृष्णप्रणामरूपमंगलमाचरन् शिष्यशिक्षायै निबध्नाति etc.

Ends (text) — fol. 29*b*

शिखी रिष्फगोवस्तिगुह्यांघ्रिनेत्रे
रुजापीडनं मातुलाच्चैव शर्म ॥
सदा राजतुल्यं न नरं सद्व्ययं त-
द्रिपूणां विनाशं सदैवं करोति ॥ १२ ॥

Ends (comm.) — fol. 30*a*

अथ ग्रंथस्तुतिपूर्विकां स्वप्रौढिमाह ॥
चमत्कारचिंतामणौ यत् वगानां
फलं कीर्त्तितं चाशु नारायणेन ॥
पठेद्यो द्विजः स्तस्य राज्ञां सभायां
समक्ष प्रवक्तुं न चान्ये समर्थाः ॥ १ ॥

चमत्कारचिंतामणौ ग्रंथे विप्रनारायणेन जन्मकुंडलिकायां जन्मकालभावजं यत्फलं कीर्त्तितं कथितं ॥

यो द्विजः पठेद्राज्ञां सभायां तस्य समक्षं तन्निकटे प्रवक्तुमन्ये नैव समर्थाः भवंतीति शेषः ॥

चमत्कारचिंतामणेश्चारुटीकां चकारान्वयार्थप्रबोधप्रदीपां ॥
सुदैवज्ञधर्मेश्वरो मालवीयः प्रमोदाय भूदेवविद्वज्जनानां ॥

इति श्रीचमत्कारचिंतामणौ अन्वयार्थदीपिकायां ग्रहभावफलाध्यायः संवत् १७९३ शाके १६५८ पौष शुक्ल ३ शुक्रवारे ॥ लिषतं महात्मा गोवर्द्धनसवाई जैपूरमध्ये ॥ छ ॥ छ ॥

References — Mss. — A- Aufrecht's Catalogus Catalogorum i- i, 183*a*; ii, 37*a*, 199*a*; iii, 39*b*.

B- Descriptive Catalogues .- R. Mitra Notices No. 2666; I. O. Cat. No. 6403 (Text only).

चमत्कारचिन्तामणि
with टीका

Camatkāracintāmaṇi
with Commentary

No. 438

860
1891-95

Size — 8½ in. by 4⅛ in.
—29

Extent — 15 leaves; 8 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and uniform; edges worn out; red pigment used for marking verse numbers and topical headings; the Ms. contains both text & commentary; complete.

Age — Śaka 1694.

Author — of the Text — Nārāyaṇa.
„ of the Comm. — Dharmeśvara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
गणेशं शिवं भास्करं रामचंद्रं
भवानीं प्रणम्याथ टीकां सुरम्यां ।
चिमत्कारचिंतामणेर्देववेदि-
प्रमोदाय धर्मेश्वरः संब्रवीमि ॥ १ ॥

कणत्किंकिणीजालकोलाहलाढ्यं
लसत्पीतवासो वसानं चलंतं
यशोदा ... ने योगिनामप्यगम्यं
भजेहं मुकुंदं घनश्यामवर्णं ॥ २ ॥

चतुर्लक्ष्यज्योतिर्महाबोधमुच्चैः
प्रमश्यैव विद्वज्जनानंदहेतोः ॥
परं युक्तिरम्यं तु संक्षिप्तशब्दं
भुजंगप्रयातैः प्रबंधं करोमि ॥ ३ ॥ etc.

fol. 3b इति चमत्कारचिंतामणौ रवेस्तन्वादिद्वादशभावफलानि ॥

Ends — fol. 15a

सुभाग्यः सुविद्याधिको दर्शनीयः
सुगात्रः सुतेजाः सुवक्षोपि तस्य ॥
दरे पीड्यते संततिर्दुर्भगा च
शिखीत्प्रभयः सर्वलाभं करोति ॥ ११ ॥

शिखी रिष्फगो वस्तिगुह्यांघ्रिनेत्रे
रुजापीडनं मातुलाच्चैव शर्म ॥
सदा राजतुल्यं नरं सद्व्ययं ता
... पूर्णा विनाशं सदैवं करोति ॥ १२ ॥

इति केतुद्वादशभावफलानि ॥
अथ ग्रंथस्तुतिपूर्विकां स्वप्नौढिमाह ॥

चमत्कारचिंतामणौ यत्खगानां
फलं कीर्तितं चाशु नारायणेन ॥
पठेद्यो द्विजः तस्य राज्ञां सभायां
समक्षं प्रवक्तुं न चान्ये समर्थाः ॥ १ ॥

चमत्कारचिंतामणौ ग्रंथे विप्रनारायणेन जन्मकुंडलिकायां जन्मकालभावजं यत्फलं कीर्तितं कथितं ॥

यो द्विजः पठेद्राज्ञां सभायां तस्य समक्षं तन्निकटे प्रवक्तुमन्ये नैव समर्थाः भवंतीति शेषः ॥

चमत्कारचिंतामणेश्चारुटीकां
चकारान्वयार्थप्रबोधप्रदीपं ॥
सुदैवज्ञधर्मेश्वरो मालवीयः
प्रमोदाय भूदेवविद्वज्जनानां ॥

इति श्रीचमत्कारचिंतामणौ अन्वयार्थदीपिकायां ग्रहभावफलाध्यायः ॥ ... ... २९ वर्षे शाके १६९४ प्रवर्तमाने आषाढमासे शुभे शुक्ल ... ... रविवासरे संपूर्णं ॥

Reference — See No. 898/1886-92.

चमत्कारचिन्तामणि
with टीका

Camatkāracintāmaṇi
with Commentary

No. 439

414
1895-98

Size — 12 in. by 5⅜ in.

Extent — 25 leaves; 10 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; red pigment used for marking verse numbers and colophons; yellow pigment used for corrections; edges of some folios slightly worn out; white chalk also used for corrections; both the Text and the Commentary complete.

Age — Saṁvat 1896; Śaka 1761.

Author — of the Text — Nārāyaṇa.

" " Comm. — Dharmeśvara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

लसत्पीतपट्टांबरं कृष्णचंद्रं
मुदा राधयालिंगितं विद्युतेव
घनं संप्रणम्यात्र नारायणाख्य -
श्चमत्कारचिंतामणिं संप्रवक्ष्ये १

गणेशं शिवं भास्करं रामचंद्रं
भवानीं प्रणम्याथ टीकां सुरम्यां
चमत्कारचिंतामणेर्दैववेदि-
प्रमोदाय धर्मेश्वरः संब्रवीति २

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

अथ लग्नभावकुंडलिकायां जातकोक्तभावफलज्ञानाय चमत्कारचिंतामणिं विवक्षुर्नारायणाचार्यः प्रारीप्सितनिर्विघ्नपरिसमाप्त्यर्थं श्रीकृष्णप्रणामरूपं मंगलमाचरन् शिष्यशिक्षार्थं निबध्नाति etc.

Ends (Text) — fol. 25*a*

चमत्कारचिंतामणौ यत्खगानां
फलं कीर्त्तितं चाशु नारायणेन ॥
पठेद्यो द्विजः स्तस्य राज्ञां सभायां
समक्ष प्रवक्तुं न चान्ये समर्थाः ॥ १ ॥

Ends (Comm.) — fol. 25*b*

चमत्कारचिन्तामणेश्चारुटीकां
चकारान्वयार्थप्रबोधप्रदीपां ॥
सुदैवज्ञधर्मेश्वरो मालवीय
प्रमोदाय भूदेवविद्वज्जनानां ॥

इति श्रीचमत्कारचिन्तामणौ अन्वयार्थदीपिकायां ग्रहभावफलाध्यायः। संवत् १८९६ शाके १७६१ श्रावणकृष्ण १३ बुधे वासरे लिखितं ब्राह्मणलीलमणं राम ॥ शुभं

References — See No. 898 / 1886–92.

चमत्कारचिन्तामणिटीका Camatkāracintāmaṇiṭīkā

No. 440 $\frac{522}{1899-1915}$

Size — 8½ in. by 4 in.

Extent — 11 leaves; 9 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines and edges in single; edges worn out leaves slightly brittle; some folios torn; the Ms. contains the ग्रहभावफलाध्याय.

Age — Appears to be old.

Author — Dharmeśvara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

गणेशं शिवं भास्करं रामचंद्रं
भवानीं प्रणम्याथ टीकां सुरम्यां ॥
चमत्कारचिन्तामणेर्देववेदि-
प्रमोदाय धर्मेश्वर संप्रवीमि ॥ १ ॥ etc.

Ends — fol. 11*a*

पितुर्नो सुखं कर्मगेयस्य केतुः
यदा दुर्भगं कष्टभाजं करोति ॥
तदा वाहने पीडितं जातुमेषे
वृषजालिकन्या सुचेच्छत्रुनाशं ॥ १० ॥

सुभाग्यः सुविद्याधिको दर्शनीयः
सुगात्रः सुतेजाः सुवस्त्रोपि तस्य ॥
दरे पीड्यते संतती दुर्भगां च
शिखी लाभगः सर्वलाभं करोति ॥ ११ ॥

शिखी रिष्फगो वस्तिगुह्यांघ्रीनेत्रे
रुजापीडनं मातुला नैव शर्म ॥
सदा राजतुल्यं नरं सद्व्ययं
तद्रिपूर्णां विनाशं सदैवं करोति ॥ १२ ॥

इति केतुः ॥

चमत्कारचिन्तामणौ यत्खगानां
फलं कीर्त्तितं वाशु पठेद्यो द्विजः
स्तस्य राज्ञां सभाया समक्ष
प्रवक्तुं न चान्ये समर्थाः ॥ १ ॥

इति श्रीचमत्कारचिन्तामणौ अन्वयार्थदीपकायां ग्रहभावफलाध्यायः ॥ छ ॥ ॥ श्रीरस्तु आनंदमस्तु ॥ छ ॥

अथ षड्वर्गस्य प्रयोजनमाह ॥
लग्ने देहाचारो होरायामर्थ ... दो विपदः
द्रेः काणे कर्मफलं सप्तांशे बंधुसंज्ञाश्च १
जात ... फलं नवांशे द्वादशांशे विचिंतयेत्
पत्नी त्रिंशांशे नि ... यवनाचार्यैः सदा चोक्तं १
एवं सर्वं षड्वर्गफलं विचार्य ... ...

References — See No. 898 / 1886-92.

चमत्कारचिन्तामणि with टीका

Camatkāracintāmaṇi with Commentary

No. 441

822 / 1887-91

Size — $9\frac{11}{16}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent — 17 leaves ; 5 lines to a page ; 32 letters to a line. (Text).
10 „ „ 40-42 „ „ (Comm.)

Description — Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; handwriting of the text bold, of the commentary, small, clear and legible ; borders ruled in triple red lines and edges in single ; red pigment used for marking ; folios numbered in both margins ; yellow pigment used for corrections ; the commentary is in Gujarati ; the Ms. contains भावाध्याय only.

Age — Saṁvat 1840 : Śaka 1705.

Author — Of the Text — Nārāyaṇa.
„ „ Comm. — Rajarṣibhaṭṭa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text.) — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥

न चेत् खेचराः स्थापिताः किंचिचक्रे ।
न ते स्पष्टगाः स्थापितैः किं ग्रहैर्वैः ॥
अभावादितः स्पष्टता कोत्र हेतुः ।
फलैरेव सर्व्वं ब्रुवे तानि तस्मात् । १ । etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ श्रीवामेयजिनं नत्वा । गुरुं च ज्ञानदायकं ।
भावाध्यायस्य सूत्रार्थो लिख्यते लोकभाषया १ etc.

एतले श्रीवीतरागदेवभणी नमस्कारभावो चक्र मै जन्मकुडिली म्ने विषे स्थापिता कहतास्याध्याथकाः etc.

fol. 3*a* इति सूर्यफल

fol. 5*a* इति चंद्रफल

Ends (Text) — fol. 17*b*

कृतस्यापि किं कर्म भूयो विशिष्टं ।
कवित्वं कुतौ लौकिकायातयोगात् ।
प्रपंचो चरौ नात्र किं बुद्धिचिंता ।
भुजंगप्रयातं कृतो मे प्रबंधः ॥ २ ॥

दधीच्चे पुरे खेटहारात्पुराणां ।
गणात् श्रीहरस्थापितः स्थानपालः ॥
द्विजोचीकरात् दुंदुरालब्धजन्मा ।
नृपाणामृषिनां मचिन्तामचिन्तामणीयं । ३ ।

इति श्रीचमत्कारचिन्तामणौ भावाध्यायः संपूर्ण संवत् १८४० वर्षे शाके १७८५ प्रवर्त्तमाने मासोत्तममासे चैत्रमासे शुक्लपक्षे ५ तिथौ

Ends (Comm.) — fol. 17*b*

इति श्रीराजऋषिभट्टकृतो नवग्रहभावाध्यायकहतां बारहभुवनांरउ विचार फलकहउलह ॥

यथा प्रतिदृष्टा तथा मयापि लिखिता तस्या दोषो नः
सर्वे ग्रंथसंख्या सार्द्धं षट् सितानि ॥ श्रीरस्तु शुभमस्तु ॥

संवत् १८४० वर्षे मिति चैत्र शुदि ५ तिथौ आदित्यवारे । वाः श्रीतत्व धर्मजीगणिशिष्य पं । रुद्यनाथ तवशिष्य पं क्रिपाराम सहितेन इदं लिपीकृतं श्रीरिणीराजनगरे चतुर्मास्यां कृता तदा लिखिता ॥

References — Mss. — Aufrecht's Catalogus Catalogorum :-
ii, 37*a*. There Aufrecht ascribes the text

to Rājarṣibhaṭṭa; this is wrong; the author of the text is Nārāyaṇa; iii, 39b (the present Ms.)

चमत्कारचिन्तामणि with टीका

Camatkāracintāmaṇi with Commentary

No. 442

434
A/1881-82

Size — $9\frac{15}{16}$ in. by $4\frac{1}{8}$ in.

Extent — 26 leaves; 9 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold and uniform but sometimes not quite clear; borders ruled in double red lines; edges worn out and moth-eaten; the Ms. contains the Text and its meaning in Hindi; complete.

Age — Appears to be old.

Author — of the Text — Nārāyaṇa.
" " Comm. — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1b

॥ ॐ ॥ श्रीगणेशाय नमः ।
न चेत् खेचरा स्थापिताः etc. as in No. 28/1869-70.

Begins (Comm.) — fol. 1b

अर्थः ॥ जोषे चरा ग्रहनाथाप्पानो चक्रकहतां कुडलीकिसह कांमइं अने जो ग्रह स्पष्ट न की धो तो धाप्पाकि सैकांमें अनं भावसंधि विना स्पष्ट की धानो की सैकांमइ हेतुकारणः । etc.

Ends (Text) — fol. 26b

सिषीकूषगोपदने नेत्रपीडा
स्वयं राज्यतुलोदयं सत्करोति
रिपुर्नासनं मातुलनेव सर्मा
राजै पीड्यते वक्री गुह्य सदैव १२

Ends (Comm.) — fol. 26b

अर्थः ॥ बारमे केत होइ तौ कांननेत्रपीडाः राजानो सम्मान होइ वेरीनो नास करे मामानै भलो गुह्यथांने पीडा होइ । २

इति श्रीचमत्कारचिन्तामण समाप्तः १ श्रीः ॥ श्री ॥

चाबूकयन्त्र with व्याख्या — Cābūkayantra with Vyākhyā

No. 442 A — 189 / 1883–84

Size — 9½ in. by 4 in.

Extent — 2 leaves; 11 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for marking the portion; edges slightly worn out; both the text and the commentary complete.

Age — Appears to be old.

Author of the Text — Gaṇeśa.

" " Comm. — Jyotirvit Muniśvara

Subject — Jyotiṣa

Begins (Text) — fol. 1a

श्रीगणाधिपतये नमः ॥

अथ चाबुकयंत्रं प्रतिज्ञानंस्तत्स्वरूपमाह ॥

गणेशोदितं यंत्रमेतत्प्रतोद-
मनायासकालावबोधं प्रवच्मि
निजेच्छावशादिष्टदैर्घ्यः सुदंडो
नतिस्थूलकः शिंशिवृक्षादिजात ॥ १ ॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1a

एतत् प्रसिद्धं प्रतोदं यंत्रं गणेशदैवज्ञैरस्मद्गुरुतरैः कल्पितं अहं निरूपयामि एतन्निरूपणावश्यतामाह । अनया सकालावबोधमिति विनाश्रमं कालज्ञानहेतुक-मित्यर्थः ।

Ends (Text) — fol. 2b

दंडो भूमिस्तत्र सूर्योदये स्या -
न्नाभावोभानंतरूपाखमध्ये
तस्माद्दग्ज्यारूपशंकोर्नृरूप-
दृग्ज्यातोभायांगुलान्या कृरीत्येति । etc.

Ends (Comm.) — fol. 2b

तस्मात्कारणात् सूर्योदये शंकोरभावादृग्ज्यायाः परमत्वात्खमध्ये शंकोः परमत्वादृग्ज्याया अभावाच्च दृग्ज्यात्मकशंकु । शंकुरूपादृग्ज्या पर्यवसिता । ताभ्यामुक्तरीतिवैपरीत्येनोक्तरीत्यैव या छाया तान्यंगुलान्फन्नतघटीनां छायात्मकानि ॥ छ ॥

॥ इति श्रीसिद्धांतसार्वभौमे ज्योतिर्वित्मुनिश्वरविरचिते चाबुकयंत्र समाप्तः ॥

चाबूकयन्त्र

Cābūkayantra

No. 443

43 (ii)
1898-99

Size — 9⅓ in. by 3½ in.

Extent — foll. 12a to 13a ; 12 lines to a page ; 30-32 letters to a line.

Description — See No. 43 (i) / 1898-99.

Age — Saṁvat 1812 : Śaka 1677.

Author — Gaṇeśa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 12a

अथ चाबुकमंत्रं ॥
विष्ण्वर्कमुख्यत्रिदिवेशमूर्तेः
स्मृत्वा गुरोः सच्चरणारविंदं ॥
प्रमोदयंत्रं गणकाप्रतुष्टयै
वक्ष्ये चमत्कारकरं नृपाणां ॥ १ ॥ etc.

Ends — fol. 13a

नंदिग्रामनिवासभूद्विजवरो दैवज्ञचूडामणि-
र्नानाशास्त्रकलाकलापचतुरः श्रीकेशवस्तत्सुतः ॥

तत्पादांबुजसेवनाप्तनिगमज्ञानो गणेशः कृती
चक्रे यंत्रमिदं चमत्कृतिकरं भूपादिकानां स्फुटम् ॥ १३ ॥

इति चाबुकयंत्रम् ॥ शुभं भवतु ॥ छ ॥ श्री ॥

संवत् १८१२ शके १६७७ प्रवर्त्तमाने द्वितीयज्येष्ठमासे शुक्लपक्षे ९ बुधेऽयं ग्रथो लिखितः ॥

This is the only Ms. recorded by Aufrecht.

चूडामणिसार — Cūḍāmaṇisāra

No. 444 — 415 / 1895-98

Size — 8¾ in. by 4¼ in.

Extent — 38 leaves ; 10 lines to a page ; 25-30 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible but somewhat careless; edges worn out ; fol. 1 missing; incomplete.

The Ms deals with the following topics —

1 शुभाशुभनिरूपण
2 हंसचार
3 स्वरोदय
4 निमित्तकथन
5 पक्षाष्टकनिरूपण
6 उत्तराधर
7 धातुयोनि
8 जीवचिन्ता
9 नामबन्ध
10 सुखदुःखप्रकरण
11 जीवनमरण
12 जयपराजय
13 शुभाशुभ
14 लूकाप्रकरण
15 मूष्टिप्रकरण

Age — Appears to be old.

Author — Laksmana Bhatta (cf. Ulwar Mss. Cat. Extract No. 475)

Subject — Jyotiṣa ; Divination.

Begins abruptly — fol. 2a

... ... धानमिश्रंति देवतालयमंदिरं १२
छत्रभंगं नरेंद्राणां भूनागं कोटभंजनं
परोक्षे मंत्रभूतानां हरश्रवणमुत्तमं १३

मुद्रितानां च लेखानामर्थख्यापनमुत्तमं
वद्धावस्थां नृपावस्थामहीनां भूतले तथा १४ etc.

fol. 3a इति चूडामणिसारे प्रश्ने शुभाशुभनिरूपणे नाम प्रथमोध्यायः

fol. 4a इति चूडामणिसारे हंसचारो नाम द्वितीयोध्यायः

fol. 4b चूडामणिसारे स्वरोदयो नाम तृतीयोध्यायः ३

Ends — fol. 39a

शकुनै सर्वकर्माणि कर्त्तव्यानि यथोत्तरैः
कर्मारंभां दशाता च उत्तरैः सिद्धिमाप्नुयात्
अधरै क्षीयते सर्वं तस्माद्वर्णधरं त्यजेत्
उत्तरैः कारयेन्मित्रं अधरैः शत्रुतां व्रजेत्
उत्तरैस्तु प्रकुर्वीत लाभार्थं रिणकादिषु
अधरैश्च भवेद्धानिः सेवाकाले विशेषतः १०

इति चूडामणिसारे धर्माधर्मप्रकर्णं नाम एकोनचत्वारिंशोध्यायः ३९
शुभं भूयात् संकरजी सहाइ ॥

References — Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 189b; ii, 38b, 200a; iii, 41a (the present Ms.)

B-Descriptive Catalogues :- See Ulwar Mss. Cat, p. 176 where an extract has been given.

चूडारत्न-विवाहपटल — Cūḍāratna-Vivāhapaṭala

No. 445 — 435 / A/1881-85

Size — 8⅛ in. by 3⅞ in.

Extent — 26 leaves; 9-12 lines to a page; 25-30 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; not old in appearance; handwriting clear and legible but not quite uniform; borders ruled in double red lines; folios numbered iu both margins; country paper used for the last four folios; complete.

Age — Śaka 1699.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ विवाहपटलं ॥

नत्वा श्रीगणनाथं विलोक्य मुनिनिर्दिष्टानि शास्त्राणि ॥
तत्सारतरै पद्यैर्विवाहपटलं लघुवैस्वैश्च ॥ १ ॥

पूर्वं तु गोत्रादिविशुद्धिमत्र विचार्य सामुद्रिकजां परिक्षां ॥
ततश्च तज्जन्मनि नितपूर्वं भमेलकदैवविदविलोक्यं ॥ २ ॥ etc.

fol. 2*b* इति श्रीचूडारत्ने विवाहपटले परिक्षाध्यायः ॥

fol. 3*a* इति श्रीचूडारत्ने विवाहपटले लक्षणाध्यायः ॥

Ends — fol. 26*a*

श्रीवत्सांको देवः शश्वत्प्रीतिं तंन्या दंपत्योर्यस्योत्संगे लोके-
लापांगीप ... भास्ते तन्वंगी ॥
चंचच्चक्रो पाणावहोरात्रोहंत्री गंगायादाब्जकं पत्रं
भालनाभौ ब्रह्माशेवः पत्न्यंके ॥ १९ ॥

मासा प्रोक्ते कुर्यात्प्राजापत्यं पौत्रभौ सावित्रे
मैत्रेयम्यां धिष्णे चाहिर्बुध्न्ये वैश्वे शाशांके ॥
स्वातौ मूले पौष्णे सुस्थानस्थे चंद्रे सद्योगालग्ने सौम्ये-
ईष्टे कन्यादानं जीवकेंद्रस्थे ॥ २० ॥

सापिंड्यगोत्रशुद्धिश्च शीलसामुद्रिकानि च ॥
जातकं तु भमेर्क्तं च वीक्ष्यं दाद्दानतः पुरा ॥ २१ ॥ ४१० ॥

इति श्रीचूडारत्ने विवाहपटलं समाप्तं ॥ श्रीशके १६९९ हेमलंबसंवत्सरे श्रावणशुक्लप्रतिपदा भौमवासरे पूर्वा फाल्गुनी सह उत्तराफाल्गुनी सिद्धिसह-साध्ययोगे बवकरणे मीनलग्ने पुण्यग्रामे लिखितं समाप्तं ॥ श्रीवक्रतुंडाय नमः ॥ माहादेवो जयति ॥ श्रीगुरुनृसिंहो विजयतेतराम् ॥ श्रीपरमानंद प्रसंन

छादयनिर्णय — Chādayanirṇaya

No. 446 — 511 / 1895-1902

Size — 10 in. by 3⅛ in.

Extent — 11 leaves; 6 lines to a page; 30-32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in a appearance; handwriting clear, ligible and uniform; borders ruled in two double red lines; edges worn out and moth-eaten; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Kṛṣṇadaivajña.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्री ॥ गुरुचरणकमलेभ्यो नमः ॥

गुरोर्विष्णुनाम्नः पदांभोजयुग्मं
प्रणम्यांतरायांतधीवृद्धिकारि ॥
निशानाथघस्रेशयोः छादकस्य
ग्रहे निर्णयं वक्तुमीहां करोमि ॥ १ ॥

तत्र वक्रजितपूर्णशशांका
कापि बुद्धिविभवेन मृगाक्षी ॥
प्रेमभावनिजवश्यमभिज्ञं
कांतमाह वचनं निजकांतं ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 11*a*

राहुः कुभामंडलगः शशांकं
शशांकगः छादयती न बिंबं ॥
तमोमयो यत्प्रविकल्पनं त-
त्स्वल्पग्रहे दूषितमेव तस्मात् ॥ ८६ ॥

रहतिज्यजतीति राहुरत्र शशिनस्तु ग्रहणे कुभैव राहुः
ग्रहणं ज्यजनं करोति चेंदोर्यत एवं ग्रहणे रवेस्तु चंद्रः ॥ ८७ ॥

दैवज्ञवर्यगणसंततस्येव्यपार्श्व-
बल्लालसंज्ञगणकात्मजकृष्ण एवं ।
संछादकाखिलविचारनिरुक्तिभिस्तं
संवादमेनमकरोद्ग्रहणद्वयस्य ॥ ८८ ॥

इति श्रीसकलगणकसार्वभौमबल्लालगणकात्मजकृष्णदैवज्ञविरचितः छादयनिर्णयः समाप्तः ॥

जगद्भूषण

Jagadbhūṣaṇa

No. 447

399
1899-1915

Size — 9⅞ in. by 4½ in.

Extent — 4 leaves; 18 lines to a page; 50 letters to a line.

Description — Country paper; Davanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but beautiful, clear and uniform borders ruled in double red lines and edges in single; red pigment used for verse numbers and colophons; white chalk used for corrections; edges slightly worn out and moth eaten; folios numbered in both margins; complete; the work was composed in Śaka 1560.

Age — Appears to be old.

Author — Haridatta.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*a*

॥ ॐ ॥ प्रणम्यादिदेवं विभुं नारसिंहं
ग्रहान् भास्कराद्यान् गणेशं भवानीं
ग्रहर्क्षादि तिथ्यादि पंचांगसिद्धयै
करोमि प्रबंधं जगद्भूषणाख्यं १ etc.

fol. 1*b* इति श्रींगणकचक्रचूडामणिभट्टश्रीहरजीतनूजहरिदत्तभट्टविरचिते निखिलराजमंडलमौलिमंडनप्रतापनिकरविध्वस्तरिपुमंडलविधाविनोदरसिकमहाराजाधिराजमहाराणश्रीजगत्सिंहनामांकिते जगद्भूषणे सूर्यचंद्रस्फुटीकरणाधिकारः प्रथमः १

fol. 2*b* इति श्रीजगद्भूषणे भौमादिस्फुटीकरणाधिकार द्वितीयः २

Ends — fol. 4*b*

शाकोनग ७ द्योगजहृच्च लब्धं पुनश्च शेषं द्वि २ हतं कु १ युक्तं
वृष्टिस्त्ववृष्टिः शलभस्तथाषु शुकस्वचक्रं परचक्रभीतिः २४

राशीशवर्षेशसमाखि ३ निघ्ना वार्णेंदु १५ भक्ताशर ५ युक् च शेषं
प्राप्तिर्भवेत् लब्धमतखि ३ निघ्नं तिथ्यावशेषं शर ५ युक् व्ययः स्यात् २५

श्रीमज्जगत्सिंहनराधिपस्य प्रीत्यै जगद्भूषणसंज्ञकेस्मिन्
कारायिते श्रीसवलेन राज्ञो पूर्णो दिनादिस्फुटताधिकारः २६

इति श्रीगणकचूडामणिभट्टश्रीहरजीतनूजहरिदत्तभट्टविरचिते निखिलराजमंडलीमौलिमंडनप्रतापनिकरविध्वस्तरिपुमंडलविविधविद्याविनोदरसिकमहाराजाधिराजमहाराजश्रीजगत्सिंहनामांकिते जगद्भूषणे पंचांगस्फुटीकरणाधिकारः पंचमः ५

ग्रंथोस्मिन् यद् व्यलीकं स्याज्जगद्भूषणसंज्ञिके
सुधीभिः शोधनीयं तत्सुविचार्य्य पुनः पुनः १

पूर्णतर्कशरभूमित १५६० शाके कार्त्तिके धवलपक्षसमेते
पंचमीतिथियुते बुधवारे भूषणं समकरोद्धरदत्तः २

इति संपूर्णोयं जगद्भूषणसंज्ञको ग्रंथः ॥ इति श्रीजगद्भूषण संपूर्णः । पंडितश्री २१ श्रीविमलविजयशिष्यग पं वीरविजयशिष्यग. पं अमीविजय-वाचनार्थे ॥

References — Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- iii, 42*b*.

जगद्भूषण-पंचांग-स्फुटीकरणाधिकार

Jagadbhūṣaṇa-Pañcāṅga-sphuṭikaraṇādhikāra

No. 448

823
1887-91

Size — 9¾ in. by 4¼ in.

Extent — 13 leaves.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा's old in appearance; fol. 1 missing; incomplete.

The Ms. contains the following Koṣṭakas.

1 चक्रस्य प्रतिवर्षं शुद्धिकोष्टकाः ॥
2 चक्रस्य प्रतिवर्षं मध्यमकेंद्रकोष्टकाः ॥
3 तिथिकेंद्रफलानि ॥
4 नक्षत्रघटीफलानि ॥
5 योगघटीफलानि ॥

Age — Appears to be old.

Author — Haradattabhaṭṭa; wrote for one Jagatsiṁha probably of Udaipur. The date of the work is Śaka 1590 i. e. A. D. 1668. cf. Ms. No. 399 of 18 9-1915.

Subject — Jyotiṣa, Almanack.

Begins — fol. 2*a*

॥ अथ चक्रस्य प्रतिवर्षमब्दकोष्टकाः ॥

Then follow various koṣṭakas.

Ends — fol. 14b

शाको नग ७ घ्नोगज ८ हृच्चलच्चं ॥
बाणेंदु १५ भक्ताः शरयुक् च शेषं
प्राप्तिर्भवेल्लब्धमनक्षि ३ निघ्नं ॥
तिथ्योसशेषं शर ५ युक् व्ययः स्यात् ॥ १० ॥

श्रीमज्जगत्सिंहधराधिपस्य
प्रीत्यै जगद्भूषणसंज्ञकेस्मिन् ।
सुकारिते श्रीसबलेन राज्ञा
पूर्णो दिनादिस्पुटनाधिकारः ॥ ११ ॥

इति श्रीगणकचक्रचूडामणिहरदत्तभट्टविरचिते जगद्भूषणे पंचांगस्फुटीकरणाधिकारः ॥ १

जन्मदीपक
(ग्रहफलाध्याय)

Janmadīpaka
(Grahaphalādhyāya)

No. 449

68
A/1882-83

Size — 9⅞ in. by 4⅜ in.

Extent — 5 leaves; 13 lines to a page; 35-36 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; the Ms. contains the ग्रहफलाध्याय.

Age — Appears to be old.

Author — Govinda.

Subject — Jyotiṣa, Horoscopy.

Begins — fol. 1a

॥ ॐ ॥ अथ ज्योतिषजन्मदीपकाध्याय लिख्यते ॥
प्रणम्य लंबोदरपादपद्मं
ततो भवानी दिननायकं च
करोम्यहं षेचरजं फलं तत्
शुभाशुभस्यापि निरूपणाय १

तनगतो द्युमणि कुरुते ध्रुवं
विविधपित्तरुजं युवतिद्विषं

...31

नयनरुग् युतमल्पशिरोरुहं
सपवनोदरमुन्मनसंकृशं १ etc.

fol. 1b इति रविफलं

fol. 2b इति चंद्रफलं

Ends — fol. 5a

एकादशस्थे रविजे धनाढ्यो
बह्वायुरुद्यक्रियोपपेत
शूरश्च शिल्याश्रितचित्तवृत्ति-
र्विपुत्रमित्रीकृषिकर्म्मरक्तः ११

पतंगशुनो व्ययगे कुनेत्रो
बहुव्ययै स्यात् परिभुतदेह
सदा विलज्जो विकलश्च पापी
कुकर्म्मचारी द्विजदेवदुष्ट १२

इति शनिफलं

श्रीमांडलीयाभिधविप्रवर्या-
कौसी त्रिपर्वि जगति प्रसिद्ध
श्रीरांमदाशात्मजवच्छराज
श्रीवत्सराजां द्विनतो बभूव १

तदात्मजः स्तच्चरणाच्चर्वता
गोविंदनामा कविरस्तु सश्री
चिरं सुजीवी सुगमं ग्रहाणां
फलं कृतं येन परोप्रकृत्ये २

इति श्रीमत्गोविंदविरचिते जन्मदीपके ग्रहाफलाध्याय संपूर्णम्

जन्मपत्रिका

Janmapatrikā

No. 450

900
1886-92

Size — 8½ in. by 4⅛ in.

Extent — 33 leaves; 11 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Rough country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but clear and legible; borders ruled in double black lines; edges worn out; there are some diagrams in the Ms; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Viśvanātha, son of Divākara.

Subject — A treatise on horoscopy.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ जन्म(प)त्रिकानुक्रमो लिख्यते ॥

स्वस्ति श्रीर्विजयो मंगलाभ्युदयश्चास्तु ॥

अथास्य दीर्घायुसूचनार्थं आशीर्वादपद्यानि लिख्यंते ॥

सानंदं नंदिहस्ताहतमुरजरवाहूतकौमारबर्हि-
आसाद्यासाग्ररंध्रं विशति फणिपतौ भोगसंकोचभाजि ॥
गंडोड्डीनालिमालामुखरितककुभस्तांडवे शूलपाणे-
र्वैनायक्यश्रिरं वो वदनविधुतयः पांतु चीत्कारवल्यः ॥ १ ॥

Ends — fol 32*b*

अंतर्दशा लेख्या ॥ फलं लेख्यं ॥ अंतर्दशामध्ये विदशा लेख्या फलं लेख्यं । विदशामध्ये उपदशा लेख्या फलं लेख्यं ॥ आभ्यः सूक्ष्मं फलं ज्ञेयं । तत्तन्मध्ये वर्षप्रवेशाः सकलाः लेख्याः ॥

वंशो यातु सुविस्तृतिं विपुलतामायुश्च भूयादलं
कीर्त्तिः सागरगा मिती ननु तनुस्तुष्टातिपुष्टास्तु ते ॥
दद्यादर्थसुखं जयं च सुमतीं दानावशिष्टं परं
पारं वारमपारसत्फरभरा यच्छंतु सर्वे जनाः ॥ १ ॥

यावच्चंद्रो रविर्यावद्यावन्मेरुर्हिमाचलः ॥
तावद्वंशस्य वृद्धिं स्याद्यस्यैषा जन्मपत्रिका ॥ २ ॥

वंशो विस्तरतां यातु । वृद्धिं यातु महद्यशः ॥
आयुर्विपुलतां यातु यस्यैषा जन्मपत्रिका ॥
अव्याधिना शरीरेण मनसा च निराधिना ॥
पूरयार्थिनामाशास्त्वं जीव शरदां शतं ॥

इति श्रीसकलगणकचक्रसार्वभौमश्रीमद्दिवाकरसुतविश्वनाथदैवज्ञविरचितोर्थ जन्मपत्रीलिखनक्रमोयं समाप्तः ॥

धर्मे के शशिनस्तदादितफलं वैरं जयोभंगता-
लाभश्चेति तथार्थतः क्षयसुखं स्त्रीलाभवस्त्रागमः
तद्वत्कामगते रवौ भयधनं सौख्यं जयो प्रोच्यते
मोक्षेकें मतिलाभनिःफलसमं स्तं राहुपंथाय हि

जययात्रा Jayayātrā

No. 451 $\frac{901}{1886-92}$

Size — 11⅝ in. by 4½ in.

Extent — 15 leaves; 9 lines to a page; 35-36 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in two double red lines; red ink used for verse numbers and colophons; edges worn out: complete.

Age — Fairly old.

Author — Netrānanda.

Subject — A small treatise on astrology.

Begins — fol. 1b

॥ ॐ ॥ सिद्धिः ॥

ॐ नमो विघ्नवल्लीविद्ध्वंसिने गजवदनाय ॥
श्रीसूर्याय नमः ॥

विशदयति बोधचक्रं ज्योतिश्चक्रञ्च यः प्रकाशयति ।
अपहरति तिमिरचक्रं स ग्रहचक्राधिपो रविर्ज्जयति ॥ १ ॥

अथ सकललोकनेत्रा नेत्रानंदेन भूभुजा विदुषा ॥
स्तुत्यगुणानपि यात्रा जययात्राप्रकरणं क्रियते ॥ २ ॥

जातुर्जन्मविलग्ने विज्ञायायुस्तथा ग्रहाणाञ्च ॥
ज्ञात्वा दशादिकफलं यात्रासमयं विनिर्द्दिशेन्मतिमान् ॥ ३ ॥ etc.

fol. 4a इति श्रीराजाधिराजनेत्रानंदविरचितायां दिनशुद्धिः ॥ प्रथमः ॥ १ ॥

fol. 5a इति जययात्रायां द्वादशभावस्थितानां ग्रहाणां शुभाऽशुभचिन्ताध्यायो द्वितीयः ॥ २

Ends — fol. 14b

तथैव मकरो १० दयेश नियुते सुधादीधितौ
तृतीय ३ भवनस्थिते क्षितिसुते च षष्ठ ६ स्थिते ॥
बुधे च नवमे गुरौजयगते च जायेत यः
स कार्त्तिकनिशाकरप्रतिकीर्त्तिरुर्व्वीपतिः २५ ॥ श्रीः ॥

इति श्रीराजाधिराजनेत्रानंदनंदकृतायां जययात्रायां योगाध्यायः ॥ श्री ॥

इति जययात्राग्रंथज्योतिशास्त्र समाप्तम् ॥ श्रीः ॥

This is the only Ms. recorded by Aufrecht.

जयविनोदग्रन्थसारिणी Jayavinodagranthasārinī

No. 452 $\frac{512}{1895-1902}$

Size — $11\frac{3}{8}$ in. by $5\frac{1}{5}$ in.

Extent — 41 leaves; 15 lines to a page; 32 letters to a line.

Description — Modern country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; the Ms. contains various koṣṭakas; complete.

Age — Does not appear to be very old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

श्रीगणेशाय नमः तिथिशाकांका जयविनोदे तिथिपत्रशाकांका etc.
The entire Ms. consist of different kinds of Koṣṭakas.

जातक Jātaka

No. 453 $\frac{186}{1902-1907}$

Size — $9\frac{5}{8}$ in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent — 8 leaves; 10 lines to a page; 38 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा; very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for verse numbers and colophons; edges worn out; complete.

Age — Saṁvat 1733.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa. a treatise on astrology.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
करोति मूर्त्तौ सविता प्रसूतौ
नारीं स्वभावेन नरेण तुल्यां ।
वातेन युक्तां सुतनुं कृतज्ञां
परोपरक्तां पतिभक्तिहीनां ॥ १ ॥

भानुर्द्धनस्थो गतभक्तिभावां
कठोरचित्तां धन संचकान्ते ।
युद्धप्रियां द्वेषरतां प्रसूते
भाग्याधिकां कर्मसु मंदवीर्यां ॥ २ ॥ etc.

fol. 2a इति रविभावफलं ॥

fol. 3b इति भौमभावफलं

Ends — fol. 8a

कुर्यात् शिखीलाभगतऽसुभाग्यां
विद्याधिकां सर्वविलोकनीयां ।
सद्वस्त्रयुक्तां सुतनुं सुलाभां
तेजोधिकां संततिपीडिनं च । ११

कुर्यात् शिखीद्वादशभावसंस्थ ।
गुह्ये च नेत्रे चरणे च पीडां ।
रोगैर्युतां मातुलशर्महीनां
धनाधिकां सद्व्ययकारिणीं च ॥ १२ ॥

इति केतुभावफलं समाप्तं ॥ संवत् १७३३ वर्षे । द्वितीय श्रावणशुदि ९ सोमे लिखितं ॥ श्रीरस्तु ॥ शुभं भवतु ॥ श्री ॥ छ ॥ छ ॥ श्री ॥ छ ॥

जातककर्मपद्धति — Jātakakarmapaddhati

No. 454 — 51 / 1881-82

Size — 8 in. by 4¾ in.

Extent — 17 leaves; 9 lines to a page; 20 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old and musty in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple black lines; edges worn out; red pig-

[illegible] ment used for verse numbers and colophons ; foll. 1–3 missing; incomplete.

Age — Saṁvat 1611, Śaka 1476.

Author — Śrīpati.

Subject — Jyotiṣa.

Begins abruptly — fol. 4a

... ... धिकः पश्यति नवग्रहेंद्रः । ४ ॥

त्रि ... कपादाः क्रमशो निधेयाः
शनैश्चरो चार्य महीसुतानां ॥
त्रिकर्मणोधी शुभयोश्चरंध्र
बंध्वोः स्थितानामिह पूर्वदृष्टु ॥ ५ ॥

इति श्रीदृष्टयध्यायो द्वीतीयः ॥

fol. 7a इति जातककर्मपद्धतौ बलाबलाध्यायस्तृतीयः ॥

fol. 9a इति ... ... मिश्रकाध्यायः चतुर्थः ॥

Ends — fol. 17b

कंटकादिपरिभाषयानया
प्रोक्तया सकलभावजातया ॥
जातकोदितफलस्य निश्चितः
प्रत्ययो भवनिधीमतामिह ॥ १० ॥

इति जातककर्म्मपद्धतिं
गुरुपादाब्जयुगप्रसादतः ॥
इह शिष्यजनप्रबोधिनीं
कृतवान् श्रीपतिरग्रजाग्रणी ॥ ११ ॥

अध्यायानामष्टके वृत्तसंख्या संजाता स्यात् षद्विचंद्रप्रमाणा १३६ ॥
प्रोक्तानुष्टुप्छंदसि ग्रंथसंख्या श्लोकेनैकेनाढयया हि द्विशत्या ॥ १२ ॥

इति श्रीश्रीपतिविरचितायां जातककर्मपद्धतौ प्रकीर्णकाध्यायोष्टमः समाप्त ॥

संवत् १६११ वर्षे शाके १४७६ प्रवर्त्तमाने आषाढमासे कृष्णपक्षे ३० भृगौ ॐ कृष्णदासलिषितं ॥ शुभं भवतु ॥ श्रीरस्तु ॥ छ ॥

Reference — See No. 318/Viśrāma(i)

जातककर्मपद्धति Jātakakarmapaddhati

No. 455 311/1882-83

Size — 9⅛ in. by 5 in.

Extent — 17 leaves; 9-10 lines to a page; 22 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red ink used for daṇḍās; marginal additions; complete.

Age — Saṁvat 1799 ; Śaka 1664.

Author — Śrīpati.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ श्रीपतिपद्धिति लिख्यते ॥

नत्वा तां श्रुतिदेवतां त्रिसमयज्ञानोदृते कारणं
यत्पादांबुरुहप्रसादविकसद्बोधो बुधश्रीपतिः ॥
शिष्यप्रार्थनया विचार्य सकलान् होरागमार्थान्मुहु-
र्वक्ष्ये जातककर्मपद्धतिमहं होराविदां प्रीतये ॥ १ ॥ etc.

fol. 3a इति श्रीपतिविरचितायां जातककर्मपद्धतौ भावाध्याय प्रथमः ॥ १ ॥

fol. 4a इति ... ... दृष्टिफलाध्यायो द्वितीयः ॥ २ ॥

Ends — fol. 17a

कंटकादिपरिभाषयानया प्रोक्तया सकलभावजातया ॥
जातकोदितफलस्य निश्चये प्रत्ययो भवति धीमतामिह ॥ ८ ॥

इति जातककर्मपद्धति गुरुपादाब्जयुगप्रसादतः ॥
इह शिष्यजनप्रबोधिनीं कृतवान् श्रीपतिरप्रजाग्रणी ॥ ९ ॥

इति श्रीश्रीपतिविरचितायां जातककर्मपद्धतौ प्रकीर्णाध्यायोष्टमः ॥ ८ ॥

छ ॥ श्री ॥

स्वस्त श्रीसन्नृपविक्रमार्कसमयातित् ॥ संवत् १७९९ वर्षे शाके १६६४ प्रवर्त्तमाने भाद्रपदमासे कृष्णपक्षे द्वितियायां रवौ ॥ अद्येह सिंहपुरे वासी उदीच्च सहस्रज्ञातिय पंडाहरिसूत् - पंडादेवाकरसुत - रत्नेश्वरेण लीखितं ॥ आत्मपठनार्थं परोपकारार्थं च ॥ यादृशं ... दोषो न दीयते ॥ १ ॥ शुभं भवतु ॥ छ ॥ कल्याणमस्तु ॥ छ ॥ श्रीरस्तु ॥ श्री ॥

लेखकपाठकयोर्मंगलमस्तु ॥ छ ॥ श्री ॥

Then follow the names of the Adhyāyas —

ग्रंथसंख्या ॥ श्लोक १४३ समाप्तिर्मंगमत् ॥

राजा भोज आयुः वर्ष ५५ मास ७ दिन ३

पंचाशपंचवर्षाणि सप्तमा सदिनत्रयं ॥
भोजराजेन भोक्तव्यं प्रगौडं दक्षिणापथं ॥ १ ॥

References — See No. 318/Viś. I

जातककर्मपद्धति — Jātakakarmapaddhati

No. 456 — 105 / 1884-86

Size — 8¾ in. by 3¾ in.

Extent — 9 leaves; 10 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रास; very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for verse numbers and colophons; edges extremely worn out; incomplete.

Age — Fairly old.

Author — Dāmodara, son of Padmanābha.

Subject — Jyotiṣa a small treatise on astrology.

Begins — fol. 1a

॥ ॐ नमः गुरुभ्यो नमः ॥

श्रीदामोदर इष्टदेवताप्रणामकूपं मंगलाभरणपूर्व्वं चिकीर्षितग्रंथं प्रबोधयन् वंशस्थेनोपें ... वक्षेन चाह ॥

गुरुर्गणेशो गुरुरेव भारति ।
गुरुर्गिरीशो गुरुरेव पद्मजः ॥
गुरोः परं धेयमहो गुरोः परं ।
नान्यत् किमप्यस्ति जगत्त्रयेपि ॥ १

श्रीमद्गुरूणां चरणारविंदं
हृत्पद्ममप्ये परिचिंतयित्वा ।
नत्वा च वक्ष्ये गणकाभिरामां ।
लघुक्रियां जानकपद्धतिं च ॥ २ etc.

fol. 2b इति श्रीपद्मनाभात्मजदामोदरविरचितायां गणकाभिरामायां जातकपद्धतौ भावसाधनाध्यायः प्रथमः ॥ छ ॥

fol. 3b इति ..... दृष्टिसाधनाध्यायो द्वितीयः ॥ २ ॥ छ ॥

Ends abruptly — fol. 9b

इदानीमंशायुर्द्दाये लग्नायुर्द्दायानयनमिद्रवज्रेणाह ॥ लग्नस्य —

References — Mss. — Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 204b.
This is the only Ms. recorded by Aufrecht.

जातककर्मपद्धति
with दृष्टिगणितोदाहरण

Jātakakarmapaddhati
with Dṛṣṭiganitodāharaṇa

No. 457

318
Viśrāma (i)

Size — 8⅜ in. by 6 in.

Extent — 18 leaves; 14 lines to a page; 20 letters to a line.

Description—Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; folios numbered in both margins; the Ms. contains दृष्टिगणितोदाहरण.

Age — Modern copy.

Author of the Text — Śrīpatibhaṭṭa.
" " Comm — Kṛṣṇa Daivajña.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥

शिवयोभजनातिगौरवाद्यत्सुतलीलाधृतकुंजरास्यरूपं ॥
अपहंतु ममांतरं तमस्तत्सतदानंदमयं महो महीयः ॥ १ ॥

ज्योति विष्णुनामा स जयति जागरूकप्रतिष्टा —
नामग्रण्यः सुभणिगणिताम्नायविद्यारण्यः ॥
यद्वक्त्रोन्मुक्ताफलविमलवचो वीचिमालागलंतो
द्विग्राः सिद्धांतलेशा जगति विदधते ज्ञेपि सर्वज्ञवर्गं ॥ २ ॥

नत्वा तां श्रुतिदेवतां त्रिसमयज्ञानो मतेः कारणं
तत्पादांबुरुहप्रसारविकसद्बोधो बुधः श्रीपतिः ॥

शिष्यप्रार्थनया विचार्य सकलान् होरागमार्थान्मुहु –
र्वक्ष्ये जातककर्मशुद्धतिमहं होराविदां प्रीतये ॥ १ ॥ etc.

व्याख्या ॥ अहं श्रीपतिः श्रीपतिभट्टनामा द्विजः । शिष्यप्रार्थनया जातककर्मपद्धतिं वक्ष्ये ॥ जातस्येदं जातकं । etc.

Ends — fol. 18a

त्रिसप्तभे तु भौमस्य दृष्टिरत्र लवोनित ॥
शाद्धांशास्तिथि १५ संयुक्ताद्विभेरुयंसदंगभे ॥ ४ ॥

त्रिसप्तमे तु जीवस्य भागाद्वंशखेदयुक्
द्विगुणैः सदलैश्चोनाः खरसाश्चतुरष्टभे ॥

इति श्रीबल्लालदैवज्ञात्मजकृष्णदैवज्ञविरचिते श्रीपतिभट्टीयजातकपद्धत्युदाहरणे दृष्टिगणितोदाहरणम् समाप्तम् ॥ शुभमस्तु ॥ छ ॥ छ ॥

शनिभौमगुरूणां विशेषाः अनुक्रमेण ॥ छ ॥

References — Mss. — A– Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 204a, 786a ; ii, 41b, 201a ; iii, 44a.

B– Descriptive Catalogues :– Bikaner Ms. Cat. No. 733; R. Mitra, Notices No. 2818; Madras. Triennial Cat. Vol. I, part 1–73 No. 374.

जातककर्मपद्धति with टीका

Jātakakarmapaddhati with Commentary

No. 458

312
1882-83

Size — 8½ in. by 5 in.

Extent — 40 leaves; 13 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold and clear but somewhat careless; borders ruled in double black lines; red pigment used for marking; edges worn out; both the Text and the Commentary complete.

Age — Saṁvat 1646.

Author of the Text — Śripati.

" " Comm. — Mādhava.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1b

नत्वा तां श्रुतदेवतां त्रिसमयज्ञानोद्भवैः कारणं
तत्पादांबुरुहप्रसादविकसद्बोधो बुधः श्रीपतिः
शिष्यप्रार्थनया विचार्य सकलान् होरागमार्थान्मुहु-
र्वक्ष्ये जातककर्मपद्धतिमहं होराविदां प्रीतये ॥ १ ॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1b

ॐ नमो गणेशाय ॥

प्रणम्य भानु शशिनं महीसुतं
बुधं गुरुं शुक्रमिनस्य वात्मजं ।
करोमि टीकामृजुभिः पदैरहं
श्रीमाधवो जातककर्मपद्धतिं ॥ १ ॥ etc.

fol. 5a इति भ ... समुद्रात्मजपंडितमाधवविरचितायां जातककर्मपद्धतिटीकायां भावकलाध्यायः प्रथमः ।

Ends (Text) — fol. 39b

इति जातककर्मपद्धति
गुरुपादाब्जयुगप्रसादतः
इह शिष्यजनप्रबोधीनी
कृतवान् श्रीपतिरग्रजाग्रणीः ॥ १ ॥ etc.

Ends (Comm.) — fol. 40a

इति भट्टशमुद्रात्मपंडितमाधवविरचितायां जातककर्मपद्धतिटीकायां प्रकीर्णाध्यायोष्टमः समाप्तः ॥ १ ॥

लेखकपाठकयोः शुभं भवतु
यादृशं ..... दोषो न दीयते ॥ १ ॥

स्वस्ति श्रीधु ..... स्थाने ..... देवादिपठनार्थाय । पुनः परोपगारार्थाय । संवत् १६४६ वर्षे मार्गशिरशुद्धपक्षे पंचमी भौमवासरे लिक्षते ॥ छ ॥ श्री ॥ संवत् १८११ शाके १६७५ आश्वन वदि २ गुरौ ॥ जातकपद्धतिश्रीपतिभटक-कासुतडोशापाशेथीवेचाण लीधी छे पंडयादेवासुतरत्नेश्वरते आपी छे ॥ भाई वीरेश्वरपठनार्थ लीधी छे श्रीपतिपद्धतिटीकासहित समाप्तः ॥
पंड्या रत्नेश्वरस्य पुस्तकं ॥

References — Mss. — Aufrecht's Catalogus Catalogorum :-
i, 204a, 786a ; ii, 41b.

जातककामधेनु Jātakakāmadhenū

No. 459 $\frac{525}{1899-1915}$

Size — $8\frac{1}{16}$ in. by $3\frac{7}{8}$ in.

Extent — 13 leaves; 9 lines to a page; 36 letters to a line.

Description — Thin paper; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting beautiful, legible and uniform; borders ruled in two double red lines; yellow pigment used for corrections; folios numbered in both margins; complete.

Age — Śaka 1765.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa, Astrology.

Begins — fol. 1*b*

श्रीहेरंबाय नमः
त्रिभुवनविदितं त्रिलोकदीपं
त्रिभुवनपालनतत्परं दिनेशं ॥
तनुसुखभवनाधिपाश्रितोत्थं
निखिलगृहेषु फलं मिथः प्रवक्ष्ये ॥ १

अथ तनुभावेशफलानि ॥ २ ॥

तनुगततनुभावपे नराणां
तनुभवनं तनुशं तनुप्रभुत्वं
तनुमृदुचरणौ तनुप्रभाव-
स्तनुविजयस्तनुकं कदापि न स्यात् ॥ १ ॥

धनभवनगते तथांगनाथे
बहुविभवं कनकांबरस्य लब्धिं
अतिचपलविभूतिचंचलत्वं
स्वजनकुटुम्बसुखं लभेन्मनुष्यः ॥ २ ॥

Ends — fol. 12*b*

यथाधिपो लाभगतो महोत्थतो
नरो विषादी निजधर्मतत्परः
नृपाप्तवित्तो धरणीसुरार्चको
जनोपकारी जननीसुखो नरः ॥ ११ ॥

व्ययस्थिते प्रांत्यपतौ क्षयर्क्षिकः
खलः कुरूपः कृपणोलसेतिभीः
सुभोजनो जीवधनांबरान्वितो
नरः स्ववंशस्थसुधर्मतत्परः ॥ १२ ॥

इति जातककामधनौ लग्नादिप्रांत्यकभावस्थितद्वादशभावेशफलानि समाप्तानि

इदं ज्योतिषोपनामकदिनकरतनयगोपालेन श्रीकाश्यां लिखितं स्वार्थं परार्थंच शालिवाहन शके १७६५ शोभकृन्नामाब्दे भाद्रपदकृष्ण-द्वितीयायां रवौ समाप्तं

तैलाद्रक्षेज्जलाद्रक्षेद्रक्षेच्छिथिलबंधनात्
मूर्खहस्ते न दातव्यमेवं वदति पुस्तकं ॥ १ ॥

Then follows the अनुक्रमणिका.

———

जातकचन्द्रिका — Jātakacandrikā

No. 460 — 313 / 1882-83

Size — 9 in. by 5⅓ in.

Extent — 22 leaves; 12-13 lines to a page; 28-30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red pigment used for verse numbers and colophons; yellow pigment used for corrections; edges slightly worn out; complete.

Age — Saṁvat 1809, Śaka 1675.

Author — Yājñikanātha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1ᵇ

॥ श्रीगणेशाय नम ॥
विघ्नेशवाणीगिरिजारमेश-
पादांबुजाम्येकधिया प्रणम्य ॥
अवाप्तसन्नाकनिकेतसौख्ये
श्रीमाकुमातुश्चरणांबुजे च ॥ १ ॥ etc. as in No. 811/1884-87.

fol. 2b इति याज्ञिकनाथविरचितायां जातिकचंद्रीकायां
विलेखनक्रमाभिधानो नामः प्रथमः प्रबोधः ॥ १ ॥

fol. 4b इति जातकचंद्रिकायां अयनादिलेखनक्रमोभिधानो द्वितियः प्रबोधः ॥श्री॥

Ends — fol. 21b

दिग्वासरं १० सप्तमगे शनेश्च etc. up to षष्टमः प्रबोधः ॥ समाप्तः ॥ मगमत् ॥ as in No. 811 / 1884–87 followed by संवत् १८०९ शाके १६७५ प्रवर्त्तमाने मासोत्तममासे वैषाखमासे सितेतरपक्षे पंचम्यां भौमवासरे उदीचशातिराजनपुरस्थित् - पंड्यामोरासुत् - हुवेनमेण लिखितोयं ग्रंथः आत्मपठनार्थं वा परोपकार्थं शुभं भवतु ॥ श्री ॥ श्री ॥ छ ॥

Then follow some verses.

References — See No. 902 / 1886–92.

जातकचन्द्रिका — Jātakacandrikā

No. 461 — 701 / 1883–84

Size — 8⅝ in. by 4¾ in.

Extent — 39 leaves; 9 lines to a page; 22 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold, clear and uniform; borders ruled in double red lines; red pigment used for verse numbers and colophons; complete.

Age — Saṁvat 183···, Śaka 16···.

Author — Yājñikanātha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
विघ्नेशवाणिगिरिजारमेश-
पादांबुजाभ्येकधिया प्रणम्य ॥
अबासंमाकनिकेतसौख्ये
श्रीनाकुमातुश्चरणांबुजे च ॥ १ ॥ etc. as in No. 811/1884–87.

fol. 4a इति श्रीयाज्ञिकनाथविरचितायां जातकचंद्रिकायां विलेखनक्रमाभिधानो प्रथमप्रबोधः समाप्तः ॥

Ends — fol. 38b

दिग्वासरं सप्तमगे शनेश्च etc. up to षष्टः प्रबोधः संपूर्णं ॥
followed by संवत् १८३··· ना वर्षे शाके १६··· पर्वतमाने महाशुद्ध ११
रविवासरेन अग्नोत्री - जगनेश्वररत्नेश्वरेनमिदं पुस्तकं ॥ शुभंभवतु ॥ श्रीरस्तु ॥

Reference — See No. 902 / 1886-92.

जातकचन्द्रिका

Jātakacandrikā

No. 462

393
1884-86

Size — 9½ in. by 4⅛ in.

Extent — 34 leaves; 8 lines to a page; 25-26 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold but careless; borders ruled in double black lines; red pigment used for verse numbers and colophons; edges worn out; foll. 9, 13, 14, missing; incomplete.

Age — Saṁvat 1771, Śaka 1638.

Author — Yājñikanātha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नः ॥ अथ ज्योतिसशास्त्रे जातिचंद्रिका लिख्यते ॥
विघ्नेशवाणीगिरिजारमेष-
पादांबुजानेकधिया प्रणम्य ॥
अवाप्तसंनाकनिकेतसौख्ये
श्रीनाकुमातुश्चरणांबुजे च ॥ १ ॥ etc.

fol. 3b इति श्रीयाज्ञिकनाथविरचितायां योतिशायातिकचंद्रिकाया विलेखनः
क्रमाभिधानः प्रथमः प्रबोधः समाप्तः ॥

Ends fol.

दिग्वासरं सप्तमगे शनेश्च etc. up to षष्टः प्रबोधः समाप्तः ॥ as in No. 811 / 1884-87. followed by याज्ञिकनाथविरचितायां ज्योतिशा-जातिकचंद्रिका समाप्ता ॥ श्री ॥ शुभंभवतु ॥ छ ॥ २ ॥

यादृशं पुस्तकं दृष्ट्वा तादृशं लिखितं मया ॥
यदि शुधमशुधो वा मम दोषो न दियते १५श्री ॥

संवत् १७७१ शके १६३६ माघमासे कृष्णपक्षे द्वितियायां तिथौ बुधः वासरे ॥ जिवात्मजमंगलेन परोपकारार्थं ॥ आत्मपठनार्थं मंगलेन लेखनियं ॥ शुभं ॥ श्री ॥

References :— See No. 902/1886-92.

जातकचन्द्रिका

Jātakacandrikā

No. 463

811
1884-87

Size —5⅛ in. by 4⅜ in.

Extent — 43 leaves; 10 lines to a page; 16-18 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for verse numbers and colobhons; the Ms. is tied with a piece of string; It contains 1-6 Prabodhas.

Age — Saṁvat 1838.

Author — Yājñikanātha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
विघ्नेशवाणीगिरिजारमेश-
पादांबुजान्कश्रिया प्रणम्य ॥
अवाससन्नाकनिकेतसौख्यः
श्रीनाकमातुश्चरणांबुजे च ॥ १ ॥

वेदार्थरत्नाकरपारगामी
तदुक्तकर्मा चरणाभिमानी ॥
जंबूशरस्थद्विजपद्मवंद-
प्रकाशसूर्यो हरजिद्द्विजोभूत् ॥ २ ॥

आचाररत्नाकरमंदराद्रि-
स्तत्सूनुरासीद्बलभद्रनामा ॥
तत्सुनुना याज्ञिकनाथनाम्ना
विरच्यते जातिकचद्रिकेयं ॥ ३ ॥ etc.

fol. 3b इति श्रीयाज्ञिकनाथविरचितायां जातिर्चन्द्रिकायां विलेखनक्रमाभिधानो प्रथमः प्रबोधः ॥

Ends — fol. 43a

दिग्वासरं सप्तमगे शनेश्च
गुरोर्दशार्के नवमेष्टघस्रं ॥
विशंद्दिनं स्याद्दशमे च राहोः
शेषाः दशा शुक्रभवा निरुक्ता ॥ २६ ॥

गणितमात्रमिह प्रतिपादितं
जनिभवं सहितं परभाषया ॥
फलमतोन्यत एव नयंत्विदं
यदि सदोमदुषतां बुधाः ॥ २७ ॥

जयति जंबूशरवरपत्तनो धरणिभूषणमार्यनिकेतनं ॥
इह निवासकरः श्रुतिसागरो द्विजवरो बलालभद्र इति श्रुतः ॥ २८ ॥

तज्जन्मना याज्ञिकनाथनाम्ना प्रकाशिता जातिकर्चंद्रिकेयं ॥
अपाकरोत्वाशु हृदगणस्था ज्योतिर्विदज्ञानमहांधकारं ॥ २९ ॥

इति श्रीयाज्ञिकनाथविरचितायां जातिकर्चंद्रिकायां परिभाषासहित-महादशाभिधानः षष्टः प्रबोधः समाप्तिमगमत् ॥ लेखकपाठकयोः शुभं भवतु ॥ कल्याणमस्तु संवत् १८३८ ज्येष्टसितैकादश्यां भृगुवासरान्वितायां लिखितेयं जातिर्चंद्रिका समाप्ता ॥ श्री ॥ श्री ॥ छ छ छ

Reference — See No. 902 / 1886-92.

जातकचन्द्रिका

Jātakacandrikā

No. 464

902 / 1886-92

Size — 9¼ in. by 4 in.

Extent — 33 leaves; 8 lines to a page; 25-28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old and musty in appearance; handwriting clear and legible but not quite uniform; borders of folios 1-20 ruled in double black lines; the rest ruled in double red lines; occasional marginal notes; edges worn out; does not seem to be complete.

Yājñikenātha composed this work in Śaka 1582.

Age — Appears to be old.

Author — Yājñikanātha, son of Balabhadra.

Subject — A treatise on horoscopy in six chapters.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
विघ्नेशवाणीगिरिजारमेशपादांबुजान्येकधिया प्रणम्य ॥
अवाससन्नाकनिकेतसौख्ये श्रीनाकमातुश्चरणांबुजे च ॥ १ ॥

वेदार्थरत्नाकरपारगां मि ..... दुक्तकर्माचरणाभिमानि ॥
जंबूशरस्थद्विजपद्मवृंदप्रकाशसूर्यो हरजिद्द्विजोभूत् ॥ २ ॥

आचाररत्नाकरमंदराद्रि तत्सुनुरासीद्बलभद्रनामा ।
तत्सुनुना याज्ञिकनाथनाम्ना विरच्यते जातकचंद्रिकेयं ॥ ३ ॥

त्रिपुरविजयकाले शंकरेणाथ धात्र्या
निजकृतिपरिसिध्यै देववृंदैः स्मृतो यः ॥
त्रिभुवनजयकार्थे कांमदेवेन नूनं
हरतु सकलविघ्नं विघ्नराजः स देवः ॥ ४ ॥

नित्यं नृत्यतु तन्मुखांगणगता वाग्देवता सुस्थिरा
पद्मा तन्निलयाश्रया विलसतां कांतिः शरीरे स्थिरा ॥
आयुर्भूरितरं शरीरमरुजं नित्यं प्रसादो हरे
यस्येयं विमला सुशास्त्ररचिता पत्री मया लिख्यते ॥ ५ ॥ etc.

fol. 3*a* इति श्रीयाज्ञिकनाथविरचितायां जातकचंद्रिकायां विलेखनक्रमाभिधानः प्रथमः प्रबोधकः ॥ १ ॥

fol. 5*b* इति श्रीयाज्ञिकनाथविरचितायां जातकचंद्रिकायां अयनादिलेखनक्रमाभिधानो द्वितीयः प्रबोधः ॥ २ ॥

Ends — fol. 33*a*

आद्ये रवौ खाक्षिदिनं २० रवे स्याद्विघोस्त्रतीये दशवासरांश्च ॥
तूर्ये कुजस्याष्टदिनं च षष्टे विदो दशा वेद ४ दिनं हि यावत् ॥ २५ ॥
दिग्वासरं १० सप्तम ... शनेश्च गुरोर्दशाके नवमेष्ट ८ धत्रं ॥
विंशद्दिनं स्याद्दशमे च राहोः शेषा दशा शुक्रभवा निरुक्ता ॥ २६ ॥
भवाडी लक्ष्मीरामशु

References — Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- I, 203*b*; ii, 41*b*; iii, 43*b*.

B-Descriptive Catalogues :- For a described Ms see B. B. R. A. S. Des. Cat. No. 351-52.

जातकदीपिका Jātakadīpikā

No. 465 510 (1) / 1895-1902

Size — 10 in. by 4⅞ in.

Extent — foll. 1-21; 4 lines to a page; 32 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges also in double; red pigment used for marking; yellow pigment and white chalk used for corrections; the Ms. contains Prakrit rendering also above the Sanskrit verses; the Ms. contains one more work viz. चन्द्रार्की.

Age — Saṁvat 1904.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa, Horoscopy.

Begins — fol. 1b

॥ ॐ ॥ ॐ नमः ॥

प्रणम्य पार्श्वदेवेशं शारदां गुरुमेव च
सुगमां साधनोपेतां वक्ष्ये जातकपद्धति ॥ १ ॥

पुराविदैर्यदुक्तानि पद्यान्यादाय सोभनां
संमीलसोपयोग्यानि लिलिखामि शिशोर्मुदे ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 21b

यथा तमोभरानेवालोक्यंते सदसत्फलं
तथा ज्ञानाजन्मपन्या करस्थादिपका मुदा १०५

तस्माद्विचार्य विद्वद्भिस्संशोध्याय लतोपरे
कृतो द्योतकरी विश्वेप्येषा जातकदीपका १०६

त्रिभिर्विशेषकं इति जातकदीपकाख्या पद्धति समाप्ताः ॥

जातकपद्धति Jātakapaddhati

No. 466 430 / A 1881-82

Size — 9⅝ in. by 4 in.

Extent — 8 leaves; 9–10 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; edges worn out; occasional marginal notes; the Ms. contains portion up to दशापाकाध्याय.

Age — Appears to be old.

Author — Keśavadaivajña.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा विघ्नपशारदाच्युतशिवब्रह्मार्कमुख्यग्रहान्
कुर्वे जातकपद्धतिं स्फुटतरां ज्योतिर्विदां प्रीतये ॥
यंत्रैः स्पष्टतरोत्र जन्मसमयो वेद्योत्र खेटाः स्फुटा
यत्पक्षे हि घटंत उद्गम इहास्तर्क्षं स षड्भः स च ॥ १ ॥

रात्रेः शेषमितं युतं दिनदलेनाह्नो गतं शेषकं
विश्लेष्यं खलु पूर्वपश्चिमनतं त्रिंशच्युतं चोन्नतं ॥
यत्पूर्वोन्नत षड्भयुक्तरवितः पश्चान्नतादित्यतो
यल्लंकोदयकैश्च लग्नमिव तन्माध्यं सषड्भं सुखं ॥ २ ॥ etc.

fol. 3*b* इति श्रीकेशवदैवज्ञविरचितायां जातकपद्धतौ इष्टकष्टाध्यायः ॥

Ends — fol. 8*a*

ग्रहभागा मुनिनिघ्ना त्रिंशद्भक्ता भवंति सप्तांशाः ॥
ओजे स्वराशिपूर्वं युग्मे तु तत्सप्तमभावात् ॥
सूर्यो न चंद्रस्य लवार्कभागो गता तिथिः षष्टिगुणावशेषात् ॥
द्विचंद्रलब्धं घटिकादिचांद्रं स्फुटं भवेत्पक्षबलस्य सिध्यै ॥
कृष्णे तु पक्षे खगुणच्युतासौ
गता तिथिः सावयवागता स्यात्
शुभं भवतु ॥ महादेवो जयति ॥
चेद्रूपद्वि त्रिवेदा विवरमिह लवार्धं लवाः स्वार्धयुक्ताः ॥
लवा द्विघ्ना लवाः स्युस्तैः संस्कृतो बाणभूहतः ॥
भस्थितांकः षष्टिभक्तो दग्भवेद्रूपकादिका ॥

References — Mss. — A- Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 204*a*; ii, 41*b*, 201*a*; iii, 44*a*.

B– Descriptive Catalogues .– R. Mitra Notices No. 2448; I. O. Cat. Nos. 3686–89 and 6408; B. B. R. A. S. Cat. No. 354.

जातकपद्धति

Jātakapaddhati

No. 467

527
1899–1915

Size — 9⅜ in. by 4⅜ in.

Extent — 10 leaves; 10 lines to a page; 30–35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red ink used for daṇḍas; edges worn out; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa, Horoscopy.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः

विधिहरीशादीनेशगजाननं
द्रुहिणंजां गुरुपादसरोरुहं ॥
सकलसाक्षविबोधनकारणं
परमकारुणिकां तुलजां भजे ॥ १ ॥

नाना ग्रंथा जातकोस्था प्रशस्ता-
स्तेभ्य सारं संगृहित्वा विशेषात् ॥
कुर्वेहं तां पद्धतिं कामधेनुं
यस्यां समग्रिर्वहःस्यात्फलानां ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 10*a*

स्वस्ति श्रीर्जयोमंगलामभ्यूदयश्च यत्पाऽबयुगप्रणांम भजप्रासेक्षणीतक्षणे
प्राणी पूर्णसुवर्णवारणमणिश्रेणीनितांत भजेत्
कल्याणानि ददातु तस्य सततं देवो गणानां पति-
र्यस्यैषा विमला मया विरचिता पत्री महत्कौतुकात् ५९ ॥

सत्पात्रतीर्थार्थसमोपतोर्थैः
पुत्रैः प्रपुत्रैः सकलत्रमित्रैः
नित्योत्सवैरस्तयुतो नितांतं
पत्री मया यस्य विनिर्मयेयं ६१ ॥

इति श्रीजय

जातकपद्धति
with टीका

Jātakapaddhati
with Commentary

No. 468

314
1882-83

Size — 10¼ in. by 4½ in.

Extent — 25 leaves; 13 lines to a page; 34 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines; folios numbered in both margins; left hand edges slightly moth-eaten; both the Text and the Commentary complete.

Age — Saṁvat 1803 : Śaka 1668.

Author — of the Text — Keśavadaivajña.
" " Comm. — "

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

नत्वा विघ्नपशारदाच्युत etc. as in No. 430 / A1881-82

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥
श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ अथ केशवीपद्धितिविवरण लिख्यते ॥
गणेशं केशवो नत्वा निजां जातकपद्धतिं ॥
चत्वारिंशद्वृत्तबद्धां व्याख्यामि तद्विदां मुदे ॥ १ ॥

अहं केशवो निजां जातकपद्धतिं व्याख्यामि । etc.

Ends — fol. 24*b*

नंदिग्रामे केशवो विप्रवर्यो
योभूद्धोराशास्त्रसंघं विलोक्य ॥

तेनोक्तेयं पद्धतिर्जातकीया
चत्वारिंश ४० द्वृत्तबद्धा सुबोधा ॥ ४२ ॥

येस्तु बोधां पठंतीमामल्पां जातकपद्धतिं ॥
होराविल्पदवीं यांति लोके मान्यं यशश्च ते ॥ ४३ ॥

इति श्रीकेशवदैवज्ञविरचिता पद्धतेः स्वोक्तटीकायां दशापाकाध्यायः ॥ छ ॥ श्रीः ॥ केशवीपद्धति टीकासहित समाप्तः ॥ स्वस्ति श्रीमन्नृपविक्रमार्कसमयात् संवत् १८०३ वर्षे शालिवाहनकृतशाके १६६८ प्रवर्तमाने दक्षिणायने गते तरणौ हेमंतर्त्तौ ॥ मांगल्यप्रदपौषमासे शुक्लपक्षे तिथौ ८ अष्टमि भौमवासरे अद्येह श्रीसिंहपुरवास्तव्यं उदीच्यसहस्रज्ञातीय- पंड्याहरिकृष्णात्मज- पंड्याहरिरामसुत- पंड्यादेवाकरसुत- रत्नेश्वरेण लिखितमिदं ग्रंथं ॥ स्वात्मपठनार्थं ॥ परोपकारार्थं च ॥ यादृशं.....खलु लेष (क) स्य ॥ ३ ॥ श्रीरस्तु ॥ शुभं भवतु ॥ कल्याणमस्तु ॥ श्रीः ॥ छ ॥ श्रीः ॥ छ ॥ लेषकपाठकयोर्मंगलं भूयात् ॥ छ ॥ श्रीः ॥ श्रीः

References — See No. 430 / A 1881-82 and No. 903 / 1886-92.

जातकपद्धति
with टीका

Jātakapaddhati
with Commentary

No. 469

903
1886-92

Size — 9¼ in. by 4⅜ in.

Extent — 65 leaves; 7 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Rough country paper; Devanāgarī characters; not old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for marking the portion; edges of some folios worn out and appear to have been moth-eaten; complete.

Age — Saṁvat 1920 : Śaka 1785.

Author — Keśavadaivajña.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1ᵇ

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
गणेशं केशवो नत्वा निजां जातकपद्धतिं ॥
चत्वारिंशद्वृत्तबद्धां व्याख्यामि तद्विदां मुदे ॥ १ ॥

अहं केशवो निजां जातकपद्धतिं व्याख्यामि जातस्येदं जातकं जातस्य बालकस्य पूर्वजन्मांतरार्जितसदसत्कर्मजनितशुभाशुभफलनिरूपकं शास्त्रमिदं जातकमित्युच्यते ॥ etc.

for. 19*b* इति श्रीकेशवदैवज्ञविरचितपद्धते स्वोक्तटीकायां रव्यादिषड्बलाध्यायः ॥

Ends — fol. 54*b*

एवं कालस्य दुर्गमत्वात् ॥ उदर्कस्य बहुविधत्वाच्च जातकफलस्य क्वचिद् व्यभिचारदर्शनात् च शकुननिमित्तादिभिः शुभं ज्ञात्वा सुबुद्धिना जन्मपत्रिका कार्येत्यलं अतिप्रसंगेन ॥ अथ ग्रंथसमाप्तावलंकारमाह ॥

नंदिग्रामे केशवो विप्रवर्यो योभूद्धोराशास्त्रसंघं विलोक्य ॥
तेनोक्तेयं पद्धतिर्ज्जातकीया चत्वारिंशद्वृत्तबद्धा सुबोधा ॥ ४० ॥

इति श्रीकेशवदैवज्ञविरचिता पद्धतेः स्योक्तटीकायां दशापाकाध्यायः ॥ संवत् १९२० शाके १७८५ दुश्रावणकृष्णः ४ चंद्रवासरे लिखितं जोसीश्यामलाल चिरंपुरीमध्ये आत्मपठनार्थं ॥
शुभं भवतुः ॥

Reference — Mss. — A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 204*a*; ii, 41*b*, 201*b*; iii. 44*a*.

B–Descriptive Catalogues :– B. B. R. A. S. Des. Cat. No. 355; see also Dikshit's Indian Astronomy pp. 258–9.

जातकपद्धति
with टीका

Jātakapaddhati
with Commentary

No. 470

851
1891-95

Size — 11¾ in. by 5⅝ in.

Extent — 34 leaves; 10–11 lines to a page; 30–35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold, clear and uniform; borders ruled in double red lines; Text in the middle and the Commentary above and below it; red pigment used for marking the colophons and the Text; white chalk used for corrections; folios numbered in both margins; complete.

Age — Saṁvat 1900 : Śaka 1765.

Author — of the Text — Keśavadaivajña.

" " Comm — "

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

नत्वा विघ्नपशारदाच्युतशिव etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ ६० श्री गणेशाय नमः ॥

अथ पद्धित स्वोक्तटीका लिख्यते ॥

गणेशं केशवो नत्वा निजां जातकपद्धतिं
चत्वारिंशद्वृत्तबद्धां व्याख्यामि तद्विदां मुदे ॥ १ ॥

अहं केशवो निजां जातकपद्धतिं व्याख्यामि ॥ etc.

fol. 5*b* इति श्रीकेशवदैवज्ञविरचितपद्धतः स्वोक्तटीकायां सर्वग्रहफलज्ञानमन्त्रोपयोग्यो भावाध्यायः ॥ १ ॥

Ends (Text) — fol. 34*a*

नंदिग्रामे केशवो विप्रवर्यो
योभूद्धोराशास्त्रसंघं विलोक्य ॥
तेनोक्तेयं पद्धतिर्जातकीया
चत्वारिंशद्वृतबद्धा सुबोधा ४१

Ends (Comm.) — fol. 34*b*

स्पष्टार्थः ॥

इति श्रीकेशवदैवज्ञविरचिता पद्धतेस्वक्तटीकायां दशापाकाध्यायः। संवत् १९०० शाके १७६५ फाल्गुनशुक्ल ८ चंद्रवासरे लिखतं त्र्यंबकेश्वर ज्ञातप्रोहीतपलीवाल ॥

Reference — See No. 430/A1881-82 and 903/1886-92.

जातकपद्धति
with टीका

Jātakapaddhati
with Commentary

No. 471

470
1892-95

Size — 9⅝ in. by 4⅝ in.

Extent — 28 leaves; 12 lines to a page; 32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting beautiful, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; red pigment used for marking; folios numbered in both margins; Text in the middle with the Commentary above and below it; marginal additions; edges slightly worn out; complete.

Age — Saṁvat 1842 : Śaka 1707.

Author — of the Text — Keśavadaivajña.

„ „ Comm. — „

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1b

नत्वा विघ्नपशारदाच्युतशिवब्रह्मार्कमुख्यग्रहान्
कुर्वे जातकपद्धतिं स्फुटतरां ज्योतिर्विदां प्रीतये
यंत्रैः स्पष्टतरोत्र जन्मसमयो वेद्योत्रखेटाः स्फुटा ।
यत्पक्षे हि घटंति उद्गम इहास्तर्क्षं सषद्भः स च ॥ १ ॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
गणेशं केशवो नत्वा निजां जातकपद्धतिं ।
चत्वारिंशद्वृत्तबद्धां व्याख्यामि तद्विदां मुदे ॥ १ ॥
अहं केशवो निजां जातकपद्धतिं व्याख्यामि etc.

fol. 4a इति श्रीकेशवदैवज्ञविरचितायां पद्धतेः स्वोक्तटीकायां सर्वग्रहफलज्ञानमत्रोपयोग्यो भावाध्यायः ॥ १ ॥

Ends (Text) — fol. 27a

जीवेत्कापि विभंगरिष्टजशिशूरिष्टं विवाग्रीयते ॥
चाभोद्भः शिशुदुस्तरोपि च परौ कार्येषु नो पत्रिका ॥
कार्या प्रश्ननिमित्तपूर्वशकुनैरैक्षन् स्वमानं धिया
होराज्ञेन सुबुद्धिना हि बहुधोदर्कस्य कालो बली ॥ ४० ॥

Ends (comm.) — fol. 28a

शुभं ज्ञात्वा सुबुधिना जन्मपत्रिका कार्येत्पलं अतिप्रसंगेन । अथ ग्रंथसमाप्तावलंकारमाह ।

नंदिग्रामे केशवो विप्रवार्यो योभूद्धोराशास्त्रसंघं विलोक्य
तेनोक्तेयं पद्धतिर्जातकीया चत्वारिंशद्वृत्तबद्धा सुबोधा ॥ ४० ॥

इति श्रीकेशवदैवज्ञविरचिता पद्धतेः स्वोक्तटीकायां दशापाकाध्यायः ॥
॥ संवत् १८४२ शाके १७-७ आसोजशुक्लः सप्तमी ७ चंद्रवारेण लिखितं नाथु-
रामलिखायतं चिरंजीवहरसेवगपठनार्थं ॥ शुभंभवतु ॥ श्रीरस्तु

References — See No. 430 / A1881-82 and 903 / 1886-92.

जातकपद्धति
with टीका

Jātakapaddhati
with Commentary

No. 472

416
1895-98

Size — 10⅝ in. by 4½ in.

Extent — 39 leaves; 8 lines to a page; 38-40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; Text in the middle with the Commentary above and below it; folios numbered in both margins; yellow pigment used for corrections; both Text and Commentary complete.

Age — Not very old.

Author — of Text — Keśavadaivajña.
" Comm. — "

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text.) — fol. 4b

नत्वा विघ्नपशारदाच्युतशिवब्रह्मार्कमुख्यग्रहान्
कुर्वे जातकपद्धतिं स्फुटतरां ज्योतिर्विदां प्रीतये
यंत्रैः स्पष्टतरोत्र जन्मसमयोद्योत्रखेटाः स्फुटा
पत्यत्पक्षे हि घटंत उद्गम इहा ... र्क्षसपद्म स च १ etc.

Begins (comm.) — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
गणेशं केशवो नत्वा निजां जातकपद्धति
चत्वारिंशद्वृत्तबद्धां व्याख्यामि तद्विदा मुदे १ etc.

Ends (Text) — fol. 38b

नंदिग्रामे केशवो विप्रवर्यो योभूद्घोराशास्त्रसंघं विलोक्य
तेनोक्तेयं पद्धतिर्जातकीया चत्वारिंशद्वृत्तबद्धा सुबोधा ॥ ४२

सायं प्रातः कैशवीं ये पठंति तेषांभक्तिः स्यात्केशवे तु विशेषा
लक्ष्मीगेहे कांतता कापि देहे वक्त्रे वाचामीश्वरीयाति वासं ४३

इति श्रीकेशवदैवज्ञविरचितायां केशवी पद्धति समाप्तम्

Ends (Comm.) — fol. 39a

ये ज्योतिर्विदः सायं संध्यासमये प्रातः सूर्योदयसमये केशवीं केशवस्येयं कृतिः केशवी तां कैशवीं पठंती पाठेन कंठस्थितां कुर्वंति तेषा केशवे मयि विशिष्टा प्रेमलक्षणा भक्ति स्यात् तेषां गेहे लक्ष्मीः स्यात् अस्याः सम्यक्तया ज्ञानेन द्रव्यार्जनमपि भवेत् तेषां गेहे शरीरे कापि वक्तुमशक्या कांतता सुंदरता स्यात् द्रव्योपार्जनेन सुरूपतापि भवेत् अथ च तेषां वक्त्रे वदने वाचामीश्वरी सरस्वती वासं स्थितं याति प्राप्नोतीत्यर्थः ४३

इति श्रीकेशवदैवज्ञविरचितायां जातकटीकायां सुबोधा नाम टिप्पनी समाप्त ॥ १ लिखितं जोरावरपेरापतिसिकंदरे

केरेखास्वदेशांतरयोजांनघ्नीगतिर्ग्रहस्याभ्रगजै ८० विभक्ता
लब्धा लिप्ता खचरे विधेया प्राच्यामृणं पश्चिमतो धनांता १

इति देशांतरं

अर्कबाहुफलाभ्यस्ता ग्रहभुक्तिर्विभाजिता
भचक्रकालिका २१६०० भिः स्युर्लिप्ता कार्या ग्रहेर्कवत् १

इति भुजफलं चरघ्नीगतीः षष्टि ६०

भक्ता विलिप्ता क्रमात्खेचरस्त द्वितीनोथयुक्तः
रवौ सौम्यगोले तथा याम्यगोले रवींदुभे व्यस्तमतो ग्रहश्चेत् १
इति चरांतरं मध्यो विवखादयनांशयुक्तोद्विघ्न २
स्वदोज्योवियदग्नि नेत्रै २

References — See No. 430/A1881-82 and 903/1886-92.

जातकपद्धति
with टीका

Jātakapaddhati
with Commentary

No. 473

429
A1881-82

Size — 8¼ in. by 4 in.

Extent — 63+1=64 leaves; 11 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting small, but clear, legible and uniform; borders ruled in two double red lines; folios

numbered in both margins; fol. 57 repeated; both the Text and the Commentary complete.

Age — A modern copy.

Author Of the Text — Kśavadaivajña.

" " Comm. — Viśvanāthadaivajña.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — Text fol. 1*b*

नत्वा विघ्नपशारदाच्युत etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
श्रीगणेशं नमस्कृत्य केशवीं नाम पद्धतेः ॥
गणितं विश्वनाथेन क्रियते बालबुद्धये ॥ १ ॥ etc.

Ends (Text) — fol. 63*b*

ये सुबोधा पठंतीमामभ्यां जातकपद्धतिं ॥
होरावित्पदवी यांति लोके मानं यशश्च ते ॥ १ ॥

Ends (Comm.) — fol. 63*b*

स्पष्टार्थमिदं ॥ इति ग्रंथपाठकस्य फलश्रुतिद्वारा ग्रंथप्रशंसा समाप्ता ॥

इती श्रीदिवाकरदैवज्ञात्मजश्रीविश्वनाथदैवज्ञविरचिते श्रीकेशवदैवज्ञ-विरचिते पद्धत्युदाहरणे अंतर्दशाविदशाउपदशाध्यायोदाहरणं ॥

References — Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 204*a*; ii, 41*b*, 201*a*; iii, 44*a*.

B-Descriptive Catalogues :- I. O. Cat. Nos. 3090-92 and 6408; B. B. R. A. S. Cat. No. 356.

जातकपद्धति
with उदाहरण

Jātakapaddhati
with Udāharaṇa

No. 474

302
1882-83

Size — 10⅛ in. by 4⅝ in.

Extent — 54 leaves; 13 lines to a page; 38 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform;

borders ruled in double and triple red lines; red pigment used for marking; folios numbered in both margins; complete.

Age — Saṁvat 1809 : Śaka 1675.

Author — Viśvanātha daivajña (of Comm.).

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

नत्वा विघ्नपशारदाच्युतशिवब्रह्मार्कमुख्यग्रहान् etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

॥ अथ केशवीपद्धति-उदाहरणटीका विश्वनाथी लिख्यते ॥

श्रीगणेशं नमस्कृत्य केशवी नाम पद्धतिः ॥
गणितं विश्वनाथेन क्रियते बालबुद्धये ॥ १ ॥ etc.

fol. 5*a* इति दिवाकरात्मजविश्वनाथविरचिते केशवदैवज्ञविरचितं पद्धत्युदाहरणे भावफलाध्यायस्योदाहरणं ॥

Ends (Text.) — fol. 54*a*

ये सुबोधां पठंतीमामल्पां जातकपद्धतिं ॥
होरावित्पदवीं यांति लोके मान्यं यशश्च ते ॥ ४३ ॥

Ends (Comm.) — fol. 54*a*

स्पष्टार्थमिदं ॥ इति ग्रंथपाठकस्य फलश्रुतिद्वारा ग्रंथप्रशंसा ॥

इति श्रीदिवाकरदैवज्ञात्मजविश्वनाथदैवज्ञावरचिते केशवदैवज्ञविरचिते पद्धत्युदाहरणे अंतर्दशाध्यायोदाहरणं ॥ श्री ॥ स्वस्ति श्रीमन्नृपविक्रमार्कसमयातितः संव्वत् १८०९ वर्षे शाके १६७५ प्रवर्त्तमाने ज्येष्टमासे शुक्लपक्षे तिथौ षष्टी ६ बुधवासरे अद्येह शीहोरपुरे वासी पंडयाहरिकृष्णात्मजपंडयाहरीसुतपंडयादेवाकरसुतरत्नेश्वरेण लिखितमिदं केशवपद्धत्युदाहरणं ॥ विश्वनाथी नामा उदाहरणं ॥ आत्मपठनार्थं परोपकारार्थं च । शुभं भवतु ॥ यादृशं ..... लेखकपाठकयोर्मंगलं भूयात् ॥ छ ॥ ॥ श्री ॥ छ ॥ पत्र । ५४ ॥ श्री ॥
युगेंदु १४ सूर्यो दिनमेकचंद्रो भौमः खनेत्र २० बुधनंदना ९ दि ॥
तथेंद्रमंत्रीखरसेंदवी १६० श्च रुद्रं च ११ शुक्रोरविजः खखाब्धीः ४०० ॥ १ ॥

सिंहीसुतश्चैएवतर्द्ध २०० मेव मानग्रहाणां खलु चिंतनीयं ॥
अन्योन्यहाराभिहतौ हरांशौ राश्योः समच्छेदविधानमेव ॥

इती लीलावत्यां ॥

Reference — See No. 429 / A1881-82.

जातकपद्धत्युदाहरण or केशवीपद्धत्युदाहरण

Jātakapaddhatyudāharaṇa or Keśavīpaddhatyudāharaṇa

No. 475

698
1883-84

Size — 10¾ in. by 4⅝ in.

Extent — 49 leaves; 11 lines to a page; 25-26 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear, and legible; borders ruled in double red lines; edges exteremely worn out; red ink used for daṇḍas; fol 39 repeated; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Viśvanātha.

Subject — Jyotiṣa

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय नमः ॥

श्रीगणेशं नमस्कृत्य केशवी नाम पद्धतेः ॥
गणितं विश्वनाथेन क्रियते बालबुद्धये ॥ १ ॥ etc.

Ends abruptly — fol. 48*b*

इदं पूर्वायुर्दायसमं ॥ यद्वा त्रिजायुषां युत्या तृतीयांशः ससमादिः स्यात् ।

References — See No. 429 / A1881-82.

जातकपद्धति with टीका

Jātakapaddhati with Commentary

No. 476

513
1895-1902

Size — 11½ in. by 5¼ in.

Extent — 5+49=54 leaves; 13 lines to a page; 35-36 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible but somewhat careless; borders ruled in double black lines and some in double red lines; red pigment used for marking; edges worn out; slightly moth-eaten; the Ms. consists of two parts; the frist pt. foll 1–5 contains the Text only; the second part foll. 1–49 contains the Commentary on it; both complete.

The work was composed ? in Śaka 1540.

Age — Appears to be old.

Author of the Text — Keśavadaivajña.

„ „ Comm. — Viśvanātha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1ᵇ

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा विघ्नपशारदाच्युतशिवब्रह्मार्कमुख्यग्रहान्
कुर्वे जातकपद्धतिं स्फुटतरां होराविदां प्रीतये ॥
यंत्रैः स्पष्टतरोत्र जन्मसमयो वेद्योत्र खेटाः स्फुटा
यत्पक्षे हि घटंत उद्गम इहास्तर्क्षं सषडः स च ॥ १ ॥ etc.

Ends — fol. 5ᵃ

नंदिग्रामे केशवो विप्रवर्यो योभूद्धोराशास्त्रसंज्ञं विलोक्य ॥
तेनोक्तेयं पद्धतिर्जातकीया चत्वारिंशद्वृ ४० त्तबद्धा सुबोधा ॥
ये सुबोधां पठंतीमामग्र्यां जातकपद्धतिं ॥
होराविद्पदवीं यांति लोकपानां यशश्च ते ॥ छ ॥

Begins — fol. 1ᵇ

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीगणेशं नमस्कृत्य केशवीनामपद्धतेः ॥
गणितं विश्वनाथेन क्रियते बालबुद्धये ॥ etc.

Ends — fol. 48ᵇ

अथ ग्रंथसमाप्तौ अलंकारमाह । नंदिग्रामे क ... भिचारदर्शनाच्च शकुन-निमित्तादिभि शुभं ज्ञात्वा सुबुद्धिना जन्म...वनामायो विप्रवर्यो विप्राग्र्योभूत् तेनेयं जाजकीया जातकस्य पद्धतिरुक्ता ॥ चत्वारिंशद्भिर्वृत्तैर्बद्धा । इयं स्वल्प-वृत्तैर्बद्धापि सुबोधा ॥ सुखेन बोधयति सा सुबोधा । सुगुमत्यर्थः ॥ किं कृत्वा

होराशास्त्रसमूपहं विलोक्य बहून् होराशास्त्रग्रंथान् विलोक्य किं सद्युक्तं किम-सद्युक्तमेति विचार्य केन वा ... त्रांत्योक्तं तच्च विचार्य सम्यक् मुहुर्मुहुर्विचार्य भ्रांतिं निरस्य निर्भ्रांतमर्थमंगीकृत्य निश्चितार्थेयं जातकपद्धतिरुक्तेत्यर्थः इयमिह लोके आचंद्रार्कं तिष्ठतु । अस्याः वक्त्रूणां श्रोत्रूणां च शुभं भवतु । ये सुबोध ..... मामग्र्यां जातकपद्धतिं होरावित्पदवीं यांति लोके मानं यशश्च ते ॥ स्पष्टार्थमिदं ॥ छ ॥

इति ग्रंथपाठकस्य फलश्रुतिद्वारा ग्रंथप्रशंसा ॥ छ ॥

इति श्रीदिवाकरदैवज्ञात्मजविश्वनाथदैवज्ञविरचिते श्रीकेशवदैवज्ञविरचित-पद्धत्युदाहरणे अंतर्दशाध्यायोदाहरणं ॥ छ ॥ छ ॥

गोलग्रामनिवासभूसुरमणिर्गोदावरीप्राङ्गणे
दैवज्ञेषु दिवाकराह्वयमहाज्योतिर्विदासी बुधः
तत्पुत्रोत्तमविश्वनाथरचितं तत्पूर्णमासीज्जनुः
केशव्यां गणितं सुबुद्धिभणितं ज्योतिर्विदां संमतं ॥

गगनवेदशरेंदु १५४० मिते शके नभसि शुक्लबुधे भगभे तिथौ ॥
गुणपयेहिकृतं सुखदं सतां विततपारमगाद् व्ररसत्पुरे ॥ १ ॥ छ ॥

Reference — See No. 429 / A1881-82.

जातकपद्धति with टीका

Jātakapaddhati with Commentary

No. 477

514 / 1895-1902

Size — 8¾ in. by 4 in.

Extent — 46 leaves; 7-8 lines to a page; 20-22 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bold and legible but rather careless; borders of some folios ruled in double red lines; edges worn out; yellow pigment used for corrections; complete.

Commentary on Jātakapaddhati of Keśavadaivajña.

Age — Śaka 1674.

Author — Viśvanātha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

तुंदिलामिदुकलाघनमधरीकृतविघ्नसंघात ॥
हुटिढौकितकामकामरिपौरर्भकं भजतः ॥ १ ॥

दिवाकरदेवविदां वरिष्टं यौ विश्वनाथोजनि जागरूकः ॥
स केशवस्याष्टफलस्य टीका करोति सोदाहरणं प्रसन्ना ॥ २ ॥

श्रीमत्केशकं देवनिर्विघ्नग्रंथं परिपसमाप्तयं त ... च्यार्थं च गणेश नमस्कृत्य चिकीर्षितं प्रतिजानीत यत इति ॥ अहं केशवपद्धतिं तस्य वर्षफलस्य पद्धतीमार्गं क्रमादनुक्रमेण वच्मि कथयामि ॥ etc.

Ends — fol. 46a

प्रश्ने प्रश्नकाले यदंगं लग्नं तत्स्वामी यः स एव वर्षलग्नस्वामि ॥ तूर्यतिवर्षलग्नाच्चतुर्थो यो राशिस्थजन्मलग्न तस्य स्वामि जन्मलग्नेशः अन्यत् सर्वं पूर्ववत् ॥ इति श्रीगणेशचूडामणिश्रीदि (वा)करदैवज्ञात्मज-श्रीविश्वनाथदैवज्ञविरचिता श्रीकेशवदैवज्ञकृतवर्षफलपद्धतिटीका समाप्तः ॥ छ ॥

गोदातिरवरे समस्तविबुधैः संकीर्तितस्यानिशं
सत्पुत्रेण दिवाकरेण दिवाकरस्य विदुषः श्रीविश्वनाथेन यत् ॥
गोलग्रामनिवासिना विरचितं तत्पूर्णनामागमत्
सम्यग्वर्षफलस्य केशवकृतस्योदाहृतिष्टिप्पणं ॥ १ ॥ छ ॥

शकें १६७४ अंगिरानाम सवत्सरे माघशुद्ध १५ तदिनि समाप्तं ॥ छ छ छ ॥ इदं पुस्तकं दिनकरज्योतिसि ॥ रविभोग्यं ॥ सायनप्राप्तराशेस्तु यद् भुज्यते प्रत्यहं तैः पलैर्भोग्यकांशादयः ॥ निघ्नितः षष्टिभिर्भाजिता योजिता उद्धर्वतस्तत्स्फुटं भोग्यसंज्ञं रवेः ॥ १ ॥

References — See No. 429/A1881-82.

जातकपद्धत्युदाहरण or केशवीपद्धत्युदाहरण

Jātakapaddhatyudāharaṇa or Keśavīpaddhatyudāharaṇa

No. 478

896
1884-87

Size — 8⅝ in. by 4⅛ in.

Extent — 58 leaves; 11 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting small but clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red pigment used for marking; folios numbered in both margins; complete.

The work was composed in Śaka 1540.

Age — Not very old.

Author — Viśvanāthadaivajña, son of Divākaradaivajña.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीगणेशं नमस्कृत्य केशवीनामपद्धतेः ॥
गणितं विश्वनाथेन क्रियते बालबोधये ॥ १ ॥

नत्वेति ॥ अहं केशवः जातकपद्धतिं कुर्वे । etc.

fol. 6a इति विश्वनाथदैवज्ञविरचिते केशव्युदाहरणे भावाध्यायः ॥

Ends — fol. 58b

ये सुबोधां पठंतीमामत्र्यं जातकपद्धतिं ॥
होराविस्पदवीं यांति लोके मानं यशश्च ते

स्पष्टार्थमिदं ॥ इति ग्रंथपाठकस्य फलश्रुतिद्वारा ग्रंथप्रशंसा ॥ इति श्रीदिवाकरदैवज्ञात्मजविश्वनाथदैवज्ञविरचिते श्रीकेशवदैवज्ञविरचितपद्धत्युदाहरणे अंतर्दशाध्यायोदाहरणं ॥ ४ ॥

गोलग्रामनिवासिभूसुरमणिर्गोदावरीप्रांगणे
दैवज्ञेषु दिवाकराह्वयमहाज्योतिर्विदां संमतं ॥
गगनवेदशरेंदु १५४० मिते शके नभसि शुक्रबुधे भगभे तिथौ ॥
गणपयेहिकृतं सुखदं सतां विततपारमगाद्धरसत्पुरे ॥ २ ॥

शुभं भवतु ॥ छ ॥ इदं पुस्तकं चित्तपूर्णनगरस्थ महादेवदैवविदः ॥

References — See No. 429/A1881-82.

जातकपद्धत्युदाहरण — Jātakapaddhatyudāharaṇa

No. 479 — 862 / 1891-95

Size — 8½ in. by 4 in.

Extent — 29 leaves; 13-14 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old and somewhat musty in appearance; handwriting small but clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for marking; edges slightly worn out; incomplete.

A commentary on Jātakapaddhati.

Age — Fairly old.

Author — Viśvanāthadaivajña, son of Divākaradaivajña.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः

अथ जातककेशवीपद्धत्युदाहरणम्

श्रीगणेशं नमस्कृत्य केशवीनामपद्धतेः
गणितं विश्वनाथेन क्रियते बालबुद्धये १

नत्वेति अहं केशवः जातकपद्धतिं कुर्वे जातकस्येदं जातकं जातस्य बालकस्य जन्मांतरार्जितं सदसत्कर्मजनितं शुभाशुभनिरूपकं शास्त्रं जातकं तस्मिन्। यानि कर्माणि गणितः क्रियास्तेषां पद्धतिं मार्गं कुर्वे etc.

fol. 5*b* इति विश्वनाथदैवज्ञविरचिते केशव्युदाहरणे भावाध्यायोदाहरणं ॥

fol. 18*b* इति दिवाकरदैवज्ञात्मजविश्वनाथदैवज्ञविरचिते जातककेशवीपद्धत्युदाहरणे बलसाधनाध्यायः।

Ends — fol. 29*a*

एतदुक्तं भवति यस्य ग्रहस्य पूर्वं आयुंषि साधितं तस्य आयुर्भागाः अष्टभिर्भाज्या लब्धं घटीस्थाने अन्वितं कार्य्यं अथोदाहरणं रवेर्दायांशा २८।६।३१।४६ खे पैंडजगुणकेन १९ गुणिता ५४।४४४३।३४ एतैर्भगणैं ३६० भक्ता पूर्ववत् जातं रवेः पिंडायुर्वर्षायं १५।१।१४।३।३४ एवं चंद्रादीनां अथ नैसर्गे उदाहरणं रवेः दायांशाः २८।६।३१।४६ रवेर्गुणकेन २० गुणिता ४७।३०।३५।२० इदं भगणशै ३६० पूर्ववद्भक्ता

References — See No. 429/A1881-82.

जातकपद्धत्युदाहरण or केशवीपद्धत्युदाहरण

Jātakapaddhatyudāharaṇa or Keśavipaddhatyudāharaṇa

No. 480

513
1899-1915

Size — 11¾ in. by 5⅞ in.

Extent — 35 leaves; 16 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red pigment used for marking; the Ms. contains several Koṣṭakas; complete.

The work was composed in Śaka 1540.

Age — Śaka 1703.

Author — Viśvanātha, son of Divākara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*a*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
श्रीगणेशं नमस्कृत्य केशवीनामपद्धते ॥
गणितं विश्वनाथेन क्रियते बालबुद्धये ॥ १ ॥

नत्वा विघ्नय इति व्याख्या अहं केशवः जातकपद्धतिं कुर्वे जातकस्वेदं जातकं जातस्य बालकस्य जन्मांतरार्जित सदसत्कर्मजनितं शुभाशुभफलं निरूपकं शास्त्रं जातकमित्युच्यते ॥ etc.

fol. 2*b* इति श्रीकेशवपद्धत्युदाहरणे भावाध्यायोदाहरणं

fol, 11*a* इति श्रीदिवाकरदैवज्ञात्मजविश्वनाथदैवज्ञविरचिते पद्धत्युदाहरणे बलसाधनाध्यायोदाहरणं ॥

Ends — fol. 35*b*

गोलग्रामनिवासिभूसुरमणिर्गोदावरीप्राङ्गणे
दैवज्ञेषु दिवाकराव्हयमहाज्योतिर्विदासीद्बुधः
तत्पुत्रोत्तमविश्वनाथरचितं तत्पूर्णमासीजनुः
केशव्याः गणितं सुबुद्धिभणितं ज्योतिर्विदां संमतं १

गगनवेदशरेंदु १५४० मिते शके नभसि शुक्रबुधे भगभे तिथौ ॥
गणपयेहकृतं सुखदः सतां विततपारमगाधसुरत्पुरे ॥

इति श्रीदिवाकरदैवज्ञात्मजविश्वनाथदैवज्ञविरचिते श्रीकेशवदैवज्ञविरचितपद्धत्युदाहरणे अंतर्दशाध्यायोदाहरणं समाप्तं ॥ श्रीरस्तु ॥

रामशून्यनगभू १७०३ मिते शके चैत्रमासि दशमीबुधान्विते ॥
जीवणेन लिखितं च पुस्तकं आत्मनोप्युपकृते परस्य वा ॥ १ ॥

श्रीरामाय नमः श्रीकृष्णाय नमः ॥ श्रीराधायै नमः ॥ श्रीरस्तु ॥

References — See No. 429/A1881-82.

जातकमार्गपद्म or पद्मजातक

Jātakamārgapadma or Padmajātaka

No. 481

69
A1882-83

Size — 8¾ in. by 3½ in.

Extent — 6 leaves; 12 lines to a page; 28-30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but clear and uniform; borders ruled in single red lines; edges slightly worn out; complete.

The work was composed in Śaka 1547. This is an independant work on horoscopy and not a commentary on Śrīpati's Jātakapaddhati as given by Aufrecht.

For details about Divakara cf. S. B. Dikshit: Bhār. Jyo. pp. 280 and 287.

Age — Appears to be old.

Author — Divākara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

श्रीविश्वेश्वरो जयतितरां ॥

श्रीमच्छिवाख्यं गणितज्ञचक्रचूडामणिं सज्जनवृंदवंद्यं ।
विदुर्विदो यं धिषणेन तुभ्यं तं नौमि नित्यं धिषणासहेतोः ।
श्रीकेशवश्रीपतिसुंदरादि प्रणीततंत्रादि धिगत्यसारं ।
प्रकाश्यते सुज्ञदिवाकरेण पद्मांशुभिर्जातकमार्गपद्मं ।२। etc.

Ends — fol. 6a

गोदावरीसौम्यतटस्थगोलग्रामे भरद्वाजकुलावतंसः ।
आसीद्विधिज्ञः सकलागमज्ञः कृष्णो महेशा च न तत्परो यः ॥ ९४ ॥

बभूवतुस्तस्य सुतौ तदाद्यो मीमांसकाधोगगणको नृसिंहः ।
शिरोमणेर्वांतिमुक्तियुक्तं ... नामलं भाष्यमकारि सौरं । ९५ ।

विज्ञातनक्षत्रनभोगकक्षो विचारदक्षो विजितारिपक्षः ।
शिवो द्वितीयो गणको वदान्यो नृपालमान्यो जगतो गुरुर्यः । ९६ ।

नृसिंहपुत्रेण पितृव्यलब्धप्रबोधलेशेन दिवाकरेण ।
प्रकाशितं जातकमार्गपद्मध्यायरूपाष्टदलं सुबोधं । ९७ ॥

नंदेंदुवर्षेण मया कृतोयं ग्रंथो रवेः पादयुगप्रभावात् ।
शाके नगांभोधिशरेंदु १५४७ तुल्ये प्राचां प्रबंधान्परिभाव्य सम्यक् ॥ ९८ ॥

इति पद्धतिप्रकाशः समाप्तः ॥ शुभं भूयात्सर्वेषां ॥ रामकृष्णज्योतिर्विदो-ऽदं पुस्तकं ॥

जातकयोगार्णव — Jātakayogārṇava

No. 482 — 545 / 1875-76

Size — 11¾ in. by 4½ in.

Extent — 29 leaves; 9 lines to a page; 32-33 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for marking verse numbers; the last three folios worn out; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Vāhameharācārya (Varāhamihira ?).

Subject — Jyotiṣa. On the good or evil that may befall a person on account of the combination of planets.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

चंडीकुंडलमाकलय्य कुतुका दंडाभशुंडाग्रगं
क्रत्वा तांडवडंबरे पशुपतेः खेलन् चलत्संखलं
चंडीशोरिव मंडलं तदपरं संदर्शयन्नंबरे
हेरंबो जगदंबिकां विहसयन्वः श्रेयसे गर्जतां १

अथ राजयोगाः

लग्ने उच्चगतो यदा दिनपतिश्चंद्रो धनस्थौ भृगौ
दुश्चिक्ये ... मसंयुते सुखगते जीवे व्यवस्थे बुधे
लाभे सूर्यसुते हि कर्मभवने जाते कुले भूतले
जायोयं खलु मानवो नयगणे साम्राट्पदं गच्छति १

षष्टे विलग्ने यदि पूर्णचंद्रे पराक्रमस्थे सुरनाथपूज्ये
संतानभावे शशिपुत्रजाते षष्टे स्थिते सूर्यसिते विलग्नात् २ etc.

Ends — fol. 29*a*

अथ कर्मणादिदोषयोगः

भवति दुष्टखगो यदि मृत्युगः प्रबलकार्मणदोषमुदाहरेत्
ग्रहयुगचखगत्रितयं च वा यदि तदा स्वपति ... भुवो भवेत् १

इति कर्मणादिदोषयोगः ॥

इति श्रीवाहमेहराचार्यविरचितायां जातकयोगार्णव संपूर्ण ॥ १ ॥ श्री

जातकरत्न

Jātakaratna

No. 483

904
1886-92

Size. — 10⅛ in. by 4⅜ in.

Extent — 16 leaves; 10-11 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting legible and uniform but on same follos not quite clear; borders ruled in double black lines; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; edges worn out; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Kāśīnātha.

Subject — A small treatise on horoscopy.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

संसारसागरोत्तारे तरणिं तरणिं सदा ।
उदयाद्रिशिरोरत्नं चिंतारत्नमहं भजे ॥ १ ॥

चापस्य प्रथमो भागो मिथुनं च तुलाधरः ।
कुंभः कन्या च विज्ञेया द्विपदाख्या हि राशयः ॥ २ ॥ etc.

fol. 13a इति श्रीकाशीनाथकृतौ जातकरत्ने द्वादशभावफलं ॥

Ends — fol. 16b

गुडाद्यैः सघृतैर्दिव्यैः दुग्धपक्वैः समंडकैः ।
जुहुयात्सपृतं दुग्धं कृष्णां धेनुं ततो ददेत् ॥
रेवत्यां दशरात्रं स्यात् कष्टं संपूजयेत् ततः ॥
पूषाख्यं दिननाथं च पुष्पैर्मंदारसंभवैः ॥
गुगुलोरपि धूपैश्च नैवेद्यैश्च गुडादिभिः ॥
कशारं च गुडैपूर्णां जुहुयात् गां ददे शुभां ॥
इति नक्षत्ररोगशां विधानां ॥

इति श्रीसर्वविद्याविशारदश्रीकाशीनाथकृतौ जातकरत्नं समाप्तं ॥ सुंदर-लेखि ॥ शुभ ॥ रावल रघुपत्यात्मजरावल-आनंदरामस्येदं जातकरत्नपुस्तकं

References — Mss. — Aufrecht's Catalogus Catalogorum:- ii, 42a.
This is the only Ms. recorded by Aufrecht.

जातकरत्नकोश

Jātakaratnakośa

No. 484

864
1891-95

Size — 8½ in. by 4⅓ in.

Extent — 26 leaves; 8 lines to a page; 18-20 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold and uniform but not quite clear; borders not ruled; edges slightly worn out; complete.

Age — Saṁvat 1890.

Author — Jainendu.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः
प्रणम्य विश्वेशमतो गणेशं सरस्वतीं चापि गुरुतमं च
विभाव्य सम्यक् स्मृतिबुद्धिवृद्ध्यै विधीयते जातकरत्नकोशः १
ये जातकाब्धेस्तरणे ह्यशक्तास्तदध्वनः प्रेक्षणसंततोत्काः
कृतश्च तेषामवगाहनाय सद्यानपात्र ... निरूप एषः २ etc.

fol. 4b इति श्रीजातकरत्नकोशे मध्यमग्रहप्रकारो नाम प्रथमप्रकाशः

fol. 9b इति रत्नकोशजातके स्पष्टग्रहप्रकरणप्रकाशको नामा द्वितीयप्रकाशः २

Ends — fol. 26a

इत्यभिजिदा ... दशानिर्णयः

श्रीपार्श्वचंद्रागणसंश्रित सद्गतानां श्रीसागरेंदुमुनिमुख्यमहागुरुणां
पादांबुजद्वेपसुसेवितयत्प्रवृत्ते जैनेंदुनाख्यरचिता जातकरत्नकोशः १७

यत्स्वप्यत्र महाप्रगल्भमतिभिः कृसेषु शास्त्रेष्वथ
तत्रानुत्सुकताविकीर्णकृतया स्यादल्पमेधायुजां
तस्मान्नाभिलघुर्न चातिविपुलः क्लुप्तोयमिष्टार्थमृत्
संशोध्यो विबुधैस्नरपमतिभि। वैगुण्ययुक् चेत् क्वचित् ।१८

इति श्रीजातकरत्नकोशे दशांतर्दशानिरूपणो नाम नवमप्रकाशः ९ नवभिः प्रकाशरेकनवत्युत्तरशवृत्तैः समार्प्पितोयं ग्रंथः श्रीः स्वाल्लेखकस्य मिति फागणवुदि ९ भौमे १८९०.

This is the only Ms. recorded by Aufrecht.

जातकरत्नाकर — Jātakaratnākara

No. 485 — 526 / 1899–1915

Size. — 11¼ in. by 5½ in.

Extent — 3 leaves; 11 lines to a page; 34 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; white chalk used for corrections.

The Ms. contains a chapter called पञ्चपक्षिनिरूपण.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa, Augury.

Begins — fol. 1a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा विघ्नेश्वरं वाणीं पंचपक्षिनिदर्शनं
पुरागस्त्येन देवेभ्यः प्रोक्तं संक्षिप्यते मया ॥ १ ॥

भेरंडकचकोराख्यकाककुक्कुटकेकिनः
श्वेतपीतरुणश्यामनीला स्युः पंच पक्षिणः ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 3a

सिद्धिर्भवति सर्वेषां नान्यथा शिवभाषितम्
पारिजाताख्यशास्त्रेस्मिन् खंडे रत्नाकराभिधे
प्रश्नशास्त्रमिदं प्रोक्तं चतुर्थाध्यायसंज्ञीतम् ॥ ५१ ॥

इति श्रीजातकरत्नाकरे पंचपक्षिनिरूपणं चतुर्थोध्यायः ॥ ४ ॥

श्रीऋस्तु मंगल ॥

शुक्रे चंद्रे गुल्मवल्लीलताकंदोवुधस्य च ॥
पत्रं गुरु फलं सूर्यः मूलं च रविजे कुजे
शुक्रे चंद्रे भवेद्रौप्यं बुधे खर्णमुदाहृतं ॥ १ ॥

गुरुरत्नयुतं हेमसूर्यो मौक्तिकमुच्यते
भौमे ताम्रं शनौ लोहं वाराणामुदयः क्रमात् ॥ १ ॥

परमपुप्रमाणेन गुणयेत् प्रतनाडिकानक्षत्रस्य नवत्यासं परमायुविशोधयेत् १ चद्रकला पीडकर भाग ८ ..... लब्धगतनक्षत्रसेशगृहदशा गुणाकर वर्ष होय सेश १२ गुणु माश से ३० दिन होय व क्रम घटित्मक होय ॥ संकेतकौमदीजोत्तसकी ॥

जातकरहस्य — Jātakarahasya

No. 486 — 825 (II) / 1887-91

Size — 7⅜ in. by 10 in.

Extent — foll. 1b to 11b; 22 lines to a page; 22 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; blue in appearance; handwriting clear, legible and uniform; complete.

Age — A modern copy.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

अथ जातकरहस्यप्रारम्भः

उत्तमं प्रसवं विद्यान्मध्यमं शीर्षोदयं
अधमं भूमिपतनं त्रिधा जन्म जगुर्बुधाः
..... निषेक समयं यतः
तस्मा शीर्षोदयं विद्यादायुः कालवशाद्यतः
दृष्टेनासेकामूले पश्चा लग्नं परिक्षयेत् etc.

Ends — fol. 11*b*

कर्मलग्नगतपाकदशायां राज्यलाभमथवा प्रबलस्य शत्रुनीचग्रहपातदशायां चंद्रसंश्रयगृहाः परिकल्प्याः ॥ १ ॥ इति जातकरहस्यं समाप्तं ॥ ६ ॥

जातकवर्षपद्धति — Jātakavarṣapaddhati

No. 487 — 812 / 1884-87

Size — 13⅛ in. by 5⅜ in.

Extent — 10 leaves; 10 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for marking; edges worn out; white chalk used for corrections; complete.

Aufrecht has wrongly ascribed this work to Vālmīki.

Age — Saṁvat 1912; Śaka 1777.

Author. — Nityānandācārya.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥
नित्यानन्दपदारविन्दमधुपो वाल्मीकिशर्म्मा बुधो
निष्प्रत्यूहमुमापदाब्जयुगलं संधाय हृन्मानसे ॥
भक्तानाममरद्रुमं भवतमाहसं सुधीरं जनं
हिंसारौ नगरे तनोऽति विशदां रम्यां समापद्धतिं ॥ १ ॥
शैलाभ्रलोचन २०७ हृताहतवर्षवृंदात्
खाभ्राष्ट ८०० लब्धमथ युग्गतवत्सरे श्रेत् ॥

वारादितज्जननवारमुखेन युक्तं
जन्मार्कतुल्यशरदर्कमितेऽब्दवेशः ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 10a

बलिष्टः सखेटः यदो नश्च दृष्टो न केनापि यः शून्यमार्गोनिरुक्तः ॥
नवघ्यगचन्द्रेशचन्द्रार्कसंज्ञा निजोच्चं गृहं सूर्यतो हर्षसंज्ञा ॥ ८३ ॥

नित्यानंदाचार्य लब्धावबोधश्चक्रे रम्यां पद्धतिं सारदीयां ॥
देशे हिंसारौ हि वाल्मीकिशर्म्मा गौडो विप्राच्चैकचित्तो यत्तात्मा ॥ ८४ ॥

इति श्रीनित्यानंदाचार्यविरचिते जातकमतानुसारणि वर्षपद्धतिः सपूर्णं शुभं ॥ समाप्तम् सुभं भूयात् ॥ सम्वत् १९.१२ शाके १७.७७ चैत्र कृष्ण १२ गुरौ शुभं ॥

This is the only Ms. recorded by Aufrecht.

जातकलक्षण

Jātakalakṣaṇa

906
1886–92

No. 488

Size — 8½ in. by 4⅛ in.

Extent — 8 leaves; 10–12 lines to a page; 28 letter to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting not quite clear, also not uniform; borders ruled in double red lines; red pigment used for verse numbers and colophons; edges slightly worn out; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Kāleśvara.

Subject — A small treatise. on horoscopy.

Begins — fol. 1a

श्रीगणेशाय नमः ॥
शुक्रो रविशनिसहितो मारयंति नरं यदा ।
प्रसवकाले दृष्टे रविगुणां न वर्षे स्नेहे ॥ १९ ॥

उच्चस्थाने यदा भौमो रविराहुसमन्वितः
अर्थपीडा भवेत्तस्य असतेनैव तिष्ठति ॥ २० ॥ etc.

Ends — fol. 8a

वात्राविपादौ गृहेषु मरणं क्षौरो चरो।
गोमीहतुद्दुत ॥ विध तेषु मरणं शूलं च पुंसकर्मणि । ३२

सुरपतिरस्तगतो वा पापयुतः पापमध्यगो वापि।
संततिबाधां कुरुते केंद्रे चंद्रान्विते पापे ॥ ३३ ॥

इति कालेश्वरभाषितं जातकलक्षणं समाप्तम् ॥ श्री
चद्रोरिफषडष्टभूधुनगतो दृष्टो शुभैर्नो शुभै
सोसृष्टं विधधाति मृत्युमथवा भौमेक्षणा दृग्विभिः
सस्त्राद्वा शनिराहकेतभिररे भित्यं रुजं वायुजां
दारिद्रं रविणा शुभं शुभदिसे ज्यालोकतामादीशेत् ॥ १ ॥

सहजपतिर्यदि सहजे सुतधनसंस्थोपि वा भवति
न भवति तदा प्रसूतिर्यदि भवेत्तदा न जीवति कोपि ॥

जातकसार

Jātakasāra

No. 489

471 / 1892-95

Size — 10⅝ in. by 4⅝ in.

Extent — 97 leaves; 12 lines to a page; 36 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small, clear and legible; borders ruled in two double black lines; red pigment used for marking the portion; edges worn out; left hand edges pasted with paper slips; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Nṛsiṁha.

Subject — Jyotiṣa : a treatise on astrology.

Begins — fol. 1b

.....णेशाय नमः ॥

यद्भासा खलु नैशमंधतमसं विध्वंसमेति क्षणा-
च्चंद्रादीनि तथांबुगोलकमयान्यृक्षाणि दीव्यं.....
यो विश्वोद्भवसंस्थितिप्रलयकृत्तत्वं परं योगिनां
द्राग्वाचं प्रकटीकरोतु भगवांस्त्रैलोक्यदीपो रविः ॥ १ ॥

प्रोक्तानि ... गणितानि पूर्वैर्वासिष्ठगर्गात्रिपराशरायैः ॥
वराहलल्लप्रमुखैश्च तेषु फलक्रमो नव कृतो हि यस्मात् ॥ २ ॥

सारा ... जातकशास्त्रतोपि होराप्रदीपादपि जन्मदीपात् ॥
आदाय सारं पवनादिशास्त्रात्फलक्रमार्थं खलु जन्मपत्राः ॥ ३ ॥

... तातपदारविंदयुग्मं स्वमनो निर्जरपंजरे निधाय ॥
लिखनक्रमसंयुतं प्रवक्ष्ये नृहरिर्जातकसारदीपमस्मात् ३

ज्योतिःशास्त्रमनेकभेदबहुलं स्कंधत्रयाधिष्ठितं
तत्राद्यो गणिताभिधः पृथुतरः स्कंधोपरः संहिता ॥
यः पृ ... चलनाद्भुतादिकफलज्ञानैकहेतुस्तथा
तार्तीयः समयत्रयोद्भवफलज्ञानैकहोराभिधः ॥ ५ ॥ etc.

fol. 4a इति जातकसारे शास्त्रोपनयः ॥

fol. 6a इति श्रीजातकसारे संवत्सरफलं ॥

Ends — fol. 97b

त्रिधने शांशकपतेर्दनिश्चित भवेत् ।
सौम्येष्टमस्थे कन्याया भर्त्तुः प्रागेव संभृतिः ॥ ४६ ॥

पापसौम्ययुते तस्मिन्सकाले तयोर्मृतिः ॥

जातकसार | Jātakasāra

No. 490 | 516 / 1895-1902

Size — 10⅞ in. by 5⅛ in.

Extent — 142 leaves; 10 lines to a page; 40–45 letters to a line.

Description — Thick country paper, Devanāgarī characters; not old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for marking the portion; edges slightly moth-eaten; the numbering of follos is as follows 1–110 and then 1–35 of which foll. 6, 14, & 21 are missing; incomplete.

Age — Saṁvat 1880.

Author — Nṛsiṁhadaivajña.

Subject — Jyotiṣa: a treatise on horoscopy.

Begins — fol. 1b

॥ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः

यन्नासा खलु नैशमंधतमसं विध्वंसमेति क्षणा-
च्चंद्रादीनि तथांवगोलकमयाश्चक्षाणि दीर्व्यंति च
वो विश्वोद्भवसंस्थितिप्रलयकृत्वं परं योगिनीं
द्राग्वार्थं प्रकरोतु भवतां त्रैलोक्यदीपो रविः १

प्रोक्तानि होरागणितानि सर्वैं वासिष्टगर्गात्रिपराशराद्यैः
वराहलल्लप्रमुखैश्चेतषु फलक्रमो नैव कृतो हि यस्मात् २

सारावलीजातकशास्त्रतोपि होराप्रदीपादपि जन्मदीपात्
आदाय सारं यवनादिशास्त्रात्फलक्रमार्थं खलु जन्मपत्र्याः ३

निजतातपदारविंदयुग्मं स्वभनोर्निजपंजरे निधाय
लिखनक्रमसंयुतं प्रवक्ष्ये नृहरिर्जातकसारदीपमस्मात् ४

ज्योतिःशास्त्रमनेकभेदबहुलस्कंधत्रयाधिष्टितं
तत्राद्यो गणिताविधः पृथुतरस्कंधोपरः संहिता
यः पृथ्वीवलनाद्भुतादिकफलज्ञानैकहेतुस्तथा-
तार्तीयः सम ..... भवफलज्ञानैकहेद्राभिधः ५ etc.

fol. 6a इति जातकसारे संवत्सरफलं

fol. 9b इति सकलागमाचार्यश्रीनृसिंहदैवज्ञविरचिते जातकाभरणे नक्षत्रचरणफलं

Ends — fol. 35a (143a)

सूर्यात्पंचविकृन्मनुग्रहगजन्नाशागुणाः प्रभभा-
ल्लिसाखार्क १२० गुणाभचक्रकलिका २१६०० सा इहाद्युस्तनोः
यातर्क्षेन्नागुणाहतं खरवि ... हल्लब्धं पृथक् खार्कतः
संशोध्यं च समीपगं च तदुभयोर्यत्पृच्छ के ताद्युषा २५

तद्प्राह्यं प्रथमांत्यमध्यम ... त्र्यांगांक ३।६।९ युग्बुद्धितो
या तस्यात्तु वियोजितं तनुभवायुष्येण संता उपेत्
एष्यर्क्षेशगुणोनखा ... विहितं शेषं तदैख्यं रवे-
र्वीर्याढ्यं खगादथो शकभवायुर्वतग्रहैर्वा कुरु १

इति श्रीमन्नृसिंहदैवज्ञवि ... जातकसारेण प्रश्नकालादाद्युरायनं इति जातकसारं समाप्तं सं १८८० श्रावण शुक्ल ४ चतुर्थी त क्षत्रि हरिदयाल॥ शुभं भवतु कल्याणमस्तु सिद्धिरस्तुः॥ श्रीकृष्णाय नमः रामाय नमः

...37

जातकसारावली Jātakasārāvalī

No. 491 907/1886-92

Size — 10¼ in. by 4⅝ in.

Extent — 83 leaves ; 16 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters; very old in appearance; handwriting small and uniform but not clear and legible ; borders ruled in double black lines; red pigment used for verse numbers; occasional marginal notes; folios extremely worn ont ; fol. 1, 12 and 23 missing ; moth-eaten in the margins; incomplete.

Probably the same work as Sārāvalī.

Age — fairly old.

Author — Kalyāṇavarmā.

Subject — Jyotiṣa, Horoscopy (?)

Begins abruptly — fol. 2a

...॥... भेदैश्चित्रं कालः संप्रस्थितस्तस्मात् ॥ २ ॥

मेखवृषमिथुनकर्कटसिंहः कन्या तुलाथ वृश्चिककाः ।
धनुषि च मकरः कुंभो मीन इति च राशिनामानि ॥ ३ ॥ etc.

fol. 6b इति सीमृत्कल्याणवर्म्मविरचितायां सारावल्यां मि ... काध्यायः ॥

Ends — fol. 86b

पृथक नाम समेतै ... वसनि ... संज्ञितः पिंडः ।
चरंम प्रमि ... तां प्राह ... वदे वनं ... त्रे ॥ ७ ॥ etc.

Letters are not legible.

जातकसुधाकर Jātakasudhākara

No. 492 987/1886-92

Size — 11⅓ in. by 5$\frac{13}{16}$ in.

Extent — 12 leaves; 11 lines to a page; 32 letters to a line.

Description — Modern country paper; Davanāgarī characters; new in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines and edges in single; red pigment used for marking the colophons; folios numbered in both margins; the Ms. contains Adhyāyas 1-8.

Age — Saṁvat 1925.

Author — Not mentioned.

Subject — Palmistry.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुपरमगुरुपरमेष्ठिचरणकमलेभ्योन्मः ॥

यन्नामधेयं सकलार्तिभंजनं यत्कीर्तनं वै कलिकाल्मषघ्नं ॥
यो वै रसानां यसशां स्वरूपो देवः स पायात्करुणानिधिर्नः ॥ १ ॥

यं देवदेवं मुनिसिद्धसंघा स्तुवंति गायंति च सामगीतैः ॥
तं वंद अद्ये शशिलेखचूडाविराजितं शंभुमुमार्धदेहं ॥ २ ॥

यज्जातकं व्यासपरासराख्यश्रीसूर्यकात्यायनछागलेयै ॥
कृतं तदेवाप्यमहं ब्रवीमी युक्तं सुसामुद्रिकयुक्तिभेदैः ॥ ३ ॥ etc.

fol. 3*a* इति सामुद्रिकोदिने जातकसुधाकरे प्रथमावतंसे त्रिरेखासंज्ञाविभाग-निर्यायो नाम प्रथमोध्यायः ॥ छ ॥

fol. 4*b* इति श्री० जात० प्र० वतंसे जन्मकालशाकनिर्णयो नाम द्वितीयोध्यायः

Ends — fol. 12*a*

अथेष्टकालांकः । २७६० खतर्के १६० भक्तजातो जन्मकालिनो इष्टकालः ४६० शेषचांकाभावात् शून्येमेव धृत्वं एवं जातः शुभप्रदेहे रेखातः जन्मकाल-निर्णयः इति नष्टजातक संपूर्ण ॥ संवत् १९२५ वर्षे फाल्गुण विद ७ सप्तमी बुधे लिषितं ब्राह्मण औदीसज्ञाति भवांनीशंकरहस्ताक्षरेण ॥ श्रीरस्तुः विद्याथि श्रीधिरजीपठनार्थं ॥ श्रीमंबाहुमध्ये लिखाई शुभं भवतुः भुलेश्वर-प्रसादात्

References — Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— i, 205*a*; ii. 42*a*.

B-Descriptive Catalogues :— R. Mitra. Notices No. 2450.

जातकाभरण Jātakābharaṇa

No. 493 342 / 1880-81

Size — 8½ in. by 4½ in.

Extent — 126 leaves; 13 lines to a page; 24-25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting careless and not quite legible; borders ruled in double black lines; red pigment used for marking verse numbers and colophons; edges slightly worn out; foll. 22, 23, 117, 118 missing; incomplete.

Age — Saṁvat 1733.

Author — Ḍhuṇḍhirāja.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

ॐ नमो गणेशाय नमः ॥

श्रीदं सदाहं हृदयारविंदे पादारविंदं वरदस्य वंदे ॥
मंदोपि यस्य स्मरणेन सद्यो गीर्वाणवंद्योपमतीं समेती ॥ १ ॥

उदारधीर्मंदरभूधरेण प्रमथ्य द्वोरागमसिंधुराजं ।
श्रीढुंढिराजः कुरुते किलार्यामार्यासपर्यामममलोक्तिरत्नैः ॥ २ ॥

ज्ञानराजगुरुपादपंकजं मानसे खलु विचितं भक्तितः ।
जातकाभरणनाम जातकं जातकज्ञसुखदं विधीयते ॥ ३ ॥

शास्त्रोक्तां यो जन्मपत्रीं करोति नानाग्रंथालोकनात्तस्य चित्तं ॥
अत्युद्विग्नस्यात्ततो जातकेस्मिन् कुर्वे व्यक्तां जातकोक्तिं च सर्वां ॥ ४ ॥ etc.

fol. 7b इति जातकाभरणे संवत्सरफलं

fol. 18b इति श्रीढुंढिराजविरचिते जातकाभरणे लग्नफलं ॥

Ends — fol. 130b

जीवे भार्गव सोमसूर्यशशिजक्ष्मा ॥ जार्के जैर्याक्षिते
क्ष्मापालो नृपाः वंशजाततिलक प्रख्यातकीर्त्ति नरः
यत्सेनाचलनै नैयाति रजसा प्रच्छिन्नविते खा
चस्ति ध्वांतमुपाणते कमलिनो संकोचमागच्छति ॥ ५ ॥

इति ढुंढिराजविरचिते जातकाभरणे भूषणे रराजाकाभ्यामः ॥ समाप्तोयं ग्रंथः ॥ संवत् १७३३ वर्षे प्रथमश्रावणशुदि १३ दिने भ तु सदासुत मथुरादास भाई महेश्वर लिखित ॥ छ लि भ. तुलसी भ. ... यला.

References — See No. 908/1886-92.

जातकाभरण

Jātakābharaṇa

No. 494

908
1886-92

Size — 11½ in. by 5⅜ in.

Extent — 97 leaves; 11 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; hand-writing clear and ligible but not quite uniform; borders not ruled; red pigment used for topical headings and colophons; red ink also used; yellow pigment used for corrections; foll. 25a & 52a blank; the Ms. contains some diagrams; seems to be complete.

Age — Saṁvat 1877.

Author — Ḍhuṇḍhirāja Daivajña.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ जातकाभरणलिख्येते ॥

श्रीदं सदहं हृदयारवंदे पादारविंदे वरदस्य वंदे
मंदोपि यस्य स्मरणेन सद्यो ॥ गीर्वाणवंद्योपमतीं समेति ॥ १ ॥

उदारधीमंदरभूधरेण प्रमथ्य होरागमसिंधुराजं ॥
श्रीढुंढिराजः कुरुते किलार्या समर्पयामास मलोक्तिरत्नैः ॥ २ ॥

ज्ञानराजमुरुपादपंकजं मानसे खलु विचिंत्य भक्तितं ॥
जातकाभरणनाम जातकं ॥ जातकृज्जसुखदं विधीयते ॥ ३ ॥

शास्त्रोक्तां यो जन्मपत्रीं करोति नानाग्रंथालोकमात्तस्य चित्रं ॥
अत्युद्विग्नं स्यात्ततो जातकेस्मिन् ॥ कुर्व्वे व्यक्तां जातकोक्तिं च सर्वां ॥ ४ ॥ etc.

Ends — fol. 96b

कामस्वामिप्रेमवृद्धिस्तनस्थे वृक्षो देशावस्थितेत्यंतहर्षः
पत्युश्चिज्ञानंदवृद्धिश्च नाभौ गुह्ये वै स्यान्मन्मथाधिक्यमुच्चैः ३०

गोदावरीतीरविराजमानं पार्थाभिधानं पुटभेदनं यत्
सद्गोलविद्यामलकीर्तिभाजां मत्पूर्वजानां वसतिस्थलं यत् ३१

तत्रस्थ दैवज्ञनृसिंहसूनुर्गजाननाराधनताभिधानः
श्रीढुंढिराजो रचयांबभूव होरागमेनुक्रममादरेण ॥ ३२ ॥

इति श्रीदैवढुंढिराजविरचिते जातकाभरणे स्त्रीजातकाध्यायः समाप्तः ॥ संवत् १८७७ वैशाखकृष्ण १२ चंद्रे लिखितोयं ग्रंथं फतेराम ब्राह्मणाय पाठकार्थं शुभं भूयात् ॥

सौरिः सुंदरिसार्द्धमब्दयुगलं वर्षं समासं गुरु
राहुर्मासदशाष्टकं निगदितो मासं सपक्षं कुजः ॥
सूर्यं शुक्रबुधौ त्रयोऽपि कथिता मासैकतुल्याग्रहा-
श्चंद्रः पादयुतं दिनद्वयमिता प्रोक्ता तु राशौ स्थिति १

दशमभवननाथो केंद्रकौणे धनस्थे बलवति बलयाने प्रश्नसिंहासनोयं
स भवति नरनाथो विश्वविख्यातकीर्तिमदगलितकपोलैः सद्गजैः सेव्यमानः १

References — Mss. — A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 205a, ; ii, 42a, 201a ; iii. 44a.

B–Descriptive Catalogues :– I. O. Cat. Nos. 3075–78 and 6411 ; B. B. R. A. S. Cat. Nos. 359–60 ; Mad. Des. Cat. Vol. XXIV Nos, 13719–20.

जातकाभरण — Jātakābharaṇa

No. 495 — 517 / 1895–1902

Size — 9⅝ in. by 4⅛ in.

Extent — 150 leaves ; 9 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; handwriting clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines ; red ink used for colophons ; yellow pigment used for corrections ; edges slightly worn out ; foll. 1–2 missing ; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Ḍhuṇḍhirāja.

Subject — Jyotiṣa.

Begins abruptly — fol. 3*a*

..... द्वयस्थ । १४ ॥

अपारहोरापरपारगामी पाय्यां च वीजेतितरां प्रगल्भः ।
सद्गोलविधयाकुशलः स एवं भवेत्फलादेशविधौ समर्थः । १५ ।

श्रीजन्मपत्री शुभदीपकेन व्यक्तं भवेद्भाविफलं समग्रं
क्षपाप्रदीपेन यथालयस्थं घटादिजातं प्रगटत्वमेति । १६ । etc.

fol. 8*b* इति जातकाभरणे संवत्सरफलानि ॥ छ ॥

fol. 21*b* इति श्रीदैवज्ञढुंढिराजविरचिते जातकाभरणे संवत्सरादीनां लग्नपर्यंत फलानि समाप्तानि ॥ २३४ ॥

Ends — fol. 152*b*

कामं स्वामिप्रेमवृद्धि ... नस्थे वक्षोदेशावस्थितेत्यंतहर्यः ॥
पत्युश्चितानंदवृद्धिश्च नाभौ गुह्ये चेत्स्यान्मन्मथाधिक्यमुच्चैः ॥ ३० ॥

गोदावरीतीरविराजमानं पार्थाभिधानं पुटभेदनं यत् ।
सगोलविद्यामलकीर्त्तिभाजां यत्पूर्वजानां वसतिस्थलं तत् ॥ ३१ ॥

तत्रस्थदैवज्ञनृसिंहसूनुर्गजाननाराधनताभिधानः ।
श्रीढुंढिराजो रचयांबभूव होरागते तु क्रममादरेण ॥ ३२ ॥

इति श्रीदैवज्ञढुंढिराजविरचिते जातकाभरणे स्त्रीजातकाध्यायः ॥

References = See No. 908/1886-92.

जातकाभरण — **Jātakābharaṇa**

No. 496 — **312 (Viśrāma)(i)**

Size — 11½ in. by 5 in.

Extent — 95 leaves; 12 lines to a page; 36-40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; folios numbered in both margins; the Ms. contains fortion up to Dānādhyāya.

Age — Not very old.

Author — Ḍhuṇḍhirāja, son of Nṛsiṁha.

Subject — Jyotiṣa

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीवरदमूर्त्ति जयति ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
श्रीदं सदांहं हृदयारविंदं etc. as in No. 342/1880-81.

fol. 6a इति श्रीदैवज्ञढुंढिराज विरचिते जातकाभरणे संवत्सरफलानि ॥

fol. 13b इति ... ... लग्नफलानि

Ends fol. 95a

माषाश्च तैलं विमलेंद्रनीलं स्तिलाकुलात्थामहीषि च लोहं ॥
सदक्षिणं चेति वदं नूनं दुष्टाय दानं रविनंदनायः ॥ ८ ॥

गोमेदरत्नं चतुरंगमश्च सुनीलचैलानि च कंबलश्च ॥
तिलाश्च तैलं खलु लोहमिश्रं स्वर्भानवे दानमिदं वदंति ॥ ९ ॥

वैडूर्यरत्नं सतिलं च तैलं सुकंबलश्चापि मदौ मृगस्य ॥
शस्त्रं च केतो परितोषहेतोरुदारितं दानमिदं मुनींद्रैः ॥ १० ॥

इति श्रीदैवज्ञनृसिंहसूनुढुंढिराजविरचिते जातकाभरणे दानाध्याय समाप्तम् ॥ श्रीशुभं भवतु ॥ श्री ॥ श्री ॥ श्री ॥

Reference — See No. 908 / 1886-92.

जातकाभिधान Jātakābhidhāna

No. 497 394 / 1884-86

Size — 9¾ in. by 4⅜ in.

Extent — 43 leaves; 14-15 lines to a page; 38-40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा; very old and musty in appearance; handwriting small and uniform but not quite clear in some places; borders ruled in double black lines; edges extremely worn out; red pigment used for marking verse numbers and colophons; incomplete.

Age — Very old.

Author — Siṁhamalla.

Subject — Jyotiṣa

Begins — fol. 1b

॥ नमो गणेशाय ॥

प्रचुरतिमिरमालाकालिमानं तुदस्यत्तरुणकिरणधारावारिभिर्दिग्वधूनां ।
सकल ..... वनलोकानंदसंदोहहेतुर्जयति कमलबंधुः कोकसंयोगकारी । १

सूर्यो यस्य प्रतापे यशसि हिमकरो ... गलोवाक् प्रपंचे
सौम्यश्चेतश्चरित्रे सदसि सुरगुरुः सव्यदेशे कवीशः ।
सौरः कोशे कृपाणो रिपुकरि ... करः सिंहिकेयः शिखी य-
द्भ्रूभंगः सोत्र सिंहो गगनगनिगमं निर्मलं निर्मिमीते । २

अथ जातकाभिधानं प्रथमं सिंहेन साधुना क्रियते ॥
ब्रह्ममुरारिमहेशान् भानुमुखान् खेचरान्नत्वा । ३ etc.

Ends abruptly — fol. 43a

ज्येष्ठादित्यकराश्विमित्रपवन चाष्ट्रोत्तरा रेवती
पुष्पो ज्योतिषशास्त्रवित्तगदितभानौ गुरुर्भार्गवै ।
एणसोवमृगेश्वरे च वृषभे कुंभे शुभैर्वीक्षिते
कर्के कुंभकृपाणचर्मधरणं रा ... ...

This is the only Ms. recorded by Aufrecht.

जातकालंकार

Jātakālaṁkāra

No. 498

813
1884-87

Size — 10 in. by 4⅓ in.

Extent — 8 leaves; 15 lines to a page; 45-48 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines; red pigment used for verse numbers and colophons; blank space in the centre of folios; complete.

The work was composed in Saṁvat 1670.

Age — Appears to be old.

Author — Gaṇesadaivajña.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ ॐ ॥ सानंदं प्रणपत्य सिद्धिसदनं लंबोदरं भारतीं
सूर्यादिग्रहमंडलं निजगुरुं श्रीरामकृष्णं परं
येषामंह्रिसरोरुहस्मरणतो नानाविधाः सज्जनाः
सिद्धं यांति लघु प्रयांति विलयप्रत्यूर्द्धशैलव्रजाः १

सद्भावाकलितं पदार्थललितं योगांगलीलांचितं
श्रीमद्भागवतं शुकास्यगलितं यच्छ्रीधरः स्वामिना
सुव्यक्तं क्रियते गणेशकृतिना गाथोक्तितज्ज्ञातकं
वृत्तसृग्धरया जनादिसफलं ज्योतिर्विदां जीवनं २ etc.

fol. 2a इति संज्ञाध्यायः

fol. 4a इति० भावाध्यायो द्वितीयः

Ends — fol. 8b

अभूदवनिमंडले गणकमंडलाखंडलः
श्रुतिस्मृतिविहारभूविबुधमंडलीमंडलं
प्रचंडं गुणगूर्जराधिपसभाप्रभातप्रभा
कवींद्रकुलभूषणं महतिकाबजी दैववित् १

भारद्वाजकुले बभूव परमं तज्जं सुतानां त्रयं
जायांस्तत्रभवद्गृहज्ञतिलकः श्रीसूर्यसूरिः सुधीः।
श्रीमान् सर्वकलानिधीस्तदनुजो गोपालनामाभव-
च्छ्रीमद्दैवविदां वरस्तदनुजः श्रीरामकृष्णोभवत् २

स्वस्ति श्रीनृपविक्रमार्कसमये पूर्णाश्च भूपांतिके १६७०
श्रीमत्ब्रह्मपुरे सदाशिवमुदे गोपालसूनुः स्वयं
छंदोलंकृतकाव्यनाटकरसाभिज्ञः सदानंदत्त-
दैवज्ञः शुकजानकं रचितवानेतद्गणेशः स्वयं ३

पठिष्यंति दैवज्ञास्तेषामायुः सुखं शिवं
भूयात् कैरवकुंदाभासु कीर्त्तिः सर्वतो दिशं ४

द्वयैः० मंजुलोयं वंशाध्यायः श्रीगणेशेन
वेदैर्युक्तः काव्यैरश्वसंख्यः प्रणीतः ५
ता० रतीरस्थितेकारि ब्रध्नाख्ये जातकं पुरे
बापूजीति द्वितीयेन नाम्नेदं गणकेन च ६

इति श्रीगोपालात्मजगणेशदैवज्ञविरचिते जातकालंकारे निजवंशवर्णनो नाम सप्तमोध्यायः समाप्तः ॥ श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥ लेषकपाठकयोः ॥ छ

References — See No. 865/1887-91.

———

जातकालंकार Jātakālaṁkāra

No. 499 865/1887-91

Size — 11¾ in. by 5¼ in.

Extent — 18 leaves; 9 lines to a page; 30-32 letters to a line.

Description — Modern paper; Devanāgarī characters; handwriting bold, clear and legible; left hand edges worn out and moth-eaten; folios numbered in both margins; complete.

Age — Śaka 1707.

Author — Gaṇeśadaivajña.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीवक्रतुंडाय नमः ॥
सानंदं प्रणिपत्य सिद्धिसदनं etc. as in No. 813/1884-87.

Ends — fol. 18*a*

अभूद्वनिमंडले etc. up to शैलसंख्यप्रणीतः ॥५॥ as in No. 813/1884-87 followed by इति श्रीगणेशदैवज्ञविरचिते जातकालंकारे वंशाध्यायः समाप्तः ॥ श्रीशके १७०७ विश्वावसुनाम संवत्सरे ॥ माघशुक्लचतुर्थ्यां पुस्तकं समाप्तं ॥ रबडोपनामकस्य पुस्तकं स्यात् ॥

Reference — Mss. A — Aufrecht's Catalogus Catalogorum i-i, 205*a*; ii 42*a*, 201*a*; iii, 44*a*.
cf. S. B. Dikshit: Bhār. Jyo. p. 487.

B — Descriptive Catalogues :- R. Mitra Notices, No. 2443, 2445; I. O. Cat. No. 6412; B. B. R. A. S. Cat. No. 362.

———

जातकालंकार Jātakālaṁkāra

No. 500 528/1899-1915

Size — 11¼ in. by 5¼ in.

Extent — 11 leaves; 9 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for colophons; yellow pigment used for corrections; foll. 1–15 missing; incomplete.

The work seems to have been composed in Śaka 1535.

Age — Appears to be old.

Author — Gaṇeśadalvajña.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 16*a*

ने स्थितौ स्तः कलुषरवगयुतौ भाग्यषष्ठाधिनाथौ
चेदेवं राहुणा वा तदनु च शिखिना संयुताऽवन्यजातः ३ etc.

fol. 21*a* इति श्रीगणेशदैवज्ञविरचिते जातकालंकारे योगायोगविचारो नाम तृतीयोध्याय ॥ ३ ॥

Ends — fol. 26*a*

अभूदवनिमंडले etc. up to श्रीगणेशेन वर्ण्यः ॥ ५ ॥ as in No. 813/1884–87 followed by इति श्रीगणेशदैवज्ञविरचिते जातकालंकारे वंशविस्तारो नाम सप्तमोध्यायः ॥ ७ ॥

References — See No. 865/1887–91.

जातकालंकारटीका — Jātakālaṁkāraṭīkā

No. 501 — 472 / 1892–95

Size — 10 in. by 5⅛ in.

Extent — 26 leaves; 10 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold, clear and legible; borders and edges ruled in double red lines; red pigment used for marking; white chalk used for corrections; edges worn out and moth-eaten; complete.

A commentary on Jātakālaṁkāra of Gaṇeśa Daivajña.

Age — Saṁvat 1868.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सानंदमिति गणेशकविर्नामाहं इदं जातकं कुर्वेति तृतीयश्लोकेनान्वयः किं कृत्य सानंदं यथा भवति तथा लंबोदरं गणेशं सिद्धिसदनं सिद्धिगृहं प्रणिपत्य भारतीं सरस्वतीं तथा सूर्यादिकग्रहमंडलसमूहं निजगुरुं स्वगुरुं भक्त्या प्रणामं कृत्वा etc.

fol. 4*a* इति श्रीजातकालंकारे संज्ञाध्यायः १

fol. 10*b* इति टीकायां जातकालंकारे भावाध्यायः २

Ends — fol. 26*b*

हृद्यैरिति श्रीगणेशेन कविना मया अस्मिन् जातके वंशाध्यायः कृतकीदृशे हृदयहारिभिः पद्ये गुंफिते रचिते सूरिणां पंडितानां तोषकारके अलंकाराख्ये-धुनः मंजुले मनोहरे कीदृशोध्यायः वेदसंभख्यैः वर्यैः श्रेष्ठैर्वृतैः प्रणीतः कृतः

इति जातकालंकारे टीकायां वंशाध्यायः समाप्तोयं ग्रंथः समाः १८६८ माघ-शुक्ल १३ चंद्रे लिखितं ग्रथं सदासुखाक्षराणि ॥ १ ॥

जातकालंकारकर्म — Jātakālaṁkārakarma

No. 502 — 315 / 1882-83

Size — 10¼ in. by 4½ in.

Extent — 2 leaves; 18 lines to a page; 46 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with occasional पृष्ठमात्राs; old and musty in appearance; handwriting small and uniform but not quite clear in some places; red pigment used for marking; edges worn out; complete.

The present portion in supposed to be a part of an astrological work called Śukajātaka.

Age — Appears to be old.

Author — Śrīśuka.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

॥ ॐ ॥ ॐ नमः ॥

अथ पार्वतीप्रत्युक्तं महेश्वरवाक्यं तदुपधार्य वशिष्टसुतपौत्रः। श्रीशुको जातकं प्राह। जातकालंकाराख्यं कुर्मः॥ etc.

Ends — fol.2a

देहपाष्टमणौ मंदेन राहुणा केतुना वा युक्तौ षष्टगतौ चेद्दशांतर्दशाया चौरेण शस्त्रेण मृतैः तत्र वाहनाधिपस्थितश्चेद्वाहनकारणं॥

इति श्रीब्रह्मविद्यानिगमवाक्यतुल्यं शुकमुखगलितं जातकालंकारकर्म समाप्तं॥

लग्नेंद्वोर्मदने ७ सितेंदुसहिते दृष्टेऽथ तन्ने गणे।
श्रीबाहुल्यमिनेज्यवित्कुजलवे चैका मृतिः सोग्रके।
व्यंगागो ९ द्युन ७ पंचमे ५ सहितयोः शुक्राक्कयोः स्त्रीवियुक्।
ससांत्योदयगैः खलैः क्षयविधौ पुत्रे सुतस्त्रीवियुक्॥ १॥

अर्कात्कर्म १० गृहं पितुश्च भवनं मातुश्चतुर्थं विभो।
भ्रातृवन्हि ३ गतं कुजस्य भुवनान्मित्राणि तुर्यं ४ बुधात्।
संतानं गुरुतः सुतं ५ सितगृहाद्भार्या गृहं ७ सप्तमं।
पीडारंध्रगतं ८ शनैश्चरगृहाद्घोराप्रकाशैः स्फुटं॥ २॥

For a described Ms of Jātakālaṁkārakarma see B. B. R. A. S. Cat. No. 363.

जैमिनीयसूत्र — Jaiminīyasūtra

No. 503 — 152 / A1883-84

Size — 12⅝ in. by 6⅛ in.

Extent — 12 leaves; 13–14 lines to a page; 30–32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold and uniform but not quite clear; red pigment used for colophons; edges worn out; complete.

Age — Saṁvat 1882.

Author — Not mentioned.

Subject — A treatise on horoscopy written in the sūtra-style.

Begins — fol. 1*b*

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीहरिर्जयति अथ जैमनीयसूत्रं लि .....

ॐ उपदेशं व्याख्यास्यामः

अभिपश्यं ऋक्षाणि पार्श्वभे च तन्निष्टाश्च तद्वत् । दारभाग्यशूलस्था निर्गला निध्यातुः कामस्था तु भूयसा पापानां । etc.

fol. 2*a* इति जैमिनीयसूत्रे प्रथमाध्यायस्य प्रथमः पादः । १ ॥

Ends — fol. 12*a*

एवमुभौ शुभलोके । रविशुक्राभ्यां पापपूर्वं । अन्यैरन्यथा ॥ अत्र शुभः केतुः । पापदृग्योगान्न । रविराहुगुरुशुक्रश्चैककालदृग्योगमत्ति । यथावभेदं । अत्र गुरुवर्गे स्वाम्यंशे च । स्वशत्रुमित्रनीचांशकश्च पूर्णेंदुराव्हंतराश्च शुभवर्येषु मोशुभदृष्टियुतः । पुत्रमणिरमणी बुधकेतुर्वा । शुभचंद्राभ्यां । स्वलग्नाथश्च

इति जैमिनीये उपदेशसूत्रे वियोनिभेदो नाम चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः । ४ ॥ समाप्तोयं चतुर्थाध्यायः संवत् १८८२ चैत्रकृष्ण ३ एकादश्यां भामवसरे लिखितं शुभम् दीर्घायुः चिरं जीवतु ॥ शुभम् ॥

References — Mss. A — Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 208*b*; ii 43*a*, 201*b*; iii, 44*b*.

B — Descriptive Catalogues :- Burnell's Cat. of Mss. I. 78*a*; Ulwar Mss. Cat. No. 1764; Triennial Catalogue of Mss. 1910-13. Vol. I, Part 1-B. No. 371 (g) (with Telugu meaning); Mad. Des. Cat. Vol. XXIV. Nos. 13725-30.

जैमिनिसूत्र Jaiminisūtra

No. 504 826 / 1887-91

Size — 10¾ in. by 5 in.

Extent — 15 leaves; 8 lines to a page; 38 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and uniform; borders ruled in triple red lines and edges in single; red pigment used for marking the colophons; white chalk used for correc-

tions; folios numbered in both margins; the Ms. contains Adhyāyas 1–4.

Age — Saṁvat 1897.

Author — Jaimini.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥ उपदेशं व्याख्यास्यामः ॥
अभिपश्यंत्पृक्षाणि पार्श्वभे च ॥ तन्निष्टाश्च तद्वत् etc.

fol. 2*a* इति जैमिनीयसूत्रे प्रथमाध्यायस्य प्रथमः पादः ॥ १ ॥

fol. 3*b* इति ..... द्वितीयः पादः ॥ २ ॥

Ends fol. 15*b*

यथावभेदम् ॥ अत्र गुरुवर्गे स्वाम्यंशे च स्वशत्रुमित्रनीचांशकश्च पूर्णेंदुराहोरंतरालश्च शुभवर्गे शुभदृष्टियुतः अंशे मित्रभेदात् ॥ स्वानंदतुल्ये वा वर्गनवांशश्च तत्र ज्ञानाज्ञानेषु पुत्रमणिरमणीबुधकेतुवी शुभचंद्राभ्याम् स्वलग्ननाथश्च ॥ इत्युपदेशसूत्रे जै मनीये वियोनिभेदो नाम चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ ४ ॥ इति चतुर्थोध्यायस्य समाप्तिमगात् ॥ १ ॥ मिती महा बुदि ॥ ७ ॥ संमत् ॥ १८९७ ॥ का ॥ श्रीरामाय नमः ॥ ॥ श्रीकृष्णा वः ।

Reference — See No. 152 / A1883–84.

जैमिनिसूत्रटीका — Jaiminisūtraṭīkā

No. 505 — 910 / 1886-92

Size — 8⅜ in. by 5⅜ in.

Extent — 35 leaves; 10 lines to a page; 30–32 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled on all sides; red pigment used for marking; the Ms. contains the commentary on the 3rd Adhyāya.

Age — Śaka 1801.

Author — Nīlakaṇṭha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ राजयोगसहिता लक्ष्मीयोगस्तृतीयाध्याय प्रथम पद न निरूप्यते ॥ तत्रादौ महाराजयोगमारभते ॥ अथ राजजनिताभ्यां योगे यो योगे ॥ अथारभ्यते ॥ etc.

fol. 7a इत्युपपदेशसूत्रे जैमिनीये तृतीयाध्याये प्रथमपादविवृत्तिः ॥

Ends — fol. 34b

अथ मंगलपदकुंडल्यां मृत्युविचारातिरिक्तांशविचारः ॥ सर्वे विलेपलाभवदेव कर्त्तव्य इत्याहु मुक्तमन्यत् ॥ मृत्युविचारातिरिक्तं दुःखसुखादिविचारस्वरूपं लेपलाभपदस्थले भूतं संपन्नं तत एवमपि विचारणीयमिति दिक् इत्युपदेशसूत्रे जैमिनीये तृतीयपादविवृतिः ॥

श्रीगणपतिर्जयति ॥ शके १८०१ ज्येष्ठशुक्लपक्ष ८ गुरुवारे समाप्तं मुंबापुरे स्मार्त्तोपनाम श्रीधरजोतिशीर्विदेन यथा प्रते स्वपठणार्थे लेखनीयं ॥ शुभं भवतु ॥

References :— See No. 909/1886-92.

जैमिनिसूत्रव्याख्या called सुबोधिनी

Jaiminisūtravyākhyā called Subodhinī

No. 506

833 / 1884-87

Size — 8½ in. by 6½ in.

Extent — 32 leaves; 16-17 lines to a page; 28-30 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; handwriting small, clear and legible; borders not ruled; red pigment used for marking; folios numbered in both margins.

The Ms. contains commentary upto 4th Pāda of the second Adhyāya.

Age — Saṁvat 1847.

Author — Nīlakaṇṭha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

श्रीगणेशाय नमः

सृष्टिस्थित्यंतकर्त्री हरिहरविधिभिः सेवितानंददात्री
नानातंत्रोक्तमार्गैर्मुनिभिरपि दधे भालचंद्रोज्वलांगी
आरक्ताभा त्रिनेत्रा शिवशवनिलयाराजराजेश्वरी सा
वाचं नोद्यातनोतु प्रतिपदकठिने जैमिने सूत्रसंघे etc.

fol. 6*b* इति श्रीनीलकंठज्योतिर्विद्विरचितायां जैमिनिसूत्रव्याख्यायां सुबोधिन्यां प्रथमाध्यायस्य प्रथमपादः १

Ends — fol. 32*b*

उच्चग्रहयुते राशौ तदधिपतावुच्चे वा तद्राशिदशा-शुभेत्याद्यर्थः अन्यथा न्यथा उच्चमित्रशुभयोगलक्षणगुणाभावे समाः नीचादि योगसत्वेऽशुभेत्यर्थः सिद्धमन्यत् अन्यत्मदकृतं ग्रंथानुक्तसिद्धं शास्त्रांतराप्रसिद्धं ग्राह्यमित्यर्थः

इति श्रीनीलकंठज्योतिर्व्विदविरचितायां सुबोधिन्यां जैमिनिउपदेशसूत्र-व्याख्यायां द्वितीयाध्यायस्य चतुर्थपादविवृत्तिः ०

श्रीमद्विक्रमशाकतो गतसमाः शैलाब्धिनांगेंदवः
मासे पौषपदे सितेतराति पक्षे सितौ चेद्धरौ
व्यालेखि प्रथितां च सूत्रविवृतिं श्रीकृष्णनामा द्विजः
यत्किंचित्करजोपराधपतितस्तक्षम्यै वै पठ्यतां छ॥

References — See No. 909 / 1886–92.

जैमिनिसूत्रव्याख्या called सुबोधिनी

Jaiminisūtravyākhyā called Subodhini

No. 507

909 / 1886-92

Size — 11¾ in. by 5⅝ in.

Extent — 31 leaves; 11–12 lines to a page; 38 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; white chalk used for corrections; pagination of the Ms. is as follows: 1–16, 1–7 and then 1–8; fol. 16*b* blank; Text in the middle with the Commentary above and below it; the Ms. contains the 1st Adhyāya and four pādas of the 2nd Adhyāya.

Age — Saṁvat 1890.

Author of the Comm. — Nilakaṇṭha.

Subject — Horoscopy.

Begins (Text) — fol. 1*b*

॥ अथोपदेशं व्याख्यामः १ अभिपश्यंत्पृक्षाणि पार्श्वमे च २ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

ए श्रीगणेशाय नमः

उपदेशमित्यादि जैमिनीयसूत्रनिकरमयं जातकं तस्याल्पग्रंथादि विवृतिरारभ्येत उपविश्यत इत्युपदेशो रहस्यार्थः कर्मानुरूपेण शुभाशुभसूचनं प्रकारस्तं विशेषेण निरूपयिष्यामः इति प्रतिज्ञासूत्रं १ etc.

fol. 9*b* इति प्रथमाध्याये प्रथम पादः १

fol. 7*b* (pt. ii) इति श्रीजैमनियसूत्रव्याख्याया नीलकंठकृतायां द्वितीयाध्यायस्य प्रथमपादः

Ends (Text) — fol.8*b* (pt. iii)

शुभा दशा शुभयुतेथाम्मुच्चैर्वा २८ अन्यथान्यथा २९ सिद्धमन्यत् ३० इति श्रीजैमनिसूत्रे द्वितीयाध्यायस्य चतुर्थपादः ४ श्रीरामाय नमः श्री

Ends (Comm.) — fol. 8*b*

अथ दशाफलविशेषमाह शुभयुते धान्वि राशौ सति तद्राशिदशा शुभा स्यात् उच्चग्रहयुते राशौ तदधिपतावुच्चै वा तद्राशिदशाशुभेत्यर्थं २८ उच्चभिन्नशुभयोगलक्षणगुणभावे सति नीचादियोगसत्वेऽशुभेत्यर्थः २९ अन्यत्कृतग्रंथानुक्तं सिद्धं शास्त्रांतरसिद्धं ग्राह्यमित्यर्थः ३०

इति श्रीनीलकंठकृतायां जैमिनिसूत्रव्याख्यायां सुबोधिन्यां द्वितीयाध्यायस्य चतुर्थः समाप्तः संवत् १८९० लिप्यकृतं रामवकब्राह्मण सवाइजपुरमध्ये शुभं भवतु श्रीरामाय नमः श्री ॥

References — Mss. A — Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 208*b*; ii, 43*a*; iii, 44*b*.

जैमिनीयसूत्रविवृति Jaiminīyasūtravivṛti

No. 508 $\frac{814}{1884-87}$

Size — 12⅜ in. by 5⅝ in.

Extent — 23 leaves ; 14 lines to a page ; 50 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; red

pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; edges slightly worn out and moth-eaten; the Ms. contains commentary on pādas 1–3 of the third Adhyāya of Jaiminiya Sūtra.

Same as No. 909/1886–92.

Age — Saṁvat 1836.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

..... एवमस्यातो दृगाणतश्च

यथा जन्मराशिकुंडल्या सह होराघटिकाकुं समुच्चयो जन्मकालघटिका स्वाति सूत्रे समुपातः तथैवांशकुंडल्या दृगाण कुंडल्या च पृथक् पृथक् कालघटिकाकुंडल्यै समुच्चयै ... तथा च राशिकालघटिकासु अंशकालघटिकासु दृगाणकालघटिकासु चैव दृष्टासु राजान इति रायोगत्रयं सिद्धं भवति

fol. 8b इत्युपदेपसूत्रै जैमिनी तृतीयाध्याये प्रथमपादविवृतिः ॥ २ ॥

fol. 13a इत्युपदेशसूत्रे जैमिनीये तृतीयाध्याये द्वितियपादविवृत्तिः ॥ २ ॥

Ends fol. 23a

अथ मंगलपदकुंडल्यां मृत्युविचारातिरिक्तांशविचारः सर्वोपि लेयलाभपदवदेव कर्त्तव्य इत्याह भूतमन्यत् मृत्युविचारातिरिक्तं दुःखसुखादि विचारस्वरुपं लेयलाभपदस्थले भूतं संपन्नं तत एवं सर्वमपि विचारणीयमिति दिक् ॥

इति जैमिनीये उपदेशसूत्रे तृतीयाध्याये तृतीयपादविवृतिः समाप्ता ॥ ॥ कल्याणानि भवंतु ॥ सं १८३६ आश्विन शु. १५ सोमे लिखितं काम्यवनमध्ये नवानगरनिवासी विप्रगिरि-नारायण-ज्ञातीय-भट्टशुकदेवात्मज-शंकरेण स्वार्थं परमार्थं ॥ श्रीरस्तु ॥

जैमिनिसूत्र with वृत्ति — Jaiminisūtra with Vṛtti

No. 509 — 531 / 1875–76

Size — 8½ in. by 6¼ in.

Extent — 156 leaves; 13 lines to a page; 22 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; red pigment used for marking the Text; white chalk used for corrections; folios numbered in both margins; the Ms. contains both the Text and the Commentary; the Text is complete but the Commentary is availatly only up to 3rd pāda of the third Adhyāya.

Same as No. 474/1892-95.

Age — Appears to be old.

Author of Text — Jaimini.

„ „ Comm. — Bālakṛṣṇānanda Sarasvatī.

Begins (Text) — fol. 2a

अभिपश्यंस्पृक्षाणि पार्श्वभे च etc.

Begins (Comm.) — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः॥

भूमानं पुरुषार्थसारमाखिलां धारं प्रकाशं परं etc.

उपदेशमित्यादि जैमनीयं सूत्रनिकरमयं जातकं तस्याल्पग्रंथविवृतिरारभ्यते etc.

fol. 22b इति श्रीबालकृष्णानंदसरस्वतीविरचितोयां जैमिनियसूत्रवृत्तौ प्रथमस्याध्यायस्य प्रथमपादः संपूर्णः

fol. 32b इति श्रीजैमिनीयसूत्रार्थविवृत्तौ द्वितीयः पादः समाप्तः समाप्तश्चायं द्वितीयः पादः

Ends (Text) — fol. 156b

स्वानंदतुल्ये वा वर्गनवांशश्च तत्र ज्ञानाज्ञानेषु पुत्रमणि-रमणि-बुध-केतुवीशुभचंद्राभ्यां स्वलाभनाथश्च इत्युपदेशसूत्रजैमिनीये वियोनिभेदो नाम चतुर्थोध्यायस्य चतुर्थः पादः चतुर्थाध्यायः समाप्तः॥ संवत् १८९१ वैशाखबुदि १० शनौ लिपिकृतमिदं

Ends (Comm.) — fol. 151b

मृत्युविचारातिरिक्तं दुःखं सुखादिविचारस्वरूपं लेयलाभपदस्थले भूतसंपन्नं तत एवं सर्वमपि विचारणीयमिति दिक्

जैमिनिसूत्र with वृत्ति — Jaiminisūtra with Vṛtti

No. 510 — 395 / 1884-86

Size — 9 in. by 5¼ in.

Extent — 74 leaves; 13-14 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; red pigment used for marking; edges of folios slightly worn out and moth-eaten; yellow pigment used for corretions; foll. 1, 49 & 50 missing; fol 48*b* and 52*a* blank; the Ms. contains the first two Adhyāyas.

Age — Saṁvat 1853 : Śaka 1717.

Author of the Text — Jaimini.

" " Comm. — Bālakṛṣṇānanda Sarasvati.

Begins (Text) — fol. 2*a*

उपदेशं व्याख्यास्यामः ॥
अभिपश्यंत्यक्षाणि ॥ पाश्वभे च etc.

Begins (Comm.) — fol. 2*a*

..... उपदेशमिति जैमिनीयं सूत्रनिकरमयं जातकं तस्याल्पग्रंथा विवृतिरारभ्यते ॥ etc.

fol. 13*b* इति श्रीबालकृष्णानंदसरस्वतीविरचितायां जैमिनिसूत्रकृते प्रथमस्याध्यायस्य प्रथमपादः ॥ १ ॥

Ends (Text) — fol. 73*b*

अन्यथान्यथा । सिद्धमन्यत् ॥

Ends (Comm.) — fol. 73*b*

अन्यत् प्रकृतग्रंथानक्तं सिद्धं शास्त्रांतरसिद्धमित्यर्थं इति ॥

इति जैमिनीये द्वितीयाध्यायचतुर्थः पादः समाप्तमिति ॥ सं १८५३ शाकः १७१७ मार्गशीर्ष ९ रवौ शुक्ले लिपीकृत मिश्रमोतीराम शंडशातीयेन ब्राह्मणेन स्वपठनार्थं ॥

References — See No. 474/1892-95.

जैमिनिसूत्र with वृत्ति — Jaiminisūtra with Vṛtti

No. 511 — 827 / 1887-91

Size — 11¼ in. by 5 in.

Extent — 126 leaves ; 10 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description — Thick country paper ; Devanāgarī characters ; not very old in appearance ; handwriting bold and clear but not uniform ; borders of foll. 1–100 ruled in double red lines and edges in single ; red pigment used for marking the portion ; yellow pigment used for corrections ; folios numbered in both margins ; the Ms. contains the Text and the Commentary on the first two Adhyāyas and three pādas of the third Adhyāya.

Age — Saṁvat 1897 : Śaka 1762.

Author of the Text — Jaimini.

" " Comm. — Bālakṛṣṇānanda Sarasvatī

Begins (Text) — fol. 2a

अभिपश्यंत्पृक्षाणि पार्श्वभे च etc.

Begins (Comm.) — fol. 1b

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥

भूमानं पुरुषार्थसारमखिलाधारं प्रकाशं परं etc.

fol. 17a इति श्रीबालकृष्णानंदसरस्वतीविरचितायां जैमिनीयसूत्रवृत्तौ प्रथमस्याऽध्यायस्य प्रथमः पादः संपूर्णम्

fol. 25a इति जैमिनीयसूत्रार्थविवृतौ द्वितीयः पादः

Ends (Text) — fol. 126b

अन्यैरन्यथा भूतमन्यत्

Ends (Comm.) — fol. 126b

मृत्युविचारतिरिक्तं दुःखसुखादिविचारस्वरूपं य लाभपदस्थले भूतं सपन्नं तत् एवं सर्वमपि विचारणीयमिति दिक्

इति श्रीजैमिनीये उपदेशसूत्रे तृतीयाध्याये तृतीयपादविवृति समाप्ताः ॥ श्रीरस्तु मं सं १८९७ शाके १७६२ ॥ श्री ॥

References — See No. 474/1892–95.

जैमिनिसूत्र with वृत्ति — Jaiminisūtra with Vṛtti

No. 512

474 / 1892–95

Size — 12⅜ in. by 5 in.

Extent — 129 leaves; 8 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; red pigment occasionally used for marking; white chalk used for corrections; edges of some folios slightly worn out; the Ms. contains the 1st Adhyāya and 4 pādas of the 2nd Adhyāya.

Age — Saṁvat 1821.

Author of the Text — Jaimini.

" " Comm, — Bālakṛṣṇānanda Sarasvatī

Begins (Text) — fol. 2a

अभिपश्यंत्पृक्षाणि ॥ पार्श्वभे च ॥

Begins (Comm.) — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ भूमानं पुरुषार्थसारमखिलाधारं प्रकाशं परं
सीमानं भवसागरस्य सकलानंदामृतांभोनिधिं
सन्मानं सततं प्रमाणपदवी दूरं विदूरं हृदि
स्वात्मानं श्रुतिशेखरैकहृदयं स्फूर्तिस्वरूपं श्रये १.....

उपदेशमित्यादि जैमनीयं सूत्रनिकरमयं जातकं तस्याल्पग्रंथविवृतिरारभ्यते ॥ etc.

fol. 23a इति श्रीबालकृष्णानंदसरस्वतीविरचितायां जैमिनीयसूत्रवृत्तौ प्रथमस्याध्यायस्य प्रथमः पादः संपूर्णः ॥

Ends (Text) — fol. 129a

अन्यथान्यथा ॥ सिद्धमन्यत्

Ends (comm.) — fol. 29a

उच्चमित्रशुभादियोगलक्षणगुणाभावे समा दशा नीचादिदोषसत्वे स्वशुभेति मंतव्यं एतच्छास्त्रानुक्तानर्थान् शास्त्रांतरसिद्धानपि संगृण्हाति अन्यत्रकृतग्रंथानुक्तं सिद्धं शास्त्रांतरसिद्धमित्यर्थं इति ॥

इति श्रीबालकृष्णानंदसरस्वतीविरचितायां जैमिनीयसूत्रवृत्तौ द्वितीयाध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तः ॥ ज्योतिषपुस्तकम् ॥ जैमिनिसूत्रवृत्तिपुस्तकं बालकृष्णानंदसरस्वतीविरचितम् ॥ पत्र १२९ ग्रंथसंख्या २२१० श्रीरामो जयति ॥ संवत् १८२१ कार्त्तिकमासे शुक्लपक्षे तिथौ १३ लिखितं मिश्रराम नारायण श्रीकल्याणमस्तु

References — Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 208*b*; ii, 43*a*, 201*b*; iii, 45*a*.

B-Descriptive Catalogues :- R. Mitra Notices No. 4087; Ulwar Mss. Cat. Extract No. 484.

जैमिनिसूत्र with वृत्ति — Jaiminisūtra with Vṛtti

No. 513 — 475 / 1892-95

Size — $9\frac{1}{5}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent — 144 leaves; 9 lines to a page; 24 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not old in appearance; handwriting beautiful, clear, and uniform; borders ruled in triple red lines and edges in double; red pigment used for marking; the Ms. contains 1st Adhyāya and 4 pādas of the 2nd Adhyāya.

The Ms. is written by one Vaiṣṇava Haradāsa at Jaipur.

Age — Saṁvat 1893.

Author of the Text — Jaimini.

" " Comm. — Bālakṛṣṇānanda Sarasvatī.

Begins (Text.) — fol. 2*a*

अभिपश्यंत्यृक्षाणि ॥ पार्श्वभे च ॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥

भूमानं पुरुषार्थसारमखिलाधारं etc. as in No. 474/1892-95.

fol. 26*b* इति श्रीबालकृष्णानंदसरस्वतीविरचितायां जैमिनीयसूत्रवृत्तौ प्रथमस्याध्यायस्य प्रथमः पादः संपूर्णः ॥

Ends (Text) — fol. 143*b*

सिद्धमन्यत्

Ends (Comm.) — fol. 143*b*

अन्यत्प्रकृतग्रंथानुक्तं सिद्धं शास्त्रांतरसिद्धमित्यर्थ इति ॥

इति श्रीबालकृष्णानंदसरस्वतीविरचितायां जैमिनीयसूत्रवृत्तौ द्वितीयाध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तः ॥ इति श्रीजमिनीय ग्रंथ टीकासहित संपूर्णः ॥

...40

शुभं भवतु ॥ कल्याणमस्तु ॥ लिषायतं व्यासश्चो प्रसादजी। लिषीतं वैष्णवहरिदास। जयपुरमध्ये ॥ फागण कृष्ण ११ बृहस्पतिवासरे। संवत् १८९३ के ॥ श्रीहरि ॥

References — See No. 474/1892-95.

जैमिनिसूत्र with वृत्ति — Jaiminisūtra with Vṛtti

No. 514 — 518 / 1895-1902

Size — 11⅛ in. by 5¼ in.

Extent — 73 leaves; 10-12 lines to a page; 30-35 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; red pigment used for marking; Text in the middle with the Commentary above and below it; moth eaten; the Ms. contains the first Adhyāya only.

Age — Appears to be old.

Author of the Text — Jaimini.

" " Comm. — Bālakṛṣṇānanda Sarasvatī

Begins (Text) — fol. 2a

श्रीगणेशाय नमः

उपदेशं व्याख्यास्यामः १ अभिपश्यंत्यृक्षाणि २ पार्श्वभे च etc.

Begins (Comm.) — fol. 1b

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥

भूमानं पुरुषार्थसारमऽखिलाधारं etc.

fol. 24b इति श्रीबालकृष्णानंदसरस्वतीविरचितायां जैमिनीयसूत्रवृत्तौ प्रथमोऽध्यायस्य प्रथमः पादः १

Ends (Text) — fol. 73a

शुभवर्गेपवादमात्रं द्विग्रहेकुलमुख्यः

इति प्रथमाध्याय आयुः पितृदिनेशभ्यां

Ends (Comm.) — fol. 73a

द्विग्रहे कुलमुख्यः यत्र क्वापि द्विग्रहयोगे सति कुलमुख्यो भवति इद-मुपलक्षणं शास्त्रांतरोक्तानां त्रिग्रहादियोगानामन्येषां नानाविधानां च योगानां तत्फलानां चेति वेदितव्यं

इति श्रीबालकृष्णानंदसरस्वतीविरचितायां जैमिनीयसूत्रार्थविवृतौ प्रथमाध्यायस्य चतुर्थः पादः १

अयुर्दायोयायं दर्शयति आयुः पितृदिनेशाभ्यो मामुर्विचार्यं इत्यर्थः ॥ लग्नेशाष्टमेशस्थितिवशतो दीर्घायुर्योगमाहः ॥

References — See No. 474/1892-95.

जैमिनिसूत्र with भाष्य — Jaiminisūtra with Bhāṣya

No. 515 — 473/1892-95

Size — 9¼ in. by 4⅝ in.

Extent — 48 leaves 12 lines to a page; 30-35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders of some folios ruled in double red lines; red pigment used for marking the portion; Text in the middle with the Commentary above and below it; fol 17 repeated; edges of some folios worn out; the Ms. contains portion up to 4th pāda of the 2nd Adhyāya.

Age — Appears to be old.

Author of the Text — Jaimini.
,, ,, Comm. — Vyaṅkaṭeśa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — (Text) fol. 1b

ॐ नमः उपदेशं व्याख्यास्यामः १
अभिपश्यन्त्यृक्षाणि २ पार्श्वभे च ३ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1b

ॐ नमः श्रीगणेशाय नमः

उपदेशमित्यादि जैमिनीयं सूत्रनिकरमयं जातकं तस्याऽल्पग्रन्थादिभिर्वृत्तिरारभ्यते उपदेशं व्याख्यास्यामः etc.

fol. 12a इति श्रीविष्कटेशविरचितायां जैमिनीयसूत्रवृत्तौ प्रथमाध्यायस्य प्रथमः पादः १

Ends (Text) — fol. 47a

शनौ चेत्येके ३५ अंशभुक्त्यंशयोरेतत् ३६ शुभा दशा शुभयुते धाम्न्युच्चे वा ३७ अन्यथाऽन्यथा ३८ इति० द्वितीयः ३९ ॥

Ends (Comm.) — fol. 47a

अन्यथेति उच्चमित्रशुभादियोगलक्षणगुणाभावे समानीचादिदोषवत्त्वेन शुभेति मन्तव्य एतच्छास्त्रानुक्तानर्थान् शास्त्रान्तरसिद्धानपि सङ्गृण्हाति सिद्धमन्यत् अन्यद्ग्रन्थानुक्तं ... ... ढं सिद्धान्तान्तरसिद्धमित्यर्थं इति ३९ ॥

इति जैमिनीयसूत्रभाष्ये द्वितीयाऽध्यायस्य चतुर्थपादविवृत्तिः पूर्णाऽभूत् शुभमस्तु ॥ ६३॥

References — Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 208b; ii, 43a, 201b ; iii, 45a.

B-Descriptive Catalogues :- Ulwar Mss. Cat. Extract No. 485.

जैमिनीसूत्रसार — Jaiminīsūtrasāra

No. 516 — 476 / 1892-95

Size — 7½ in. by 3¾ in.

Extent — 6 leaves ; 10 lines to a page ; 20 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters ; old in appearance; handwriting small and careless ; edges slightly worn out; red pigment used for marking the portion; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Bhavānīrāma.

Subject — Appears to be an epitome of Jaimini's.

Begins — fol. 1a

॥ श्रीरामाय नमः ॥

गुरुपादांबुजं नत्वा बालानां बोधहेतवे ।
जैमिनीसूत्रराशीनां क्रियते सारसंग्रहः ॥ etc.

Ends — fol. 6*a*

एवमग्र ... पि विवेकः शोधनपक्ष एवोत्तमोस्ति ॥
गुरोर्वाक्यं समाकर्ण्य श्रीमत् शंकरशर्मणः ।
भवानीरामविप्रेण सुकृता समुदाहृतिः ॥
इति जैमिनीसूत्रसारः समाप्तः ॥

This is the only Ms. of Jaiminīsūtrasāra recorded by Aufrecht.

ज्ञानप्रदीप Jñānapradīpa

No. 517 396/1884-86

Size — 9 in. by 4⅜ in.

Extent — 29 leaves ; 10 lines to a page ; 25–28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance ; handwriting clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines ; foll. 1–2 missing; incomplete.

Same as No. 530 of 1899–1915.

Age — Saṁvat 1732.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins abruptly — fol. 3*a*

..... नाचेंदो रवींद्वनिजा अपि ॥ २२ ॥

शनेश्चारिपवः सर्वे तेषां तत्तद्गृहानि च ।
रवेर्वणिगलि ७।८ स्त्विंदोः कुलीरोंगारकस्य च ॥ २३ ॥ etc.

fol. 8*b* इति धातुकांडः

fol. 9*b* इति मूलकांडः

fol. 11*a* इति मनुष्यकांडः

Ends — fol. 30*b*

जलराशिषु लग्नेषु etc. up to सर्वं वीक्ष्य वदेत्स्फुटं ॥ ४९२ ॥ as in No. 530/1899–1915 followed by इति नौकाकांडः ॥ इति श्रीज्ञान-

प्रदीपकोयं समाप्ते ॥ छ ॥ संवत् १७३२ वर्षे चैत्रमासे शुक्लपक्षे तिथौ षष्ठ्यां सोमवासरे । लिखापितं जोसीजी श्री विजैराम तत्पुत्र चिरंजीव-हरिकृष्णस्य लिखापितं ॥ लिख्यतं महात्म किशोर । गढ आंबावतीमध्ये । लेखकपाठकयो चिरं जीयात् ॥ छ ॥ याट्टशं ..... दोषो न दीयते ॥ १ ॥ छ ॥ श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥ सततं हरिभक्तिरस्तु ॥ श्री ॥ १ ॥

ज्ञानप्रदीप — Jñānapradīpa

No. 518 — 530 / 1899-1915

Size — 9½ in. by 4 in.

Extent — 31 leaves; 9 lines to a page; 32-34 letters to a line.

Description — Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting clear, legible and uniform; complete.

Age — Modern.

Author — Not mentioned; Aufrecht ascribes the work to Padmanābha (See Cat. Cat. i, 209*b*).

Subject — Jyotiṣa : questions on astronomy and astrology.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥
श्रीमद्गंगाधरसुतं चंद्रलेखावतंसिनं ॥
सिद्धिदं सर्वविद्यानां वंदे दंताबलाननं १

ज्ञानप्रदीपकं नाम सर्वलोकोपकारकं ॥
प्रश्नशास्त्रं प्रवक्ष्यामि सर्वशास्त्रानुसारतः २ etc.

fol. 2*a* इति पीठिकाध्यायः ॥

Ends — fol. 30*a*

द्वितीये वा तृतीये वा शुक्रश्चेनौ समागमः ॥
अनेनैव क्रमेणैव सर्वं वीक्ष्य वदेत्स्फुटं ॥ ४९ ॥

इति नौकांडः ॥ ॥ इति ज्ञानप्रदीपकोयं समाप्तिगमत् ॥

On fol. 30*b* प्राच्यां मेषवृषौ ज्ञेयौ दक्षिणे युग्मकर्कटौ ॥
प्रतीच्यां सिंहकन्ये कौवेर्यां तुलवृश्चिकौ ॥ १ ॥

इशान्यां तु धनुर्ज्ञेयं आग्नेयां मकरस्तथा ॥
नैऋत्यां कुंभको ज्ञेयौ वायव्यां झषकस्तथा ॥ २ ॥

प्रष्टुः सन्मुखदिग्भागस्तत्प्रदेशगतश्च यः ॥
राशिरारूढसंज्ञः स ज्ञेयो ज्ञानप्रदीपके ॥ ३ ॥

अर्कोप रिकुजो जीवो बुध इंद्र भृगुः क्रमात् ॥
अण्वर्किचंद्रराहुश्च धूमः पंचघटीवृषात् ॥ ४ ॥

Then follows the list of contents.

References — Mss. A — Anfrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 209b.
B — Descriptive Catalogues:- R. Mitra's Notices No. 1952.

ज्ञानमुक्तावलि — Jñānamuktāvali

No. 519 — 153 / A1883-84

Size — 12¼ in. by 6⅕ in.

Extent — 37 leaves ; 12 lines to a page ; 35-36 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold and uniform but not quite clear; borders not ruled; yellow pigment used for corrections; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Dhanapati.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ मूलदशादि पंचदशाफलं लिख्यते ॥ तत्रादौ रवेर्मूलदशाफलं ॥

क्षोंतदरोति स्वजनैर्विरोधमुद्विग्नरोगार्थठिनाशनान्
इवाशपीडामसिधामं रनेर्दशा गृहिज्ञ तातनं गति १

उद्विग्नचित्तपरिवेदितवित्तनाशं
व्याधिप्रवाशमंरणं स्वजनैर्विरोधा

सक्षोतितः सजनवधुवियोगमेति
सूर्यादमू ... सवति राजकुलातिघातं २ etc.

fol. 4b इति श्रीधनपतिविरचितायाः ज्ञानमुक्तावल्या रासिभावेध्याय प्रथमः ॥ १ ॥

fol. 7a इति श्रीधनपतिविरचिताया ज्ञानमुक्तावल्या ग्रहस्वभावाध्यायो द्वितीया

Ends — fol. 37a

होरा नवांशाधिपभुक्ततुल्या भूमौ मृतिर्यस्य विकल्पनीया ।
प्रोक्तो मया कलवधिस्तु मृत्योरतः परंतोक्षगते प्रमाणं २४

सुरपि नृतिरश्चनरकांपीसः कथितस्तु खेचरः क्रमः देवेज्यसितचंद्रौ सूर्या सैंदौ मंदशशिपुत्रो यस्तु वली ससिसूर्याधिष्टितवीर्येण ज्यंशाधिपतिः मरणेन पति चखेटो जेलोकानात्मीयकालेन पि

प्रेष्काण नाथोरि ६ पुरंध्र ९।८ मार्गे ७ गुरुः सच्छिद्रा ८ ६ चतुष्टय ४।७।१०। स्वः लग्ने शुभांसोदयगेतुमाख्यो दृष्टस्तु जीवेन भतुगगेन ॥

इति श्रीधनपतिविरचितायां ज्ञानमुक्तावल्यां निर्वाणाध्यायश्चतुर्विंशतिमः ॥ २४ ॥

ज्योतिर्ज्ञान

Jyotirjñāna

No. 520

537
1899–1915

Size —9⅛ in. by 4⅝ in.

Extent — 38 leaves; 11 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting careless but legible and uniform; borders ruled in double black ines; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; white chalk also used; edges slightly worn out; incomptele.

From Śākalasaṁhita.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीवरदमूर्त्तिर्जयति ॥ ॐ नमो श्रीब्रह्मणो

ध्यानयोगसमारूढं ब्राह्मणं त्रिजगद्गुरुं ॥
अभिवाद्य सुखासीनो नारदः परिपृच्छति ॥ १ ॥
देवदेव जगन्नाथ सर्वज्ञकमलासन ॥
ज्योतिषां चरितं ज्ञानं ब्रूहि काकाशयं महत् ॥ २ ॥
अधीतमखिलं छंदः स्थाणुरूपं प्रतीयते ॥
अंगैर्विना यथैवांगी तस्मादेतत्प्रसीद मे ॥ ३ ॥ etc.

fol. 21*a* इति शाकल्यसंहितायां द्वितीयप्रश्ने ब्रह्मसिद्धांते द्वितीयोध्यायः ॥ छ ॥

Ends — fol. 38*b*

लंबनातनतीनास्तामपि सत्यंतरद्वये ॥
इष्टलंबनमन्यत्र यदीष्टेवनतिर्भवेत् ॥ ४१ ॥
दृक्कर्म च तथा विप्र प्रत्यक्षं च नतं तथा ॥
दृक्कर्मणी द्वौ कृते व्यर्के भासति तादृशी ॥ ४२ ॥

ज्योतिर्निबन्ध — *Jyotirnibandha*

No. 521 — 815 / 1884–87

Size — 12¾in. by 5⅝ in.

Extent — 100 leaves; 14 lines to a page; 40–42 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for verse numbers and topical headings; edges slightly worn out; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Śivarāja (must have flourished before Śaka 1446 since he is mentioned by Pītāmbara in his Vivāhapaṭala. ct. Bhār. Jyo. p. 476).

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः

वेदाद्यं यांतमर्द्धेंदुभालयुग्वींदुतत्पुन् ॥ etc. as in No. 112 / Viśrāma(i).

fol. 1*b* ज्योतिर्निबंधे शास्त्रोपनयनाध्यायः

Ends abruptly — fol. 100*b*

नाद्य भोगोद्वाहवोद्यां गजसिंहं वृषाः शुभाः
सर्वे स्वामिमुखा श्रेष्ठा मध्यगेहे पराङ्मुखाः

ध्वजे परांस्यं विप्राणां राज्ञां सिंहेप्युदङ्मुखं ॥
गजैशूद्रस्य याम्याशं वृषे पूर्वामुखं वृषः ॥ १२ ॥
गर्गे ॥

References — See No. 112/Viś I.

ज्योतिर्निबन्ध

Jyotirnibandha

No. 522

898
1884- 87

Size — $11\frac{1}{5}$ in. by 5 in.

Extent — 356 leaves; 10 lines to a page; 30–32 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red pigment used for marking the verse numbers and topical headings; folios numbered in both margin; complete.

Same as No. 112/Vis. I.

Age — Does not appears to be very old.

Author — Śivarāja.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ नमः ॥ गणेशभारतीभ्यां नमः ॥ श्रीगुरुचरणकमलेभ्यो नमः ।

वेदाद्यं यातर्द्धेंदु etc. as in No. 112/Viśrāma(i)

fol. 2*a* इति श्रीज्योतिर्निबंधे शास्त्रोपनयनाध्यायः ॥

Ends — fol. 355*b*

अनंतपुण्यफलदा etc. up to धनपुत्रवान्स्यान् । २० । as in No. 112/Viśrāma (i) followed by इति श्राद्धप्रकरणं ॥ इति शूरमहाठः ।

श्रीशिवराजविनिर्मिते ज्योतिर्निबंधे सर्वस्वे तिथ्यादीना विनिर्णयः १ ॥

अदृश्यभावात् ..... खलु लेखकस्य १ ॥

संपूर्णा समाप्तयां श्रीअमदाबाद नीवासीनां झगशाती-गोमती बालज्योसी नथुराम लखीतंग ॥ श्रीरस्तु ॥ कल्यांणमस्तु शुभां वनवतुः ॥ छ ॥ ॥ श्री ॥ छ ॥ श्री ॥

On fol. 1*a* we have — ज्योतिर्निबंधः प्रारंभः

अयं ग्रंथः प्रयोगपारिजातादर्वाचीनः उपाकरणनिर्णये तदीयस्य काल-निर्णयस्य कृत्स्नस्योदाहरणात्तन्नामलेखनाच्चेत्यवधेयं ॥

ज्योतिर्निबन्ध — Jyotirnibandha

No. 523 — 828 / 1887-91

Size — 12½ in. by 5⅓ in.

Extent — 244 leaves; 12 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting careless but legible and uniform; red pigment used for topical headings; complete.

Age — Saṁvat 1851.

Same as No. 112 Viś. (i)

Author — Śivarāja.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः

वेदाद्यं यांतमर्द्धेंदु etc. as in No. 112/Viśrāma (i)

fol. 1*b* ज्योतिर्निबंधे शास्त्रोपनयनाध्यायः ॥

Ends — fol. 244*a*

अनंतपुण्यफलदा etc. up to पुत्रवान्स्यात् २० as in No. 112/Viśvāma(i) followed by इति श्राद्धप्रकरणं इति शूरमहाहठः श्रीशिव-राजविनिर्मितज्योतिर्निबंधे सर्वस्वे तिथ्यातीनां निर्णयः

ज्योतिर्निबंधे न्यूनं यद्वयस्तं च कथित पुनः
पूरिभं तद्यथास्थाने न्यस्तक च विष्णुना १

जातकस्वरशास्त्रं च प्रश्नाख्यानं यथा तथा
लिखितं ग्रहविस्तारभदी — तनोत हि २

मिती वैशाष कृष्णपक्षे तीथि ३ संवत १८५१ का.

ज्योतिर्निबन्ध — Jyotirnibandha

No. 524 — 866 / 1887-91

Size — 12⅛ in. by 4⅞ in.

Extent — 354 leaves; 10-12 lines to a page; 30-35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders of the last few folios ruled in double red lines; edges of some of the folios slightly worn out; modern paper used for folios 21-38, and 271-296; complete.

Same as No. 112 Viś. I.

Age — Śaka 1709.

Author — Sivadāsa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

वेदार्थं यातमर्द्धेंदुभालयुग्बिंदुतत्पुनः etc. as in No. 112/Viśrāma (i).

fol. 2*a* इ (ति) श्रीज्योतिर्निबंधे शास्त्रोपनयनाध्यायः ॥

Ends — fol. 353*b*

अनंतपुण्यफलदा etc. up to धनपुत्रवान् स्यात् ॥ २० ॥ as in No. 112/Viśvāma (i) followed by इति श्रीज्योतिर्निबंधे श्राद्धप्रकरणं ॥

इति शूरमहाभट्ट-श्रीशिवदासविनिर्मिते ज्योतिर्निबंधे सर्वस्य तिथ्यादीनां निर्णयः ॥

ज्योतिर्निबंधे न्यूनं यद्यस्तं च कथितं पुनः ॥
पूरितं तद्यथा स्थाने न्यस्तं त्यक्तं च विष्णुना ॥ १ ॥

जातकं स्वरशास्त्रं च प्रश्नाख्यानं यथा तथा ॥
लिखितं ग्रंथविस्तारभयेनाज्ञानतो नरः ॥ २ ॥

श्रीहेरंबगजाननार्पणमस्तु ॥
भग्नपृष्टि ..... यत्नेन परिपालयेत् ॥ १ ॥

श्रीशके १७०९ सर्वजित् नाम संवत्सरे ॥ आषाढकृष्ण ६ मंदवासरे इदं पुस्तकं लिखितं स्वार्थं परोपकारार्थं चेति ॥ यादृशं पुस्तकं ..... दोषो न विद्यते । १ ॥

ज्योतिर्निबन्ध

Jyotirnibandha

No. 525

112
Viśrāma(i)

Size — 11¼ in. by 5⅛ in.

Extent — 356 leaves; 10 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; folios numbered in both margins; the Ms. contains several topies.

The Ms. was copied by one Nathurāma at Ahmedabad.

Age — Does not appear to be very old.

Author — Śivarāja.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ नमः गणेशभारतीभ्यां नमः श्रीगुरुचरणकमलेभ्यो नमः
वेदाद्यं यातधैंदुभालपुरग्वीदुतत्पुनः
मायनत्यतमंगाणेमनुयस्य नमामि तं १

अभीष्टफलदो देवसर्वज्ञः परमेश्वरः
आदधातु गणाध्यक्षः स्थिति मनसिनः सदाः २

तिथ्यादिकालवयवस्वरुपां जगत्प्रसूत्यादिकहेतुभूतां
कालत्रयज्ञानविधायिनीं तां वंदेंडमाद्यामिह शास्त्रदेवीं ३ etc.

fol. 2*a* इति श्रीज्योतिर्निबंधे शास्त्रोपनयनाध्यायः

fol. 3*b* इति श्रीज्योनिर्बंधे ज्योतिःप्रशंसा

Ends — fol. 356*a*

अनंतपुण्यफलदा गजछाया त्रयोदशी
श्रीध्दैकर्मण्यमावास्या पक्षश्राद्धः फलप्रदाः १९

दस्रद्वये पुष्पचतुष्टये च हस्तत्रये मंत्रचतुष्टयेपि च
श्रवणत्रये च श्राद्धप्रदाता धनपुत्रवात्स्यान् २०

इति श्राद्धप्रकरणं इति शूरमहठः श्रीशिवराजविनिर्मिते ज्योतिर्निबंधे सर्वस्वे तिथ्यादीना विनिर्णयः १

अदृश्यभावान्मतिविभ्रामाद्वा यदर्थहीनं लिखितं मयात्र
तत्सर्वमार्यै परिशीधनीयं कोपन्न कार्यात् खलु लेखकस्य १

संपूर्ण समापत्यां श्रीअमदाबादनीवासीनां शगज्ञाती गोमती बाल-ज्योसी नथुराम लखीतं ग श्रीरस्तु कल्यांणमस्तु शुभां भवतुः छ॥

References — Mss. A – Aufrecht's Catologus Catalogorum :– i, 212*a*; ii; 43*b*; iii, 45*b*.

Almost all the Mss. recorded by Aufrecht belong to this library.

B – Descriptive Catalagues :- Bik. Mss. Cat. records a Ms. of this work which is incomplete. I. O. Cat. No. 3000; Berlin Cat. No. 1743.

ज्योतिर्मञ्जरी

Jyotirmañjarī

No. 526

911
1886-92

Size — 10⅝ in. by 5¼ in.

Extent — 18 leaves; 9 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for colophons; edges worn out; the Ms. begins with the 62nd verse of the द्वितीय प्रकरण; the Ms. contains 2nd chapter (inc.) and the third;

Age — Appears to be old.

Author — Raghunātha.

Subject — Jyotiṣa, an astrological treatize.

Begins — fol. 1a

क्रमेण जनितनुविधुयोगे यो गृहास्तायुवत्यः ६२
लग्नास्तदशतुर्य्याणां कंटकं च चतुष्टयं
केंद्रसंज्ञेति विज्ञेयारिः फं द्वादशमस्य च ६३

लग्नादुपचयो लाभा तृतीयदशषष्टभं
त्रिकोणसंज्ञं नवमं पंचमं च विलग्नतः ६४ etc.

fol. 6b श्रीमत्पंडितलक्ष्मणात्मजश्रीरघुणाथपणितविरचितोयां
ज्योतिषमजर्या जातकसंज्ञाप्रकरणं द्वितीयम् ॥ २ ॥

Ends — fol. 18b

सन्मानं प्रमदासौख्यं धनलाभं भनीरथं
वाहनादिसुखं पुंसां कुरुते भार्गवो दशा १६१

राहतुल्यं फलं केतोरिदं स्थूलफलं दशा
स्वांतदशासु सूक्ष्मं च फलं ज्ञेयं बुधै क्रमात् १६२

इति नाक्षत्रीदशाफलं श्रीमत्पंडितलक्ष्मणात्मजश्रीरघुनाथविरचितायां ज्योतिषमंजर्य्यां जातकप्रकर्णं तृतीयं ३ ॥

ज्योतिर्विदाभरण Jyotirvidābharaṇa

No. 527 105 (11) / 1866-68

Size — 7¾ in. by 6 in.

Extent — 93 leaves; 14 lines to a page; 25-26 letters to a line.

Description — Modern paper; Devanāgarī characters; musty and blackish in appearance; handwriting not clear; brittle leaves; the Ms. in a bound copy and bears the stamp of the Elphinstone College Bombay.

Age — Saṁvat 1922, Śaka 1788.

Author — Daivajña Kālidāsa.

Subject — Jyotiṣa dissertations on auspicious conjunctions for particuler undertakings.

Begins — fol. 1*b*

श्रीवरदमूर्तिर्जयति ॥
रैभ्यत्रिहारीतरशिष्टपराशराद्यैनेत्वोदितं जनघनव्यवहारसिद्धै ॥
ग्रंथाम्यहं न तु तदेव गिरं यदाक्यं
ज्योतिर्विदाभरणनाम्नि महश्च शैवं ॥ १ ॥

अन्या सदुक्तिविहितोद्गमपक्षराशीन्
व्यर्थानहं विरचयामि वरोतियुक्तैः ॥
मत्वा वराहमिहिरादिमतैरनेकै-
ज्योतिर्विदाभरणमप्यनसनमताहं ॥ २ ॥ etc.

Ends fol. 93*b*

काव्यत्रयं विरचितं रघुवंशपूर्वं
पूर्वं ततो ननु क्रियद्युतिकर्मऽवादः ॥
ज्योतिर्विदाभरणकालविधानशास्त्रं
श्रीकालिदासकवितो नु ततो बभूव ॥ २० ॥

वर्षैः सिंधुरदर्शनांवरगुणैः ३०६८ र्याते कलौ सम्मिते
मासे माघ ..... संज्ञके च विहितो ग्रंथक्रियो विक्रमः ॥
नाकालभिधानशास्त्रगदितज्ञान विऽऽलोक्यादरा-
दूर्जे ग्रंथसमाप्तिरत्र विहिता ज्योतिर्विदां प्रीतये ॥ २१ ॥

इति श्रीदैवज्ञकविकालदासोदिते ज्योतिर्विदाभरणे ग्रंथनिरूपणाध्यायः ॥ २२ ॥

इति श्रीज्योतिर्विदाभरणं समाप्तम् ॥ शुभं भवत् ॥

शुक्रं ददातु ॥ संवत् १९२२ ॥ शके १७८८ कार्तिके मासि शुक्ले पक्षे तिथौ ९ शुक्रवासरे ॥ शुभमस्तु ॥ इति संख्या २२०२

References (1) Mss. A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- I, 212*a*; ii, 43*b*, 201*b*; iii, 45*b*.

See Dikshit – *Bhar. Jyo.* pp. 212, 476. Dikshit believes the date of composition to be Saka 1164.

B – Descriptive Catalogues :- Bikaner Cat. Nos. 651–2 ; I. O. Cat. No. 2999.

(2) Printed Edition :- By A Weher, ZDMG, 22 (1868), 18 0.

ज्योतिर्विदाभरण with सुखबोधिका

Jyotirvidābharaṇa with Sukhabodhikā

No. 528

830 / 1887–91

Size — 11¾ in. by 4⅝ in.

Extent — 197 leaves; 12–15 lines to a page ; 40–45 letters to a line.

Description — Thin country paper ; Devanāgarī characters ; not very old in appearance; handwriting of the Text bold, of the Comm. small, clear, legible and uniform ; red pigment used for marking ; the Ms. contains adhyayas 1–22 ; both the Text and the Commentary complete.

The date of composition according to the chronogram is Saṁvat 1868 = A. D. 1812. This date contradicts the date of the copy. The chronogram should therefore, be read as अहिषड्हयोर्वी and not अहिषडहयोर्वी. In the former case the date comes to be Saṁvat 1768 i. e. A. D. 1712 (cf. Winternitz's history of Indian literature Vol. III, p. 571).

Age — Saṁvat 1828.

Author of the Text — Kālidāsa.

" " Comm. — Bhāvaratna Sūri.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

ए श्रीऐं नमः ॥

रैभ्या ऽत्रिहारितवसिष्ठपराशराद्यैर्नत्वोदितं जनघनव्यवहारसिद्ध्यै
प्रश्नाम्यहं ननु तदेव गिरं यदाद्यवर्यं ज्योतिर्विदाभरणनाम्नि महश्च शैवं १
अन्यासदुक्तिविहितोद्गमपक्षराशीन् व्यर्थानहं विरचयामि वरोक्तियुक्तैः
मत्वा वराहमिहिरादिमतैरनेकैर्ज्योतिर्विदाभरणमप्य न सन्मतार्हं २ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ नमः

श्रीमान् पार्श्वजिनोतिशेषकगणं प्राप्तः प्रभुः पूर्णगी-
र्प्राक्षिप्तप्रचल कुयोगकमठप्रौढिः प्रजागंपुरः
सत्कीर्त्या भकनादपूरितजगत्साकल्प इष्टार्थदो
गीर्वाणेश्वरसेवितो विजते विश्वैकचिंतामणिः १

..... अथ ग्रंथारंभे ग्रंथकृच्छ्रीकालिदासकशक्तो वसंततिलकावृत्तेन समुचितेष्टदेवतानमस्काररूपमंगमाचरन्नुऽनुबंधचतुष्टयमाह रैभ्येति etc.

fol. 6*a* इति श्री पौर्णमीयगच्छाधिराजभट्टारकपुरंदरश्री ५ श्रीमहिमाप्रभसूरीश्वरचरणसरोरुहचंचरीकायमानशिष्यभावरत्नविरचितायां श्रीकालिदासकृतज्योतिर्विदाभरणस्य सुखबोधिकायां नामाध्यायः प्रथमः १

Ends (Text.) — fol. 196*b*

वर्षैः सिंधुरदर्शनांवरगुणै ३०६८ र्यांते कलौ सम्मिते
मासे माधवसंज्ञिके च विहितो ग्रंथक्रियोपक्रमः
नानाकालविधानशास्त्रगदितज्ञानं विलोक्यादरा-
दूर्ज्जे ग्रंथसमाप्तिरत्र विहिता ज्योतिर्विदां प्रीतये २१

इति श्रीकविकुलचूडामणि श्रीकविकालिदासोदिते श्रीज्योतिर्विदाभरणे ग्रंथाध्यायनिरुपणक्रमनृपश्रीविक्रमार्कवर्णननाम द्वाविंशतितमोध्यायः २२ संपूर्णोयं ग्रंथः वृत्तसंख्या १४२० सूत्रग्रंथसंख्या २४२० शुभं भवतु श्रीः

Ends (Comm.) — fol. 197*a*

श्रीविक्रमार्कादहिषड्हयोर्वीमिते गतेब्दे खलु राधमासे
शुक्ले तृतीयेथ तिथौ मभस्तिवारे समाप्ता सुखबोधिकेयम् १६

इति श्रीपौर्णिमीयगच्छाधिराजभट्टारकपुरंदरश्री ५ श्रीमहिमाप्रभसूरीश्वरचरणसरोरुह चरीकायमानशिष्यभावरत्नविरचितायां श्रीकालिदासकृतज्योतिर्विदाभरणस्य सुखबोधिकायां ग्रंथाध्यायनिरुपणक्रम श्रीविक्रमार्कनृपवर्णनोनाम द्वाविंशतितमोऽध्यायः संपूर्णः २२

गच्छे श्रीमहिमाप्रभाख्यसुगुरोः श्रीपौर्णिमीयाभिधि-
शिष्यः सूरिवरस्य मांडलसुतो यो भावरत्नाभिधः
वाह्लांकुक्षिसमुद्भवः स कृतवान् श्रीपत्तने पत्तने
छंदोषाकरणाभिधासरणतोऽलंकारयुक्तामिमां १

वक्रवालधिमारूढो वरडाव्हो महाबली
सुखाय क्षेत्रपालो सुराकापक्षकधारिणाम् २

सं० १८२८ का वर्षे मिति दु. अ. वदि १३

References— Mss. A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 212*a*; ii, 43*b*, 201*b*; iii, 45*b* (Mss. from this library).

B – Descriptive Catalogues :– Stein's Cat. of Jammu Mss. p. 340 (extract); Ulwar Mss. Cat. Extract No. 492; Des. Cat. of Mss. in the Calcutta Sanskrit College, pt. VII, No. 28.

ज्योतिर्विदाभरण
with सुखबोधिका

Jyotirvidābharaṇa
with Sukhabodhikā

No. 529

831
1887-91

Size — 10¾ in. by 4½ in.

Extent — 275 leaves; 10 lines to a page; 35-40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible but not uniform; borders not ruled; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; edges of some folios slightly worn out.

The folios are numbered as follows.
1-50, 1-64, 1-28, 1-59, 1-74 complete.

Age — Saṁvat 1768 ?

Author — Bhāvaratna Sūrī

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीमान पार्श्वजिनोति etc. as in No. 830/1887-91.

fol. 7a इति श्रीपौर्णिमीयगच्छाधिराजाभट्टारक - पुरंदर - श्रीमहिमाप्रभसूरीश्वर-चरणसरोरुहचंचरीकायमानभावरत्नविरचितायां कालिदासकृतज्योतिर्विदाभरणस्य सुखबोधिकायां मानाध्यायः प्रथमः ॥

Ends — fol. 73b (275b)

अथ सुखबोधिकाकृत् प्रशस्तिमाह etc. up to सुखाय क्षेत्रपालोस्तु राकापक्षकधारिणाम् ॥ २ ॥ as in No. 830 / 1887–91 followed by अस्य मूलग्रंथस्य सर्वाध्याय राशीकृत वृत्तसंख्या १४२० श्लोकमानं तु २४२० अवृत्तेः संख्या सप्तसहस्रा ७००० सूत्रवृत्तिमीलने ग्रं० ९४२० अनुभ्यः ॥ शिवः शरणं

References — See No. 830/1887–91.

ज्योतिर्विदाभरण
with सुखबोधिका

Jyotirvidābharaṇa
with Sukhabodhikā

No. 530

539
1899–1915

Size — 9¾ in. by 5⅛ in.

Extent — 39 leaves; 12 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear and legible but not quite uniform; edges moth-eaten; the folios are numbered as 1–4; 1–14, 1–21; the Ms. begins with the commentary on the 12th Adhyāya of ज्योतिर्विदाभरण and ends with 19th Adhyāya; incomplete.

Age — Does not appears to be very old.

Author — Bhāvaratna.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ गणेशजी ॥
गच्छे श्रीमहिमाप्रभाख्यसुगुरोः श्रीपौर्णिमीयाभिधे
शिष्यः सूरिवरस्य मांडणसुतो यो भावरत्नाह्वयः ।

बाल्हां कुक्षि समुद्भवः स कृतवान् श्रीवाणिगोत्रान्वित-
श्चंदोव्याकरणाभिधास्मरणतोलंकारयुक्तामिमाम् ॥ १ ॥

अथ दिग्विजयानंतरं विवाहः क्रियते अतो द्रुतविलंबितेन विवाहाध्याय-संधानमाह ॥ etc.

Ends 21*b* — fol. (39*b*)

एषां द्वंद्वे एते यस्यामरस्य देवस्य व्रतादिजपभोजनहोमदानं क्रियते तदा तस्याऽमरस्य तिथिवारमकालसाध्यं व्रतादि वै संतोषाय स्यात् ९३

इति श्रीपौर्णिमीयगच्छाधिराजभदारक पुरंदर श्री ५ श्रीमहिमाप्रभ-सूरीश्वरचरणसरोरुहचंचरीकायमानश्रिभावरत्नविरचितायां कालिदासंकृत-ज्योतिर्विदाभरणस्य सुखबोधिकाया मिश्राध्याय एकोनविंशतितम १९ ॥

Reference — See No. 830 / 1887-91.

ज्योतिष

Jyotiṣa

No. 531

159 (2)
1879-80

Size — 9¾ in. by 4½ in.

Extent — 3*a* to 5*a* leaves; 10 lines to a page; 32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा's; handwriting bold, clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines; slightly moth-eaten in the margins; complete.

Age — Saṁvat 1660.

Author — Lagadha.

eSubject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 3*a*

पंचसंवत्सरमयं युगाध्यक्षं प्रजापतिं।
दिनर्त्वयनमासांगं प्रणंम्य शिरसा शुचिः।
ज्योतिषामयनं पुण्यं प्रवक्ष्याम्यनुपूर्वशः।
समतं ब्राह्मणेंद्राणां यज्ञकालार्थसिद्धये। etc.

Ends — fol. 5a

इत्येवं मासवर्षाणां मुहूर्तोदयपर्वणां।
दिनर्क्षयनमसांगं व्याख्यातं लगतोब्रवीत्।
सोमसूर्यस्त्रिचरितं विद्वान्वेदविदश्नुते।
सोमसूर्यस्त्रिचरितं विद्वालोकं लोके च संततं।
लोकं लोके च संततमिति ॥ ७ ॥

इति ज्योतिषं समाप्त ॥

ज्योतिष

Jyotiṣa

No. 532

14
A1879-80

Size — 11⅝ in. by 4 in.

Extent — 4a to 5a leaves; 8 lines to a page; 50 letters to a line.

Description — Modern paper with water marks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting small but clear, legible and uniform; borders ruled in two double red lines; red pigment used for marking; complete.

Same as No. 59/1891-95.

Age — Modern.

Author — Lagadha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 4a

हरिः ॐ मू ॥
पंचसंवत्सरमयं युगाध्यक्षं प्रजापतिं ॥ etc.

Ends — fol. 5a

यथा शिखा मयूराणां etc. up to इति वेदांगज्योतिषं समाप्तं श्री ७

ज्योतिष

Jyotiṣa

No. 533

50 (2)
A1881-82

Size — 8½ in. by 3¾ in.

Extent — 6a to 8b leaves; 8 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red pigment used for marking verse numbers; yellow pigment used for corrections; complete.

Same as No. 59/1891-95.

Age — Modern.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 6a

पंचसंवत्सरमयं युगाध्यक्षं प्रजापतिं ॥
दिनर्त्वयनमासांगं प्रणम्य शिरसा शुचिः ॥
प्रणम्य शिरसा कालमभिवाद्य सरस्वतीं ॥
कालज्ञानं प्रवक्ष्यामि लगधस्य महात्मनः ॥ etc.

Ends — fol. 8b

यथा शिखा मयूराणां नागानां मणयो यथा ॥
तद्वद्वेदांगशास्त्राणां ज्योतिषं मूर्द्धनि स्थितं ॥
वेदा हि यज्ञार्थमभिप्रवृत्ताः कालानुपूर्वा विहिताश्च यज्ञाः ॥
तस्मादिदं कालविधानशास्त्रं यो ज्योतिषं वेद स वेद यज्ञान्यो
ज्योतिषं वेद स वेद यज्ञानिति ॥ ७ ॥

पंचसंवत्सरं प्रपद्येते कार्याः कला दश च याः पर्वसविता विषुवं सस ॥
इति वेदांगज्योतिषं समाप्तं ॥

ज्योतिष

Jyotiṣa

52

No. 534

A1881-82

Size — 8½ in. by 3¾ in.

Extent — 4 leaves; 8 lines to a page; 20 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting bold, clear and uniform;

borders ruled in two double red lines; yellow pigment used for corrections; folios numbered in both margins; complete.

Same as No. 59/1891-95.

Age — Modern.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः हरिः ॐ मू
पंचसंवत्सरमयं युगाध्यक्षं प्रजापतिं
दिनर्त्वयनमासांगं प्रणम्य शिरसा शुचिः
प्रणम्य शिरसा कालमभिवाद्य सरस्वतीं
कालज्ञानं प्रवक्ष्यामि लगधस्य महात्मनः etc.

Ends — fol. 4*b*

यथा शिखा मयूराणां नागानां मणयो यथा
तद्वद्वेदांगशास्त्राणां ज्योतिषं मूर्धनि स्थितं
वेदा हि यज्ञार्थमभिप्रवृत्ताः कालानुपूर्वा विहिताश्च यज्ञाः
तस्मादिदं कालविधानशास्त्रं यो ज्योतिषं वेद स वेद यज्ञान्यो
ज्योतिषं वेद स वेद यज्ञानिति ७

पंचसंवत्सरं प्रपद्येते कार्याः कलादश चयाः पर्वसविता विषुवंसस इति
श्रीज्योतिषः

ज्योतिष

Jyotiṣa

No. 535

59
1891-95

Size — $8\frac{7}{8}$ in. by $4\frac{15}{16}$ in.

Extent — 6 leaves; 7 lines to a page; 20 letters to a line.

Description — Modern country paper; Devanāgarī characters; new in appearnce; handwriting bold, clear and uniform; borders and edges ruled in two double red lines and double red lines respectively; folios numbered in both margins; red ink used for marking dandas; complete.

Age — Saṁvat 1945.

Author — Not mentioned (Lagadha ?).

Subject — Jyotiṣa in ṚK recension,

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ पंचसंवत्सरमयं युगाध्यक्षं प्रजापतिं ॥
दिनर्त्वयनमासांगं प्रणम्य शिरसा शुचिः ॥ १ ॥

प्रणम्य शिरसा कालमभिवाद्य सरस्वतीं ॥
कालज्ञानं प्रवक्ष्यामि लगधस्य महात्मनः ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 5*b*

यथा शिखा मयूराणां नागानां मणयो यथा ॥
तद्वद्वेदांगशास्त्राणां ज्योतिषं मूर्धनि स्थितम् । ३५ ॥

वेदा हि यज्ञार्थमभिप्रवृत्ताः कालानुपूर्वा विहिताश्च यज्ञाः ॥
तस्मादिदं कालविधानशास्त्रं यो ज्योतिषं वेद स वेद यज्ञान्यो
ज्योतिषं वेद स वेद यज्ञानिति ॥ ३६७ ॥

पंचसंवत्सरं प्रपद्येते कार्याः कला दश च याः पर्वसवितावियुवं सप्त ॥ इति ज्योतिषं संपूर्णं ॥ ॥ शुभं भवतु ॥ मिति आषाढ शुक्ला ३ संवत् १९४५ का ॥ दस्कतसूरजनारायणब्राह्मणखडेलवाल संस्कृतपाठशाला हिंदी दरजा पंडित चंद्रेश्वरजीका विद्यार्थी काहै ॥

References — Mss. A - Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- I, 212*b*; ii, 43*b*, 202*a*; iii, 45*b*.
Bhāratīya Jyotiḥśāstra pp. 73 ff.

B - Descriptive Catalogues :- I. O. Nos. 557-58, 497-73 ; R. Mitra, Notices No. 1455.

ज्योतिष

Jyotiṣa

No. 536

67 (2)
1891-95

Size — 8⅝ in. by 3⅝ in.

Extent — 3*b* to 5*b*; 10 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible; borders ruled in

double red lines; edges worn out; red pigment used for marking verse numbers; yellow pigment used for corrections; complete.

Same as No. 59/1891-95.

Age — Appears to be old.

Author — Lagadha ?

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 3*b*

ॐ पंचसंवत्सरमयं युगाध्यक्षं प्रजापतिं etc.

Ends — fol. 5*b*

इत्येवं मासवर्षाणां मुहूर्त्तोदयपर्वणां
दिनर्त्वयनमासांगं व्याख्यातं लगतोऽब्रवीत् ।
सोमसूर्यस्त्रिचरितं विद्वान्वेदविदश्नुते ।
सोमसूर्यस्त्रिचरितं लोकं लोके च संततं
लोकं लोके च संततमिति ॥ ७ ॥

इति ज्योतिषं समाप्तं ।

मयरसतजभनलगसंमितं भ्रमति वाङ्मयं जगति यस्य ॥

ज्योतिषकल्पतरु — Jyotiṣakalpataru

No. 537 — 191 / 1883-84

Size — 12½ in. by 5⅝ in.

Extent — 31 leaves; 20 lines to a page; 35-40 letter to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting not quite clear and sometimes illegible; red pigment used for marking the portion; edges of some folios worn out; fol 1 missing; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Kavicūḍāmaṇi.

Subject — A tretize on astrology treating of stars and planets and their influence on men.

Begins abruptly — fol. 2a

..... ते तदा अशुभोपि शुभः । शनिना विद्धश्चेत् तर्हि त्रवाशुभः ।
एवं सर्वेषां व्याख्या ज्ञेया । etc.

fol. 5b इति श्रीज्योतिषकल्पतरौ मिश्रस्कंधे गोचर ..... कथनं नाम प्रथमोध्यायः

fol 9a इति श्रीकविचूडामणिविरचिते ज्योतिषकल्पतरौ मिश्रस्कंधे ग्रहगोचरकथनं नाम द्वितीयोध्यायः ॥ २ ॥

Ends abruptly — fol. 32b

रक्तं रक्तवर्णतिलकं गुह्यस्य भगस्य ॥ नासाग्रे स्फुटलोहितरक्ते मसके नृपरूपद् महिषी च ॥

तत्रैव कृष्णमशके यानि हंत्री पांशुलाभव्यतिपांशुला व्यभिचारिणी । ... नाभेरधस्तु मसके तिलके वा सर्वकल्याणं । मसके तिलके गु .....

References — Mss. A - Aufrecht's Catalogus Catalogorum:- i, 212b; ii 44a, 202a.

B - Descriptive Catalogues :- R. Mitra's Notices, No. 1754.

ज्योतिषकल्पतरु — Jyotiṣakalpataru

No. 538 — 397 / 1884-86

Size — 11⅞ in. by 5½ in.

Extent — 45 leaves; 15 lines to a page; 32-34 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; edges worn out; fol 27 missing; the Ms. contains Adhyāyas 1-11.

Same as No. 191/1883-84.

Age — Saṁvat 1901.

Author. — Kavicuḍāmaṇi.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

वृंदाविपिनविनोदी दीनदयालुः स्वभक्तजनवश्यः ॥
शिवविधिवंदितचरणः श्रीगोपीरमणकः पातुः ॥ १ ॥

प्रणम्य सच्चिदानंदं यशोदानंदनंदनं ॥
प्रवक्ष्ये लौकिकस्कंधं यत्र लोकशुभाशुभं ॥ २ ॥

अथ लौकिकस्कंधो निरूप्यते ॥ etc.

fol. 4a इति ज्योतिषकल्पतरौ लौकिकस्कंधे प्रभवादिवत्सरफलकथनं नाम प्रथमोध्यायः ॥ १ ॥

fol. 8b इति ज्योतिषिकल्पतरौ लौकिकस्कंधे वर्षपंचांगकथनं नाम द्वितीयोध्यायः ॥ २ ॥

fol. 12b इति श्रीकविचूडामणिविरचिते ज्योतिषकल्पतरौ सूर्यचारवशेन मासफलकथनं नाम तृतीयोध्यायः ॥ ३ ॥

Ends — fol 46b

ज्योतिषचिंतामणौ ॥
धर्मत्यागेन लोकानां देवाक्रोधं प्रयांति च ॥
ते सृज्यंत्यद्भुतान् भावान् भौमदिव्यांतरिक्षगान् ॥
उत्पातास्त्रिविधा लोके संभवंति महीतले ॥
प्रजानां च विनाशाय स्वरुपै बोधयंति हिः ॥
एतेषु शांति कुर्वंति तेन यांति पराभवं ॥
ये तु न प्रतिकुर्वंति मूढा नाशं प्रयांति वै इति ॥

त्रिविधोत्पातशांतिर्मिश्रस्कंधे लिखितां अतोत्र नोक्ता ।

इति श्रीकवीचूडामणिविरचिते ज्योतिषकल्पतरौ लौकिकस्कंधे उत्पातकथनं नामैकादशोध्यायः ॥ ११ ॥

अथ अध्यात्रयेण प्रभसारोच्यते ॥ संवत १९०? सुभं भवतु श्री

———

ज्योतिषकोष्टकसंग्रह — Jyotiṣakoṣṭakasaṁgraha

No. 539 — 531 / 1899-1915

Size. — 10 in. by $4\frac{7}{16}$ in.

Extent — 188 leaves.

Description — Thin country paper; borders ruled in double red lines and edges in single; white chalk occasionally used for corrections; edges of some folios slightly moth-eaten. The Ms.

contains different kinds of Koṣṭakas; the folios are numbered as follows.

1-8, 1-162, 1-18.

Age — Does not appear to be very old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

अथ सूर्यस्पृष्टः सूर्यकोष्टकाः

The entire Ms. consists of various Koṣṭakas.

fol. 1a (9a)

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ तिथिकोष्टकाः प्रारभ्यते

Ends fol. — 18a (188a)

शनिऽस्तस्मात्ति ॥

ज्योतिषकौमुदी
(प्रश्नप्रकरण)

Jyotiṣakaumudī
(Praśnaprakaraṇa)

No. 540

865
1891-95

Size — 9½ in. by 4⅞ in.

Extent — 32 leaves; 10 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear legible and uniform; borders of some folios ruled in double red lines; the Ms. contains only the 'प्रश्नप्रकरण' from ज्योतिषकौमुदी.

Age — Saṁvat 1817.

Author — Nīlakaṇṭha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ प्रश्नप्रकरणं निरूप्यते ॥ अथ प्रश्नविचारमाह

वराहदैवज्ञस्य हि देवेन सदसत्फलवांछया
अवशो गोचरं मर्त्यः सर्वः समुपनीयते १

अथ सौषी च पुरा विष्णोर्ज्ञानार्थं समुपस्थितः
वचनं लोकनाथोपि ब्रह्मा प्रश्नादिनिर्णयं २ etc.

Ends — fol. 32ᵇ

मीने १२।४।३।९।२ शितगुरुज्ञकुजमंदाः।

इति श्रीनीलकंठविरचिते ज्योतिषकौमुद्यां प्रश्नप्रकरणसंसरणं समाप्तोयं प्रश्नकौमुदी ॥ वैसाष सुदि १३ सं १८१७.

References — See No. 417/1895-98.

ज्योतिषकौमुदी — Jyotiṣakaumudi

No. 541 — 417/1895-98

Size — 11½ in. by 5⅞ in.

Extent — 23 leaves; 11 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; folios numbered in both margins; the Ms. contains the 'Praśnaprakaraṇa' only from Jyotiṣakaumudi.

Age — Saṁvat 1909.

Author — Nīlakaṇṭha Jyotirvid.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1ᵇ

॥ श्रीगणेशाय नम ॥

अथ प्रश्नकरणं निरूप्यते ॥

अथ प्रश्नविचारस्य प्रयोजनमाह वराहः ॥

दैवज्ञेन हि दैवेन सदसत्फलवांछया
अवश्यगोचरं मर्त्यः सर्वस्वमुपनीयते ॥ १ ॥

अथौषीच पुरा विष्णोर्ज्ञानार्थं समुपस्थितः
वचनं लोकनाथेपि ब्रह्मादिप्रश्ननिर्णयम् २ etc.

Ends — fol. 23*a*

इहापदेन त्रिंशा उच्यते ॥ यथा मेषपंडंऽग वसुशखाणानां गुरुसितज्ञ-कुजमंदाः ॥ वृषभेव सुरसवसुरसशिशिखिनां शुक्रज्ञजीवमंदाद्यः एवमन्यराशी-नामप्युक्ता एव ताजके तत एवाऽधार्य्याः ॥

इति श्रीनीलकंठ ज्योतिर्विद्विरचितज्योतिषकौमुद्यां प्रश्नकारणम् ॥ संवत् १९०९ ॥ छ ॥ ॥ श्रीरामजी ॥ शुभंमस्तु कल्याणमस्तु

पातालांबरयो द्विपंचनवमे लग्नेषु सौम्या ग्रहाः
क्रूरा षष्टिगता शसिधनयुता सर्व्वे तृतीकादशा
यात्रारंभविवाहलग्नसमये राज्याभिषेको नृणां
या मित्रं ग्रहवर्ज्जितं यदि भवेत्सर्व्वे पतिः सोभना १

References — Mss. A — Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 212*b*; ii, 202*a*; iii, 45*b*.

B — Descriptive Catalogues :- See Ulwar Mss. Cat. No. 1790 Extr. 495.

ज्योतिषग्रन्थ Jyotiṣagrantha

No. 542 702 / 1883-84

Size — 10 in. by 4⅝ in.

Extent — 19 leaves; 11 lines to a page; 35-36 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines; red pigment used for marking; edges slightly worn out; foll. 1, 2 missing; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins abruptly — fol. 3*a*

..... शाश्च ग्रहा स्युर्मस्तकोदयाः ॥ ३१ ॥
उद्यतस्तिर्यगेविंदुकेतू तत्र प्रकीर्त्तितौ ॥
उदये बलिनौ जीवबुधौ तु पुरुषौ ततः ॥ ३२ ॥

मध्ये चतुष्पदौ मंदभूमिजौ बलिनौ ततः ॥
चतुर्थे शुक्रशशिनौ जलराशी बलोत्तरौ ॥ ३३ ॥ etc.

fol. 6b इति धातुकांडे

fol. 7a इति मूलकांडः

fol. 7b इति भूतकांडः ॥

Ends fol. 21b

जलराशिषु लग्नेषु जीवशुक्रेंदवो यदि ॥
पोतस्यागमनं ब्रूयादशुभाश्चेन्न सिध्यति ॥
आरूढछत्रलग्नेषु वीक्षितेष्वशुभग्रहैः ॥
पोतभंगो भवेन्नीचशत्रुभिर्वा तथा वदेत् ॥
अपृष्ठभोदये लग्ने दृष्टे देशान्तुनौ व्रजेत् ॥
तद्ग्रहे तु यदा दृष्टे तदा नौ दर्शनं भवेत् ॥
चरराशौ चरछत्रे द्रुतमायातिनौस्तथा ॥
चतुर्थे पंचमे चंद्रो यदि नौ शीघ्रमेष्यति ॥
द्वितीये वा तृतीये वा शुक्रेश्चेत्तौ समागमः ॥
अनेनैव क्रमेणैव सर्वं वीक्ष्य वदेत्स्फुटम् ॥ ५००

ज्योतिषग्रन्थ

Jyotiṣagrantha

No. 543

804
1884–87

Size — 8¾ in. by 6½ in.

Extent — 6 leaves; 7 lines to a page; 30-32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; red pigment used for topical headings; yellow pigment often used for corrections; borders ruled in double black lines and edges in single; white chalk also used for corrections; the Ms. contains no name of the work.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa. A treatise dealing with astronomical instrument etc.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
अथ सर्वदेशीजरकालीयंत्रं लिख्यते ॥
तत्रादौ प्रथमपृष्टरचनाप्रकारः १
प्रथमं अभीष्टं वृत्तं कार्यं ।
तन्नाशांकितं पूर्वापररेखांकितं ऊर्द्धधररेखांकितं च कार्यं ॥ etc.

Ends — fol. 6*b*

अथ स्वदेशलग्नज्ञानात् अन्यदेशलग्नज्ञानमाह ॥
देशांतरांशान् स्वलग्नविषुवांशान् संयोज्य लग्नं साध्यं ।
यदि अन्यदेशः स्वपूर्वतो भवति। यदि पश्चिमतः
तदा अंतरं कृत्वा लग्नं साध्यं ॥ इति संपूर्णः ॥

———

ज्योतिषग्रन्थ

Jyotiṣagrantha

No. 544

816
1884–87

Size — 12¼ in. by 5½ in.

Extent — 36 leaves; 12 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for marking; yellow pigment used for corrections, edges slightly worn out; foll. 2, 3 missing; the Ms. contains Adhyāyas 1–38; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

अथ प्रथमाध्यायः ॥
तत्र यंत्रराजस्य मुकुटो परिदृढसूत्रं बध्नीयात् ॥ यंत्रमुकुटोपरि घोटिका आरैर्बद्धा मुद्रिकया सह घोटिकां यवना उरुवा इति वदंति ॥ दक्षिणदिक्स्थ किरीटस्य कुरुसी इति यवना वदंति। कोष्ठकागारोपरि येशा स्थिताः ३६० तन्निषुवद्वृत्तं ज्ञेयं ॥ etc.

fol. 5a इति प्रथमोध्यायः ॥

fol. 6a इति द्वितीयोध्यायः ॥

Ends — fol. 38a

एवं चंद्रादीनामपि वर्षगतिक्रातिशखशात् व्यस्थाज्ञातत्रा यानि वृत्तानि क्रान्तिवृत्तं भेदपित्वा कदंबध्रुवतो निर्गलानि खांगत्रयमितानि तानि राश्यंशत्तानि ज्ञेयानि ॥ यदा राश्यंशवृत्तानिभपत्रक्रान्तिवृत्तगतराश्यशसमानि स्युस्तदा भयत्रं शुद्धम् ॥ इतिष्टत्रिंशदध्यायः ॥

ज्योतिषग्रन्थ — Jyotiṣagrantha

No. 545 — 827 (iv) / 1884-87

Size — 9 in. by 4¾ in.

Extent — 2 leaves; 20-25 lines to a page; 40-45 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting careless but legible; edges extremely worn out; the work contains Adhikāras 1-3.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

श्रीगणेसाय नमः ॥

रवाभावमोनस्तदुध्वो । भवे जीववारादीकोहर्गणोयं ॥ ३ ॥

दिशो १० गोमया ९ विश्वतुल्यं १३ खमर्कं ।
विधौ खेंदवो १० काश्वित२९ पंच ५खाक्षा ५० ।
विधुच्चेध्वयो ४ क्षेंदवो १५ कर्कु १२ नवाक्ष ५९ ।
नवा ९ त्यष्ठि १७ तत्वा ग्रहाश्चंद्रपाते ॥ ४ ॥ etc.

fol. 1a प्रथमोधिकार संपुरणं ॥

Ends — fol. 2a

नतविहीनहृतैः खगुणैर्हृताः खशरभानुभुवो ११२५० दशवर्जिताः
रविहरः सविधोर्विदशाशको निजफलं निजहारहृतं क्रमात् १

धनमृणं परपूर्वते रवौ । शशिनि पूर्वनते स्वमृणे फले
..... तरथोभयतोपि फलं क्षयः स्फुटतरो ग्रहणे च ततस्तिथिः २

...44

इति नतं क्रममोर्विकयोदितं । क्रमयमेव हि जिष्णुजुसंमतं
यद् – रैः क्रतमुक्तमजीवया । वलनद्क्रतकर्मनतन्मतं । ३

ज्योतिषग्रन्थ

Jyotiṣagrantha

No. 546

532
1899-1915

Size — 9⅝ in. by 4½ in.

Extent — 35 leaves; 12 lines to a page; 28-30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; very old and musty in appearance; handwriting not quite clear in some places; borders ruled in double black lines; red pigment used for marking verse numbers; folios slightly brittle; edges slightly worn out; the Ms. begins with the 79th verse; incomplete.

Age — Fairly old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥
निःस्वो नीचरतःश्चौरो निरूपो बंधुवर्जितः ॥
शत्रुप्रपीडितो रोगी एकाद्यै नीचगै ग्रहैः ॥ ७९

सुखी भोगी धनी नेता जायते मंडलाधिपः ॥
नृपतिश्चक्रवर्त्ति स्यादेकाद्यैरुच्चगै ग्रहैः ॥ ८०

क्रूरैरुच्चगतैर्जाता ये भवंति नराधिपाः ॥
किंचिद्वित्तान्वितास्ते स्युः क्रोधनाः कलहप्रियाः ॥ ८२ etc.

Ends — fol. 35*b*

राजयोगविधि प्राप्तं यद्यभावादिकं फलं ॥
स्वस्वग्रहदशारंभे तत्तद् ब्रूयाद्दशाफलं ॥ १

दशासाधनमत्रोक्तं पूर्वमंशायुषो हि तत् ॥
नक्षत्रजातकाल्लग्नात्प्रोक्तं तत्फलमुच्यते ॥ २

तत्राद्यादिप्रसूतस्य षडवर्षाणि रवेर्दशा ॥
दशांतरा स्वस्वमित्या भवत्यंतर्दशां क्रमात् ॥ ३

भ० जयकृष्णस्य अयं ग्रंथः

ज्योतिषग्रन्थ

Jyotiṣagrantha

No. 547

533
1899-1915

Size — 8¾ in. by 4¼ in.

Extent — 3 leaves; 12-13 lines to a page; 30-32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible but not quite uniform; borders of fol. 1 ruled in double black lines and of foll. 2 & 3 ruled in double red lines; red pigment used for marking; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ लग्नास्तांत्यष उष्टगो हिमरुची दृष्ट खलैः संयुतः
स्याद्रिष्टं प्रकरोतिसौ च गुरुणा नो वीक्षिते संदशा ॥

कष्टं स्यात् शनिना कुजेन दहना शस्त्राग्नयं वा विधुः ।
सादृष्टि प्रकरोति सौम्यखचरै सौख्यःप्रदः शोभन । १ ॥

जन्मलग्नाद्वर्षलग्नं अष्टमं यदि जायते ।
तस्मिन्वर्षे महत्पीडा मृत्युः पापयुते क्षिते ॥ २ ॥ etc.

fol. 3b इति भोजनविचाराध्यायः ॥

Ends — fol. 3b

प्रश्नांगपो वर्षपतिः प्रकल्पतुर्येश्वरो जन्मविलग्ननाथ ।
मुथाधिपः प्रश्नविलग्नपश्च निशशिपो वत्सपतिः पुरावत् ॥ २ ॥

इति प्रश्नवर्ष

ज्योतिषग्रन्थ — Jyotiṣagrantha

No. 548 — 534 / 1899-1915

Size — 8½ in. by 3⅝ in.

Extent — 12 leaves; 7 lines to a page; 20-22 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bold, clear and legible; borders ruled in double black lines; yellow pigment used for corrections; edges slightly worn out; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

श्रीगणेशाय नमः

श्रीकृष्णस्य नारद प्रत्याह चैत्रे निशफलं ज्ञेयं १ निरासी जायते लोचनं वैशाखे क्षेत्रलाभस्य २ ज्येष्टे च मरणं ध्रुवं ३ आषाढे बंधुनाशायः ४ श्रावणे च सदा सौक्षं ५ दया भादपदे मासे ६ आस्वने रत्नसंपदः ७ कार्तिके महालक्ष्मी च ८ मार्गशीषे धनमहांतु ९ पूसे मुक्तिसंप्राप्तं च १० माघे संपत्ति उच्यते ११ फाल्गुने सर्व्वकर्म्माणि १२ एवं द्वादशं मासविधिः

Ends — fol. 12b

इति विवाहलग्नसर्व्वकार्यं भविष्यति सिवेन लिखितं सा सूर्यकोटिप्रतिकासंछोकेन विंतितं कार्यं जोतिषजोगसदामानं संस्थितं कन्यालग्नजोगेन कर्म्मकृतं जम... टो न जानाति न जानाति कालकंटकं रहकंन्य आशून्या च कार्य्यं च कंठके प्राणघातकः बंधनं बंधनेश्च काले कालकंटकं प्राणघातकं अमृतं अमृते सर्व्वे सर्वदामनसंस्थितं इति शिवपत्रिका ... संपूर्णं समाप्तं कार्त्तिक मार्गसिर पौष माघ चतुर्मास जोतिष घटिकाप्रवाण रविरात्रौ राम राम राम

ज्योतिषतत्त्वपञ्चाशिका — Jyotiṣatattvapañcāśikā

No. 549 — 154 / A1883-84

Size — 12 in. by 5¾ in.

Extent — 7 leaves; 11-12 lines to a page; 30-32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; edges slightly worn out; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Harirasakavi.

Subject— A small treatise on astrology.

Begins — fol. 1b

ॐ श्रीगणेशाय नमः

ॐ कस्तूरीकोशभासः कमलभवकरः कौस्तुभांकः कृपालुः
कालींदीकूलकेलिः कुलिशकरकृणुः कामिनीकंठमालः
कंसारिः कैटभारिः ह्यरिकलिकुलकदनः कौणपानां करालः
कल्पस्थानां कवीनां कलयतु कुशलं केशवः केशिकालः १

नत्वा कृष्णांघ्रियुग्मं परमपदप्रदं रम्यविश्वैकरूपं
विश्वानंदैकमूलं भवहरणं कामधेनुं कृपालुं
श्रीयुक्ता गौडविप्रां हरिरसकवयो हेतवे सज्जनानां
कुर्वे सिद्धांतसारं सुरमुनिमतजां तत्वपंचासिकांतां २ etc.

Ends fol. 7a

सर्वेप्याकाशवासा स्फटिकविशलताकासकर्पासभाषा
कग्रं निर्वीक्ष्य यत्तो नरपतितिलकं तं समुत्पात्पर्यंति
स्तेनोक्ता न वाजिव्रजखुररसाव्यासमालोक्य विश्वं
मुख्यंते प्रेयसीभि हृदितभवनिशाशंकया चक्रवाकाः ५३

नारीणां जन्मकाले कुजशनितमसः कोणकेंद्रेषु शस्ता
चंद्रस्तेषु प्रशस्तो बुधसितगुरवः सर्वभावोषु शस्तो
लग्नेशोकामभावो मदनगृहपतिलग्नभाधेवलग्नो
लाभेश पुत्रभावे वदति मुनिवरो वन्हपुत्रा भवंति ५४

This is the only Ms. recorded by Aufrdeht.

ज्योतिषनिर्णय

Jyotiṣanirṇaya

No. 550

70
A1882-83

Size. — 9½ in. by 4⅕ in.

Extent — 10 leaves; 7-8 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting legible and uniform but careless; edges slightly worn out; red pigment used for marking; folios numbered in both margins; complete.

Age — Saṁvat 1820.

Author — Nānhidatta, disciple of Śripati.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः
रेवत्युत्तररोहिणीमृगमघामूलानुराधाकर
स्वातीषु प्रमदातुलामिथुनके लग्ने विवाहः शुभः
मासाः फाल्गुणमाघमर्णसुवयो ज्येष्ठस्तथा माधवः
शस्ताः सौम्यदिनं तथैवं तिथयो रिक्तकुहवर्जिताः ॥ १ ॥ etc.

Ends — fol. 10*a*

बालानां सुखगं प्रसस्तसमयं ज्ञानेन वैकैंगतः
श्लोकादेस्त्विति संकलज्य नियमाश्लोकाश्चतुर्ङ्विशतीन्
पूर्वाचार्यकृता तद्विलोक्य बहुधा ज्योतिर्निबन्धह-
नेवं श्रीपतिपादपद्ममधुपः श्रीनान्हिदत्तो द्विजः २४ ॥ ०

इति श्रीश्रीपतिशिष्यनान्हिदत्तविरचिते ज्योतिषनिर्णयं समाप्तम् ॥ शुभमस्तु ॥

आश्विने मासे शुक्लपक्षे चतुर्थ्यां च सोमवासरे लिखितं परमात्मा मिश्रेण सर्व्वत्र सफलं भवतु ॥ सम्वत् १८२०

References — Mss. — Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 212*a*; This is the only Ms. recorded by Aufrecht.

ज्योतिषप्रमुखानि प्रकरणानि

Jyotiṣapramukhāni prakaraṇāni

398
1884-86

No. 551

Size — 9⅝ in. by 5⅝ in.

Extent — 252 leaves; 12 lines to a page; 32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible but not uniform; borders ruled in double and black lines; edges worn out and moth-eaten; foll. 1-4 missing; the Ms. is tied with string; incomplete.

The Ms. contains several topics chiefly on astronomy from the Nirṇayasindhu of Kamalākara.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Begins abruptly — fol. 5*a*

विस्तारामग्रे तदर्धविस्तारां तृतीयांशेन मध्ये खनां पीठवत्समेखलां प्रनालिकां कुर्यादिति । अमूलं सिधांतशेखरे शैवागमे ज्ञेये । तिथिग्राह्ये । सर्वत्रैव प्रशस्तोब्जः शिवसूर्यार्चनं विना ॥

fol. 14*a* इति भट्टकमलाकरकृतौ लिंगार्च्चा

fol. 22*a* इति रामकृष्णभट्टात्मजकमलाकरकृते निर्णयसिंधौ संस्कारनिर्णयः ॥ छ ॥

fol. 44*b* इति स्वप्नाध्यायः ।

Ends abruptly — fol. 256*b*

शस्त्रेण शस्त्रमृत्युस्यादिस्पष्टमीरितमिति । तथा च बृहद्वास्तुप ..... शस्त्रेण शस्त्रमृत्युर्बंधो लोहेन भस्मनाग्निभयं । तस्करभयं तृणेन च लिखिता काष्टेन राजभयं ॥ ५ वक्त्रा च पादां ... खिता शत्रुभयदा क्लेशदा विरूपा च । चर्मांगारास्थिभृता दंतेन च कर्त्तुरशुभायां वैरमपसव्यलिखिता प्रदा

———

ज्योतिषरत्नमाला — Jyotiṣaratnamālā

No. 552 — 119 / A 1879-80

Size — 10⅝ in. by 4⅞ in.

Extent — 39 leaves; 9 lines to a page; 30-32 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in two double red lines with a thick yellow line between them; red pigment used for topical headings and colophons;

edges of same folios slightly worn out; yellow pigment occasionally used for corrections; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Śrīpati

Subject — Jyotiṣa

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ नमः श्रीमाहागणपतये नमः
सरस्वती नमः गुरुभ्यो नमः
प्रभवविरस्त्विमध्यजातवांध्यानितातं
विदितपरमतत्वा यत्र ते योगिनोपि ।
तमहमिह निमित्तं मित्तविश्वजन्मात्ययाना-
मनुमितमभिवंदे भग्रहैः कालमीशं ॥ १ ॥

विलोक्य गर्ग्गादिमनिप्रणीतं वराहल्लादिकृतं यद्वास्त्रं ॥
दैवज्ञकंठाभरणार्थमेषा विरच्यते ज्योतिषरत्नमाला ॥ २ ॥ etc.

fol. 3*a* इति श्रीश्रीपतिविरचितायां ज्योतिस्वरत्नमालायां संवत्सरप्रकरणं समाप्तं ॥

Ends — fol. 39*b*

सुवृत्तया श्रीपति ... ध्यानया कंठस्थया निर्मल (र)त्नमालाया।
अलक्षणोप्यर्थपरेच्यतौप्यसल सभासु भूम्नां गणको विराजते ॥ १२ ॥

उत्तरं प्रतनविद्वानिर्मितं शस्त्रमेतदिति मा दथात्यजः
अगमोयप्पिभाषितार्थतो नापरं किमपि कीर्त्तितं सवा ॥ १३ ॥

इति श्रीश्रीपतिविरचिताया ज्योतिषरत्नमालायं ... तिदाप्रव .....
विशतिमं समापतं ॥ छ ॥ मंगलमहाश्री ॥ लेषकपाठकयो ॥ शुभं वतु ॥ श्री

References :— See No. 520/1895-1902.

ज्योतिषरत्नमाला — Jyotiṣaratnamālā

No. 553 — 520/1895-1902

Size — 10⅛ in. by 4⅜ in.

Extent — 34 leaves ; 10 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; edges extremely worn out; moth-eaten; red ink used for daṇḍas; foll. 1, 22, 23 missing; incomplete.

Age — Saṁvat 1698.

Author — Śrīpati.

Subject — Jyotiṣa.

Begins abruptly — fol. 2*a*

..... य इति सर्वजिदाख्योथ सर्वधारीव ॥
तदनुर्विरोधी विकृतः खरनंदन-विजय-जय-संज्ञाः ॥ ६ ॥
मन्मथदुर्मुखसंज्ञावथापरौ हेमलंबकविलंबौ ॥
तद्वद्विकारिनामाथ सर्वरीप्लव इति शुभकृत् ॥ ७ ॥ etc.

fol. 3*a* इति श्रीश्रीपतिविरचितायां ज्योतिषरत्नमालायां संवत्सरप्रकरणं ॥ प्रथम ॥ १ ॥

fol. 4*b* इति ..... तिथिप्रकरणं ॥ द्वितीय ॥

Ends — fol. 37*b*

सुवृत्तया श्रीपतिबद्धयानया कंठस्थया ज्योतिषरत्नमालया
अलक्षणोप्यर्थपरिच्युतोप्यलं सभासु भूम्नां गणको विराजते १५

इति श्रीश्रीपतिविरचितायां ज्योतिषरत्नमालायां देवप्रतिष्टाप्रकरणं विंशति २० समाप्तं शुभमस्तु श्रीरस्तु संवत् १६९८ वर्षे फाल्गुनवदि सप्तमी ७ गुरौ लिखितमिदं पुस्तकं कल्याणमस्तु

References — Mss. — A- Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 212*b*; ii, 44*a*, 202*a*; iii, 45*b*.

B- Descriptive Catalogues :- I. O. Cat. Nos. 2895-97, 6291-93 B. B. R. A. S. Cat. Nos. 303-04; Mad. Des. Cat. Vol. XXIV No. 13423.

ज्योतिषरत्नमाला with टीका

Jyotiṣaratnamālā with Commentany

532 / 1875-76

No. 554

Size — 9⅞ in. by 4¼ in.

Extent — 48 leaves; 20-22 lines to a page; 50-60 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा's; old in appearance; handwriting of the Text bold, clear, legible and uniform; of the Comm. small, clear and uniform; borders ruled in two double black lines; Text in the middle with the Commentary above and below it; folios numbered in both margins; red pigment used for marking verse numbers; yellow pigment used for corrections; edges slightly worn out; complete.

Age — Saṁvat 1637.

Author of the Text — Śrīpati.
" " Comm. — Mahādeva.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रभवविरतिमध्यज्ञानवंध्यानितांतं
विदितपरमतत्वा यत्र ते योगिनोपि ।
तमहमिह निमित्तं विश्वजन्मात्पयाना-
मनुमितमभिवंदे भग्रहैः कालमीशं ॥ १ ॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रणम्य भानुं त्रिजगन्नमस्यमशेषसर्गस्थितिनाशहेतुं ।
दैवज्ञबोधाय मृदुस्फुटार्था व्याख्यायते योतिषरत्नमाला ॥ १ ॥ etc.

fol. 4*b* इति श्रीमहादेवविरचिते रत्नमालाविवरणे प्रथमसंवत्सरप्रकरणं ॥ १

Ends (Text) — fol. 48*a*

भ्रातरद्य तनक्षिप्रनिर्मितं । शास्त्रमेतदिति मा वृथा त्यज ।
आगमोयमृषिभाषितार्थतो । नापरं किमपि कीर्त्तितं मया ॥ १३ ॥

इति श्रीश्रीपतिविरचितायां ज्योतिषरत्नमालायां प्रतिष्टाप्रकरणं विंशतितमं समाप्तं ॥ संपूर्णायं ग्रंथः ॥

मुनिगुणरसपृथ्वीसंख्यवर्षे च साह्नी कबरयवननाथप्रत्तमाश्चर्यकारि ।
युगवरपदमुच्चैर्बिभ्रतः सूरिराजः । खरतरगणभृच्छ्रीजैनचंद्रस्य राज्ये ॥ १

श्रीमत्सागरचंद्रसूरिविलसद्वंशांबराहर्मणि-
स्तर्क्कव्याकरणादिशास्त्रकुशलज्ञानप्रमोदाभिधा ।

... च्छिष्यो गुणनंदनाह्वयहुमुनिर्गुर्वंह्रिभक्तः सदा ।
क्षोणीनंदनवासरे तदनुजः सार्थां सतीर्थ्योलिखत् ॥ २ ॥

आश्विनासितपंचम्यां । विशालकीर्तिरद्भुतां ।
इमां च रत्नमालायाः फलवद्धर्यां पुरि प्रतिं ॥ ३ त्रिभिर्विशेषकं ॥

Ends (comm.) — fol. 48[a]

शश्वद्वास्यप्रमाणप्रवणपटुमतेर्वेदवेदांगवेत्तुः ।
सूनुः श्रीलूणिगस्याच्युतचरणनतिः श्रीमहादेवनामा ।
तत्प्रोक्ते रत्नमालारुचिरविवरणे ज्ञानदीपाख्यशास्त्रे ।
भ्रातृव्यत्वप्रसिद्धे प्रकरणमगमत्स्थापनं विंशमेतत् ॥ २० ॥

श्रीजाष्यालयवंशमौक्तिकमणिः श्रीकर्णभूभृत्सखः ।
धीमान् धुंधुक इत्यसीममहिमा श्रीभूमिदेवाग्रणीः ।
सर्वज्ञस्तनयस्तनोस्य स महादेवाभिधोभूद्बुधो
यश्चक्रे स्फुटशब्दसिद्धिममलां कालापकोद्धेर्धिनीं ॥ १

सूनुस्तस्यामशर्मा गणकपरिवृढः सर्वशास्त्रांतदृश्वा ।
ख्यातस्तस्यानुजस्त्वजड इति विबुधो भीमभूपस्य मित्रं ।
विद्वद्वृंदैकवंद्यस्तदनुज उदयो बुद्धिनिर्द्धूतमोहः ।
ख्यातः श्रीलूणिगाख्यो गरुडपतिपदद्वंद्वपद्मद्विरेफः ॥ २ ॥

इति श्रीरत्नमालावृत्तिः समाप्तेयं ॥ शुभं भवताल्लेखकपाठकयोरजस्रं ॥
॥ श्रीः ॥

References — See No. 316/1882-83.

ज्योतिषरत्नमाला
with टीका

Jyotiṣaratnamālā
with Commentary

No. 555

533
1875-76

Size — 13¼ in. by 7½ in.

Extent — 243 leaves; 15 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Smooth country paper; Kaśmiri Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; red pigment used for marking the colophons; yellow pigment used for corrections; the Ms. contains both Text and Commentary for Prakaraṇas 1-16 only; then follows the वास्तुप्रकरण from fol. 208 to the end.

Age — Does not appear to be very old.

Author of the Text — Śrīpati.
" " Comm. — Mahādeva.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

प्रभवविरतिमध्यज्ञानवंध्यानितांतं etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

ॐ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः ॐ नमः सरस्वत्यै
ॐ प्रणम्य भानुं त्रिजगत्तमस्यमशेषसर्गस्थितिनाशहेतुं
दैवज्ञबोधाय मृदुस्फुटार्था व्याख्यायते ज्योतिषरत्नमाला १ etc.

fol. 10*b* इति श्रीपतिभट्टविरचितायां ज्योतिषरत्नमालायां संवत्सरप्रकरण प्रथमं समाप्तं ॥

fol. 21*a* इति श्रीपतिभट्टविरचितायां ज्योतिषरत्नमालायां तिथिप्रकरणं द्वितीयं ॥ २
... ...

fol. 28*b* इति श्रीपतिभट्टविरचितायां ज्योतिषरत्नमालायां मंडितवैकृतटीकायां महादेवविरचितायां गौतमीतिसहितायां विवाहप्रकरणं षोडशं समाप्तम् ॥ शुभमस्तु सर्वजगतामिति शुभं ॥

Ends — fol. 243*a*

एवं मौहूर्तिकं सर्प्पो ज्ञातव्यः स्वरवदिभिः इति मुहूर्तिकशेषनागगतिः अथ कुलिकशेषनागगतिमाहुः शुक्रो रवि सोमः कुजः सौम्यो गुरुशुक्रशतितमः इंद्रादीशानपर्यंत अर्धयामभ्रमः स्मृतः दिनवारोदया ज्ञेयः तुर्या तुर्या दिशः क्रमात् ज्ञेयाः कुलिकवासर्प्पः स्थाने यत्र शनैश्चरैः

इति कुलिकशेषनागगतिः रामाय नमः ॥

References — See No. 316 / 1882-83.

ज्योतिषरत्नमाला
with टीका

Jyotiṣaratnamālā
with Commentary

No. 556

334 (i)
1879-80

Size — 9¼ in. by 4 in.

Extent — 71 leaves; 11 lines to a page; 34 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible but not quite uniform; edges worn out; red pigment used for marking and yellow pigment used for corrections; borders ruled in double black lines; the Ms. contains both Text and the Commentary; fol. 40 missing; incomptele.

The Ms. consists of two parts of which this is the first.

Age — Appears to be old.

Author of the Text — Śrīpati.
„ „ Comm. — Mahādeva.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 2*a*

प्रभवविरतिमध्यज्ञानवंध्यानितांतं
विदितपरमतत्वा यत्र ते योगिनोपि ।
तमहमिह निमित्तं विश्वजन्माल्ययाना-
मनुमितमभिवंदे न ग्रहैः कालमीशं ॥ १ ॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

ॐ ॥ ॐ नमः श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ श्रीसूर्याय नमः ॥
प्रणम्य भानुं त्रिजगन्नमस्यमशेषसर्गस्थितिनाशहेतुं
दैवज्ञबोधाय मृदुस्फुटार्था व्याख्यायते ज्योतिषरत्नमाला ॥ १ ॥

आमशर्मप्रसादेंदुविवृद्धमतिवारिभिः ।
महार्था विवृणोम्येषां रत्नमालामलंतरां ॥ २ ॥ etc.

fol. 13*a* शश्वद्वाक्यप्रमाणप्रवणपटुमतेर्वेदवेदांगवेत्तुः
सूनुः श्रीलूणिगस्याच्युतचरणनतिः श्रीमहादेवनामः ।
तत्प्रोक्ते रत्नमालारुचिरविवरणे सज्जनांभोजभानौ
स्वर्भानौ दुर्जनेंदोः प्रकरणमगमत्प्राकृतं वत्सरादि ॥ छ ॥

Ends (Text) — fol. 72*b*

विद्यालंकृतं शिल्पानि कृष्यंबु पशुकर्म च
पात्रोद्वाहानिषकद्यं कार्यं मीनदये बुधै ॥ १२ ॥

Ends (Comm.) — fol. 72*b*

आदिग्रहणादन्यदपि मंगलकर्मछा अथैषा लग्नानां

References — See No. 316 / 1882-83.

ज्योतिषरत्नमाला with टीका

Jyotiṣaratnamālā with Commentary

No. 557

334 (ii) / 1879-80

Size — 9⅝ in. by 4⅝ in.

Extent — 88 leaves; 12 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible; edges extremely worn out and moth-eaten; foll. 59–63 missing; incomplete.

Age — Saṁvat 1651.

Author of the Text — Śrīpati.

" " Comm. — Mahādeva.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text.) — fol. 51a

प्राजापत्ये पौष्णभे सद्विदैवे पुष्ये ज्येष्टास्वैदंवे कृत्तिकासु ।
अग्न्याधानं उत्तराणां त्रयेपि श्रेष्टं प्रोक्तं प्राक्तनैर्विप्रमुख्यैः ॥ ३० ॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 51a

.....प्रकरणे वक्ष्यति ॥ एभिरेव भैर्विवाहकर्म कार्यं । विवाहधिष्णौः कर्त्तव्य कन्यादानप्रतिश्रुतिः । etc.

Ends (Text) — fol. 142b

भ्रातरद्यतनविप्रनिर्मितं शास्त्रमेतदिति मा वृथा त्यज ॥
आगमोयमृषिभाषितार्थतो नापरं किमपि कीर्त्तितं मया ॥ १३ ॥

सुवृत्तया श्रीपतिबद्धयानया कंठस्थया निर्मलरत्नमालया ॥
अथ लक्षणोप्यर्थपरिच्युतोप्यलं सभासु भूम्यां गणको विराजते ॥ १३ ॥

Ends (Comm.) — fol. 143a

शश्वद्वाक्यप्रमाणप्रणवपटुमतेर्वेदवेदांगवेत्तुः
सूनुः श्रीलूणिगस्याच्युतचरणनतिः श्रीमहादेवनामा ॥
तत्प्रोक्ते रत्नमालारुचिरविवरणे सज्जनांभोजभानौ
स्वर्भानौ दुर्जनेंदोः प्रकरणममरस्थापनं विशमेतत् ॥ २० ॥ छ ॥

इति श्रीमहादेवनामाविप्रनिर्मितज्योतिषरत्नमालाभाष्यं समाप्तं ॥ छ ।
श्रीरस्तु ॥ शुभमस्तु सर्वजगतः ॥ छ ॥ श्रीः ॥

References — See No. 316 / 1882–83.

ज्योतिषरत्नमाला
with टीका

Jyotiṣaratnamālā
with Commentary

No. 558

343
1880-81

Size — $8\frac{3}{6}$ in. by $3\frac{7}{8}$ in.

Extent — 190 leaves; 9 lines to a page; 26 letters to a line.

Description — Rough country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for marking the portion; edges extremely worn out; yellow pigment used for corrections; foll. 135, 136 and 170 missing; the Ms. contains both the Text and the Commentary; incomplete.

Age — Appears to be very old.

Author of the Text — Śrīpati.

" " Comm. — Mahādeva.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) fol. 2*a*

प्रभवविरतिमध्य etc. as in No. 119 / A1879-80.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ ॐ नमो गणेशाय ॥

प्रणम्य भानुं त्रिजगन्नमस्यमशेष ... र्यस्थितिनाशहेतुं ।
दैवज्ञबोधाय मृदुस्फुटार्था व्याख्यायते ज्योतिषरत्नमाला ॥ १ ॥ etc.

Ends (Text) — fol. 193*b*

सुवृत्तया श्रीपतिहृद्यानया कंठस्थया निर्मलरत्नमालया ।
अलक्षणोऽप्यर्थपरिच्युतोऽप्यलं सभासु भूम्यां गणको विभाव्यते ॥ १२

Ends (Comm.) — fol. 193*b*

अथ यः कश्चिदेनां पठति तस्योपकारमुपजात्याह ।.....

References — See No. 316 / 1882-83.

ज्योतिषरत्नमाला
with टीका

Jyotiṣaratnamālā
with Commentary

No. 559

316
1882-83

Size — $9\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent — 137 leaves; 12 lines to a page; 32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red pigment used for verse numbers and colophons; edges worn out; white chalk used for corrections; leaves brittle; fol. 95 missing; both the Text and the Commentary complete.

Age — Appears to be old.

Author of the Text — Śrīpati.

" " Comm. — Mahādeva.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 2a

प्रभवविरतिमध्य etc. as in No. 119 / A1879–80.

Begins (Comm.) — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रणम्य(भानुं)देवं etc. as in No. 532 / 1875–76.

fol. 13a शश्वद्वाक्यप्रमाणप्रवणपटुमतेर्वेदवेदांगवेत्तुः
सूनुः श्रीलूणिगस्याच्युतचरणनतिः श्रीमहादेवनामा ॥
तत्प्रोक्ते रत्नमालारुचिरविवरणे सज्जानांभोजभानौ
स्वर्भानौ दुर्जनेंदोः प्रकरणमगमत् प्राक्तनं वत्सरादि ॥ १ ॥ छ ॥

Ends (Text) — fol. 138a

सुवृत्तया श्रीपतिलब्धयानया कंठस्थया निर्मलरत्नमालया ॥
अलक्षणोप्यर्थपरिच्युतोप्यलं सभासु भूम्यां गणको विराजते ॥ १२ ॥

Ends (Comm.) — fol. 138a

अत्र पूर्वश्लोकव्याख्या किं तु अलक्षणः शब्दशास्त्रहीनः अर्थपरिच्युतः साहित्योक्तरसालकारहीनोपि । द्वितीयपक्षे । अलक्षणः सामुद्रिकोक्तपुरुषलक्षणैर्हीनोपि अर्थपरिच्युतो द्रव्यादिना वियुक्तोपि सभासु परिषत्सु स गणको विराजते शोभते ॥ छ ॥

इति रत्नमालाज्योतिषशास्त्रं समाप्तं ॥ छ ॥ शुभं भवतु ॥ लेखकपाठकयोः ॥

References — Mss. — A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 213a; ii, 44a, 202a; iii, 45b.

B–Descriptive Catalogues :- I. O. Cat. No. 2897; Ulwar Mss. Cat. Extract No. 498.

———